

Udvardy Frigyes:
Kettős állampolgársággal kapcsolatos cikkek a romániai magyar nyelvű sajtóban

/2003. augusztustól/

Markó Béla szerint ma is érvényes a magyar állampolgárság iránti erdélyi igény. Nem sértené a román gyakorlatot, ha Magyarország állampolgárságot adna az erdélyi magyaroknak. Románia tudniillik elfogadta a bánági horvátok horvát állampolgárságát, és román állampolgárságot ajánlott fel a besszarábiai románoknak. A kettős állampolgárságot kérő, 2000 szeptemberében gyűjtött aláírásokat az RMDSZ azóta sem összesítette, hogy továbbíthassa a magyar kormánynak. Markó Béla hangsúlyozta, az RMDSZ álláspontja nem most alakult ki, hanem évekkel ezelőtt, amikor az RMDSZ aláírás-gyűjtési akciót is indított a Magyarok Világszövetsége által javasolt külhoni állampolgárság ügyében. Az RMDSZ elnöke emlékeztetett arra, hogy az akkori magyar kormány vezetői egyértelműen azt válaszolták: nem időszerű a kettős állampolgárság felvetése. „Ha az új magyar kormány ki tud alakítani egy megfelelő megoldást az EU-val és a szomszédos országokkal, mi azt jó néven vennénk – jelentette ki az elnök. – Szívesen részt veszünk a tárgyalásokon is, amennyiben szükséges. Hangsúlyozom azonban, hogy ez a magyar kormányon múlik.” Kovács László azon kijelentésére, miszerint az EU-ban nem adnak kollektív alapon kettős állampolgárságot, Markó Béla elmondta: a magyar kormány ismeri legjobban azokat a feltételeket, amelyeket Magyarország kialakított az EU-val a tárgyalások folyamán. Hangsúlyozta, az állampolgárságot így is egyéneknek adják. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke a Krónika 2002. szeptember 27-i számában nyilvánosan is bocsánatot kért amiatt, hogy a Szövetségi Operatív Tanács által 2000 szeptemberében kezdeményezett aláírásgyűjtés végül is elhalt. Közleményében azt is hangsúlyozta, hogy nem szabad az aláírásgyűjtést a határon túli magyarok jogállásáról éppen akkor szövegezett törvénnyel szembehelyezni. Mintegy ötv ezer aláírás gyűlt össze. Patrubány Miklós MVSZ-elnök viszont arról számolt be akkor, hogy a Világszövetség Erdélyi Társasága kolozsvári irodájában valamivel több mint százezer aláírást őriznek. Azt is elmondta, az RMDSZ szervezetektől összegyűjtött információkból úgy tudják, összesen 214 ezer aláírás gyűlt össze. Amint konkrét esetekkel is igazoltuk, az eltérés abból fakad, hogy egyes RMDSZ-szervezeteknél ott porosodtak az aláírásokat tartalmazó ívek. A jelenlegi román törvények nem tiltják a kettős állampolgárságot, de korlátozzák a kettős állampolgárok jogait. A képviselők által elfogadott szöveg csak a román állampolgárság és a romániai állandó lakhely követelményét hagyta meg, a román állampolgárság kizárólagosságáról már nem rendelkezik. Az 1992-es és 2002-es népszámlálási adatok szerint tíz év alatt 4085-ről 6786-ra nőtt a magukat horvátnak vallók lélekszáma. A gyarapodáshoz minden bizonnyal az is hozzájárult, hogy Horvátország 1993-ban valamennyi határon túli horvátnak megadta a horvát állampolgársághoz való jogot. A horvát okmány helyzeti előnybe hozta a Resicabánya környéki horvát közösséget, ugyanis már a kezdetektől vízummentes beutazást biztosított az Európai Unió államaiba. Románia csak 2001 decemberében került le a vízumköteles országok listájáról. Refik Sabanovic, a bukaresti horvát nagykövetség első titkára a Krónikának korábban elmondta, a horvát állampolgárság megítélésekor a hatóságok csak a vér szerinti horvát származást veszik figyelembe. A konzulátus arra kér bizonyítékot, hogy az igénylő, vagy valamelyik felmenője valamikor horvátnak vallotta magát. A törvény nem szab határt a rokonsági fokra. Férfiak számára a katonakönyv a legjobb bizonyíték; 1989 előtt tudniillik ebbe a vállalt nemzetiséget

is bevezették 2000 januárjában a román hatóságok azt is jóváhagyták, hogy a bánági horvátok saját falujukban vehessenek részt a horvátországi parlamenti választásokon. Két horvát faluban állítottak fel szavazófülkéket. Az 1991/21-es román állampolgársági törvény 11. cikkelye kimondja, hogy a külföldi állandó lakhely megőrzése mellett is megszerezhetik a román állampolgárságot azok a személyek, akik egykor Románia állampolgárai voltak, viselkedésükkel a román állam és nép iránti elkötelezettségről tesznek tanúbizonyságot, betöltötték a 18. évüket, és büntetlen előéletűek. A törvény 39. cikkelye szerint mindazok, akik megszerezték az állampolgárságot, ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, mint a született román állampolgárok. Noha a törvényben nem szerepel utalás az egykori román állampolgárok leszármazottaira, az elmúlt kormányzati ciklus idején a jogszabályt rájuk is vonatkoztatták. 2000. március 15-étől Moldovai Köztársaság állampolgárait a bukaresti ügyintézésről is megkímélték. A Belügyminisztérium rendeletére a moldovai határ közeli kilenc megye rendőrkapitányságán folyamodhattak a román okmányokért. Szilágyi Zsolt képviselő egy fórumon egymillióra becsülte a román állampolgárságot szerzett moldovaiak számát. Az ezzel kapcsolatos román titkolózás azzal is összefügg, hogy ez év júniusáig Moldovában az alkotmány tiltotta a kettős állampolgárságot. Ilescu és Voronin múlt heti találkozásán a két államfő egyetértett abban, hogy nem lenne szerencsés, ha elüzettedne a román okmány iránti moldovai igény. /Gazda Árpád: Kettős állampolgárság – román gyakorlat. = Krónika (Kolozsvár), 2003. aug. 6./

Lezsák Sándor /MDF/ képviselő július végén írt levelet a lakiteleki Európa Szabadegyetem résztvevői nevében a legfőbb közjogi méltóságoknak - köztük Szili Katalin házelnöknek -, amelyben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy "a kormány vonakodik megadni" a Szerbia-Montenegró területén élő magyaroknak a kettős állampolgárságot. - Minden magyarországi és határon túli magyar parlamenti tényezőnek oszthatatlan felelőssége a kettős állampolgársággal összefüggő következmények vizsgálata, a helyes döntés kialakítása - áll abban a levélben, amelyet Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke írt Lezsák Sándornak. /Szili Katalin a kettős állampolgárságról. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. aug. 13./

A Partiumi Magyar Napokon magyarországi politikusok is részt vettek Szatmárnémetiben. Az idei rendezvénysorozat jelszava Otthon a szülőföldön volt. A rendezvény fővédnöke, Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnöke arról az útról beszélt, amelyen az erdélyi és az anyaországi magyarok külön-külön indultak el, de amely a közös cél, az Európai Unió felé vezet. — Mindenki érdeke, hogy a magyar kultúra egésze érjen célba, és álljon helyt az európai versenyben — jelentette ki. A Partiumi Magyar Napok rendezvényeivel egy időben szervezett polgári fórumot Szatmárnémetiben a Szatmár megyei Magyar Polgári Egyesület. A központi téma a kettős állampolgárság kérdése volt, de a szervezők tervei szerint a résztvevők tájékoztatást kaptak az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) Kezdeményező Testületének célkitűzéseiről, valamint a megyei Magyar Polgári Egyesületről is. A fórum előadói: Tőkés László püspök, Szűrös Mátyás, a Magyar Köztársaság volt elnöke, Surján László, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség társelnöke, országgyűlési képviselő, Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke, valamint az EMNT kezdeményező testületének tagjai voltak. A fórum nyilatkozatot fogadott el, amelyben az EMNT azt követeli, hogy "mind a román, mind a magyar költségvetésből származó pénzügyi támogatások" elosztását változtassák meg úgy, hogy azokból ne csupán az RMDSZ részesüljön, hanem "más magyar politikai alakulatok" is. Egyben azt is szorgalmazták, hogy a magyarországi hatóságok a MÁÉRT-ülésekre az RMDSZ mellett az EMNT-t és a történelmi egyházak képviselőit is hívja meg. /Elbeszélünk egymás füle mellett. Partiumi Magyar Napok és polgári fórum Szatmáron. = Szabadság

(Kolozsvár), 2003. szept. 1./ „A Magyar Köztársaság kormányának határozottan támogatnia kell a Kárpát-medencei magyarság törekvéseit – legyen az az autonómia, a kettős állampolgárság vagy a kedvezményes vízum ügye” – jelentette ki beszédében Szűrös Mátyás. Surján László szerint a kettős állampolgárság ügye csak politikai akarat kérdése, nem lehet az EU-csatlakozás kapcsán kibújni a felelősség alól. „A nemzetközi jogban mindenre van példa, elég csak a már meglevő modelleket követnünk” – jelentette ki a képviselő, hozzátéve, az állampolgárság kérdése mögött sokkal több van, mint utazási vágy, a schengeni határok kitolása csak alkalmat kínált az ügy felvetésére. Hasonlóan vélekedett Ágoston András is. A felszólalók több ízben is a román modellt hozták fel követendő példaként. A fórumon közel 450-en látták el kézjegyükkel a magyar kormányhoz és Országgyűléshez intézett felhívást, amelyben kérik a magyar állampolgárság megszerzésének lehetőségét azon határon túli magyarok számára is, akik szülőföldjükön akarnak maradni. Az elfogadott nyilatkozat szerint „Az Illyés Közalapítvány romániai alkuratóriuma, valamint a romániai Kisebbségi Tanácstól származó támogatásokat kezelő Communitas Alapítvány kuratóriuma szinte kizárólag az RMDSZ jelenlegi csúcsvezetőségének tagjaiból áll. A Communitas Alapítvány megalakulása óta még soha nem számolt be a nyilvánosság előtt a romániai magyar közösség intézményei részére kiutalt összegek felhasználásáról. Ez a példátlan méretű monopolhelyzet lehetővé teszi, hogy a jelentős összegű támogatások csoportérdekeket, egyéni ambíciókat, a sajtó és a civil társadalom intézményeinek politikai alárendelését is kiszolgálják”. /E. R.: Vitatják a budapesti támogatási rendszert. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 1./

Az Erdélyi Magyar Kezdeményezés nemzeti, keresztény RMDSZ-platform elnöke, Katona Ádám úgy véli, elérkezett az ideje annak, hogy a politikusok nyíltan megvitassák az etnikai alapon szerveződő területi autonómia és a kettős állampolgárság ügyét. - A háromszintű autonómia-tervezet megvitatását napirendre fogja tűzni még az ősszel a Székely Nemzeti Tanács kezdeményező testülete. A másik követelésünk, a kettős állampolgárság kérelme is már rég megfogalmazódott. Azt mondhatjuk tehát, hogy az autonómiára és a kettős állampolgárságra vonatkozó követelésünk, amely annyi ellenséget, megalázást szerzett az RMDSZ keresztyén nemzeti platformjának, most már megvitatható közelségbe került – nyilatkozta Katona Ádám. /Fülöp D. Dénes: Előtérbe került a kettős állampolgárság kérdése. = Udvarhelyi Híradó (Székelyudvarhely), 2003. szept. 1./

Ülésezett a Magyar Demokrata Fórum Országos Választmánya. A testület megbízta a párt elnökségét és frakcióját, hogy kezdeményezzék parlamenti vizsgálóbizottság felállítását a közfigyelmet hetek óta lefoglaló K&H-ügyben. Az OV állást foglalt a kettős állampolgárság kérdésében is, felszólítva a kormányt, mielőbb kezdjen tárgyalásokat a határon túl élő magyarság képviselőivel. /Pápaffy Endre: Otthon történt. = Erdélyi Napló (Nagyvárad), 2003. szept. 2./

Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára szerint a kettős állampolgárság kérdése Magyarországon politikai csatározások eszközévé vált, ezért önkorlátozással kell élni a kérdés kezelésekor. Szabó a szept. 2-i újvidéki Magyar Szónak nyilatkozva kijelentette: ami történt, jellemzi a magyarországi politikai álláspontokat, nevezetesen azt, hogy még a határon túli magyarokat érintő nemzetpolitikai ügyben sem tudunk magyar nemzeti egyetértést kialakítani. Ebben a mostani ellenzék nem partner. „A magyar nemzetnek vannak közös politikai érdekei, a jelenlegi anyaországnak is van politikája, s ez a kettő nem minden esetben vág egybe. Fontos, hogy az államisággal rendelkező politika ezt jól kezelje, és ne vetítse ki a határon kívüli magyarokra, sem a szomszédos országokra” – nyilatkozta Szabó Vilmos. A politikai államtitkár szerint „a magyar kormány felvállalta a nemzetben való gondolkodást, és így is cselekszik”. Azt szeretné elérni, hogy a magyar politikai elit a kérdésnek megfelelő

komolysággal kezelje a kettős állampolgárság ügyét. „Nem szerencsés dolog, ha politikai viták terhelnek egy ilyen kérdést. Nemzeti kérdésnek tekintjük a kettős állampolgárság kérdését, és együtt kell fellelnünk a megoldást” – mondta az államtitkár. Szabó rámutatott arra, hogy a kezdeti bizonytalanság mellett a rendszerváltás óta a jelenlegi kormány lesz az első, amely alaposan megvizsgálja a kettős állampolgárság kérdését mind politikai, mind szakmai szempontból. /Önkorlátozás szükséges. Szabó Vilmos a kettős állampolgárságról. = Krónika (Kolozsvár), 2003- szept. 3./

Korhecz Tamás vajdasági kisebbségügyi miniszter szerint a kettős állampolgársággal kapcsolatos vajdasági követelésre nem lehet rövid időn belül megoldást találni. A miniszter szerint a magyar kormány illetékesei először negatívan reagáltak a követelésre, arra hivatkozva, hogy a magyar állampolgárság odaítélése ellentétes lenne Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalásaival és az európai uniós gyakorlattal. A legújabb megnyilatkozások azonban már azt jelzik, hogy a kormány mégis foglalkozni fog a kérdéssel. Korhecz szerint "a nemzetközi jogi akadályok miatt kizárt, hogy ez a kérdés gyorsan rendeződjék". /Kizárt a kettős állampolgárság gyors rendezése? A vajdasági kisebbségügyi miniszter szkeptikus. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. szept. 3./

A magyar kormány a kettős állampolgárság megadásával kapcsolatban nem szeretne illúziókat kelteni, de érdemben foglalkozik a kérdéssel - mondta Szabó Vilmos, a határon túli magyarság ügyeiért felelős államtitkár az Erdélyi Riport /Nagyvárad/ szept. 5-i számában. Beszámolt arról, hogy nemrég tárgyalt a Vajdasági Magyarok Szövetsége (VMSZ) elnökével a kettős állampolgárságról. Szabó Vilmos a kormány nevében megígérte, hogy Budapesten alaposan megvizsgálják a kérdést. Meglehetősen érzékeny a kérdés a kárpátaljai magyarság számára, hiszen Magyarország Ukrajna esetében kénytelen vízumkényszert alkalmazni. A legkedvezőbb feltételek az Európai Unióhoz Magyarországgal együtt csatlakozó országok - Szlovákia és Szlovénia - esetében vannak, hiszen az ottani magyarok egyenrangú uniós állampolgárok lesznek. Szabó Vilmos szerint a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) is vizsgálni kívánja, mi lenne a kettős állampolgárság hozadéka, mi szól mellette és ellene. Szabó Vilmos határozottan leszögezte: minden politikai pártnak és minden politikusnak kellő felelősséggel kell nyilatkoznia erről a kérdéstről. "Semmiképp sem szeretnék olyasmit megígérni, amiről még nem tudjuk, hogy teljesíthető-e vagy sem. Könnyű illúziókat kelteni, de ez az első kormány, amely érdemben foglalkozik a kettős állampolgárság kérdésével" - fejtette ki Szabó Vilmos. Az államtitkár szerint a kettős állampolgárság témájában nincs semmilyen nézetkülönbség a Külügyminisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal között. /Kettős állampolgárság: Szabó Vilmos interjúja. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. szept. 6./

Mind a békeszerződésekben vállalt magyar kötelezettségeket, mind pedig az Európai Unió elvárásait sértené, ha Magyarország kiterjesztené állampolgárságát a határon túli magyarokra – jelentette ki a Budapesti Nemzetközi Vásár keretében rendezett határon túli médiatalálkozón Bársony András külügyi államtitkár. Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal határon túli ügyekben illetékes politikai államtitkára ez alkalommal is a Bársony Andrásétól határozottan elütő hangon vélekedett a kérdéstről. „Az állampolgárság ügyét ma is az össznemzeti ügyek közé sorolom. Ez a kormány az első, amelyik megpróbálja végiggondolni ezt a kérdést” – jelentette ki az államtitkár. Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke azt tette hozzá, hogy tudatosítani kell: aki igent mond az állampolgárságra, lemond a magyar igazolványról és a vele járó kedvezményekről. Ezek kérvényezésekor ugyanis aláírta, hogy nem folyadódik magyar állampolgárságért. Makkai János, a Népújság főszerkesztője úgy

vélte, a magyar állampolgárság megszerzése ellentmond a határon túli magyar közösségek érdekének. A Krónika arra volt kíváncsi, a külügyminisztériumi szakértők tanulmányozták-e a román–moldovai kettős állampolgárság jogi megoldásait. Bársony András megerősítette, figyelnek a szomszédok megoldásaira is, de a szomszédok helyzete jelentősen különbözik a magyarországi helyzettől. Az állampolgárságot határain túl is kiterjesztő Románia és Horvátország jócskán elmarad Magyarország mögött az uniós csatlakozási tárgyalásokban, az uniós joganyag átvételében. Bársony hozzátette, Magyarország a trianoni és a párizsi békeszerződésben vállalt kötelezettségét hágná át, ha repatriálás jogcímén adná vissza az elcsatolt területek egykori magyar állampolgárainak a magyar állampolgárságot. Bálint-Pataki József bejelentette, az Illyés Közalapítvány szeptemberben 1,3 milliárd forinthez jutott, melyből a kedvezménytörvényben megítélt, tavalyról elmaradt oktatási-nevelési támogatást folyósítja. Mint kijelentette, szeptember végéig mintegy 70 ezer gyermek számára juttatják el a szülők által megpályázott támogatást. Az idej támogatásra azonban várhatóan csak októberben írhatják ki a pályázatot. /Bársony: nem lophatunk be másokat az EU-ba. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 9./

Bársony András, külügyi politikai államtitkár a vele készült interjúban leszögezte: Magyarország csak 2004 májusától vehetné fel az Európai Unióban az állampolgársági rendszer megváltoztatását. Addig nem időszerű a kérdés tárgyalása. A Külügyminisztérium szakértői elemzik a kettős állampolgárság európai gyakorlatát. Elkészült a 15 európai uniós és a 9 velünk együtt csatlakozó ország erre vonatkozó jogszabályainak összesítése. Elemezték a szomszédos országok gyakorlatát is. A Krónika munkatársa emlékeztetett: a magyar kormány tisztségviselői eltérő válaszokat adtak az állampolgárság kérdésére. Kovács László külügyminiszter gyermeket dolognak tartotta az igényt, Szabó Vilmos államtitkár viszont többször is nemzeti ügynek titulálta. Bársony erre kifejtette: A kettős állampolgárságra vonatkozó igény megfogalmazása egyszerre volt tárgyszerűtlen és információhiányt tükröző. A vajdasági magyar szervezetek első nyilatkozatai abban merültek ki, hogy Magyarország adja meg a kettős állampolgárságot valamennyi vajdasági magyar számára. Mára világossá vált, hogy otthon szeretnének maradni. Bársony szerint „nem lehet feltétel az, hogy valakik a szülőföldön való maradás alapján kapják meg az állampolgárságot, amiként nem feltétel az sem, hogy a magyarságuk alapján kapják meg ezt a jogot, mert a magyarság jogi értelemben nem definiálható.” Bársony szerint akik 1918 előtt az Osztrák–Magyar Monarchia polgárai vagy 1940 és '44 között Magyarország polgárai voltak, azokat nemzetközi egyezmény zárja ki, hogy az akkori állampolgárságuk alapján bármilyen pozitív jogkövetkezményt igénybe vehessenek. Bársony a határon túli magyar újságírók számára szervezett médiatalálkozón kijelentette, Brüsszel rossz szemmel nézné, ha Magyarország a hátsó ajtón próbálná becsempészni a szomszédos országok állampolgárait az Unióba. Milyen formában érkezett ez a brüsszeli jelzés?- hangzott a kérdés. „Az Európai Tanács által elfogadott állampolgársági keretegyezmény kizárja az ilyenfajta általános rendezést.” /Gazda Árpád: Szerződések kényszerpályája. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 11./

Bársony András magyar külügyi államtitkár szept. 8-án, a Kárpát-medencei magyarok médiatalálkozóján egyszerűen “levelezői állampolgároknak” titulálta a kettős állampolgárságot kérő külhoni magyarokat. Akik úgy képzelik, küldenek egy faxot Budapestre, s postafordultával kapják a magyar útlevelet, magyarázta az államtitkár. Fájó volt Bársony András arroganciával átitatott stílusa, állapította meg Irházi János, a lap munkatársa. Sajnos, Budapest egyszerűen képtelen kezelni a határon túli magyarság húsbavágó ügyeit-tette hozzá. A szabadkai magyar politikusok a lengyel példára hivatkoztak, ugyanis Varsó, kétoldalú megállapodás keretében, a napokban kiegyezett Kijevvel, hogy ingyen adja a beutazási vízumokat. Végül Kovács László külügyminiszter kiegyezett a déli szomszédal a

vízum ingyenességéről. Bántó, hogy Bársony András tudta, mi vár a kárpátaljai és vajdasági magyarokra, tehát már akár tavaly kötelezően léphettek volna ez ügyben. A szept. 8-i médiatalálkozón a külügyi államtitkár, a hallgatóság megdöbbenésére, azzal "vigasztalta" a vajdaságiaknál sokkal nyomorultabbul élő kárpátaljaiakat, hogy ott a magyar lakosság felének nincs útlevele, tehát: ugyan mibe üssék a beutazási vízumot? Ne várják Budapesttől, hogy útlevelet is vegyen nekik. /Irházi János: Sorompó és pofon. = Nyugati Jelen (Arad), 2003. szept. 11./

A Magyar Demokrata Fórum örömmel vette tudomásul az ingyenes beutazási vízum bevezetését Szerbia-Montenegróval és Ukrajnával szemben, de felszólítja a kormányt, hogy a határon túli magyarok jogos igényének megfelelő kettős állampolgárság bevezetését tekintse végcélnak. Almássy Kornél, az MDF elnökségének tagja szept. 11-i sajtótájékoztatóján Budapesten kijelentette: Kovács László és Bársony András "álhírekkel tudatosan hiszterizálja, megtéveszti a közvéleményt" a kettős állampolgárság intézményével kapcsolatban, és szembefordítja az anyaországi magyarokat a határon túliakkal. Emlékeztetett arra, hogy a kormánypárti politikusok a többi között arra hivatkoznak, hogy a kettős állampolgárság bevezetésével Magyarország megsérti az európai jogszabályokat, az európai normákat, valamint szembe megy a szomszédos országok gyakorlatával. Almássy Kornél felidézte, hogy Horvátország már évekkel ezelőtt megadta az állampolgárságot a határaikon túl élő horvátoknak, Románia pedig mindenkinek megadja az állampolgárságot, akitől 1989. december 22. előtt, neki fel nem róható okok miatt vonták meg román állampolgárságát. "Hasonló példát láthatunk más EU-tagország, így Portugália és Spanyolország esetében, mely országokban milliós nagyságrendben adnak állampolgárságot az egykori gyarmataikon élőknek" - mondta. /Vélemények, nyilatkozatok a kettős állampolgárságról. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. szept. 12./

Szili Katalinnak, az Országgyűlés elnökének kezdeményezésére tartják szept. 11–13. között Budapesten a környező országok magyar nemzetiségű parlamenti képviselőinek első csúcstalálkozóját. A magyar–magyar csúcson 63 határon túli képviselő vesz részt. Az RMDSZ színeiben 39 fős küldöttség képviseli a romániai magyarságot. Szili Katalin nyitotta meg a parlamenti csúcstalálkozó munkálatait. Beszédében az európai integrációban rejlő lehetőségekről, az ismét együvé tartozás egyre növekvő esélyeiről szólt, valamint a magyar érdekek hatékony érvényesítéséről az EU-ban. 2004 májusától Magyarország is az uniós döntéshozatal tájgá válik, és ezáltal hozzájárulhat a magyarság hatékonyabb érdekvédelméhez – mondta Szili. A házelnök beszédében kitért a kettős állampolgárság kérdésére, amelyről úgy vélekedett: közös felelősség, hogy „a magyarság számára a lehető legjobb döntést hozzuk”. Rámutatott: egy olyan bonyolult kérdésben, mint a kettős állampolgárság, „a helyes döntés kialakításának feltétele a következmények mérlegelése valamennyi magyarországi és határon túli parlamenti tényező bevonásával”. Kovács László külügyminiszter tartott előadást Magyarország EU tagságának várható hatásairól a szomszédos országokkal folytatott együttműködésre, különös tekintettel a politikai, biztonsági és kulturális területekre. Dr. Kiss Péter, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter a magyar kormányprogram megvalósulásáról, illetve a határon túli magyar közösségek helyzetéről tartott előadást, amelyet kötetlen eszmecsere követett. Dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök a Sándor-palotában fogadta a csúcstalálkozó résztvevőit. A köztársasági elnök köszöntőbeszédében a kisebbségi sorsba szakadt határon túli magyarságot képviselő politikai alakulatok tevékenységét méltatta, akik a demokrácia eszközeivel – és nem erőszak révén – folytatják érdekérvényesítő tevékenységüket, és ezáltal jelentős stabilitási tényezővé váltak a Kárpát-medencében. A fogadást követően a parlamentben Szabó Vilmos politikai államtitkár tartott előadást Magyarországról, mint leendő EU-tagnak a kapcsolatairól a határon túl élő

magyarsággal. A délután folyamán a parlamenti küldöttségek tagjai a külügyi-, az integrációs-, a gazdasági-, valamint a kulturális és sajtó-, illetve önkormányzati bizottságok vezetésével folytattak szakmai eszmecserét. A határon túli magyar parlamenti képviselők megállapodtak abban, hogy évi rendszerességgel, intézményesített formában együttműködnek egymással. A képviselők meghatározták az együttműködés fő irányait, különös tekintettel arra, hogy milyen hatással lesz Magyarország európai uniós csatlakozása a szomszédos országokkal való viszonyra és a határon túl élő magyar közösségek helyzetére. A külügyi bizottság ülésén többen részt vettek a határon túli magyar politikusok közül. Duray Miklós, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja alelnöke annak a véleményének adott hangot, hogy a magyar képviselők találkozáját rendszeressé kell tenni, megszervezését és összehívását a Magyar Állandó Értekezlethez hasonlóan kell intézni. A kettős állampolgárságról szólva Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke hangsúlyozta: meg kell vizsgálni, hogy annak bevezetése a szülőföldön maradáshoz vagy a kitelepülést szolgálja-e, míg Ispánovics István, a Vajdasági Magyar Szövetség képviselője a szakértői viták fontosságát hangsúlyozta. /Magyar–magyar csúcs Budapesten. = Hargita Népe (Csíkszereda), szept. 13./ Magyarország az EU tagállamként a határon túli magyarok érdekeivel összhangban kívánja céljait megvalósítani - hangoztatta Medgyessy Péter szept. 11-én Budapesten, a környező országokban élő magyar nemzetiségű parlamenti képviselők csúcstalálkozójára érkezett politikusok részére adott fogadáson. A kormány olyan intézkedésekért küzd, amelyek ténylegesen javítanak a határokon túl élő magyarság helyzetén és elősegítik szülőföldjükön való boldogulásukat - mondta a kormányfő. A miniszterelnök és a határon túli magyar képviselők beszélgetésének fő témája a jövő májustól EU-tag Magyarország és a környező országokban élő magyarok kapcsolata volt. Medgyessy Péter megerősítette: kormánya olyan intézkedésekért küzd, amelyek ténylegesen javítanak a határokon túl élő magyarság helyzetén és elősegítik, hogy a határon túli magyarok szülőföldjükön tudjanak boldogulni. A szomszédos országokban élő magyarság országgyűlési képviselői, szenátorai azért érkeztek a magyar fővárosba, hogy részt vegyenek egy olyan, premiernek számító tanácskozáson, amelynek célja a közös ügyek megbeszélése. /Medgyessy Péter találkozója a határon túli magyarok képviselőivel. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. szept. 13./ Mindannyiunkat foglalkoztató fontos kérdés, hogy miként alakul az összmagyarság kapcsolattartása az uniós csatlakozás után - mondta Mádl Ferenc köztársasági elnök szept. 12-én, amikor hivatalában fogadta a határon túli magyar képviselők találkozásának résztvevőit. Az államfő szerint jó választ kell adni majd erre a kérdésre akkor, amikor két magyar közösség között a schengeni határ húzódik. Mádl Ferenc a jelenlévők előtt úgy fogalmazott, hogy az ingyenes vízum megajánlása fontos lépés ahhoz, hogy az összmagyarság ne legyen vesztese az integrációs folyamatnak. "Önöknek fontos szerepük van Magyarország szomszédságpolitikájában" - szögezte le a köztársasági elnök. /Határon túli magyar képviselők Budapesten. = Népszáság (Marosvásárhely), 2003. szept. 13./

Szept. 10-i ülésén az Országos Választási Bizottság (OVB) formai kifogásokat támasztott a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) által másodízben benyújtott népszavazási kezdeményezést tartalmazó aláíró ívvel kapcsolatban. Az OVB három tagja alaki kifogásokat támasztott az aláírásgyűjtő ívvel szemben. (Kifogásolták, hogy az aláírásgyűjtő íven fel van tüntetve az aláírásgyűjtést kezdeményező szervezet — az MVSZ — neve, és hiányolták az aláírásgyűjtő ívről azt a megjegyzést, hogy egy állampolgár csak egyszer írhat alá.) Patrubby Miklós, az MVSZ elnöke bejelentette: harmadszor is benyújtják a kettős állampolgárságról szóló, üggyöntő népszavazást kezdeményező indítványukat. - Bízom abban is, hogy a népszavazást elodázni kívánó taktikázások megghiúsulnak - nyilatkozta az MVSZ elnöke. /Nem tárgyalták az MVSZ népszavazási kezdeményezését. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. szept. 13./

A státustörvény módosítása nemzetstratégiai célokat is felad – jelentette ki a határon túli magyar nemzetiségű parlamenti képviselők csúcstalálkozóján Duray Miklós MKP-alelnök. Markó Béla RMDSZ-elnök hangsúlyozta: a kettős állampolgárság kérdésénél arra is figyelmet kell fordítani, hogyan viszonyul e probléma az autonómiához. Németh Zsolt, a külügyi bizottság elnöke kijelentette: egyeztetést kezdeményez a magyar–magyar parlamenti találkozók rendszeressé tételéről, ezzel kapcsolatosan levelet intéz Szili Katalin házelnökhöz. A kettős állampolgárságról szólva Markó Béla RMDSZ-elnök hangsúlyozta: meg kell vizsgálni, hogy annak bevezetése a szülőföldön maradást vagy a kitelepülést szolgálja. Markó kiemelte: „nemzetpolitikát csak úgy tudok elképzelni, ha arról valódi konszenzus alakul ki”. Elmondta: a határon túli magyarok politikai céljaik megvalósításához, az egységes cselekvéshez, oktatásukhoz költségvetési és gazdasági kérdésben várnak támogatást az anyaországtól. Szavai szerint a módosított kedvezménytörvény elfogadható, de sok múlik a jogszabály alkalmazásának módján. Ezzel kapcsolatosan megjegyezte: a jogszabályról a Romániával kötött megállapodás lényegileg és tartalmilag „jónak látszik”. Duray Miklós, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja (MKP) alelnöke kitért arra, hogy a Felvidéken működtetett információs irodahálózat megszüntetését meg kell akadályozni, de a jövő évre tervezett költségvetési keret meglehetősen szűkös. Németh Zsolt kijelentette, hogy a szomszédságpolitikában megtorpanás tapasztalható. Úgy vélte, a kettős állampolgársággal kapcsolatos ellenérvek csupán ürügyek, az Európai Unió joggyakorlatában a kettős állampolgárság általános. Az Ukrajnával és Szerbia-Montenegróval kötött vízummegállapodásról úgy fogalmazott: „megnyugtató megoldás látszik kialakulni”. Az MDF-es Csapody Miklós üdvözölte a vízummegállapodást, támogatta a kettős állampolgárság bevezetését. Szóba hozta a javaslatot, amely szerint megalakulna a parlament határon túli magyarokkal foglalkozó állandó bizottsága. A Fidesz, az MDF, az MKP, az RMDSZ, a VMSZ és a Horvátországi Magyarok Közössége állásfoglalást fogadtak el, amelyben többek között „kifejezik szándékukat a magyar parlamenti képviselők találkozóinak rendszeresítésére”. /Salamon Márton László: Markó: konszenzus kell a nemzetpolitikában. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 15./

Budapesti Nemzetközi Vásáron médiatalálkozó is volt, amelyen a határokon túlról mintegy 90-95-ön vettek részt, ez pártját ritkította. Bársony András külügyminisztériumi államtitkár, Szabó Vilmos politikai államtitkár, Bálint-Pataki József, a HTMH elnöke. Az anyaországi média nem volt jelen. Máthé Éva felvetette, nagyszülei 1920 előtt magyar állami alkalmazottak voltak, és szülei 1940-1944 között magyar állampolgárként a „magyar hazát” szolgálták, akkor elítélendő az, hogy kettős állampolgársággal bírjon? Bársony András szerint az „átkos békeszerződések” (mindenkorra?) kimondták, hogy „repatriálási lehetőség nem létezik” számukra. A vajdasági magyar képviselő kimondta a 300 ezer vajdasági magyar "maradék" tetteket kíván az anyaországtól és nem szólamokat. Túlzás volt azt állítania, hogy a vajdasági magyarság immár senkinek sem kell? Ugyancsak egy délvidéki kollega mondotta: a mindenkori magyar kormánynak fel kell vállalnia a kettős állampolgárság biztosításának az ügyét. Bársony András külügyi államtitkár kifejtette: „Nagyon jól tudjuk, hogy a kettős állampolgárság egy olyan probléma, amiről nem lehet érzelmek nélkül beszélni. Olyan jogi intézmény, amelyik esetében egy ország egymaga soha nem dönthet. Az állampolgárság kérdésében igen. Az Európai Egyezmény azt mondja, hogy minden ország joga, hogy az állampolgársági feltételeket megállapítsa. A kettős állampolgárság esetén valamilyen egyezménynek kell léteznie, vagy ha nem, akkor be kell illeszkednie a nemzetközi szabályozásba. A kettős állampolgárság intézménye Magyarországon létezik. De abban a formában, ahogy azt egyesek kérik, a világon sehol sem létezik. Akik ezt most igényelik, azok fehéren feketén nem rögzítették azt, hogy milyen feltételek között tudnák elképzelni a kettős

állampolgárságot. Minden állampolgársági intézmény alapvetően két elemből táplálkozik: az egyik az adott országhoz fűződő jogkötelék. Ennek része a letelepedés vagy ott tartózkodás. Ettől el lehet térni, ha valaki nem abban az országban él, amihez valamilyen kötelék fűzi, de valamikor köze volt hozzá. Az összes példát, amit felhoztak e kampányban, mi végigvizsgáljuk. Olyan hivatkozások tűntek fel, hogy például a spanyolok most könnyítettek, a német megoldás milyen jó stb. Nem egyszerű az adott országok állampolgársági törvényeit kielemezni, összehasonlítani, mert a magyar jogrendszerben van egy állampolgársági törvény, máshol az alkotmány rendelkezik erről, ismét másutt a polgári törvénykönyv része e rendelkezés, tehát nincs egységes szabályozás, amit elő lehet venni a fiókból. Eljutottunk odáig, hogy kielemeztük az összes olyan hivatkozott példát, amely részben a vajdasági magyarok részéről, vagy máshonnan előkerült. A dolog persze politikai kérdés is. De az a szándék, ami megfogalmazódott a vajdasági magyarok levelében, jogi értelemben egyetlen témával sincs alátámasztva. Innen kezdve kétségtelenül a politikáé a szó. De abban az értelemben mozoghat csak a politika, hogy az európai hatóságok egyetlen dolgot világosan a magyar hatóságok tudomására hoztak: nem lehet a kettős állampolgárságot abban az értelemben kezelni, hogy az EU-n kívüli polgárok számára ennek lévén nyíljon meg az adott ország számára nem biztosított európai állampolgárság. Nem beutazásról van szó, hanem állampolgárságról. Magyarország polgárai május elsejétől kettős állampolgárok, Magyarország és az EU polgárai. Innen kezdve akár választójogi, akár gazdasági és egyéb vonatkozásban az EU jogai is vonatkoznak rájuk. Az EU meg akarja előzni azt, hogy Magyarország bármilyen módon, ha úgy tetszik, a hátsó kapun, behozzon több százezer embert az Unióba. Tudom, hogy ez durva megfogalmazás, de ez van. Nem tiltja ugyanakkor az EU azt, hogy Magyarország állampolgárságot adjon, ha az illető megfelel az alapvető feltételeknek, ami elsősorban az országhoz fűződő kötelekekre vonatkozik. Felelősségem teljes tudatában állítom: a miniszterelnökhöz, pártokhoz, parlamenthez érkező leveleket átnézzük, de a kettős állampolgárság kondíciói ezekben nem kerültek kifejtésre. Tudom, hogy az általam korábban használt "levelezői állampolgár" kifejezés egy kicsit dehonesztáló. De azt kell mondjam: nem ismert egyetlen ország jogában sem az a módszer, hogy valaki földön otthonról egy táviratot, amiben azt kéri, hogy küldjenek neki magyar útlevelet, mert magyarnak vallja magát. Lehet, hogy senki nem gondol erre. De a sajtónyilatkozatokból arra lehet következtetni, hogy ennek az igénynek a lényege: ily módon biztosítva legyen több százezer ember számára annak az elvi lehetősége, hogy ők kvázi egy harmadik ország polgáraiként Magyarország és az EU polgárai is legyenek. Ennek megadását nem teszik lehetővé a jelenlegi rendszerek. Lehet, hogy ez hosszú távon lehetséges lesz. Most valamelyik feltételnek eleget kell tenni: az egyik a letelepedés, tehát meghatározott itt tartózkodás után kérni lehet a magyar állampolgárságot. A másik megoldás: a közvetlen felmenők magyar állampolgársága révén bárki kérheti az állampolgárságot, ez benne van az állampolgársági törvényben. Harmadsorban: bizonyos országok nem teszik lehetővé a kettős állampolgárságot, és ez áll fenn Ukrajna esetében. A sokat hivatkozott görög és német szabályozás ugyanilyen. Valóban a görögök adnak némileg etnikai alapon albániai görögöknek görög útlevelet és állampolgárságot, azzal a feltétellel, hogy mondjanak le albán állampolgárságukról. A német példa pedig azon alapul, hogy a második világháború következményeként létrejött demográfiai változások következtében alkalmazza a német repatriálást, de előírja az eredeti állampolgárság feladását. Emlékezzünk arra, hogy kivásárolták a romániai német polgárokat." /Máthé Éva: Médiatalálkozó a Hungexpó-n. A kettős állampolgárság került előtérbe. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. szept. 15./

Aleksandra Joksimovic szerbia-montenegrói külügyi helyettes államtitkár cáfolta, hogy a Belgrád ellenezné a vajdasági magyarok kettős állampolgársághoz való hozzájutását. "E kérdés elsősorban a magyar államra tartozik. Ez azt jelenti, hogy amennyiben Budapest meg

akarja adni a kettős állampolgárságot, a mi törvényeink ez elé nem gördítenek semmilyen akadályt" - közölte Joksimovic asszony. Bársony András politikai államtitkár a minap a Beta belgrádi hírügynökségnek a szerbia-montenegrói külügyminisztériumból származó információkra hivatkozva azt mondta: Belgrádnak az a hivatalos álláspontja, hogy a kettős állampolgárságot nem lehet odaítélni etnikai alapon, s csakis kétoldalú tárgyalások után kötendő kétoldalú megállapodás alapján tekinti ezt elfogadhatónak. Medgyessy Péter miniszterelnök júniusi szabadkai látogatása alkalmával Zoran Zivkovics szerb kormányfő úgy nyilatkozott, hogy Belgrádnak nem lenne semmilyen kifogása az ellen, hogy a vajdasági magyarok megkapják a kettős állampolgárságot. Zivkovics nemrégiben ezt azzal toldotta meg, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie, s Belgrádnak nincs is módjában, hogy beleavatkozzon ebbe a folyamatba. Bársony András a szerb miniszterelnök nyilatkozatáról azt mondta, hogy azt "nagyon komolyan kell venni", jóllehet a nyilatkozat nem "jogi forrás", mert nem tartalmazza a kettős állampolgárság igénylésének feltételeit. Josip Ivanovic, a szerbia-montenegrói Horvát Nemzeti Tanács (HNT) elnöke az MTI-nek nyilatkozva közölte, hogy a vajdasági horvátok tizenkét éve igényelhetnek horvát állampolgárságot, Zágráb etnikai alapon ítéli oda az állampolgárságot. /Belgrád nem ellenzi a kettős állampolgárságot. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. szept. 16./

Úgy tűnik, magyar nemzeti egyet akarás születik a kettős állampolgárságot igénylő magyarok nemzeti hovatartozását illetően. Mádl Ferenc köztársasági elnök, jogászprofesszor alkotmányos kötelességei alapján „tizenötmillió magyarért” érez felelősséget, Szili Katalin, a magyar parlament elnök asszonya, a Kárpát-medence kisebbségi magyarjainak képviselőit kérte Budapestre. Ily módon teremtsenek jogi feltételeket a nemzet egészét újra összehozó nemzetstratégia megfogalmazására és ennek kivitelezésére. Hosszú idő óta először voltak együtt mindenféle külső-belső ellenzéki és kormányzati pozícióban vagy ezzel szövetségben lévő párt reprezentatív képviselői, akik a nemzetpolitikai konszenzus mellett kötelezték el magukat. Németh Zsolt magyar parlamenti külügyi bizottsági elnök, Duray Miklós, a Szlovákiai Magyar Koalíció elnöke a képviselő-testületek találkozóinak évenkénti megismétlésére tett javaslatot, Markó Béla a kettős állampolgárság és az autonómia, a szülőföldön maradás és a kitelepedés viszonyának megvizsgálását igényli. Orbán Viktor volt kormányfő szerint „úgy tűnik, a nemzetközi élet szereplői számára ez az európai kultúrkörben bevett jogintézmény, a kettős állampolgárság intézménye teljesen elfogadható”. Zoran Zivkovics miniszterelnök Nagybecskerekben is megismételte korábbi állásfoglalását: Belgrád hozzájárulását adja a vajdasági magyarok magyar állampolgárságának megszerzéséhez. Mi több, Alexandra Joksimovics szerbia-montenegrói külügyi helyettes államtitkár kijelenti: „A kérdés a magyar államra tartozik. Ez azt jelenti: ha Budapest meg akarja adni a kettős állampolgárságot, a mi törvényeink ez elé nem gördítenek akadályt.” Néhány magyar külügyminisztériumi vezető, az élen Bársony András külügyi államtitkárral, valóságos koncepciók pert indít nemzetközi szinten is a kettős állampolgárság intézménye ellen. És csúsztatnak. Bársony András „belgrádi külügyi vezetőkre” hivatkozva azt állította, hogy „Szerbia és Montenegró szerint etnikai alapon nem lehet biztosítani a kettős állampolgárságot”. Közben Kovács külügyminiszter semmitmondó nyilatkozatokat motyog, még Szabó Vilmos miniszterelnöki politikai államtitkár is „a szerb miniszterelnök egy fél mondatban jelezte” felütéssel minimalizálja a Trianon után eltelt nyolc évtized legjelentősebb magyar nemzetegyesítési folyamatot előmozdító szerbiai támogatást. /Sylvester Lajos: Koncepciók per? = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2003. szept. 16./

Az RMDSZ Kolozs megyei szervezete indította el évekkal ezelőtt az aláírásgyűjtést, amelyben az erdélyi magyarok kérték a magyar kormánytól a kettős állampolgárság

megadását. Kónya-Hamar Sándor parlamenti képviselő, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke e vele készült beszélgetésben leszögezte, hogy 1998-tól ugyanazt vallják és nyilatkozzák, hogy a külföldön élő magyaroknak meg kell adni a kettős állampolgárságot. A kettős állampolgárságot illetően Romániában hallgattak és cselekedtek. Eközben a magyar vezetők itt is, ott is furcsán nyilatkoznak és viselkednek ez ügyben. A képviselő szerint óriási politikai és történelmi lehetőség adódik ebben a pillanatban arra, hogy végre a nemzet együtt lehet. „Bár annak idején az Orbán-kormány nagyot lépett, a státustörvény végső formájában egyfajta koldusfilozófia érvényesült. A státus azt jelentette volna, hogy az anyanemzet a leszakadt részeivel gazdasági és szociális szerződést köt, amelynek meglettek volna a maga jogi következményei is. Ezt aztán az utólagos változtatásokkal felhígították, és minden lényegétől megfosztva ma már nincs benne egy ilyen szerződés lehetősége a jogszabályban. A nemzetközi integrációnak első lépése lett volna a státustörvény. De ez csak egy lépcsőfok lett volna, amelyet követett volna a kettős állampolgárság megadása.” Franciaországban és Németországban is ma már a származás számít. Lakhat a francia bárhol a világon, ha franciának született, bármikor francia állampolgárságot kaphat. A horvátok is ezt alkalmazzák, akkor miért nem vezetheti ezt be Budapest is? A képviselő leszögezte, hogy a származásból fakadó elvet kell érvényesíteni, és ki kell mondani, hogy aki bárhol a világon magyarnak született, az kérésre megkaphatja a magyar állampolgárságot. „A posztkommunista politikusi fejekben ezt illetően nagy zavarok vannak, a negyven évig sulykolt internacionalizmus nem érteti meg egyesekkel, hogy éppen a közös Európában kell tartoznia mindenkinek a maga nemzetéhez. Jó lenne, ha a magyar nemzeten belül megszűnne a vörös pilátusok ágálása a kettős állampolgárság ellen.” – hangsúlyozta. Nélkülözhetetlen annak tudata, hogy honnan jöttünk, kihez tartozunk és adott esetben – ha kell – kihez fordulhatunk segítségért és támaszért. „És akkor ezzel véget érne az a hungarocídium, amely immár szinte egy évszázada tart. Mert elég csak a statisztikai adatokra pillantani, hogy láthassuk: hosszú évek során a mindenkori román kormányok célja éppen a magyarság – és persze más kisebbségek, az "idegenek" – számának csökkentése, sőt kultúrájuk, gazdasági életük elsorvasztása volt. Ennek kell végre véget vetni.” /Román Győző: Véget érne a hungarocídium. Beszélgetés Kónya-Hamar Sándor parlamenti képviselővel, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnökével. = Erdélyi Napló (Nagyvárad), 2003. szept. 16./

Szabó Károly szenátor beszámolt a környező országokban élő magyar nemzetiségű parlamenti képviselők szept. 11–13. között Budapesten tartott csúcstalálkozójáról. Azért tartottak megbeszélést, mert a magyar közösségek, illetve az ezeket képviselő személyek felelőssége is, hogy ne jöjjön létre újabb vasfüggöny. A schengeni határ Keletre való költöztetése bizony következményekkel fog járni a Kárpát-medencében élő magyarság szempontjából. A Magyarországon, Szlovákiában, Szlovéniában élő magyarság számára a teljes tagság előnyös helyzetet biztosít. Románia vonatkozásában nagyon fontos, és szintén előnyöket kínál a vízummentesség. Horvátország egyelőre szintén nem lesz EU-tag, de az állampolgárai ugyancsak vízummentességet élveznek, tehát éppen úgy szabadon mozoghatnak az EU-n belül, mint a román állampolgárok. Szerbia–Montenegró és Ukrajna viszont az Unió kívül reked.

A csúcstalálkozón szó esett a kettős állampolgárságról is. Kovács László külügyminiszter tájékoztatást tartott. „A magam részéről úgy vettem észre, hogy az MSZP a kormánykoalíció vezető pártjaként elég felelősen kezeli ezt a kérdést, annál is inkább hiszen - nem akarják elveszíteni emiatt a következő választásokat. Ezen a téren nagyon gyors, látványos előrelépés mindenestre nem várható. Magyarországnak be kell tartani bizonyos kötelezettségeket, amelyeket a csatlakozási tárgyalásokon vállalt és aláírt”, nyilatkozta Szabó. Az RMDSZ támogatja a kettős állampolgárság intézményének a bevezetését, „ugyanakkor tisztában

vagyunk azzal, hogy ez a mindenkori magyar kormány felelőssége, és nem lehet kívülről gyorsítani olyan nyomásokkal, amilyenek mostanában a sajtóban napvilágot láttak.” /Boros Ernő: "A magyar közösségek felelőssége is, hogy ne jöjjön létre újabb vasfüggöny". = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. szept. 17./

Harmadik nekifutásra hitelesítette a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) népszavazási kezdeményezését a kettős állampolgárságról az Országos Választási Bizottság. A magyar nemzetiség megállapítására az MVSZ a magyarigazolványt javasolja. A Magyarok Világszövetségének népszavazási kérdése a következő: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással magyar állampolgárságot kapjon az a nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a magyarigazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

Ha a Magyar Közlönyben való közzétételétől számított 15 napon belül nem érkezik a határozat ellen óvás, elkezdődhet a népszavazás kiírását szolgáló aláírásgyűjtés. Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke a Krónika kérdésére elmondta, a kedvezményes honosítás a mai magyar állampolgársági törvényben is létező fogalom. „A kedvezményes honosítás azoknak a határon túli magyaroknak jár, akiknek valamelyik felmenője magyar állampolgár volt. A gyakorlatban jelenleg ez azt jelenti, hogy az illető személyek a magyarországi letelepedést követő egy éven belül kérhetik a magyar állampolgárságot. Ez a kitétel vonatkozik tehát az erdélyiekre, felvidékiekre, kárpátaljaiakra stb., de nem vonatkozik például a csángókra, hiszen Moldova soha nem volt a magyar királyság része” – magyarázta Patrubány. „A mi kérdésünk a Magyarországon kívüli területekről nyugatra szakadt magyarságot is szolgálná, hiszen a jelenlegi törvények szerint ők nem szerezhettek magyar állampolgárságot ugyanolyan kedvezményesen, ahogyan a Magyarország területéről emigráltak tehetik” – vélte Patrubány Miklós. „A magyarigazolványt azért vettük be a népszavazási kérdésbe, hogy ne kelljen újrakezdeni a vitát: ki a magyar, és ki nem az? – szögezte le Patrubány. Korábbi ülésein az Országos Választási Bizottság – formai kifogásokra hivatkozva – kétszer is elutasította az MVSZ népszavazási kezdeményezésének érdemi tárgyalását. A testület által támasztott két formai észrevétel egyike azt kifogásolta, hogy az aláíróíven feltüntették a kezdeményező szervezet nevét és címét. Időközben kiderült, hogy a Választási Bizottság nem volt következetes e kérdés megítélésében, hiszen az idén már jóváhagyta az állatkínzás bűncselekménnyé való nyilvánítását kérő népi kezdeményezést, amelynek aláíróíven ugyancsak fel volt tüntetve a kezdeményező állatvédő szervezet neve. /Salamon Márton László: MVSZ-indítvány a kettős állampolgárságért. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 20./

A Fialat Baloldal - Ifjú Szocialisták és az RMDSZ ifjúsági szervezete, a Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) első ízben szervezett közös magyarországi programot szept. 19. és 21. között Tatán. Medgyessy Péter miniszterelnök nagyszerű kezdeményezésnek nevezte a találkozót A Magyarországi és határon túli fiatalok életlehetőségei címmel megtartott beszélgetésen a miniszterelnök kiemelte: meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy Magyarország a tájékoztató anyagok szerzői jogának átadásával támogassa Románia integrációs folyamatát. Medgyessy közölte: az uniós csatlakozást népszerűsítő anyagokat átadják az erdélyi magyaroknak, és az EU-val kapcsolatos tanfolyamokon határon túli magyarok is részt vehetnek. Markó Béla, az RMDSZ elnöke elmondta: a Szövetség támogatja a kettős állampolgárság megítélésére vonatkozó minden olyan javaslatot, amely előzetesen megvizsgálja a kezdeményezésnek a határon túli magyarok szülőföldön való megtartó erejét. Kovács Péter, az RMDSZ-szel együttműködő ifjúsági szervezeteket tömörítő Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) elnöke bemutatta Medgyessy Péternek egy javaslatcsomagot, amely a

romániai magyar fiatalok életlehetőségeinek a javítását célozzák. A javaslat első fejezete a határon túli magyar vállalkozókat támogató programokra vonatkozik, amelyek elsősorban kedvezményes feltételekkel folyósított mikrohitel- támogatásokra vonatkoznak, ugyanakkor kitér a kezdő fiatal vállalkozók infrastrukturális és képzési igényeit biztosító inkubátorházak létrehozására is. A fiatal önkormányzati képviselőjelöltek felkészítése is szerves része a javaslatnak. A javaslatcsomag a határon túli felnőttképzést támogató programok beindítását is tartalmazza. A háromnapos rendezvényen több mint ezer fiatal vett részt, a két szervezet tagjai mellett önkormányzati és fiatal parlamenti képviselők is. /Egy a nemzet, közös a jövő. = Népújság (Marosvásárhely),2003. szept. 23/

Medgyessy Péter magyar és Adrian Nastase román miniszterelnök szept. 23-án egyaránt előrelépésnek minősítette a két ország közötti megbékélés és az európai integráció felé vezető úton, hogy a nap folyamán Bukarestben aláírták a módosított kedvezménytörvény romániai alkalmazásáról szóló megállapodást. A két kormányfő nem tartott négy szemközti megbeszélést, a küldöttségek közötti plenáris tanácskozás mintegy ötven percig tartott, akárcsak az ünnepélyes aláírást követő sajtóértekezlet. Nastase a sajtó képviselői előtt kijelentette: ez a megállapodás Románia és Magyarország számára egyaránt siker és győzelem. "Most közösen megnyertünk egy újabb ütközetet Európáért" — állapította meg. Szerinte a dokumentum jól bizonyítja a két fél készségét, hogy az európai értékek szellemében cselekedjék, védje a nemzeti kisebbségek jogait, tiszteletben tartsa egymás nemzeti szuverenitását. Nastase szerint magyar kollégája nagy bölcsességről tett tanúbizonyságot, amikor együttesen sikerült helyrehozni az előző magyar kormány idejéről származó hibákat, amelyek megterhelték a kétoldalú kapcsolatokat. Medgyessy Péter úgy vélekedett: ez a megállapodás megfelel a két ország és a magyar kisebbség érdekeinek, akárcsak az európai elvárásoknak. Szerinte a megbékéléshez a kölcsönös tiszteleten alapuló pragmatikus politika szükséges. Medgyessy Péter román nyelven is mondott néhány mondatot. Kifejtette: számára a francia–német megbékélés a jó példa. Az aradi Szabadság-szobor kérdésében ugyanakkor a magyar és a román fél nem jutott dülőre. Egy újságírói kérdés az előzetes híresztelésre vonatkozott, miszerint Medgyessy Péter az utolsó pillanatban mégsem utazik Bukarestbe az aradi műemlékkel kapcsolatos kérdés megoldatlansága miatt. "Nem tagadom, egy miniszterelnöknek vannak olyan pillanatai, amikor sok mindent kell mérlegelnie. A kedvezménytörvény több mint másfél millió embert érint Romániában, és nagyon fontos volt, hogy aláírjuk a megállapodást. Úgy döntöttem tehát, hogy eljövök, és aláírjuk a megállapodást, hiszen ezért dolgoztunk. Küzdök, dolgozom tovább annak érdekében, hogy az aradi szobor kérdésében megállapodásra jussunk" — mondta a magyar kormányfő, hangsúlyozva: a történelmi esélyt veszítenénk el, ha nem találnánk megoldást olyan kérdésekre, mint az aradi szobor ügye. "Én nem várok többet román partnereinktől, mint azt, hogy megvalósítsuk a korábbi megállapodást" — mondta. Nastase ugyanerről a kérdéstről elmondta: a megbékélést nem egy vagy két szoborparkkal lehet megvalósítani, hanem olyan megállapodásokon keresztül, mint amilyen a mostani, vagy olyan intézkedésekkel, mint amilyeneket a román kormány a romániai magyarság érdekében hoz, vagy amilyenekkel a magyar kormány a magyarországi románságot segíti. - Úgy tűnik, mintha kétoldalú kapcsolataink napirendjét az előző kormány határozta volna meg - hangoztatta Nastase, utalva a kedvezménytörvényre, az aradi Szabadság-szobor problémájára, valamint arra, hogy a magyarországi ellenzék most fölvetette az etnikai alapú kettős állampolgárságot. A román kormányfő szerint nem szabad minden energiát ezekre a témákra pazarolni, mielőbb meg kell oldani azokat, hogy utána a magyar és a román állampolgárok számára igazán fontos témákra lehessen összpontosítani a figyelmet. Szóba került az észak-erdélyi autópálya terve is, amelyről Medgyessy Péter kijelentette: szeretné, ha ezen a majdani autópályán nemcsak előre, hanem visszafelé, a közös múltba is tekintenének majd, vagyis

rendeznének minden problémát. Medgyessy Péter és kísérete az RMDSZ székházában tárgyalt Markó Bélával, a szervezet elnökével. Utána még a délután folyamán elutazott Bukarestből.

- Lassan hozzászokunk, hogy Románia minden hónapban rituálisan megalázza Medgyessy Pétert — mondta Németh Zsolt (Fidesz) szept. 23-i sajtótájékoztatóján, amikor a magyar kormányfő és Adrian Nastase által a kedvezménytörvény kapcsán aláírt megállapodást értékelte. Mint mondta, "Medgyessy Péter önbecsülése minden bizonnyal elbírja a megaláztatást". Németh Zsolt úgy értékelte, hogy a megállapodás hátrányos a magyarság számára, és komoly visszalépést jelent a 2001-ben aláírt Orbán–Nastase–megállapodáshoz képest. Mint mondta, ez a tavaly december elsején kezdődött "koccintás-politika" látványos kudarca. Az ellenzéki képviselő úgy ítélte meg, hogy a megállapodás nyomán "légüres térbe" kerülnek a státusirodák. Kifogásolta, hogy a megállapodás kimondja: a magyarigazolvány csak Magyarországon jogosít kedvezményekre.

Ugyancsak bírálta, hogy megváltozik a magyarigazolvány formája, külleme. Szerinte ez azt jelenti, hogy a későbbiekben nem szerepel majd rajta a Szent Korona. Problémaként értékelte, hogy az oktatási-nevelési támogatások folyósítása kapcsán egy konkrét, zárt mechanizmust rögzítettek. Kritizálta, hogy a megállapodásba bekerült a reciprocitás elve, amely szerinte ellentétes a modern európai jogfejlődéssel. Felhívta a figyelmet, hogy az Orbán–Nastase–megállapodásban volt egy kitétel, mely szerint a 2001. okt. 19-én elfogadott kormányközi kisebbségi vegyes bizottság jegyzőkönyvét végrehajtják a felek. Ebben rögzítve van az aradi Szabadság-szoborcsoport felállítása. Mint mondta, ez a kitétel most kikerült a megállapodásból. /Mebékélés a Szabadság-szobor nélkül. Aláírták a kedvezménytörvény végrehajtásáról szóló egyezményt. = Szabadság (Kolozsvár), szept. 24./ Adrian Nastase szerint a megbékélés nem egy vagy két park létrehozásával történik, hanem a maihoz hasonló megállapodások aláírásával és az autópályához hasonló gazdasági projektek révén. - A szoborcsoporttal kapcsolatos vállalás szerepel egy 2001-es SZDP-RMDSZ megállapodásban, amelynek szövegét az utolsó pillanatig tárgyalták - mondta Nastase. Kifejtette, kezdettől fogva ellenezte azt a szövegrészt, és megállapodtak, hogy ezt a kérdést más kontextusban kell megtárgyalni, az előírás pedig már nem szerepel a 2002-es és a 2003-as megállapodásokban. - Amikor megállapodásra jutunk az RMDSZ-szel a megbékélés parkját illetően, teljesülni fognak a kötelezettségek - szögezte le Nastase. A román miniszterelnök kifejtette, az etnikai alapon biztosított kettős állampolgárságnak nincs nemzetközi jogi alapja. Inkább európai állampolgárságról kellene beszélni, tette hozzá. /Aláírták a kedvezménytörvény alkalmazásáról szóló egyezményt. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. szept. 24./

Balogh László (MDF) szept. 23-án az Országgyűlés ülésén, napirend előtt ismét sürgette a kormányt, hogy hozzon döntést a kettős állampolgárság ügyében. Bársony András külügyi államtitkár felhívta a figyelmet: nem lehet etnikai alapon diszkriminációt alkalmazni az állampolgárság esetében. "Nem halaszthatjuk el azt a történelmi lehetőséget, amelyet a szerb kormány ajánlott fel, miszerint a magyar kormány azonnal és egyoldalúan megadhatja a délvidéki magyarok számára a magyar állampolgárságot" — mondta Balogh László. Az ellenzéki képviselő úgy fogalmazott: a jelenlegi kabinet az unió elvárásaira hivatkozva elégíti ki a román és a szlovák kormány "egyre agresszívabb követeléseit". Úgy vélte: a Medgyessy-kormány a szomszédságpolitikában folyamatosan hátrál, feladja az előző kabinet által elért eredményeket.

Balogh László felszólalásában kitért arra is, hogy Románia "késlelteti a magyar egyházi ingatlanok visszaadását, rendőri nyomást alkalmaz a csángó gyerekekkel szemben, állampolgárságot ad a határon túl élő románoknak". Kijelentette: a magyar állampolgárság vissza-adása a határon túli magyarok számára az igazi nemzeti minimum. "Adjuk meg végre az elcsatolt területeken élő magyarjainknak jogos igényüket, örökölt jussukat, a magyar

állampolgárságot!" — hangoztatta Balogh László. Ebben a kérdésben pártja támogatta a vajdasági magyar pártok petícióját, kezdeményezte a Magyar Állandó Értekezlet rendkívüli ülésének összehívását, konzultációt a határon túli magyar pártokkal. A felszólalásra reagáló Bársony András külügyminisztériumi politikai államtitkár kijelentette, a szerb kormány nem ajánlott fel semmit a kettős állampolgársággal kapcsolatosan. Mint mondta, "szemenszedett hazugság" a képviselőnek az az állítása, hogy Szerbiában a magyar az egyetlen kisebbség, amely nem kapott az anyaországától állampolgárságot. Hangsúlyozta, hogy az Európa Tanács határozata kimondja: nem lehet etnikai alapon diszkriminációt alkalmazni az állampolgárság esetében. /Napirend előtt a kettős állampolgárságról a magyar Országgyűlésben. = Szabadság (Kolozsvár), szept. 24./

A románokat és a magyarokat ma már elsősorban a gazdasági kérdések foglalkoztatják, nem pedig néhány poros szobor sorsa — írta szept. 23-i vezércikkében az Adevarul. A bukaresti napilap publicistája cikkének írásakor még úgy tudta, hogy az aradi Szabadság-szobor körüli vita miatt elmarad Medgyessy Péter miniszterelnök bukaresti látogatása. A szerző emlékeztet arra, hogy a két ország között több éven át tartó konfliktusokra tett pontot az 1996-ban aláírt alapszerződés. A magyar–román viszony Európában "sikermoddellé" vált. Az újonnan keletkezett feszültségért a cikkíró szerint az évszázados szobrok a hibásak, amelyeket annak idején nem olvastottak be, és így túléltek két világháborút. Medgyessy Péter miniszterelnöknek válaszolnia kell Orbán Viktor volt kormányfő "állandó ultranacionalista érveléseire". Az RMDSZ pedig a Markó Béla nevével fémjelzett mérsékelt európai szárnynak a véleményét igyekszik érvényesíteni Tőkés László püspök szélsőséges kijelentéseivel szemben — olvasható a az Adevarulban. A napilap címdalán idézte Ion Solcanunak, az SZDP alelnökének javaslatát. Eszerint az aradi szoborcsoport "egyes elemeit" kellene felállítani a román fél által javasolt megbékélési parkban. Hozzátette, hogy a (román) nemzeti érdekek nem képezhetik alku tárgyát. /Az évszázados szobrok a hibásak. Az Adevarul a magyar–román viszonyról. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. szept. 24./

A vajdasági magyar pártok és a kormány szakértői tárgyalóasztalhoz ülnek, és megoldást próbálnak találni a délvidéki magyarság kettős állampolgárságának kérdésére — mondta Kovács László külügyminiszter és Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke szept. 24-én Budapesten, a tárgyalásukat követő sajtótájékoztatón. Kovács László közölte: amennyiben sikerül megállapodni a vajdasági magyar pártok szakértőivel, akkor utána tárgyalóasztalhoz ülnek a szerb kormány képviselőivel, és azt követően a nemzetközi szervezetek, így az Európai Unió és az Európa Tanács álláspontját is meg kell tudakolni a kettős állampolgárság kialakítandó formájáról. /Megoldás a kettős állampolgárságra? = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 25./

A kettős állampolgárság bevezetéséről, a kedvezménytörvényről és az Európai Unió alkotmánytervezetének kisebbségeket érintő fejezetéről tanácskoznak Budapesten az MDF meghívására a határon túli magyar szervezetek vezetői szeptember 26-án - jelentette be Viniczai Tibor, az MDF elnökségének tagja. A Kárpát-medencei Párbeszédet címmel megtartandó konferenciára a Magyar Állandó Értekezleten képvisellel rendelkező határon túli magyar szervezetek vezetőit hívták meg. Viniczai Tibor szerint "úgy tűnik, időről időre néhány magyar politikai irányzat nem kezeli a helyén a határon túli magyarság ügyét, amely 80 éve rendezetlen, és nem lezárt". Ezzel kapcsolatban Almássy Kornél, a pártelnökség külügyekkel foglalkozó tagja azt hangsúlyozta: a demokrata fórum szerint a kormányváltás óta "a kabinet nem tekinti fontosnak a határon túli magyarok ügyét". /Az MDF Kárpát-medencei párbeszédet szorgalmaz. = Népújság (Marosvásárhely), 2003, szept. 25./

A Magyar Demokrata Fórum parlamenti képviselőcsoportja a jövő héten benyújtja az Országgyűlésnek az állampolgársági törvény módosításáról szóló javaslatát, amely azt szolgálja, hogy „jogrendszerünk befogadó legyen a kettős állampolgársággal szemben” – mondta Dávid Ibolya pártelnök. Az ezzel kapcsolatos egyeztetésen a határon túli magyar szervezetek képviselői is jelen voltak. A javaslat értelmében kimaradna az állampolgársági törvényből az egyéves magyarországi lakhellyel való rendelkezés. „Továbbá a megélhetés és a lakhelybiztosítás követelménye Magyarországon” – közölte az MDF a Kárpát-medencei párbeszéd címmel megrendezett konferencia utáni sajtótájékoztatóján. A sajtótájékoztatóján a határon túli szervezetek képviselői egybehangzóan üdvözölték az MDF kezdeményezését. Markó Béla, az RMDSZ elnöke azt emelte ki: soha nem volt akkora szükség a konszenzuskeresésre, mint most, a határon túli magyar közösségek ügyében. Hangsúlyozta: szükséges, hogy az állampolgárság megszerzésének jelenlegi kritériumai változzanak, és ezáltal azok a határon túli magyar személyek, akik ezt kérik, könnyebben juthassanak magyar állampolgársághoz. A vajdasági magyarok képviselői egybehangzóan közölték, hogy mind az öt magyar párt támogatja a kettős állampolgárság intézményének bevezetését. Kovács Miklós, a kárpátaljai KMKSZ elnöke az MDF döntését fordulópontnak tartja, és úgy véli, a törvényjavaslat benyújtása „színvallásra fogja készíteni a meghatározó magyarországi politikai erőket”. A résztvevők által egyhangúlag elfogadott zárónyilatkozat leszögezi: „a Kárpát-medencében működő magyar pártok és szervezetek megjelent vezetői és képviselői egyetértenek abban, hogy a határon túl élő magyarok hátrányos helyzetének megoldása nem a kivándorlás és nem az asszimiláció, hanem a szülőföldön történő boldogulás elősegítése”. A nyilatkozat aláírói hangsúlyozták: a nemzeti identitás, valamint a lakó- és munkahely szabad megválasztásának európai elve azt is igényli, hogy a magyar állampolgárság megszerzésének bürokratikus akadályai enyhüljenek, kivált azok számára, akik, vagy akiknek felmenői magyar állampolgárok voltak. „Ez a magyar kormány és Országgyűlés felelőssége” – szögezi le a nyilatkozat. /A határon túliakkal egyeztettek. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 27./ A rendezvényen kilenc határon túli magyar párt és szervezet képviseltette magát. Valamennyien egyetértettek abban, hogy a találkozó és az MDF módosító indítványa segít abban, hogy a kettős állampolgárság ügye rendeződjön. /Magyarság és Európa. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. szept. 27./

Kudarcot vallott a Medgyessy-kormány határon túli nemzetpolitikája, a kormányfő sikertelen bukaresti látogatása véget vetett egy időszaknak – mondta Németh Zsolt, a Fidesz külügyi kabinetjének vezetője szept. 26-án Budapesten, az Autonómia keresztúton című konferencián. „A feltartott kéz politikája csődöt mondott” – fogalmazott Németh Zsolt, aki szerint a magyar nemzetpolitika a szomszédsági kapcsolatok tekintetében öt éve nem látott mélypontra zuhant. Véleménye szerint a kormányzat „alkalmazkodási kényszere” és „gesztuspolitikája” látványosan kudarcot vallott, amikor nem tudta érvényesíteni a 2001. októberében született kétoldalú megállapodást az aradi Szabadság-szobor felállításáról. „Tudatosítani kell az Európai Unióban a határon túli magyar probléma létezését”, ehhez pedig „elemi nemzeti konszenzusra lenne szükség” – közölte az ellenzéki politikus, hozzátéve: „semmi sem indokolja, hogy a magyar kormány úgy tegyen, mintha nem létezne a határon túli probléma”. Szerinte stratégiára lenne szükség, miközben a kormány részéről se szándék, se elgondolás nincs a nemzetpolitikáról. „Nincs meg a kormányzatban a politikai szándék arra, hogy a kettős állampolgárság ügyével érdemben foglalkozzon” – mondta. /Németh: kudarcot vallott a kormány határon túli nemzetpolitikája. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 27./

Az RMDSZ Gyergyó Területi Küldöttek Tanácsa szeptemberi ülése alkalmával Borsos Géza, a Székely Nemzeti Tanács Kezdeményező Testülete (SZNT KT) nevében megkérte a küldötteket, hogy a közösségi együttakarás és a cselekvési egység alátámasztása érdekében foglaljanak állást a területi autonómia és a kettős állampolgárság kérdésében. Állásfoglalásuk ismertetését szept. 26-ra tervezték. A szept. 26-i válaszadás azonban elmaradt, mivel a TKT-tagok távolmaradása miatt nem tartottak küldöttgyűlést. Ellenben ugyanezen a napon Gyergyószentmiklóson dr. Csapó József Székelyföld – igény és cselekvés címmel ismertette a célkitűzések elérhetőségének útját. Előadását kötetlen beszélgetés követte. /Bajna György: Székelyföld – igény és cselekvés. Dr. Csapó József előadása. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2003. szept. 27./

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt (WMDP) üdvözli a Magyar Demokrata Fórum elnökének, Dávid Ibolyának a bejelentését, miszerint pártja kezdeményezi az állampolgársági törvény módosítását, hogy könnyebbé tegye a kettős állampolgárság megszerzését. A VMDP közleménye szerint ha sor kerülne a törvény módosítására, akkor az igénylő úgy kaphatná meg a magyar állampolgárságot, hogy nem kellene többé bizonyítania, hogy egy éve letelepedett Magyarországon, s rendelkezik a megkövetelt anyagi tartalékokkal. Az Ágoston András vezette VMDP szerint az MDF kezdeményezése kiküszöböli a vízumkényszer által okozott nehézségeket, s alapot ad arra, hogy az a vajdasági magyar, aki ezt óhajtja, személyesen is bekapcsolódhasson a nemzet határmódosítás nélküli integrációjába. A kettős állampolgárság kérdése már túl van tárgyalva, hetek óta ugyanazok az érvek és ellenérvek hangzanak el mindkét oldalon, s ebből kifolyólag minden további „szószaporítás” – a VMDP ez alatt érti a Kovács László külügyminiszter és Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke által beharangozott „maratoni” tárgyalássorozatot is – a kettős állampolgárság ügyének már inkább árt, mint használ. /A VMDP üdvözli az MDF tervét. = Krónika (Kolozsvár), 2003. szept. 29./

Bálint–Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnöke Visegrádon, a Médiahajó fórumán bejelentette, a napokban regisztrálták a 700 ezredik magyarigazolványkérést, ami értékelésében azt jelenti, hogy nem csökkent a határon túli magyarok magyarigazolvány iránti igénye. A HTMH elnökének értelmezése szerint ez egyben azt is mutatja, hogy a 700 ezer igénylő biztosan nem kérné, hogy élhessen az esetlegesen kiterjesztésre kerülő magyar állampolgársággal, minthogy a törvény szerint csak azok kérvényezhetnek magyarigazolványt, akik nem szándékoznak magyar állampolgárságért folyamodni. /Magyarigazolvány vagy kettős állampolgárság? = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. szept. 30./

A kedvezménytörvényről szóló megállapodás fontos diplomáciai győzelem mind Románia, mind Magyarország számára — jelentette ki szept. 30-án Strasbourgban Adrian Nastase román kormányfő, aki az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének őszi ülészakán mondott beszédet. Ugyanakkor a kettős állampolgárság kérdését úgy ítélte meg, hogy az még "problémát fog okozni az Európa Tanácsban". A román miniszterelnököt abból az alkalomból hívta meg a szervezet, hogy Románia éppen tíz évvel ezelőtt lett az Európa Tanács tagállama. "Románia olyan intézményi reformok korát éli jelenleg, amely átviszi az átmeneti ország állapotából a demokratikus államéba" — mondta Nastase. A beszéd után Eörsi Mátyás magyarországi SZDSZ-es képviselő tette fel azt a kérdést a román kormányfőnek: mi az akadálya annak, hogy megnyíljon az aradi szoborpark? Ennek kapcsán Adrian Nastase azt hangoztatta, hogy most látnak hozzá a kedvezménytörvény életbe léptetéséhez, és az új alkotmány is jelentős jogokat biztosít a magyar kisebbségnek. Külön megemlítette a

Budapestig vivő autósstráda építésének tervét. Ugyanakkor a miniszterelnök megjegyezte: a romániai magyarok kettős állampolgárságának kérdése "még gondokat fog okozni az Európa Tanácsnak". Gedei József MSZP-s képviselő arra várt választ, hogy mi a román kormány álláspontja a Székelyföld autonómiájával kapcsolatban, míg Ékes József (MDF) a romániai egyházi ingatlanok sorsára volt kíváncsi. Nastase szerint ami a közigazgatási autonómiát illeti, ezt a bukaresti kormány támogatja. Ezzel szemben ellenzi a kollektív etnikai autonómiát. Az egyházi javak visszaadását hosszú folyamatnak nevezte. Nastase a kettős állampolgárságról kifejtette: a gondot az jelenti, ha egy egész kisebbségi közösségnek követelnek etnikai alapon állampolgárságot. /Román–magyar diplomáciai győzelem. Adrian Nastase beszéde az ET Parlamentari Közgyűlése előtt. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. okt. 1./ A román és a magyar hatóságok decemberig megpróbálnak kompromisszumos megoldást találni az aradi Szabadság-szoborcsoport elhelyezése ügyében, jelentette ki Adrian Nastase kormányfő az Európa Tanács Parlamentari Közgyűlése előtt. A román miniszterelnök kifejtette: nem ért egyet azzal, hogy egy több nemzetiség képviselőiből álló helyi közösség autonómiát élvezzen a közérdekű döntéshozatalban. /Decemberig megoldás születik az aradi Szabadság-szobor ügyében? = Népújság (Marosvásárhely), 2003. okt. 1./

Okt. 3-án Mezőfelében eltemették Kacsó Tibort, az Erdélyi 56-os Bajtársi Társaság örökös tiszteletbeli elnökét, a Magyarok Világszövetségének erdélyi küldöttét. Varga László marosvásárhelyi ny. lelkész búcsúztatta egykori rabtársát. A sírnál Tófalvi Zoltán mondott búcsúbeszédet. A Magyarok Világszövetségét Patrubány Miklós elnök és András Imre elnökségi tag képviselték. Az MVSZ elnöke megköszönte Kacsó Tibor szolgálatát. Ha ma az MVSZ eljutott az 56-os magyar forradalom értékeihez, az Kacsó Tibornak is köszönhető - mondta az elnök, majd e szavakkal búcsúzott: "Fájlalom, Tibor bátyám, hogy most mentél el, amikor székely népünk az önrendelkezéséért vívja harcát, és amikor magyar nemzetünk a kettős állampolgárság megteremtésével próbálja visszaszerezni elrabolt méltóságát. De tudjuk, harcunkban mindvégig velünk leszel. Nevedet felírjuk azon magyar emberek neve mellé, akiről a magyar nemzet soha sem feledkezhet meg." /MVSZ Sajtószolgálat: Eltemették Kacsó Tibort. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. okt. 7./

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) levélben válaszolt Adrian Nastase miniszterelnök Strasbourgban mondott, Magyarországot érintő kijelentéseire. Nastase óva intette Magyarországot, hogy a magyar állampolgársági törvény esetleges módosítása során ne alkalmazza az etnikai elvet, mert ha ezt tenné, Románia az európai testületekhez fordul, aminek következtében az eljövendő magyar állampolgársági törvény ugyanarra a sorsa juthat, mint a státustörvény. Az MVSZ közleményében leszögezte: népszavazási kezdeményezésének hitelesítésekor az Országos Választási Bizottság azt is ellenőrizte, hogy a magyar állampolgárságot etnikai alapon elérhetővé tenni szándékozó indítvány nem sérti-e az Európai Egyezményt az Állampolgárságról című nemzetközi egyezményt. Az eredmény: Magyarország jelenlegi, és a népszavazást követően majdani állampolgársági törvénye teljes mértékben harmonizál az Európai Unió jogrendjével. Az MVSZ emlékeztetett: Románia mindmáig nem ratifikálta Európai Egyezményt az állampolgárságról, jóllehet elsőik között írta azt alá. Románia egyetlen szóval sem emelt kifogást az ellen, hogy a horvát nemzetiségű román állampolgárok etnikai alapon elnyerhessék a horvát állampolgárságot is, még azt is lehetővé téve számukra, hogy a horvátországi választások alkalmával és azok idején, romániai lakhelyükön tartózkodva leadhassák szavazatukat. Vajon Románia ilyen súlyosan diszkriminálná a területén élő másfél milliós magyar nemzeti közösséget?" — áll a közleményben. /Kettős állampolgárság a romániai horvátoknak. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. okt. 8./

A kettős állampolgárságról okt. 27-én kezdődnek az egyeztetések a vajdasági magyar szervezetekkel, ezt követően nemzetközi szinten is megbeszélések indulnak a Szerbia-Montenegróval e témában kötendő esetleges államközi megállapodás érdekében - mondta Medgyessy Péter miniszterelnök okt. 21-én Budapesten, sajtótájékoztatón, miután szerb partnerével, Zoran Zsivkoviccsal tárgyalt. Zoran Zsivkovic arról beszélt, hogy amennyiben létrejön egy megállapodás Magyarország és Szerbia-Montenegró között a kettős állampolgárság intézményéről, akkor az a két ország minden állampolgárára kiterjedne. "Az európai civilizáció szempontjából a XXI. században elfogadhatatlan a kettős állampolgárság megadása etnikai alapon" - fogalmazott egy a szerb miniszterelnök. Medgyessy Péter és Zoran Zsivkovic aláírta a két ország közötti vízummegállapodást, valamint a Szerbia-Montenegróban élő magyar és a Magyarországon élő szerb kisebbség jogainak védelméről szóló egyezményt. Zoran Zsivkovic fontosnak nevezte a magyar és a szerb kisebbség aktív részvételét a két ország közötti együttműködésben. Magyarország valamennyi szerb-montenegrói állampolgár számára ingyenes vízumot biztosít, ennek fejében Szerbia-Montenegró lehetővé teszi, hogy a magyar állampolgárok a jövőben is vízum és minden korlátozás nélkül utazhassanak Szerbia- Montenegró területére. Budapest emellett biztosítja, hogy öt évig érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumot kapjanak azok, akik hivatalos célból vagy családi, rokoni kapcsolatok ápolására utaznak Magyarországra. /Szerb-magyar egyeztetés a kettős állampolgárságról. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. okt. 22./

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt megütközve értesült Zoran Zsivkovic szerb kormányfő budapesti kijelentéséről, miszerint a kettős állampolgárságról szóló majdani kétoldalú megállapodásnak mindkét ország állampolgáira vonatkoznia kell. Az Ágoston András vezette VMDP közleménye szerint a Zsivkovic kormányára váró parlamenti bizalmi szavazással hozható összefüggésbe az, hogy a szerb miniszterelnök megmásította korábbi kijelentését A VMDP érthetetlennek tartja, hogy Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke, szerbiai miniszterelnök-helyettes visszafogottan reagált Zsivkovic nyilatkozatára. A párt szerint Kasza Józsefnek le kell mondania, a VMSZ hat parlamenti képviselőjének pedig meg kell vonnia a bizalmat a Zsivkovic-kormánytól. Medgyessy Péter miniszterelnök júniusi szabadkai látogatása alkalmával Zsivkovic úgy nyilatkozott, hogy Belgrádnak nem lenne semmilyen kifogása az ellen, hogy a vajdasági magyarok megkapják a kettős állampolgárságot. A szerb kormányfő későbbi nyilatkozatában ezt azzal toldotta meg, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie. Most viszont budapesti látogatása alkalmával Zsivkovic úgy nyilatkozott, hogy amennyiben létrejön egy megállapodás a két ország között a kettős állampolgárság intézményéről, akkor az a két ország minden állampolgárára kiterjedne, mert „az európai civilizáció szempontjából a XXI. században elfogadhatatlan a kettős állampolgárság megadása etnikai alapon”. A magyar külügyminisztérium szóvivői irodája szerint Zoran Zsivkovic szerb miniszterelnök nyilatkozata azt a korábbi szerb hivatalos álláspontot ismételte meg, amelyről Németh Zsolt képviselőként és a parlament külügyi bizottsága elnökeként tájékoztatást kapott, „csak nem volt hajlandó tudomásul venni”. Az eset rámutat arra, hogy egyes ellenzéki politikusoknak, köztük Németh Zsoltnak „tudomásul kell vennie, miszerint a magyar nemzeti érdek érvényesülését a higgadt és tényekre alapozott érvelés és nem a valótlan állítások, a belpolitikai használatra szánt, a magyar kormányt lejáratni próbáló nyilatkozatok segítik elő” – olvasható a külügyi nyilatkozatban. /VMDP: Kasza mondjon le. = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 23./

Erdélyi magánlátogatásra érkezik okt. 25-én Mádl Ferenc magyar köztársasági elnök. A Krónikának adott interjújában kifejtette, a romániai magyarság vezetői nem kérték Magyarországtól, hogy vizsgálja meg az itt élő magyarok kettős állampolgárságának lehetőségét. Az államfő szerint, ha a romániai magyarság szervezetei ugyanazon célokért harcolnak, természetesnek kell venni, hogy a cél eléréséhez szükséges eszközökben, a napi politizálásban lehetnek eltérő vélemények. Útjával kapcsolatban leszögezte: „Államfői ténykedésem egyik sarokkövének a kisebbségi ügyek fokozott figyelemmel kísérését tekintem. Ez vonatkozik a magyarországi kisebbségek és a határon túl élő magyarok életére egyaránt. Ezért örültem különösen a történelmi egyházak és Tonk Sándor, a Sapientia–Erdélyi Magyar Tudományegyetem nemrég elhunyt rektora meghívásának.” Mádl Ferenc nemrég bejelentette, hogy szakértői bizottság létrehozását tervezi annak megvizsgálására, milyen módon nyújthatna Magyarország kettős állampolgárságot a határon túli magyarok számára. „A romániai magyarság legitim vezetői nem kérték Magyarországtól, hogy vizsgálja meg az itt élő magyarok kettős állampolgárságának lehetőségét. A szakértői bizottság így ezzel a kérdéssel természetesen nem foglalkozik.” Mádl Ferenc az Aradon újraállítandó Szabadság-szobor ügyében levelet intézett Ion Iliescu államfőhöz, amelyben felkérte román kollégáját, járuljon hozzá az emlékmű felállításához. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a székelyföldi autonómiatörekvésekről, rámutatott arra, hogy ez belpolitikai jellegű kérdés, amiben nem tiszte állást foglalni. „Meggyőződésem ugyanakkor, hogy a romániai magyarság szervezetei ugyanazon cél elérését tartják fontosnak, ez pedig a magyar közösség boldogulása. Amennyiben ez így van, s én hiszem, hogy így van, természetesnek kell venni, hogy a cél eléréséhez szükséges eszközökben, a napi politizálás részleteiben lehetnek eltérő vélemények. Ez teljesen normális, ez a demokrácia lényege.” „Magyarország jövőre az Európai Unió teljes jogú tagjává válik, s bár Romániának erre még várnia kell, hiszem, hogy a két ország viszonyának stratégiai, partneri jellege nem változik. Az együtt fölemelkedő közép- és délkelet-európai régióknak egymásra épülő regionális, szubregionális és kétoldalú együttműködési formák színes mozaikjaként kell összeállnia.” Magyarország messzemenően támogatja Gozsdu Manó szellemi hagyatékának ápolását, ezért is javasolták, hogy egy magyar–román vegyesbizottság dolgozzon, gondolkodjon együtt ennek a szellemi hagyatékunk a méltó ápolásán. A magyar kormány egy budai ingatlant ajánlott fel, a Gozsdu Manó szellemi örökségét fenntartó közös alapítvány számára. Gozsdu Manó román diákok tanulását támogatta Budapesten, ez az alapítvány pedig román és magyar diákok képzését segíti majd. /Lukács János, Rostás Szabolcs: „A megbékélés idejét éljük”. Interjú Mádl Ferencsel, a Magyar Köztársaság erdélyi látogatásra készülő elnökével. = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 24./

Gazda Árpád szerint Mádl Ferenc köztársasági elnök a Krónikának adott interjújában nyomatékosította: az erdélyi magyarság legitim vezetői nem kérték Magyarországtól, hogy vizsgálja meg a magyar állampolgárság kiterjesztésének lehetőségét, a magyar illetékesek pedig nem lépnek fel azokban a kérdésekben, amelyeket az érintettek még csak fel sem vetnek. E nyomatékosítással szinte felszólította az erdélyi magyarság képviselőit: kérjék a magyar állampolgárság kiterjesztését, hogy foglalkozhassanak a kérdéssel. Az erdélyi magyar közvélemény úgy tudta: az RMDSZ felvetette az erdélyi magyarság állampolgárság-igényét. A Krónika aug. 6-i számában Markó Béla RMDSZ-elnök szinte sértőnek a kérdést, tett-e le a szövetség erre vonatkozó írásos kérést a magyar kormány asztalára? A válasza: „Mindenkinek tudja, aláírást is gyűjtöttünk ebben az ügyben. Ez nem bumeráng, hogy visszajöjjön hozzánk. A kérés ma is érvényes. Az RMDSZ semmit sem mulasztott el, megtette a kötelességét.” A Mádl Ferenc által megfogalmazott felszólítás persze korántsem jelenti a magyar állam azonnali hajlandóságát az állampolgárság kiterjesztésére. Ezt a korábbi magyar kormány sem tartotta időszerűnek, helyette pótszerként a státustörvényt ajánlotta, a jelenlegi budapesti

kabinet pedig az erőfeszítésbe belevörösödve próbál kifogásokat találni. A kérés nélkül azonban a téma érdemi vitája sem kezdődhet el. Az autonómia sem foglalkoztatja a bukaresti politikát mindaddig, amíg az igényt az erdélyi magyarság képviselője meg nem fogalmazza, és a lehető leghatározottabban nem képviseli. /Gazda Árpád: RMDSZ-bumeráng. = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 24./

Nem hívta még össze az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége azt a bizottságot, melyet az erdélyi magyarok kettős állampolgársága hatásainak megvizsgálására hoztak létre. A bizottság megalakulását augusztus 29-i sajtótájékoztatóján jelentette be Markó Béla RMDSZ-elnök. Mint megjegyezte, a bizottságnak – mely az Ügyvezető Elnökség keretében Tokay György, Varga Attila és Székely István részvételével tevékenykedik – az lesz az elsőrendű feladata, hogy elemezze, milyen mértékben vezetne elvándorláshoz a magyar állampolgárság kiterjesztése. A magyar állampolgárság kérdéséről Mádl Ferenc köztársasági elnök Krónikának adott nyilatkozata hozta újra a figyelem középpontjába. Az államfő nyomatékosította: az erdélyi magyarság legitím vezetői nem kérték Magyarországtól, hogy vizsgálja meg a magyar állampolgárság kiterjesztésének lehetőségét, a magyar illetékesek pedig nem lépnek fel azokban a kérdésekben, amelyeket az érintettek még csak fel sem vetnek. Az RMDSZ ügyvezető elnöksége a Krónika szerkesztőségéhez eljuttatott levélben közölte, a vezércikk megállapításai pontatlan információkon alapulnak. Markó Béla szövetségi elnök tudniillik 2000. okt. 16-án bejelentette Orbán Viktornak, hogy több mint 80 ezren írták alá a külhoni állampolgárságot igénylő íveket, és személyes megbeszélést kért Magyarország akkori miniszterelnökétől. Orbán Viktor három nap múlva fogadta, így Markó hivatalosan is közölhette: az összegzett aláírások alapján az erdélyi magyarság igényt tart a kettős állampolgárság valamilyen formájára. A magyar kormány képviselői viszont kifejtették, a kérdést nem tartják időszerűnek. „Az RMDSZ vezetősége nemcsak hogy kellő súllyal foglalkozott ezekkel a kérdésekkel, hanem mindahányszor szükségesnek tartotta, kezdeményezte is a megfelelő megoldást” – áll a levélben. /G. Á.: Elaludt az Ügyvezető Elnökség? = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 25./

A vajdasági magyar pártok jogi szakértői teljes jogú állampolgárságot kértek a délvidéki magyarok számára a magyar külügyminisztérium szakmai bizottságával folytatott budapesti tárgyalásokon. Szorgalmazták továbbá, hogy a vajdasági magyar pártokhoz hasonlóan az anyaország parlamenti pártjai is jussanak közös nevezőre a kettős állampolgárság kérdéséről. A szerbia-montenegrói, illetve a szerbiai jogrendben semmi akadálya nincs annak, hogy a vajdasági magyarok megkapják a magyar állampolgárságot. /A Vajdaságban teljes jogú magyar állampolgárságot kérnek. = Népújság (Marosvásárhely), 2003. okt. 30./

Az újvidéki Magyar Szó napilap azt a gyanút fogalmazta meg, hogy a magyar kormány győzte meg a szerb vezetést arról, hogy baj lenne abból, ha a vajdasági magyarok megkapnák a magyar állampolgárságot. A lap szerint noha Kovács László kételkedik benne, videó- és hangfelvételek tanúskodnak arról, hogy Medgyessy Péter szabadkai látogatása alkalmával Zoran Zsivkovics szerb kormányfő kijelentette: semmi akadályát nem látja annak, hogy a vajdasági magyarok megkapják a kettős állampolgárságot. /Budapest „dolgozta meg” Zsivkovicsot? = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 30./

Az MDF parlamenti képviselőcsoportja érthetetlennek tartja, hogy a rendészeti bizottság elutasította javaslatukat a magyar állampolgárságról szóló törvény módosítására, annak

ellenére, hogy szakmailag kitűnően előkészítettnek tartotta – jelentette ki Herényi Károly okt. 30-i sajtótájékoztatóján, az Országgházban. Magyarország európai uniós csatlakozását követően az Ukrajnában és Szerbia-Montenegróban élő magyarokkal szemben vízumkényszert kell alkalmazni – indokolta a törvényjavaslat benyújtását a frakcióvezető. Herényi Károly közölte: a honosítási eljárás egyszerűsítése generálisan megoldaná és orvosolná a Trianont követő 83 esztendő sérelmeit. Javaslatuk szerint minden olyan, idegen országban élő állampolgár, akinek felmenői magyar állampolgárságúak voltak, és egyénileg honosítási eljárást kezdeményez, mentesülne a minimum három évig fennálló magyarországi állandó lakhely, a magyarországi megélhetést biztosító jövedelem és az állampolgársági vizsga kötelezettsége alól. A frakcióvezető hangsúlyozta: a törvény módosítása nem jelentene számottevő terhet a költségvetésnek, és nem ösztönözné a határon túli magyarok Magyarországra való átköltözését, letelepedését, mert ahhoz semmiféle előnyt nem nyújt. Balogh László /MDF/ képviselő szerint „a magyar kormány és a kormányzó pártok ismét arcul csapták a határon túli magyarokat”. Bejelentette: a demokrata fórum a parlamenti szavazásra meghívja a határon túli magyar szervezetek képviselőit, hogy „derüljön ki feketén és fehéren, hogy a szocialista és a szabad demokrata képviselők milyen érdekeket képviselnek az ország házában”. /MDF: érthetetlen a honosítási javaslat elutasítása. = Krónika (Kolozsvár), 2003. okt. 31./

Az Országgyűlés úgy döntött: nem veszi tárgysorozatba a magyar állampolgársági törvény módosítására vonatkozó indítványt, amelyet az MDF-frakció terjesztett elő. Az október 28-i szakbizottsági ülésen a javaslatot az MDF frakcióvezetője, Herényi Károly indokolta. Az ülésről azonban a bizottság MDF-es tagjai hiányoztak. Az MDF-es képviselők távolmaradása állásfoglalásra készítette a Magyarok Világszövetségét, amely sajtóközleményében feltette a kérdést: hogyan lehet az, hogy az MDF-nek nem érdeke a kettős állampolgárságról szóló saját indítványának a támogatása. Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke a Krónikának elmondta, az ügy szempontjából döntő fontosságú bizottsági ülésen az indítvány azon bukott meg, hogy az MDF mindkét képviselője hiányzott, és a helyettesítés jogával sem élt. A Magyarok Világszövetségének elnöke szerint a Magyar Demokrata Fórum mindvégig következetlenül járt el a kettős állampolgárság ügyében. „Az MDF megfontolatlan módon az Országos Választási Bizottság által jóvá nem hagyott aláírásgyűjtésbe kezdett, nemcsak párthoz, de civil szerveződéshez sem méltó módon” – jelentette ki a Krónikának Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke. Szerinte az MDF fellebbezte meg a magyar Országos Választási Bizottságnál az OVB azon döntését, amellyel a testület hitelesítette a Magyarok Világszövetsége népszavazási kezdeményezését a kettős állampolgárságról. A Világszövetség elnöke szerint Dávid Ibolya, az MDF elnöke egyik rádiós nyilatkozatában elárulta magát azzal, hogy az óvás benyújtása előtt néhány nappal már tényként kezelte a fellebbezést. „Bár Dávid Ibolya ezt váltig tagadja, minden jel arra mutat, hogy az MDF torpedózta meg az MVSZ kezdeményezését” – szögezte le Patrubány. /Salamon Márton László: Meddő MVSZ–MDF perlekedés. = Krónika (Kolozsvár), 2003. nov. 5./

Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség /VMSZ/ elnöke, Böröcz József, a Vajdasági Magyar Polgári Mozgalom és Ricz György, a Kereszténydemokrata Európa-mozgalom elnökének társaságában tartott Szabadkán sajtótájékoztatót. Kasza József kijelentette: Magyarország a felelős a határon túliak állampolgárság-vesztéséért. Már nem kéri, hanem követelik az állampolgárságot. - Közel ötvenezer, a kettős állampolgárság odaítélését kérő aláírást sikerült összegyűjteniük a délvidéki magyar pártoknak. A VMSZ egy hónap alatt közel harmincezer aláírást gyűjtött össze. „Hiszek abban, hogy az anyaország végérvényesen felfogja: a kettős állampolgárság igénye nem a vajdasági pártok, hanem a vajdasági magyar polgárok igénye – mondta Kasza. – Ha egész Európában más nemzeteknek megadatott a jog a

kettős állampolgárságra, akkor a vajdasági magyarok igényét sem kérdőjelezheti meg senki, legkevésbé Magyarország, amely jóvoltából veszítettük el az állampolgárságunkat az első és a második világháború eseményei miatt”. Kasza szerint a délvidéki magyarok e történelmi igazságtalanság kiigazítást követelik. Kasza az MTI-nek azt nyilatkozta: sajnálatos, hogy nincs kellő politikai akarat a magyarországi parlamenti pártokban a kettős állampolgárság kérdésének rendezésére. Mindhárom pártelnök élesen bírálta az aláírásgyűjtés kezdeményezőjét, a Vajdasági Magyar Demokrata Pártot, amiért a többi párttól külön, már nov. 5-én a nyilvánosság elé tárta az aláírásgyűjtés eredményeit. Kasza azt is felrótta Ágoston Andrásnak, hogy a VM DP Szabadkán koalícióra lépett két ellenzéki párttal, és az interneten közzétette a budapesti tárgyalásokról készült jelentést. /Már követelik a kettős állampolgárságot. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 8./

/ Magyarország és az erdélyi magyar közösség kapcsolatáról tartott előadást nov. 8-án Zilahon Németh Zsolt, z Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke. A fideszes politikus leszögezte: a magyar nemzetpolitikának három fontos vonatkozása van, az anyaország és a leszakadt nemzetrészek közötti kapcsolat, a határon túli közösségi szerveződés és az ennek létét befolyásoló nemzetközi kapcsolatok. 1990-ben elkezdődött az újrászerveződés folyamata, amelynek egyik jelképes kezdete Antall József néhai miniszterelnök azon kijelentése volt, hogy 15 millió magyar miniszterelnöké kíván lenni. Bár azóta nagy előrelépés történt ezen a téren, még mindig sok akadály áll az egységesülés útjába, mondta Németh Zsolt. A státustörvény, a polgári kormány leglátványosabb intézkedése révén megpróbálták az egységesülés jogi háttérét biztosítani. Romániával már a 2001 decemberében aláírt Orbán–Nastase megállapodás révén megszületett a kompromisszum. A kormányváltás után kiújult a vita, ezért a nagyobb felelősség az MSZP-kormányt terheli. A politikus kijelentette: a "felemelt kéz" diplomáciával nem lehet eredményt elérni, helyette a "felemelt fej" diplomáciát kellene alkalmazni, amit Orbán Viktor is alkalmazott.

Németh Zsolt a kettős állampolgárság kérdését is felvetette, mondván: nem helyes kifogásokat emelni ezzel szemben. A határon túli magyarok esetében a szülőföldön való megmaradás a legfontosabb. A megoldást az autonómia kivívása képezheti. A Vajdaságban már megalakult a Magyar Nemzeti Tanács, amelynek vannak bizonyos jogkörei, s Németh Zsolt üdvözölte a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) létrejöttét. Németh Zsolt szerint nincs veszélyesebb, mint hogy a felek megszüntessék egymással az elemi együttműködést, és szétszakítsák az erdélyi magyar közösséget. Szerinte megfelelő munkamegosztást kell kialakítaniuk. Németh Zsolt kifejtette: hogy egy összehangolt rendőrakció keretében szórólapokat, plakátokat elkobozzanak, az a Ceausescu-időszakot idézi föl. Az RMDSZ és az SZNT közötti esetleges együttműködéssel kapcsolatosan Németh Zsolt kijelentette: — Biztos vagyok benne, hogy előbb-utóbb kialakulnak az együttműködés feltételei, hiszen az RMDSZ is megalakulása óta fontosnak tartja az autonómiát, megalakulásával az SZNT is ezeket a célokat tartja szem előtt. /Pap Melinda: Németh Zsolt: A megoldás az autonómia kivívása. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

Erdélyben csönd van, Kasza József és vajdasági társai azonban nem fogadták el a magyar kormány álláspontját, és Kasza József VMSZ-elnök kijelentette: „A vajdasági magyarok már nem kérik, hanem követelik a kettős állampolgárságot, mert az igényük jogos. Hiszek abban, hogy az anyaország végérvényesen felfogja: a kettős állampolgárság igénye nem a vajdasági pártok, hanem a vajdasági magyar polgárok igénye. Ha egész Európában más nemzeteknek megadatott a jog a kettős állampolgárságra, akkor a vajdasági magyarok igényét sem kérdőjelezheti meg senki, legkevésbé Magyarország, amely jóvoltából veszítettük el az állampolgárságunkat az első és második világháború eseményei miatt. Nem a vajdasági

magyarok okozták a világháborút és sorakoztak fel rossz oldalra, ezért nem lehet azt mondani, hogy saját hibájukból veszítették el a magyar állampolgárságukat. A délvidéki magyarok e történelmi igazságtalanság kiigazítását követelik. Sajnálatos, hogy nincs kellő politikai akarat a magyarországi parlamenti pártokban a kettős állampolgárság kérdésének rendezésére.” Az MDF Herényi Károly frakcióvezető révén törvénymódosító javaslatot nyújtott be, amelynek értelmében „...minden olyan, idegen országban élő állampolgár, akinek felmenői magyar állampolgárságúak voltak, és egyénileg honosítási eljárást kezdeményez, mentesülne a minimum három évig fennálló magyarországi állandó lakhely, a magyarországi megélhetést biztosító jövedelem és az állampolgári vizsga kötelezettsége alól.” A javaslatot az Országgyűlés rendészeti bizottsága elutasította. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal képviselője szerint nem lehet érzelmi és főleg származáson alapuló kapcsolat. Világosi Gábor /SZDSZ/ ugyancsak azzal érvelt, hogy az állampolgárság jogintézménye nem érzelmi kérdés, s az állampolgársággal járó kötelezettségnek a nem Magyarországon lakó, ha magát magyarnak vallja is, nem tud eleget tenni. Gál Zoltán bizottsági elnök (MSZP) a határokon túliak szülőföldön való boldogulását látja veszélyeztetettnak. /Sylvester Lajos: Úgy szeretnek, majd megesznek... = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2003. nov. 13./

Magyarország uniós csatlakozása következményeiről és a kormány határon túli magyarokkal kapcsolatos politikájáról kérdezték egyebek közt Kovács László szocialista pártelnököt, külügyminisztert az MSZP honlapján folytatott nov. 11-i online interjú részvevői. „Tényleg vannak vészmadarak, akik csak a várható problémákról beszélnek, és úgy állítják be, hogy nagyon sok lesz a csatlakozás vesztese” – mondta Kovács a www.mszip.hu fórumán. A mindenkori magyar kormányok alkotmányos kötelessége a határon túli magyarok támogatása, segíteni őket a boldogulásban a szülőföldjükön, valamint jogaik érvényesítésében. A kettős állampolgárság ügyében „egy felelős kormánynak körültekintően kell eljárnia”. A kormány szakértői tárgyalásokat kezdett a vajdasági magyarok pártjaival, hogy tisztázza, mit kérnek. Figyelembe kell venni az EU és az Európa Tanács, a nemzetközi jog előírásait – tette hozzá, de: „Természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül a magyar költségvetés teherbíró képességét sem. Elfogadhatatlan az, ha magyarországi ellenzéki politikusok ebből felelőtlen módon belpolitikai kampányt csinálnak, és az is, ha a magyar állampolgárság megadását valaki nem kéri, hanem egyenesen követeli.” A magyar kormánytól azok követelhetnek, akik Magyarországon élnek, itt adóztak vagy adóznak, akiknek munkája, tevékenysége hozzájárult Magyarország teljesítményéhez. Mások csak kérhetnek! - mutatott rá Kovács László. /A kettős állampolgárságról. Kik követelhetik a magyar kormánytól? = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. nov. 13./

Kiss János ironikusan írt Németh Zsoltról /nevét nem írta le, csak tiszttségét: a magyar parlament külügyi bizottságának elnöke/, „aki minden második-harmadik nap átrándul ide, Erdélybe, szervez, intézkedik, szónokol (azt hiszem sokkal gyakrabban szerepel itt, mint munkahelyén, a parlamentben) és mindenáron meg akar védeni bennünket. Még akkor is, amikor jószerevével semmi szükség erre. Vegyük példának a kettős állampolgárságot — mostanában ezt adományozná nekünk, úgy, mindenkinek.” Németh Zsolt úgy teszi ezt, mintha nem is pártja és volt kormánya írta volna alá azt a dokumentumot, amely egyáltalán nem rokonszenvez az alanyi jogon járó kettős állampolgárság intézményesítésével. És „éppen őurasága figyelmeztet bennünket (most, Zilahon), hogy "nincs veszélyesebb, mint hogy a felek [mármint a keresztül-kasul árkolt Erdélyben] megszüntessék egymással az elemi együttműködést, és szétszakítsák az erdélyi magyarságot". Hát nem édes?” Kiss János gúnyolódásából kijut Székelyudvarhely polgármesterének és a Székely Nemzeti Tanácsnak is. Szerinte ugyanis mindez nem más, mint „mohó egyéni ambíciókba burkolva” az RMDSZ

mostani vezetőit helyettesíteni. Végül parlamenti képviselő nélkül marad a romániai magyarság. /Kiss János: Megmentőink. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. nov. 13./

A székely nemzeti tanácsok ellen az ügyészség eljárást indított, ugyanakkor Kuszálík Péter Morfondír rovatában szellemeskedett: „Kezdetben a nemzeti identitás ápolását hirdették csodaszerként, majd a státustörvényről mondták ugyanezt, utóbb a kettős állampolgárság következett, most megint az autonómia a divat.” /Kuszálík Péter: Morfondír. A régi-új csodaszer. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. nov. 14./

Az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége nov. 15-én Kolozsváron Alkotmánymódosítás után címmel szakmai konferencián tartott. A rendezvényen az RMDSZ szövetségi szintű vezetői, parlamenti képviselői és szenátorai, területi elnökei voltak jelen. - A romániai magyaroknak arra kell törekedniük, hogy részt vehessenek az őket érintő döntések meghozatalában, a csak rájuk vonatkozó ügyekben viszont kizárólag nekik legyen joguk határozni — jelentette ki a konferencián Markó Béla, az RMDSZ elnöke, mert ez jelenti az autonómiát. A szövetségből kiváló és új szervezeteket létrehozó személyekre utalva elmondta, hogy azok, akik politikai alternatívát kínálnak az erdélyi magyarságnak, valójában tönkre akarják tenni azt a politikai erőt, amelyet a szövetség tizenhárom év alatt kialakított. Előrelépésnek minősítette, hogy az alaptörvény módosítása révén sikerült pontosabban lefektetni az anyanyelv használatával, a felekezeti oktatással és a magántulajdon szavatolásával összefüggő jogokat. Ugyanakkor kedvezőtlennek tartotta, hogy nem sikerült kiiktatni a román alaptörvényből a "nemzetállam" meghatározást. A népszavazás alkalmával a romániai magyarok 58 százaléka járult az urnák elé, 95 százalékuk igennel voksolt. A politikus szerint ez arról tanúskodik, hogy a magyarság egyetért az RMDSZ politikájával, s ez az egységes fellépés erejét bizonyítja. A szövetségi elnök beszédében a kettős állampolgárság kérdését is érintette, demagógiával vádolva azokat, akik azt állítják, hogy a szövetség nem tett semmit ebben az ügyben. Példaként említette Románia alkotmányából annak a megszorító passzusnak a törlését, amely a kettős állampolgársággal rendelkező személyeknek tiltotta, hogy köztisztviselői funkciót töltsenek be. Varga Attila parlamenti képviselő elmondta: a felekezeti oktatás tekintetében a vallásügyi és oktatási törvényt kell módosítani, de az anyanyelvhasználat terén szerzett többletjogok megvalósítása a helyi közigazgatást szabályzó törvény változtatását is szükségessé teszi. Emellett ki kell dolgozni a romániai nemzeti közösségek jogállásáról szóló törvénytervezetet is. Varga Attila korszerűtlennek, és bűnösen dilettánsnak nevezte Csapó József, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke által kidolgozott autonómiatervezetet. Úgy vélte, hogy az ortodox és balkáni Romániában ezeket nem lehet sablonszerűen alkalmazni. Az RMDSZ politikusa szerint a tervezet által sugallt etnikai behatárolódás bántóan közel áll a román nemzetállam-koncepcióhoz, amellyel a romániai magyarság politikai irányultságtól függetlenül nem ért egyet. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke bejelentette, hogy hasonló szakmai fórum keretében fogják megvitatni az autonómia kérdését. /Borbély Tamás: Korszerűtlen a Csapó-féle autonómiatervezet. Szakmai fórum az alkotmánymódosításról. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. nov. 17./

Még egyszer sem ült össze, de dolgozik az RMDSZ állampolgárság-bizottsága – derült ki Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke nyilatkozatából. A hivatalban jelenleg az elvándorlás kérdéseit is vizsgáló korábbi szociológiai felmérések összegzése zajlik. Aug. 29-én jelentette be Markó Béla, az RMDSZ elnöke, hogy bizottságot hoznak létre a kettős állampolgárság lehetséges hatásainak felmérésére, a koordinációt pedig az ügyvezető elnökségre bízta. Takács Csaba kifejtette, az RMDSZ-nél zajlik ez a szociológiai munka, például a népszámlálás eredményeinek összesítésével. Magyarai Nándorék, Veres Valérék,

Horváth Istvánék munkáiban markánsan jelen vannak az identitás vállalása, megőrzése és a migráció kérdései is. Takács szerint nem bak, hogy nem ülészetek, neki koordinációs szerepe van ebben a kérdésben, és a szükséges lépéseket megtette. /Gazda Árpád: „Levelező” tagozat. = Krónika (Kolozsvár), 2003. nov. 18./

Magyarország által támogatandónak tartja az erdélyi magyar autonómiatörekvéseket Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke. Tabajdi Csaba /MSZP/ képviselő viszont a tervezetek készítésénél fontosabbnak tartotta az apró autonómiaszigetek kiépítését. A Kárpát-medencei magyarság megmaradására és gyarapodására az egyedüli reális lehetőség, ha az képes kivívni autonómiáját – jelentette ki a Krónikának Németh Zsolt. A fideszes politikus úgy ítélte meg, a határon túli magyarság szociológiai helyzetének drámai alakulása megköveteli a határozott megoldások keresését. Németh Zsolt szerint ahhoz, hogy az Európai Unió tagjává váló Magyarország támogassa az erdélyi autonómiatörekvéseket, világos politikai elkötelezettségre van szükség a magyar kormányzat részéről. A külügyi bizottság elnöke úgy vélte, jelenleg a nemzetközi feltételrendszer kedvez az autonómiatörekvéseknek. Sajnálatosnak mondta, hogy a jelenlegi magyar kormány mögött nincsen még meg a szükséges elkötelezettség. Tabajdi Csaba elmondta, már húsz éve figyelemmel követi a határon túli magyarság kérdését, és ezen belül az autonómiatörekvéseket is. A politikus hangsúlyozta, az RMDSZ autonómiaépítési folyamatát tartja követendő modellnek. Úgy vélte, egy-egy egyházi ingatlan visszaszerzése vagy az erdélyi autópálya-építés legalább olyan fontos, mint a különböző tervezetek elkészítése. - Azt tartom szigetépítésnek, amit Kató Béla Sepsisílyfalván, Bőjte Csaba Déván vagy Gergely István Csíksomlyón tesz, de a Sapientia Tudományegyetem is ilyen, mondta. Tabajdi úgy vélte, a magyarországi jobboldal mákonyozza a határon túli magyarságot az autonómiával és a kettős állampolgársággal. „Magyarországon sikerült az országot kettészakítani, és úgy látom, hogy a jobboldal Németh Zsolt vezetésével azon mesterkedik, hogy Romániában is két magyarság legyen” – szögezte le Tabajdi. A Kolozs megyei PSD, a kormánypárt dicséri az RMDSZ tisztánlátását és hevesen elítélte az autonómiatervezetet, amelyet „az önjelölt Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács” mutatott be az „etnikai alapú enklávék” létrehozásáról. A megyei PSD közleménye kiemelte az RMDSZ „realizmusát és tisztánlátását”, amellyel megszavazta annak az alkotmánynak a módosítását, amelynek 1. cikkelye kimondja: „Románia szuverén és független, egységes és oszthatatlan nemzeti állam”. /B. M., Gazda Árpád: Határokon átívelő nézetkülönbségek. = Krónika (Kolozsvár), 2003. nov. 22./

Szabó Károly Szatmár megyei RMDSZ-es szenátor, a szenátus védelmi, közbiztonsági és nemzetbiztonsági bizottságának a vele készült beszélgetésben kifejtette: a Medgyessy Péter miniszterelnök által bejelentett magyar nyelvű televíziót az RMDSZ régen szorgalmazza. Már a kormánypárttal megkötött tavalyi protokollumban szerepel az a kitétel, hogy növelni kell a magyar nyelvű regionális stúdiók sugárzási idejét, hogy majdan ezekből egyféle állandó jelleggel sugárzó országos adó jöhessen létre. A Duna Televíziótól, az MTV-től, de a román televízió regionális stúdióitól is független adásról van szó. Bár nem zárható ki, hogy idővel műsorkészítés és egyebek szempontjából történne beleolvadás. A stúdió vélhetően Marosvásárhelyen lesz. A jugoszláviai magyarok igénylik a kettős állampolgárságot. Szabó Károly szerint az etnikai alapon adható állampolgárság már idejét múlta, nem járható út. A szenátor szerint a kettős állampolgárság a kivándorlást segítené elő. - NATO-sugallatra haderőcsökkentés van folyamatban, de ezzel párhuzamosan növelik a csendőrség létszámát. Szabó ezt elfogadhatónak tartja, még érvel is mellette: a rendfenntartó erők esetében a jelenlegi keret feltöltetlen. /Boros Ernő: "Az Európai Unió nem ismer el etnikai alapú állampolgárságot". = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. nov. 22./

A magyar állampolgárság megszerzésének egyszerűsítése a szerbiai és horvátországi magyaroknak Mádl Ferenc álláspontja szerint “nem ütközik kényszerítő jogi akadályba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi és az európai jog alapján”. A köztársasági elnök állásfoglalását tartalmazó közleményt az államfő hivatalának sajtóosztálya eljuttatta az MTI-nek. “A jog szempontjából (...) nem kizárt az állampolgárság kérelemre történő megadása magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiknek a felmenője magyar állampolgár volt, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek” – olvasható a közleményben. /Kettős állampolgárság. = Nyugati Jelen (Arad), 2003. dec. 2./

Elégedettséggel nyugtázták a Vajdaságban és Erdélyben Mádl Ferenc köztársasági elnök állásfoglalását a magyar állampolgárság megszerzésének leegyszerűsítése kérdésében. Csapody Miklós képviselő szerint Mádl álláspontjában az MDF a saját nézeteit ismerte fel. Miután a Mádl Ferenc által felkért szakértői testület megállapította: nem ütközik kényszerítő jogi akadályba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi és az európai jog alapján a magyar állampolgárság megszerzésének leegyszerűsítése, a törvényhozásnak kell módosítania az állampolgársági törvényt ahhoz, hogy magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül szerezhessenek magyar állampolgárságot azon személyek, akiknek felmenője magyar állampolgár volt. Az RMDSZ támogatja azt az elképzelést, hogy a határon túli magyarok könnyebben juthassanak magyar állampolgársághoz, mint ahogy azt a jelenlegi állampolgársági törvény lehetővé teszi. „Ezt a javaslatot annak idején az RMDSZ is aláírta” – emlékeztetett Markó. Az RMDSZ-elnök elmondta, léteznek már olyan felmérések, melyek a magyar állampolgárság határon túli kiterjesztésének a lehetséges hatásait vizsgálják, és ezek eredményeit hamarosan nyilvánosságra is hozza az RMDSZ. A szövetség vezetői augusztus végén jelentették be, hogy az ügyvezető elnökség irányítása alatt szakértői bizottságot hoztak létre a kettős állampolgárság lehetséges hatásainak a kivizsgálására. E bizottság azóta sem ült össze, de a mulasztásra figyelmeztető, két héttel ezelőtt közölt Krónika-interjú után Takács Csaba ügyvezető elnök a bizottság valamennyi tagját a kérdés elemzésére kérte fel. Az RMDSZ egyébként a 2000-es választási kampányban hirdetett aláírásgyűjtést a külföldi magyar állampolgárság támogatására, az aláírási íveket azonban máig sem összesítette a szövetség. Markó Béla korábban a Krónikának azt nyilatkozta, az akkor megfogalmazott igényt ma is érvényesnek tekinti. Az Erdélybe látogató Mádl Ferenc államfő viszont októberben lapunknak kijelentette, a romániai magyarság képviselői nem kérték, ezért Magyarország nem foglalkozik az erdélyi magyarok kettős állampolgárságának kérdésével. Csapody elmondta, az MDF új javaslatot készül betervezni az állampolgársági törvény módosítására azzal a céllal, hogy megkönnyítsék azokat a feltételeket, amelyekkel a határon túli magyarok magyar állampolgársághoz juthatnak. A legnagyobb délvidéki magyar párt, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) mérföldkőnek tekinti Mádl Ferenc nyilatkozatát. A Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) szintén üdvözölte a nyilatkozatot. /Gazda Árpád, Salamon Márton László: Az Országgyűlés térfelén a labda. = Krónika (Kolozsvár), 2003. dec. 3./

Egyetértés van abban, hogy a négy parlamenti pártnak szándékában áll a kettős állampolgárság érdekében egy minél szélesebb körű elemző munka megkezdése – nyilatkozta dec. 3-án Dávid Ibolya, az általa kezdeményezett megbeszélés után. Az MDF elnöke elmondta, hogy a parlamenti pártok képviselői egyetértettek azzal az állásfoglalással, amelyet a köztársasági elnök megfogalmazott. Mádl Ferenc állásfoglalása szerint „A jog szempontjából (...) nem kizárt az állampolgárság kérelemre történő megadása, magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül, azoknak a nem magyar állampolgároknak,

akiknek a felmenője magyar állampolgár volt, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek”. Dávid Ibolya tájékoztatása szerint dec. 10-éig létrehozzák a pártok által delegált szakértői csoportot, és felkérték a kormányt, hogy jan. 30-áig bocsássa a négy párt rendelkezésére a már elkészült hatástanulmányokat, elemzéseket. Az egyeztetés után Szent-Iványi István (SZDSZ) azt hangsúlyozta: kiindulópontnak tekintik a köztársasági elnök állásfoglalását. Bába Iván (Fidesz) szerint az alapkérdés a határon túli magyarok megmaradása a szülőföldjükön. Közölte, a Fidesz álláspontja szerint három pillére van ennek a kérdéskörnek: a határon túliak magyar állampolgárságának, vagyis a kettős állampolgárságnak a kérdése, a státustörvény végrehajtása, hatása a határon túli magyarság létére, erősödésére, gyarapodására, és az aktuális autonómiaürelvések. Wiener György (MSZP) szerint figyelembe kell venni az állampolgársági jog, az alkotmányos elvek követelményét, a nemzetközi jogi hatásokat, az Európai Unió alkalmazandó jogelvéit. Hozzátette: a Fidesz álláspontjával kapcsolatosan az a véleménye, hogy „az autonómiának a problematikáját nem kellene összekapcsolni a kettős állampolgárság amúgy is hallatlanul bonyolult ügyével”. /Egyetértének Mádlal. Négypárti egyeztetés a kettős állampolgárságról. = Krónika (Kolozsvár), 2003. dec. 4./

Az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatói Közalapítvány (EÖKIK) vezetője, Törzsök Erika, exkluzív interjút adott a lapnak az alapítvány tevékenységéről. November 28-án a budapesti Kossuth Klubban egynapos konferenciát szervezett az EÖKIK a határon túli magyarok által lakott régiók gazdasági átalakulásáról. Az elhangzott előadások (a partiumi, erdélyi, felvidéki, vajdasági helyzet elemzése) egy hosszabb kutatómunka tanulságait foglalták össze, amelyet Réti Tamás vezetett. Következtetések – amelyek majd egy kötetben látnak napvilágot – a magyar kormány, a politikusok, közgazdászok, potenciális befektetők számára fogalmazzák meg tennivalókat. Törzsök Erika szerint a státustörvénnyel való bíbelődés és a kettős állampolgársággal kapcsolatos vita – pótcselekvés. Sürgősebb a gazdasági fejlődés elősegítése, a kitörési pontok felmutatása. Králik Lóránd, az Erdélyi Riport munkatársa a Partium helyzetével, az ezt alkotó öt megye elemzésével foglalkozott. Rámutatott: a máramarosi bányászat visszafejlődése, az idegenforgalmi lehetőségek kiaknázatlansága, az utak rossz állapota stb. miatt Máramaros megye elmaradt akár a szomszédos Szatmár mögött is, ahol a gépipar, cserealkatrész-gyártás jelen van. Bihar megyében több az idegenforgalmi lehetőség, miközben Félix-fürdő kapacitásának csak a 30-40 %-át használják ki. Arad megyéből eltűnt az élelmiszeripar, megmaradt a vasgyár. Temes megye Románia gazdasági motorja, ahol virágzik az elektrotechnika, az elektronika. A magyar cégek a Partiumban az idegenforgalomban, gyógyturizmusban, élelmiszeriparban, gyümölcsfeldolgozásban, mezőgazdaságban, autópálya-építésben, a hátrányos helyzetű övezetek fellendítésében vehetnének részt. Tibori Szabó Zoltán, a kolozsvári Szabadság és a budapesti Népszabadság munkatársa a Központi Fejlesztési Régióval: Szilágy, Beszterce-Naszód, Kolozs és Fehér megyével foglalkozott, rámutatva a komoly egyenlőtlenségekre. Az egész térségbe 1990 óta mindössze 330 millió dollárnyi működő tőke érkezett külföldről, és abból 221 millió Kolozs megyében telepedett meg. A térség legelmaradottabb övezete Beszterce-Naszód és Fehér megye, utóbbiban még mindig bizonytalan a verespataki aranybánya helyzete. Kolozs megyében csak a MOL jelenléte miatt mutatható ki nagyobb mennyiségű magyar tőke. A Székelyföld elemzői, Szabó Árpád és Sánduly Edit (Sapientia Egyetem) megállapították: habár három szakértői csoport is foglalkozik a térség gazdasági stratégiájával, ezekből még nem állt össze egy hosszú távú, székelyföldi gazdasági fejlesztési elképzelés. Az autópályák ezután is elkerülik Hargita és Kovászna megyét. A szántóföld gyenge minőségű, viszont kiaknázandó az idegenforgalom, a gyógyturizmus, az ásvány- és termálvíz. Vannak kitörési pontok: például a hagyománnyal nem rendelkező Székelyudvarhelyen több kis nyomda működik, a romániai reklám- szórólapok 90%-a (!), a

magyarországi tankönyvek egy része Udvarhelyen készül. Sánduly Edit szerint a térség további fejlődése szempontjából igen káros, hogy Romániában recentralizáció zajlik. A legújabb intézkedések drasztikusan megnövelik a prefektúrák, kormányhivatalok szerepét, egy sor feladatot, hatáskört visszavesznek az önkormányzatoktól. Hargita megyében az utóbbi időben felére csökkent az önkormányzati alkalmazottak a száma. Székelyföldön az életképes vállalkozásokat kell támogatni. A szlovákiai kutatók – Ádám János Imre, Reiter Flóra, Morvay Károly, Tuba Lajos – rámutattak, hogy a magyarok által lakott vidékek életszínvonala messze elmarad például Pozsony és környékétől. A szlovák gazdaság az utóbbi években valóságos csodát produkált. Optimista hangnemben nyilatkozott Süli János is, Kassa óvárosának polgármestere. Elmondta: Romániával ellentétben Szlovákiában adminisztrációs decentralizálás, jelentős önkormányzati reform zajlik. Tóth Attila, a kassai Novitech Kft. vezetője, nemzetközileg elismert közgazdász egy olyan HUNG-ARC elnevezésű, kárpát-medencei projektet mutatott be, amelyet Törzsök Erikával együtt dolgoztak ki. A magyarországi Huszka Beáta doktorandus Szerbiáról és külön a Vajdaságról készített elemzése szerint a magyarországi tőke szinte teljes mértékben kimaradt a szerbiai, vajdasági privatizációból. Pásztor István, a vajdasági kormány alelnöke drámai képet festett a vajdasági magyarok helyzetéről – éppen a magánosítás szempontjából. Bagóért keltek el igen jelentős mezőgazdasági vállalatok, melyek a magyarok lakta területen működtek, szerb üzletemberek vásárolták fel őket, céljuk a magyar lakosság ellehetetlenítése. Pásztor István szerint „vagyonában él a nemzet”, ezért „érthetetlen, hogy a szerbiai gazdasági neokolonializmus most zajló folyamatában miért nem vesz részt a magyar állam, a magyar tőke, miért hagyják elszaladni az utolsó vonatokat”... Ötven millió euró értékű vállalkozások 1,5 millió euróért kerülnek szerb kézbe a Vajdaságban, a tulajdonosok majd megválogatják a bedolgozók körét, a csődbe ment helyi magyar vállalkozók kénytelenek lesznek elvándorolni. Összegzésként Törzsök Erika kifejtette: nem elég a magyar kormány részéről arra koncentrálni, hogy az Illyés és más közalapítványok kiket mennyivel támogatnak a határon túli magyarok közül. Nemzeti stratégiára van szükség, amely az „olasz példára” hasonlíthatna. 1992-ben az olasz kormány olyan innovációs törvényt fogadott el, amely azóta is meghatározza az olasz tőkének a kelet-európai térségbe való áramlását, működését. /Máthé Éva: EÖKIK-konferencia. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. dec. 4./

Kisebbségi önkormányzatiság Európában - autonómiák, kihívások és tapasztalatok címmel rendeztek kétnapos konferenciát Budapesten dec. 4-5.én. A nemzetközi jogalkotásban való aktív részvételt és a már meglévő keretek kitöltését nevezte a kisebbségi autonómiák megteremtése és működtetése lényeges elemeinek Bába Iván, volt külügyi államtitkár. "Az elvi és az általános szintből nem lehet levezetni a helyi autonómiák rendszerét" — jelentette ki Bába Iván, hozzátéve: a téma specifikus volta miatt "példák vannak, modellek már nemigen". A Pro Minoritate Alapítvány és a Budapest Analyses rendezvényén Bába Iván szólt arról is: napjainkban igen magas a kisebbségi témákban a "nemzetközi ingerküszöb", s azt gyakran már csak az alkotmányos kereteket túllépő események érik el. Hangsúlyozta ugyanakkor: az erdélyi és a vajdasági autonómia törekvések nem ütköznek európai, vagy nemzetközi szabályokba. A kisebbség és a többség számára is elfogadható rendelkezések fontosságáról beszélt Christoph Pan, az Etnikai Csoportok Dél-Tiroli Intézetének igazgatója a rendezvényen. "Csak akkor számíthatunk tartós hatásra, ha minden fél megaláddással fogadja az intézkedéseket" — mondta, hozzátéve: a többségében német ajkúak lakta olaszországi területen 30 év alatt mostanra valósultak meg a kisebbségek legfontosabb korábbi óhajai. - A kisebbségeknek maguknak kell megfogalmazniuk és képviselniük érdekeiket — hívta fel a figyelmet Orbán Viktor, a Fidesz elnöke, volt miniszterelnök. Elmondta: ha természetesen a nyugat-európai autonómiák, akkor az kell hogy legyen e

lehetőség a határon túli magyarok számára is. Egyszerre van szükség a kedvezménytörvény régi céljait teljesítő szövegre, a kettős állampolgárság lehetőségére, valamint az autonómiára, mert "az autonómia nem kívülről jövő segítség, hanem belülről való építkezés." Hangsúlyozta: a népességfogyás és az elvándorlás megállításához, a magyar nyelvű oktatás körének szélesítéséhez egyszerre kell ezeknek a belső és külső hatásoknak érvényesülniük. Tőkés László református püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács kezdeményező testületének tiszteletbeli elnöke szerint a határmódosításnak egyetlen alternatívája az autonómia megvalósítása. Bírálta az RMDSZ elnökét, beszédében egyszer "központi bizottságként" említette felső vezetését, kijelentve, legfeljebb árnyalatnyi különbség van az RMDSZ és a "román versenypártok" között az autonómiához való viszonyban. Szerinte az RMDSZ vezetése "a magyar egységet megosztó kísérletnek" tartja az autonómiát, noha belső önrendelkezés-igénye immár tíz éve szerepel a szervezet programjában. /Konferencia a kisebbségi autonómiáról, kihívások és tapasztalatok. Orbán: A kisebbségeknek maguknak kell megfogalmazniuk érdekeiket. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. dec. 6./

„Ha segítenek magukon, nemcsak az Isten segíti meg önöket, de még az is előfordulhat, hogy az Európai Unió és a nemzetközi közjog is” - mondta Orbán Viktor, hangot adva azon álláspontjának, ha természetesek a nyugat-európai autonómiák, akkor az kell hogy legyen e lehetőség a határon túli magyarok számára is. Ugyanakkor — egyebek mellett a „kiüresített” kedvezménytörvényről szólva — Orbán kijelentette: „2002 után azt lehet mondani, hogy minden kétséget kizáróan a magyar kisebbségek életében beköszöntött a tél”. „A határon túli magyarság jövője akkor garantálható, akkor érezhetjük azt biztonságban, ha saját maguk is képesek lesznek lábra állni, és sikerül a bennük rejlő energiákat felszabadítani. Ezért úgy gondolom, egyszerre van szükség a kedvezménytörvény régi céljait teljesítő szövegre, a kettős állampolgárság lehetőségére, valamint az autonómiára, mert az autonómia nem kívülről jövő segítség, hanem belülről való építkezés” — tette hozzá a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség elnöke. „A nemzet egy olyan történelmi képződmény, amely ha egyszer létrejött, globalizáció ide, globalizáció oda, bizony, ha létrejött, akkor élni akar, és az a tény, hogy mi most egy önálló államként, magyar nemzetként csatlakozni fogunk az Európai Unióhoz, ennek az állításnak az igazságát bizonyítja” - mondta. Véleménye szerint a nemzeti lét megoldatlansága a kárpát-medencei magyarság számára az uniós csatlakozás küszöbén is probléma. „A határmódosításnak egyetlen alternatívája az autonómia megvalósítása” — jelentette ki a tanácskozáson Tőkés László királyhágó-melléki református püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács kezdeményező testületének tiszteletbeli elnöke, aki arról is beszélt, nem gyengültek, hanem éppen erősödtek azok az államok, amelyekben belső önrendelkezést kaptak a nemzetiségek. „Amíg konfliktusgerjesztésnek, amíg stabilitásveszélyeztető dolognak tartják az autonómiát, és mint ilyent, szőnyeg alá söprik, kiátkozzák, visszautasítják, minket radikálisnak, szélsőségesnek és szeparatistának bélyegeznek, addig nagyon nehéz dolgunk lesz” — mondta Tőkés. Szavai szerint az RMDSZ vezetése „a magyar egységet megosztó kísérletnek” tartja az autonómiát, noha a belső önrendelkezés igénye immár tíz éve szerepel a szervezet programjában. /Szükséges az autonómia. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2003. dec. 6./

A hazai autonómiavitákba is érveket-ellenérveket kapcsolhatnánk be, ha vigyázó szemünket néha Moldvára vetnénk, figyelmeztetett Sylvester Lajos. A Duna TV Esti kérdés című fórumán a mindössze háromezer négyzetkilométernyi területen élő gagauzok autonómiájáról szólt. Ez az első kelet-európai nemzetiségi (etnikai) létező autonómia, egy viszonylag kisszámú / 90 ezer/, jelenlegi területén csak a 19. század óta honos nép számára adatott meg. Az autonómiát a gagauzok kiharcolták. Erdélyben pedig egyesek számára maga az autonómia szó is nemkívánatossá vált. Az orosz tervezet szerint Moldova és Transznisztria (a

Dnyeszteren túli terület) föderatív államban egyesül, amelyben Gagauzia föderális státust nyer. Az újonnan egyesült államalakulat neve Moldova—Transznisztria Köztársaság lenne. Az orosz memorandum előírja az ország új alkotmányának kidolgozását, amely alapján létrejön Moldova Föderatív Köztársaság egységes demokratikus szuverén állam. Az új államföderáció alapja a terület, az államhatalom egysége, katonai, vám- és pénzügyi egység. Egy átmeneti időszakban - harminc év - Moszkva garantálja Transznisztria katonai egységeinek tevékenységét. Az új alkotmány előírja Transznisztria és Gagauzia autonómiáját, saját törvényhozó és végrehajtó testületekkel, költségvetési és pénzügyi rendszerrel és egyéb rendelkeznek (saját himnusz, címer és zászló). A föderáció Transznisztriának nemzetközi jogkört biztosít, a különböző nemzetközi szervezetek tagságát is beleértve. A föderatív terület — Besszarábia — hivatalos nyelve a moldován nyelv, a föderatív köztársaság hivatalos nyelve az orosz. (A gagauzok és transznisztriai oroszok kevésbé ismerik a „moldován” nyelvet.) A föderatív államnak kétkamarás parlamentje: szenátusa és képviselőháza lesz. A Voronin vezette kisinyovi kormány két malomkő között őrlődik: egyfelől orosz—ukrán nyomás nehezedik rá, és maga is oroszbarát politikát folytat — másfelől ott lebeg fölötté az Európai Unióhoz tartozás esélye. Voronin a hazai tömegek nyomására és a nyugati államok rosszallása miatt az orosz memorandumot (még) nem fogadta el, Moldovában napok óta kormány- és Voronin-ellenes tüntetések zajlanak. A kormány erőszakot is alkalmaztatott, az ellenzék vezetői közül többeket súlyos sérülésekkel szállítottak kórházba.

Moldova Köztársaság energetikai rendszere a Dnyeszteren túli vékony sávban található. Az Orosz Föderációt az orosz lakosság védelme mellett geopolitikai érdekek is fűzik ehhez a területhez. A gagauz autonómia külön gondja Moldova Köztársaságnak. A moldovai posztkommunista kormány erőteljesen oroszpárti. A „moldován nyelv” és a moldován tudat erősítésének híve. A kultúra a moldován hagyományokat ápolja. Külön moldován—román szótárt szerkesztettek, amely a románság körében botránysorozatot váltott ki, hiszen ez egy nyelvjárás szembeállítás a köznyelvvvel. Botránys volt az is, amikor Moldova Köztársaság és Románia Köztársaság alapszerződés-tervezetét moldován és román nyelven szerkesztették meg. A román állam a „moldovenizálás” ellen a kettős állampolgárság intézményének a megerősítésével és kiterjesztésével és a romániai tanulást elősegítő ösztöndíjrendszer kiépítésével védekezik, az áttelepedések megkönnyítésével reagál. A lakosság tömegesen költözik át Romániába - egyébként Székelyföldre is. A Moldovai Köztársaság románjainak a román állam olyan jogokat, kedvezményeket és előnyöket biztosít, amelyeket a magyarság számára nemkívánatosnak minősít (például a kettős állampolgárság). A gagauzok autonómiája a román állam számára valóságos kihívás, de az autonómiaellenességben partner magyar kormány és az RMDSZ segedelmére van a frusztráltság leküzdésében. Bizonyos román körök Voronint és a kommunista kormányt „grúz módra” kívánják eltávolítani. Mindezek miatt Románia legmegbízhatóbb partnere az a Magyarország, amely nem biztosít kedvezményeket a romániai magyarság számára a kettős állampolgárság megszerzésében, és a román kormánnyal közös platformra helyezkedik az autonómia ellenzésének ügyében. A jelenlegi magyar kormány a román fél kedve szerint alakítja a magyar kedvezménytörvényt, saját ünnepeinek minősíti az őt mélyen megalázó történelmi évfordulókat, eltúri nemzeti szimbólumainak ismétlődő meggyalázását és fizikai elpusztítását, a nyugati hatalmak körében azt a látszatot kelti, hogy Romániában a nemzeti és az etnikumközi kapcsolatok a legjobbak a világon, a magyar kormányzat diplomáciai kihátrálásaival folyamatosan biztosítja a belpolitikai sikerélményt a román kormány számára. /Sylvester Lajos: Autonómiák Moldovában (Határhelyzetek). = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. dec. 6./

A RMDSZ előzetes hatástanulmánya szerint határozottan tetten érhető a kitelepedési szándék a kettős állampolgárság biztosításának esetében - közölte dec. 8-án Kolozsváron Takács

Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke, Bálint-Pataki Józseffel, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnökével folytatott találkozót követő sajtómegbeszélésen. A HTMH elnöke közölte, hogy a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) következő ülését várhatóan jövő év elején tartják. A tanácskozás a kettős állampolgárságról szól majd, ezt megelőzően a határon túli magyar szervezeteknek a dec. 17-i szakbizottsági ülésen lehetőségük lesz kifejtetni álláspontjukat a kérdéssel kapcsolatban. Takács Csaba közölte, hogy az RMDSZ álláspontja nem változott a kettős állampolgárság ügyében. Az erdélyi magyarság továbbra is igényli ezt a jogot. Bejelentette, hogy a szakemberekből álló kutatócsoport által végzett tanulmány részleges adatai szerint a romániai magyarok 19–24 év közötti korosztályának 10–14 százaléka a kitelepedést megkönnyítő eszköznek tekintené a kettős állampolgárság megadását. A hivatalos találkozón a két politikus egyebek között az elmúlt év megvalósításait, valamint a kedvezménytörvény alkalmazása körüli teendőket tekintette át. Bálint-Pataki örömet fejezte ki, hogy a jogszabály egyik legfontosabb kitétele, az oktatási-nevelési támogatás maradéktalanul megvalósulhat. A magyar kormány a múlt tanévben beérkezett, de az Illyés Közalapítvány körüli jogi hercehurca miatt még ki nem fizetett pályázatokra szeptemberben 4 millió eurót utalt át Erdélybe, az összeg szétosztása folyamatban van. Bálint-Pataki József az elfogadás előtt álló jövő évi magyar költségvetés határon túli magyarokra vonatkozó tételéről, a Sapientia–Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) támogatásáról is tájékoztatta a szövetség ügyvezető elnökét. Mint mondta, a HTMH vezetője elégedett a költségvetésben a hivatal számára megállapított összeggel, hiszen ez elegendő az intézmény feladatköreinek ellátására. Takács Csaba az EMTE támogatása kapcsán megjegyezte: fontosnak tartják, hogy az intézmény fennállása óta jövőre kap majd a legtöbbet a magyar költségvetésből. A HTMH-n keresztül évi kétmilliárd forinttal támogatott egyetem költségvetését a jövő évi büdzséből 150 millió forinttal növelték. /Borbély Tamás: Fokozná a kivándorlást a kettős állampolgárság? Előzetes hatástanulmányról számolt be az Ügyvezető Elnökség. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. dec. 9./ A Magyar Állandó Értekezlet ülésein minden bizonnyal terítékre kerül a magyar állampolgárság kiterjesztése is - nyilatkozta dec. 8-án Kolozsváron Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának vezetője. Elmondta, a magyar kormány nem zárkózik el az ezzel kapcsolatos vitától. Az elfogadás előtt álló magyar költségvetési törvényben megszabott pénzügyi keretek elegendőek mindazoknak a feladatoknak az ellátására, amelyekben a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) szerepe van – jelentette ki Bálint-Pataki József. Bejelentette, reményei szerint már a jövő év első hónapjában közzétehetik a mostani tanévre vonatkozó pályázati kiírást, és már az év első felében elkezdődhet a támogatások kifizetése is. A Krónika feltette a kérdést, miért nem tárgyal a magyar kormány az állampolgárság kiterjesztéséről a vajdasági magyarok képviselőin kívül az RMDSZ-szel is, hiszen a szövetség vezetői kifejezték az erre vonatkozó igényüket. Bálint-Pataki József valószínűnek tartotta, hogy a téma napirendre kerül a Máért ülésein. /Gazda Árpád: Felelősen kell kérni. = Krónika (Kolozsvár), dec. 9./ Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnöke dec. 8-án Kolozsváron megbeszélést folytatott a szövetség vezetőivel. Számba vették az együttműködő, a támogatott és támogató civil szerveződéseket. Bálint-Pataki József szerint a HTMH és az RMDSZ között nagyon jó az együttműködés. Véleménye szerint ideje lenne megvizsgálni, vajon a MÁÉRT ugyanaz a konzultációs fórum-e még, amilyennek elindítói elképzelték, vagy egyre jobban beszűrődik az aktuálpolitika, mely csak árthat a közös munkának. Feltevődött a kérdés: mért nem folyik az erdélyi magyarság képviselőivel is hasonló konzultáció, mint a vajdaságiakkal, a magyar állampolgárság helyzetéről? A HTMH semmilyen konzultáció elöl sem zárkózik el. /Csomafáy Ferenc): Egy sajtóbeszélgetés margójára. Év végi HTMH–RMDSZ konzultációk. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. dec. 10./

Magyarországon 1870 óta létezik a kettős állampolgárság intézménye, így nyitott kapukat döngtet az, aki ennek elismerését követeli - jelentette ki dec. 9-én Brüsszelben Kovács László magyar külügyminiszter. Kovács László az EU-tagállamok és a csatlakozó országok külügyminisztereinek tanácsulése után beszélt erről. Az utóbbi években több tízezen települtek át a környező országokból Magyarországra és kapták meg a magyar állampolgárságot úgy, hogy közben megőrizték az eredetit. Úgynevezett kedvezményes eljárással pedig 1993 óta lehet magyar állampolgárságot szerezni — mondta. A mostanában folyó viták azonban egyrészt arról szólnak, hogy legyen-e erre lehetőség áttelepülés nélkül is, másrészt arról, hogy pontosan mivel járna ez? Vagyis magába foglalná-e a magyar állampolgársággal járó valamennyi olyan kedvezményt — például a szülési segélyt —, amelyek alanyi jogon járnak? Ha igen, akkor kérdés, hogy ez mit jelentene a magyar költségvetés szempontjából? — fűzte hozzá a miniszter.

Vannak emellett jogi problémák is. Ukrajna például nem ismeri el a kettős állampolgárságot, így ha egy Kárpátalján élő magyar kapja meg a magyar állampolgárságot, akkor az ukránt elveszíti. A felelősségteljes döntéshez ezért mindenképp tudni kellene, hogy pontosan mit kérnek a szomszédos országokban élő magyar kisebbségeknek azok a képviselői, akik a magyar állampolgárság kiterjesztését szorgalmazzák — állapította meg Kovács László. Romániában például elvben nem lenne akadálya egy második állampolgárság megszerzésének, de a román vezetők világosan értésre adták, hogy a gyakorlatban ezt nem tennék lehetővé. Szerbia hajlandó lenne ugyan erre, de csak kétoldalú megállapodás keretében, kölcsönösségi alapon és annak kikötésével, hogy a megállapodás nem tartalmazhatna etnikai alapú megkülönböztetést. Végül, a problémák az EU szintjén is jelentkeznek, mert Magyarország csatlakozása után a magyar állampolgárok automatikusan az unió állampolgáraivá is válnak. Az is kérdés tehát, hogyan reagálna az EU arra, ha olyan országok állampolgáraira is kiterjedne ez, amelyekkel még csatlakozási tárgyalásokat sem folytat. /Nyitott kapukat döngtetnek. Kovács László a kettős állampolgárságról. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. dec. 10./

Budapesten az EÖKIK (Európai Összehasonlító Kisebbségkutató Közalapítvány) többek között azt tűzte ki céljául, hogy figyelemmel kísérje a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyar népcsoportok helyzetét. Elnöke, Törzsök Erika /SZDSZ/ a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöki tisztségét is betöltötte. Az EÖKIK hét nagy projektet indított. Ezek közül az egyik azzal foglalkozik, hogy miként alakult át a gazdasági helyzet a magyar lakta régiókban. Szerintük nem hangzatos szlogenekre van szükség, hanem konkrét intézkedésekre – a határon túli magyarok szülőföldön megmaradása érdekében. Vizsgálják a történelmi egyházak szerepét az adott térségekben, és az európai iskolákat, mint modellértékű megoldást. El akarnak indítani Horvátország, Szlovénia, Magyarország csücskében egy ilyen típusú intézményt, és majd Kárpátalja-Kassa-Miskolc régióban is létrejöhetne egy hasonló iskola. Például Kolozsvárott alig-alig vannak olyan emberek, akik a közigazgatás különböző szintjein rálátanak azokra a lehetőségekre, amit az új helyzet – akár a többebeáramlás vagy a privatizáció hoz. Egyszerre létezik a munkanélküliség, és hiányoznak a szakemberek. Nyilvánvaló, hogy a magyar kormánynak alapos előkészítő munka után kellene közös cselekvéstervet kidolgozni az adott régiók szakembereivel. Ezért ez a közalapítvány ösztöndíjasokat alkalmaz az egyes térségekből. E projekteket közösen hajtják végre, a módszertani eszközöket az EÖKIK szolgáltatja. Romakutatással is foglalkoznak. Köreikben óriási a munkanélküliség. Egyetlen ország sem engedheti meg magának, hogy kizárólag a szociális segély folyósításával oldjon meg ilyen helyzeteket. Az EÖKIK a nemzetközi jog, kisebbségi jog folyamatos követésével figyeli, hogy az egyes térségekben miként alkalmazzák, illetve mellőzik a nemzetközi jogokat. Azzal is foglalkoznak, hogy a nemzeti fejlesztési terv miként nyúlhat át a határokon túlra. E témák kiváló szakemberei élnek a

Partiumban, a Székelyföldön, a Vajdaságban, a Felvidéken. Az EÖKIK ezeket a szellemi központokat összekapcsolja. Egyik kezdeményezésük a Középeurópai Bizniszklub, ami egy virtuális szervezet, ahova a vállalkozó, eredményes embereket hívják meg. Országonként húsz-húsz fővel indulnak, akik majd behozhatják partnereiket, ily módon jelentős adatbázist nyernek. Ezt még az év végéig beindítja az EÖKIK. Egy nemrég lezajlott budapesti konferencián a kassai Tóth Attila bemutatta a HUNG-ARC elnevezésű projektet, amelyet Törzsök Erikával közösen dolgozott ki. Törzsök Erika ironikusan szólt arról, hogy sokan gondolják, a státustörvény vagy a kettős állampolgárság, az autonómia - mikor mi a divat – meg fogja oldani a határon túli közösségek életét. Azonban ez nem így működik. A „kormányzatnak feltételrendszereket kell teremtenie, nem a harangokat kell kongatnia és kopjafákat állítania, bizonyítandó, hogy ki az igazi magyar” – hangoztatta Törzsök Erika. /Máthé Éva: EÖKIK – a határon túli magyar ügy szolgálatában. Infantilis politika helyett hosszú távú stratégiára van szükség. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. dec. 10./

Helyénvalónak tartja az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács létrehozását a Pozsonyban megjelenő Új Szó főszerkesztője, Szilvássy József, aki a szlovákiai magyarok autonómiájának gondolatát is mérlegelve azonosul azzal a felismeréssel, hogy további óvatossággal, kivárással történelmi esélyt lehet elszalasztani. A lap szerint a brüsszeli aláírással valószínűleg magyar-szlovák vonatkozásban is végre nyugvópontra jut a kedvezménytörvény ügye, kiváltképpen ha Mikulás Dzurinda kormányának két pártja, a kereszténydemokraták (KDH) és a Dzurinda vezette Szlovák Demokratikus és Keresztény Unió (SDK) képes lesz magyarfóbiáit háttérbe szorítva magára erőszakolni az európai értékrendet. Aláhúzza: az anyaországból érkező anyagi segítség lassíthatja a felvidéki magyarság asszimilációját. Hódi Sándor vajdasági közíró intelmeire hivatkozva kiemelte: a kettős állampolgárság és a státustörvény szorgalmazása önmagában csupán pótcselekvés, a jelentősége csak akkor domborodhatna ki, ha kellő fundamentumra, nevezetesen az autonómiára épülne. Mint emlékeztet: „Az Európa Tanács és a strasbourgi közgyűlés júniusi állásfoglalása szerint a területi és a kulturális autonómia különböző formái hozzásegítenek az adott államon belüli feszültségek fokozatos feloldásához.” Ha a Nastase-kabinet erőszakos, netán rendőrállami módszerekkel igyekszik elfojtani az erdélyi magyarság törekvéseit, akkor Románia négy év múlva esélyes uniós csatlakozása el is tolódhat. A szlovákiai magyarok helyzetét mérlegelve így fogalmazott: „Sokkal nagyobb figyelemmel kellene követnünk a romániai és a vajdasági történéseket, mert a szlovákiai magyar politikusoknak nincs semmi okuk a kincstári önelégültségre. /Üdvözlük az EMNT megalakítását. = Krónika (Kolozsvár), 2003. dec. 16./

Kétévenként szervezi meg választmányi ülését a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága /régábbi nevén Anyanyelvi Konferencia - továbbiakban AK/. Az idei, Budapesten tartott választmányi gyűlésen a Kárpát-medencei magyar közösségek képviselői mellett a nyugati magyar „szigetek” vezető egyéniségei is megjelentek. Pomogáts Béla, a társaság elnöke, valamint Komlós Attila ügyvezető elnök újból kinyilvánította az AK politikai semlegességét. Tavaly az AK 45 millió forintnyi állami támogatást kapott, jövőre öt millióval kevesebbet irányoztak elő számára a költségvetésben. Tavaly az AK önállóan konferenciákat, különféle tanfolyamokat, nyelvörző táborokat, ifjúsági programokat szervezett, határon túli magyar szervezetekkel együtt pedig szintén számtalan rendezvényt, ifjúsági programot bonyolított le. Ezen kívül 2003-ban több kötetet adtak ki, és folyamatosan megjelentetik a Nyelvünk és Kultúránk című folyóiratot. A nov. 12-i választmányi gyűlés után, délután tartották a „Nemzet, nemzettudat, nemzeti kisebbség, Európai Unió – magyar kulturális stratégia” című konferenciát. Szabó Vilmos, a MeH kisebbségi ügyekkel foglalkozó államtitkára szerint a kettős állampolgárságról és az autonómiáról higgadtan,

indulatmentesen kell tárgyalni. Az MSZP a FIDESZ nemzetegyesítés fogalma helyett a nemzeti kapcsolatépítés fogalmat használja akkor, amikor az anyaország és a határon túli magyarság közös jövőjének a stratégiáját építi. Tabajdi Csaba /MSZP/ képviselő, a magyar parlament integrációs bizottságának szocialista alelnöke úgy véli: igen jelentős lépés az, hogy első ízben sikerült bevinni egy nemzetközi dokumentumba, jelesül az uniós alkotmány tervezetbe a kisebbségi jogok fogalmát, anélkül, hogy kollektív jogokról lenne benne szó. Tabajdi kíváncsian várja, hogy ha életbe lép majd az EU-alkotmány, akkor mitévő lesz annak a 15 eddigi tagországnak némelyike, amelyek még annyi jogot sem adnak kisebbségeiknek, mint azok az államok, amelyek most készülnek csatlakozni az Unióhoz. Tabajdi szerint „kiváló autonómiatervezetet lehet gyártani 3 nap alatt, de egyetemet és más intézményeket csak évek alatt lehet kiépíteni, és azok mind az autonómia mozaikkövei. Én a megapásztoroknál sokkal merészebbeket tudok álmodni, csak hogy az álmokat valóra kell váltani” – üzent leplezetlenül a konferenciáról Tabajdi Tőkés László püspöknek. A magyarságpolitikáról átfogó elemzést tárt a hallgatóság elé Bárdi Nándor szociológus, a budapesti Teleki László Intézet munkatársa. Egyetlen adat tanulmányából: 1989 óta a magyar kormányok csaknem 50 milliárd forintot fordítottak a határon túli magyarság támogatására, de ennek az összegnek a fele Magyarországon maradt. Ebből finanszírozták a Határon Túli Magyarok Hivatalát, a közalapítványokat, amelyeknek tevékenysége e közösségekhez kapcsolódik, a Duna Televíziót, a státustörvény végrehajtását stb. Bárdi Nándor bírálta az Új Kézfogás Közalapítvány tevékenységét, illetve azt mondta: nem lehet nyomon követni, mire is ment el az általa kezelt pénz, nem lehet bizonyítani azt, hogy valóban 30 ezer munkahely teremtődött a vállalkozások támogatása révén. Bárdi azt sem tartja helyesnek, hogy a magyar állam sok pénzt költ egy bizonytalan jövőjű Sapientia Egyetemre, ahová a gyengébben felkészült fiatalok jelentkeznek, miközben a több ezer magyar diákot oktató Babes-Bolyai Tudományegyetemet, az oktatókat szinte egyáltalán nem támogatja. Az Anyanyelvi Konferencia égisze alatt lezajlott rendezvény tanulsága az, hogy a határon túli magyar kisebbségek ügyével kapcsolatban az anyaországban politikai konszenzusnak kell kialakulnia. A határon túlra induló támogatásokkal 2004 májusa után, amikor Magyarország uniós tag lesz, nagyon pontosan el kell majd számolni, miközben jelenleg igencsak szabálytalan, laza, szakszerűtlen a pénzekkel való elszámolás. /Máthé Éva): Anyanyelvi Konferencia. A kettős állampolgárság és az autonómia is szóba került. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. dec. 16./

Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal határon túli magyarok ügyével foglalkozó politikai államtitkára a vele készített interjúban kifejtette, hogy a kettős állampolgárságnak nincs jogi akadálya, azonban a kettős állampolgárságnak teljes értékűnek kell lennie. Az államtitkár nem tudja elképzelni azt a külhoni állampolgárságot, aminek igényléséhez az RMDSZ korábban aláírásokat gyűjtött. A vajdasági magyaroknak biztonságérzetet adna, ha kezükben lenne egy magyar útlevél, ami akár a menekülésüket is lehetővé teszi, ha erre lenne szükség. Szabó Vilmos szerint arra nincs lehetőség, hogy a történelmi Magyarország területén korábban élt magyarok leszármazottai alanyi jogon állampolgárságot kapjanak. Az államtitkár kitért arra, hogy az autonómia önkormányzatiságot jelent. Ha Románia meg akar felelni az európai uniós követelményeknek, akkor az önkormányzatiságot kénytelen lesz elfogadni. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsról elmondta: visszajelzést várnak a romániai magyar közösségtől arra vonatkozóan, hogy ad-e támogatást, legitimitást az új szervezetnek, Szerinte a romániai választásokig ezt nem lehet tisztázni. A kezdeményezésnek meg kell mérkőznie. Jó lenne, ha az RMDSZ nagy ernyőként megmaradna, de ezt sem lehet Budapestről eldönteni. /Máthé Éva: Szabó Vilmos államtitkár a kettős állampolgárságról és az autonómiáról. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2003. dec. 18./

Dec. 17-én a délvidéki magyar pártok vezetői a magyar kormány képviselőinek, Szabó Vilmos kisebbségi ügyekért felelős politikai államtitkárnak és Bálint-Pataki Józsefnek, a Határon Túli Magyarok Hivatala elnökének átadták a magyar állampolgárság odaítélését támogató ötvenezer aláírást. Ágoston András, a VMDP elnöke úgy vélte: Magyarország uniós csatlakozása előtt vagy közvetlenül utána adottak lesznek a feltételei annak, hogy a magyar állam megadja a kettős állampolgárságot a határon túli magyaroknak. Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke arról beszélt, hogy a vajdasági magyarok jogos igénye alátámasztására gyűjtötték össze az aláírásokat azt kérve, rövid időn belül pozitív döntés szülessen. Ricz György, a Kereszténydemokrata Európa-Mozgalom megbízott vezetője közölte, „a jövőképében erősen megtépzott vajdasági magyarság jó néven veszi, hogy az anyaország sorsközösséget és felelősséget vállal ezáltal a határon túlra szakadt nemzetársai iránt.” Szabó Vilmos közölte, a kormány komolyan és szakszerűen megvizsgálja a kérdést, és a lehető leggyorsabban a lehető legjobb döntést fogja meghozni. Az öt délvidéki magyar párt júli. 18-én döntötte el, kérni fogja az ott élő magyarokat, támogassák aláírásukkal kérésüket, hogy a magyar állam adja meg a magyar állampolgárságot azoknak a délvidéki magyaroknak, akik ezt igénylik. Néhány hét leforgása alatt az öt párt több mint ötvenezer támogató aláírást gyűjtött össze, és megállapodott abban, hogy együtt adják át az aláírásokat a magyar kormány képviselőinek. /Átadták a délvidékiek aláírási íveit. = Krónika (Kolozsvár), 2003. dec. 18./

Áttörés történt a kettős állampolgárság megszerzésének kérdésében a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) dec. 17-i budapesti szakértői ülésén, amelyen részt vettek a határon túli magyar szervezetek képviselői, illetve a magyar belügy és külügy képviselői is — írta a Magyar Szó újvidéki napilap. Az áttörést az jelenti, hogy Horváthné Fekszai Mária, a magyar külügyminisztérium jogi szakértői bizottságának a vezetője kijelentette: sem a magyar belső jogrend, sem az európai jogrend nem akadályozza meg azt, hogy Magyarország belső törvénymódosítással megadja a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárságot. A lényegét tekintve kizárólag a magyar Országgyűlésen múlik az, hogy ez létrejön-e vagy sem. /Áttörés a kettős állampolgárság ügyében. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. dec. 19./

Mádl Ferenc köztársasági elnök advent alkalmából dec. 17-én fogadta a határon túli magyar történelmi egyházak vezetőit a budavári Sándor-palotában. Az államfő köszönetet mondott az egyházi elöljáróknak a nemzeti erkölcs megerősítése, a nemzeti identitás megőrzése érdekében végzett szolgálataikért - mondta Tőkés László. A püspök elmondta: az immár hagyományá vált adventi fogadáson szó esett olyan kiemelkedően fontos kérdésekről, mint a magyar államfő szerepvállalása a határon túli magyar közösség életében, a kettős állampolgárság és az egyes országokban folyó felekezeti oktatás. Tőkés László szavai szerint az egyes országokban alig, vagy egyáltalán nem támogatják a felekezeti iskolákat, ahol "papíron" támogatják őket, valójában ott is diszkriminációt szenvednek el. Ezért kérték a köztársasági elnököt, hogy a kormánnyal együtt nyújtson támogatást a romániai tanügyi törvénymódosítás ügyében - tette hozzá. Tőkés László a megbeszélésen felvetette az erdélyi autonómia kérdését, amely meglátása szerint a megmaradás, a fejlődés egyetlen útja; ehhez is kérte az államfő támogatását. Kitért arra: hasznosnak bizonyult, hogy a problémák alaposabb megbeszélése érdekében az idei esztendőben az államfő külön fogadta a határon túli és külön az anyaországi egyházi vezetőket. Péntes János, Szabadka római katolikus püspöke az MTI-nek elmondta: egyházmegyéjében az anyagiakat illetően van egy kis fellendülés, de a fiatalok számára nincs meg az a lehetőség, amely miatt "biztonságosan a szülőföldön maradnának". A kulturális élet véleménye szerint szépen fejlődik a Vajdaságban, ahol "a nemzetek és a vallások megfelelő egyetértésben élnek A szabadkai egyházmegyéjében 116 plébános és mintegy 100 pap tevékenykedik. Az egyházmegye 320 ezer katolikus hívőjének háromnegyed része magyar ajkú, egynegyede horvát. Az anyaországi alapítványok sokat segítenek

templomok renoválásában, építésében - tette hozzá. A püspök szólt arról, hogy Tótfalun megkezdődött az első kilencosztályos katolikus iskola építése, a püspöki palota mellett pedig tehetséggondozó gimnáziumot létesítenek. /Mádl Ferenc határon túli magyar egyházi vezetőket fogadott. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2003. dec. 19./

A Magyar Állandó Értekezlet (Máért) dec. 17-i budapesti szakértői ülése informatív jellegű találkozó volt, ezért jó szándékú félreértés áttörésről beszélni a kettős állampolgárság ügyében – jelentette ki Tóth Tamás magyar külügyi szóvivő. Tóth Tamás a Magyar Szó című újvidéki napilap dec. 18-i cikkére reagált, amely szerint a kettős állampolgárságról szóló tárgyalásokon a Külügyminisztérium jogi szakértői bizottságát vezető diplomata a tanácskozáson azt mondta, sem a magyar belső jogrend, sem az európai jogrend nem akadályozza meg a határon túli magyarok számára a magyar állampolgárság megadását, magyarországi belső törvénymódosítással. Tóth Tamás hangsúlyozta: a magyar kormány részéről sem állásfoglalás, sem pedig nyilatkozattétel nem hangzott el. - Áttörésről a diplomáciában akkor beszélünk, amikor egy ügy megoldódott - szögezte le Tóth Tamás. Tóth Tamás szerint azt is meg kell vizsgálni, milyen hatással lesz a magyar költségvetésre, illetve Magyarország állampolgáira a kettős állampolgárság esetleges bevezetése. /Nincs áttörés a kettős állampolgárság kérdésében. = Népszó (Marosvásárhely), 2004. dec. 20./

Orbán Viktor a Fidesz elnöke, volt kormányfő a Duna Televízió dec. 21-i, vasárnapi adásában kijelentette, "nagyon bizakodó" az erdélyi autonómiával kapcsolatban. Orbán Viktor szerint az autonómia most kiemelkedő kérdéssé válhat a térségben. "Végre eljött a pillanat, amikor a kárpát-medencei magyarság, a kárpát-medencei nemzetek közös életének talán legfontosabb kérdésévé válik az autonómia. És itt mindenkinek választania kell a múlt és a jövő között" — mondta a politikus. Emlékeztetett arra, hogy Magyarország már választott, amikor a 90-es évek elején megalkotta a kisebbségi önkormányzatokról szóló törvényt, amely lehetővé tette a kisebbségi autonómiát. Azért áll most jól ez az ügy, mert Románia is eljutott oda, hogy egyszerre hatnak a régi reflexek és a jövőre vonatkozó célok. Nem lesz könnyű döntés, hogy tudnak-e igent mondani az Európai Unióra - jelentette ki Orbán Viktor. "Az Európai Unióra igent mondani nem azt jelenti, hogy beadjuk a csatlakozási igényünket és tárgyalgatunk. Igent mondani azt jelenti, hogy képesek vagyunk nyitott országot teremteni, tudomásul venni, hogy eltűnnek a határok, a kisebbségek autonómiát szerveznek maguknak" — tette hozzá. Arra a kérdésre, hogy a Fidesz hatalmi pozícióban miért nem tartotta megvalósíthatónak a kettős állampolgárságot, Orbán Viktor azt mondta: akkor kell ezt a kérdést napirendre tűzni, amikor az emberek akarják. A Fidesz-kormány idején a Magyar Állandó Értekezlet a kedvezménytörvény megalkotását tartotta a legfontosabb kérdésnek. "Sosem zárkoztunk el a kettős állampolgárságtól" — fűzte hozzá. A Fidesz elnöke arra a felvetésre, hogy pártja mintha inkább Tőkés Lászlót támogatná az RMDSZ-szel szemben, kijelentette: a református püspököt nem lehet egy lapon említeni a pártpolitikai alapú szervezetekkel. "Tőkés László az az ember, aki a romániai forradalom idején döntő szerepet játszott, (...) nem pártérdeket, hanem eszméket képvisel, nagy nemzeti célokat testesít meg" — jelentette ki Orbán Viktor, hozzáfűzve: "Tőkés László tiszteletbeli köztársasági elnöke az egész kárpát-medencei magyarságnak." /Orbán Viktor bizakodó az erdélyi autonómia ügyében. = Szabadság (Kolozsvár), 2003. dec. 23./

Kovács László külügyminiszter dec. 23-án a kettős állampolgárságról elmondta, nemcsak arról szól a vita, lehet-e honosítani valakit anélkül, hogy Magyarországra települ. „Elengedhetetlen dolog tisztázni, milyen állampolgárságról beszélünk. A vajdasági magyarok többsége teljes körű magyar állampolgárságra gondol, az azzal járó kötelezettségek nélkül. Világossá kell tenni azt is, mihez járulnak hozzá az érintett szomszédos országok” –

fogalmazott Kovács László. A külügyminiszter szerint a magyar állampolgárság esetleges kiterjesztésekor az EU álláspontja is kikerülhetetlen, valamint az is, mibe kerül annak bevezetése a magyar költségvetésnek. Az MSZP elnöke Kövér László múlt heti, erdélyi kijelentéseivel kapcsolatban elmondta, rendkívül felelőtlen magatartást tanúsít, aki azt gondolja, hogy célszerű fegyverekkel fellépni az autonómia kialakítása érdekében, és ezt nyilvános fórumokon mondja is. /Balogh Levente: Kovács László: tisztázni kell, milyen állampolgárságról beszélünk. = Krónika (Kolozsvár), 2003. dec. 24./

2004. év

Valószínűleg februárban tartják meg a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) következő ülését a határon túli magyar szervezetek és a magyar parlamenti pártok részvételével. A tanácskozásnak két kiemelt témája lesz: a gazdasági együttműködés a szomszédos országok különböző (határ menti) régióival a magyar EU-csatlakozás után és a kettős állampolgárság — nyilatkozta a Népszabadságnak Szabó Vilmos, a magyar Miniszterelnöki Hivatal határon túli magyarok ügyeivel foglalkozó politikai államtitkára. A MÁÉRT ülésére meghívják mindazokat a pártokat és szervezeteket, amelyek élvezik a szomszédos országokban élő magyar közösségek támogatását. A MÁÉRT várhatóan arra is felhívja a figyelmet, hogy egyes, magyarok által is lakott szomszédos területek akár közösen pályázhatnak magyarországi régiókkal az uniós pénzekből támogatott fejlesztési projektekre. /Magyar Állandó Értekezlet februárban? Valamennyi szervezetet meghívják. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. jan. 8./

Az autonómia, a kettős állampolgárság megszerzése és a kedvezménytörvény maradék értékeinek megmentése a nemzet megmaradásának tartópillérei, vallja Sylvester Lajos. Az utóbbi időben „Bársony András külügyi államtitkár, a minden határon túli magyar ügynek hazai és nemzetközi szinten keresztbe tevő, közpénzen tartott hivatalnok velünk ellenséges agresszivitása is mintha háttérbe vonult volna”, írta Sylvester, és akkor megszólalt Bauer Tamás exképviselő (Kettős kapituláció, Népszabadság, 2004. január 8.), leszögezte: „A kettős állampolgárság felkínálása ugyanabba az irányba keresne megoldást a magyar kisebbségek problémájára, mint korábban a státustörvény, hiszen — a státustörvénynél is erősebb — jogi köteléket teremt a magyar állam és a kisebbségi magyar személyek között. Ez megerősítheti a magyar kisebbségek elkülönülését a többségtől, és ellentétes azzal a politikával, amelynek célja a magyar kisebbségek integrációja és emancipációja saját országuk társadalmában. Ezért tartják távol magukat a kettős állampolgárság gondolatától az RMDSZ és a Magyar Koalíció Pártjának vezetői, akik az integráció és emancipáció, az együttműködés és a kompromisszumok politikáját követik a konfrontáció helyett. Ennek jegyében az MKP már a második kormánykoalícióban mond le a benesi dekrétumok kérdésének felvetésétől, noha elvileg persze fontosnak tartaná azok eltörlését. Az RMDSZ pedig — Tökés Lászlókkal szemben — eltökélt támogatója volt annak a román alkotmánymódosításnak, amely miközben fontos többségi jogokat garantál, nem változtat Románia nemzetállami meghatározásán, pedig az RMDSZ szükségesnek tartaná ezt.” /Sylvester Lajos: Megmaradni? Hol maradni? = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. jan. 10./

Magyarországi politikusok erdélyi látogatása, elhangzott nem túl szerencsés kijelentése kiváló csemege a román sajtó, a kormánykörök, nemkülönben a pártok vezetői számára. Figyelemre méltó e téren a szocialista magyar politikusok hasonló, lelkes munkálkodása. Az egykori kommunistákból színeváltozással lettek. Kovács László külügyminiszter néma maradt, amikor a kolozsvári magyar konzulátus zászlaját minősíthetetlen módon eltávolították, aki a magyar–román alapszerződés idején kijelentette, nem hajlandó feláldozni Magyarország tíz és fél millió lakosát a határon túli kétmillió magyarországi magyarság vélt érdekeiért, az idén viszont, amikor ismét fölmerült a kettős állampolgárság kérdése, meglepő módon előbb hárommillióra, majd gyorsan három és fél millióra emelte a határon túli magyarság számát! A magyar gazdaság nem bírná el, ha ezek, úgymond, mind Magyarországra telepednének át. Árva szót sem szólt, amikor 2001 decemberében az MSZP 23 millió román Magyarországra özönlésével rémisztette a hiszékeny polgárokat. Kovács aggódva óvta az erdélyieket az Erdélyi Nemzeti Tanács (EMNT) önkormányzati elképzelésétől, amelyek, úgymond, veszélyesek lehetnek. Amikor Kolozsvárt, az EMNT alakuló ülésén Kövér László arról szólt, hogy "Több mint 80 éve tűrjük, viseljük a megaláztatásokat, a nemzeti létünkre törő folyamatos támadásokat, és mindig csak alkotmányos, békés eszközökkel küzdöttünk, a nekünk emberi mivoltunkból fakadóan eleve járó jogokért, és azt látjuk, hogy akik nem voltak restek fegyverhez, az erőszak eszközéhez nyúlni, sokkal rövidebb idő alatt, sokkal többet is el tudtak érni, mint mi.", Kovács támadásba lendült: a Duna Tv Heti Hírmondó című adásában arról akarta meggyőzni a nézőket, hogy Kövér László nyilván az északírekre, a baszkokra, a korzikaiakra utalt, akik terrorista módszerekkel akarják elérni céljaikat, hogy ezzel nyilván hasonló cselekedetekre bujtogattja az erdélyi magyarságot. A külügyminiszter módszere pártja cégtáblacseréje előtt alkalmazott kommunista módszerével azonos: a lejáratásra kiszemelt szájába olyasmiket ad, amiket az soha nem mondott. A szélsőséges rendszerek, a fasiszta, a náci és a kommunista évtizedekig ezzel dolgoztak, ezt alkalmazták a koholt vádak alapján folytatott perekben. /Asztalos Lajos: Bolhából elefánt. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. jan. 13./

Jan. 14-én Székelyudvarhelyen ülésezett a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) vezetőtestülete. Az ülésről Szász Jenő, az MPSZ elnöke, Tőkés András, a szövetség Maros-megyei, valamint Tulit Attila a sepsiszéki szervezet vezetője tájékoztatta a sajtó képviselőit. Elmondták, az ülésen nyílt levelet fogalmaztak meg Medgyessy Péter magyar miniszterelnök részére, melyben kérték, hogy – az RMDSZ-szel együtt – az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Székely Nemzeti Tanács, illetve az MPSZ képviselői is kapjanak meghívást a Magyar Állandó Értekezlet soron következő ülésére. Ugyanakkor felkérték a miniszterelnököt, hogy támogassa a magyar kormányzat az erdélyi magyarság kettős állampolgárság iránt megfogalmazott igényét, illetve autonómia-törekvéseit. A vezetőtestület döntése értelmében jan. 31-én Székelyudvarhelyen kerül sor az MPSZ első kongresszusára. /Szász Emese: Levél Medgyessynek. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. jan. 15./ Szász Jenő kifejtette, hogy valamennyi olyan településen részt fognak venni a helyhatósági választásokon, ahol a magyarság a lakosság 15-20 százalékát képezi. Polgármesterjelölésre ott kerül sor, ahol 50 százalék fölötti a magyar lakosság. A helyhatósági választásokra a jelöltállításokat áprilisig el fogják dönteni. Az MPSZ arra törekszik, hogy a romániai magyarságnak legyenek parlamenti jelöltjei is. /Bágyi: Udvarhelyen az MPSZ vezetősége. = Udvarhelyi Híradó (Székelyudvarhely), 2004. jan. 15./

Kovács László pártelnök-külügyminisztere jan. 15-én este a Magyar ATV-ben elutasította a Tőkés László vezette Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács részvételét a közeljövőben sorra kerülő budapesti MÁÉRT-értekezleten. A Tőkés László püspök vezette „erdélyi autonómiásokat” mint legitimációval nem rendelkező csoportosulást emlegette. RMDSZ-egységmegtörekvésként

apoztrofálta őket. Kovács László figyelmen kívül hagyta azt, hogy az alkotmányban továbbra is szerepel az egységes román nemzetállam fogalma, amelyet — valahányszor valaki autonómiát emleget — a román politikai elit az alkotmányra szavazó magyarok orra alá dörgöl, emelte ki Sylvester Lajos, aki az SZDSZ-es Bauer Tamást idézte: „az RMDSZ pedig, Tőkés Lászlókkal szemben, eltökélt támogatója volt annak a román alkotmánymódosításnak, amely, miközben fontos kisebbségi jogokat garantál, nem változtat Románia nemzetállami meghatározásán...” Világos tehát, hogy a MÁÉRT budapesti szervezői és vendéglátói, a román kormánnyal egyetértésben, nem óhajtják támogatni az autonómiatörekvéseket. Mircea Geoana külügyminiszter bejelentette, hogy a két ország közötti kapcsolat a legjobb. Sylvester Lajos megállapította, hogy az erdélyi magyarság megmaradása az autonómia, a kettős állampolgárság és a kedvezménytörvény egymásra épülő rendszerének megvalósítása esetében lehetséges. /Sylvester Lajos: Az autonómia szögletes kerekasztala. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. jan. 17./

Az RMDSZ elemzése szerint Erdélyben 14–15 százalékra tehető azoknak az aránya, akik magyar állampolgárság birtokában áttelepülnének, írta a Budapesten megjelenő Népszabadság. A lap szerint ha a kettős állampolgárság migrációs hatásairól Budapesten készülő tanulmány következtetése is ez lenne, az kínos politikai helyzetet szülne. A kettős állampolgárság hívei ugyanis csak olyan következtetést hajlandók elfogadni, amely szerint az állampolgárság megadása szülőföldjükön tartja a határon túli magyarokat. A vajdasági magyarok úgy nyilatkoztak: ha a tanulmány tömeges áttelepülést jósol, nem a valós tényeken alapul. "Ötvenezer aláírást gyűjtöttünk a kettős állampolgárság támogatására, aminél jobb hatástanulmányt el sem lehet képzelni" — mondta a VMSZ képviselője. A Külügyminisztérium hatástanulmányát a Magyar Állandó Értekezlet februári ülésén hozzák nyilvánosságra. Bár a tanulmány nem titkos, a MÁÉRT résztvevői úgy döntöttek: a téma kényes, ezért azt távol tartják a napi politikától. A Fidesz képviselője nem kívánt nyilatkozni arról, támogatná-e a kettős állampolgárságot, ha a tanulmány kimutatná a nagyarányú áttelepülés kockázatát. /b): Kettős állampolgárság: Milyen következménnyel járna? = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. jan. 20./

Egyetértenek az egyetemes magyar nemzetpolitika kialakításának szükségességével a Markó Béla RMDSZ-elnök által megszólított magyarországi politikai pártok Krónikának nyilatkozó politikusai. Egy magyar–magyar egyetértés esélyeiről című tanulmányában Markó kifejtette: a határon túli magyarok ügyét behálózta a pártpolitika, holott olyan közös nemzetpolitikára lenne szükség. „Az utóbbi években újabb és újabb „megoldások“ röppennek fel, mint többek között a státustörvény, az autonómia vagy a kettős állampolgárság, ám ezeket nem kivitelezhetőségük, hanem ilyen-olyan morális szempontok szerint fogadjuk vagy ítéljük el” – szögezte le az RMDSZ elnöke. „Bár a nyilatkozatokban minden politikai erő a szülőföldön maradás mellett kötelezi el magát, sokan nemhogy csökkentenék Magyarország amúgy is erős szívóhatását, hanem tevékenységükkel még növelik is” – fejezte ki aggodalmát Markó. A tanulmány kapcsán a budapesti Teleki László Intézet jan. 19-én tanácskozássra hívta az RMDSZ vezetőjét és a határon túli magyarok ügyében járatos szakértőket. „Már önmagában az is fontos volt, hogy a média véleményvezérei tudomásul vehették a tényt: Markó Béla visszatért, mint írástudó” – fejtette ki a Krónikának Csapody Miklós, a Magyar Demokrata Fórum (MDF) képviselője. „Az MDF mindig is nemzetpolitikai feladatnak tekintette a határon túli magyarság ügyét, és - kapcsolódva a Markó-tételek egyikéhez - a nemzetstratégia legfontosabb eleme az MDF szerint is a szülőföldön maradás” - jelentette ki Csapody. „Arra kérdésre, hogy az erdélyi magyar társadalomban keletkezett konfliktusok kiobbantó oka a magyarországi politikai megosztottság-e, egyértelmű nemmel lehet válaszolni” – szögezte le Csapody. Tabajdi Csaba MSZP-képviselő szerint Markó tanulmányának Magyarország

számára egy nagyon fontos belpolitikai üzenete is van: a pártok ne pártpolitikai eszközként, hanem nemzeti ügyként kezeljék a határon túli magyarok sorsának kérdését. „Csak üdvözölni tudunk minden olyan törekvést, amely az erdélyi magyarság összefogására, és nem a megosztására irányul. A magyar–magyar egyetértésre azonban csak akkor van esély, ha a magyarországi politikusok nem szítják az ellentéteket a határon túli közösségekben” – nyilatkozta Kovács Kálmán, az SZDSZ határon túli magyarokért felelős szakértője. „Az embereknek ott kell megoldaniuk a problémáikat, ahol élnek, a magyar kormány pedig az erdélyi magyarság megerősödéséért kell küzdenie. Németh Zsolt /Fidesz/, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke „egy Fidesz-közeli szakértői csoport”, a Budapest Analyses elemzésére hívta fel a figyelmet. A Budapest Analyses szerint nem bizonyított Markó Béla azon állítása, hogy a megosztottságot Magyarországról gerjesztik. „Az erdélyi magyarság politikai egysége egyedül Erdélyben, az ottani politikai szereplők megegyezésével valósítható meg. Az RMDSZ elnökének megvan a politikai mozgástere, hiszen egyszerre élvezzi a bukaresti és a magyar kormány támogatását. A kérdés, hogy vissza tudja-e szerezni a romániai magyarság többségének támogatását” – szögezte le a Fidesz-közeli szakértői csoport. /Salamon Márton László: Nemzeti ügy, pártpolitika. Négy parlamenti párt Markó Béla tanulmányáról. = Krónika (Kolozsvár), 2004. febr. 3./

Nem kap meghívót a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) következő ülésére a jan. 31-én Székelyudvarhelyen megalakult Magyar Polgári Szövetség – tájékoztatta a Népszabadságot Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnöke. A kormány ragaszkodik az eddigi elvhez: csak az országos, illetve tartományi parlamenti választáson legitimitációt szerzett magyar pártok és szervezetek vehetnek részt a tanácskozáson. – Az előbbiekkal kapcsolatban feltehetnénk egy hipotetikus kérdést: miért csak a határon túl kellene bővíteni a résztvevők körét? Magyarországon is vannak olyan komoly súllyal rendelkező pártok, amelyek kis híján parlamenti képviselőt szereztek, mégsem hívjuk meg őket. Bálint-Pataki József szerint a február második felére tervezett MÁÉRT-ülés időpontját még nem jelölték ki, és a napirend sem végleges. Annyi már bizonyos: szó lesz az uniós csatlakozásról, a gazdasági és regionális együttműködésről, valamint várhatóan a kettős állampolgárságról. – Összetett a kérdés: például az ukrán alkotmány tiltja a kettős állampolgárságot, Romániában pedig kérdéses, hogy az állampolgárság megadása a szülőföldön maradásra ösztönözné-e a magyarokat, vagy ellenkezőleg, az amúgy sem kedvező demográfiai folyamatokat rontaná tovább – mondta a HTMH elnöke. (A Népszabadság nyomán) /MÁÉRT állampolgárság nélkül? = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. febr. 5./

Nem létezik Magyarországon politikai akarat ahhoz, hogy a határon túli magyaroknak kettős állampolgárságot biztosítsanak - jelentette ki Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke febr. 12-én, Kolozsváron tartott sajtótájékoztatóján. Közölte: azért kezdeményeztek népszavazást ebben az ügyben, mert a mostani magyar kormányt bíráló Fidesz és MDF sem tette meg a kettős állampolgárság bevezetéséhez szükséges lépéseket. Az MVSZ elnöksége a hét végén Kolozsváron tart ülést, amelynek egyik fő témája a Magyarok VI. Világkongresszusának előkészítése lesz. A világkongresszus keretében egy östörténeti és egy nemzetstratégiai konferenciát is szerveznek. Patrubány szerint a konferenciát nagy érdeklődés várja. Az MVSZ elnöke a romániai magyarság politikai helyzetéről szólva úgy vélekedett, hogy az RMDSZ elnöke, Markó Béla és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke, Tőkés László református püspök neve által fémjelzett két legjelentősebb pólusnak érdekszövetséget kellene kötnie a romániai magyar közösség érdekében. /Patrubány a kettős állampolgárságról és a Magyarok Világkongresszusáról. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. febr. 13./

Kónya-Hamar Sándor képviselő, a Kolozs megyei RMDSZ elnöke nehezményezte, hogy mindmáig nem jöhetett létre a Babes–Bolyai Tudományegyetemen megígért két magyar kar, Aradon pedig nem sikerült felállítani a Szabadság-szobrot. A kettős állampolgárság kérdésében Kónya-Hamar Sándor úgy nyilatkozott: az nagyban hozzájárulna az anyaországi és határon túli magyarok közötti lelki kötelékek megerősítéséhez. Eckstein-Kovács Péter szenátor viszont leszögezte, nem ért egyet a kettős állampolgársággal, ugyanis szerinte az nagyban fokozná a kivándorlást. /Péntek László: Öngyilkosság a magyarság megosztottsága. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. febr. 17./

Febr. 17-én Budapesten, a parlament külügyi bizottságának ülésén a Határon Túli Magyarok Hivatala és az Illyés Közalapítvány vezetője számolt be szervezetük tevékenységéről. A kettős állampolgárság ügyében előrelépés történt, ezzel kapcsolatban készülnek a hatástanulmányok, a közeljövőben tervezik a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) összehívását — mondta Bálint-Pataki József, a HTMH elnöke. Németh Zsolt, a külügyi bizottság fideszes elnöke kiemelte: a határon túli magyarság részéről bizalomcsökkenés tapasztalható a kormánnyal szemben. Szerinte ez azért következett be, mert a "diplomácia agyonhallgatja az autonómia ügyét". /Vita a határon túli magyarok támogatásáról. = Szabadság (Kolozsvár), febr. 18./

A kettős állampolgárság esetleges bevezetésének lehetőségeiről, feltételeiről folytatódnak a szakértői tárgyalások a Külügyminisztérium és a vajdasági magyar szervezetek között, de egyelőre nem tudni, mikor üléseznek legközelebb – mondta Tóth Tamás külügyi szóvivő febr. 17-i budapesti tájékoztatóján az MTI kérdésére. „Kovács László külügyminiszter és Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke múlt pénteki budapesti megbeszélésén egyetértett abban, a következő szakértői fordulókra arra kell a hangsúlyt helyezni, hogy tisztázzák: milyen állampolgársággal járó jogokra és kötelezettségekre gondolnak a vajdasági magyar szervezetek” – jelentette ki Tóth. A szóvivő elmondta: a Külügyminisztériumban elkészült egy összehasonlító tanulmány arról, hogy mi az Európai Unió tagországai, illetve a Kárpát-medencei államok gyakorlata a kettős állampolgárság kérdésében. „Ezt a munkadokumentumot, ami reményeink szerint segítheti a szakértői konzultációsorozat munkáját, valamennyi érintett vajdasági magyar szervezetnek átadtuk” – fejtette ki a külügyi szóvivő. Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke ugyanakkor a Krónika kérdésére válaszolva úgy nyilatkozott, nem tud róla, hogy ilyen dokumentum készült volna. Kasza József elmondta: nincs tudomása arról, hogy a vajdaságiakhoz hasonlóan más határon túli magyar közösségek képviselői tárgyalásokat kezdeményezne a kettős állampolgárságról. „A magyar kormány mindegyik határon túli magyar érdekképviseléssel tartja a kapcsolatot, de bennünket elsősorban a vajdasági magyarok sorsa érdekel” – szögezte le Kasza József. /B. L.: Terítéken a kettős állampolgárság. = Krónika (Kolozsvár), 2004. febr. 18./

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) megkezdheti az aláírások gyűjtését a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kiírásáért, mivel az Alkotmánybíróság (AB) megfelelőnek találta az aláírásgyűjtő ívre tervezett kérdést. „A tervezett népszavazás kérdése szerint arra kell válaszolni, hogy kedvezményes honosítással kaphassanak-e magyar állampolgárságot azok, akik magyar nemzetiségüket magyar igazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolják” – áll a közleményben. Patrubány Miklós elnök az MVSZ febr. 15-ei kolozsvári elnökségi ülésén azt mondta, hogy a magyar államnak alanyi jogon kellene biztosítania a kettős állampolgárság jogát a határon túl élő magyaroknak. /B. L.: Fizetik a határon túli családtámogatást. = Krónika (Kolozsvár), 2004. márc. 2./

A román hatóságok érzékenységét minden bizonnyal Bayer Zsolt erdélyi és székelyföldi felszólalásai bántják. Bayer kifejtette: „Ébredjünk már fel, barátaim! Mindez itt és most történik velünk, miközben vezetőink pezsgőznek, és győzelmi jelentéseket tesznek közzé a javuló román–magyar kapcsolatokról. Persze könnyű úgy javítani a kapcsolatot, ha az egyik fél egyenesen imádja, ha arcul köpik, és minden nap házhoz megy a pofonért (...) Most követelni kell, s kiállni a jogért, az igazságért. És mi lehet a következetes tisztesség ma Erdélyben? Minden jogunk kikövetelése, még hozzá megalkuvás nélkül! Székelyföldi régió, területi és kulturális autonómia európai mintára – és kettős állampolgárság.” /R. Sz.: Mi bánthatja a románok érzékenységét? = Krónika (Kolozsvár), 2004. márc. 2./

Nyílt levélben fordult Markó Béla szövetségi elnökhöz Katona Ádám, az Erdélyi Magyar Kezdeményezés RMDSZ-platform elnöke. Mint írta: „noha erre kongresszusi döntés kötelezi, az RMDSZ Székelyudvarhely városi meg udvarhelyszéki szervezetének jelenlegi vezetése „idén sem kíván előválasztást tartani”, hanem exponenseiknek uralmát ún. elektoros színjátékkal szándékozik meghosszabbítani”. Katona Ádám levelében felrótta az RMDSZ-nek, hogy lemondott a „belső önrendelkezésünk megteremtése érdekében folytatandó küzdelemlről, továbbá a számunkra hasonlóképpen létfontosságú ún. kettős állampolgárság kialakítása érdekében folytatandó küzdelemlről”. /Előválasztást szorgalmaz az EMK. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. márc. 3./

A Magyarok Világszövetsége megkezdheti az aláírásgyűjtést a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kiírásáért. Kovács László pártelnök-külgügyminiszter sietett kijelenteni: „ha összegyűl a szükséges mennyiségű aláírás, és kiírják a népszavazást, minden felelős pártnak és szervezetnek kötelessége, hogy felhívja a választópolgárok figyelmét a magyar állampolgárság ilyenfajta megadásának a következményeire, beleértve a költségvetési hatásokat is”. A kettős állampolgárság — mondta Kovács — „azzal a következménnyel járna, hogy az ily módon magyar állampolgársághoz jutottak az állampolgársággal járó kötelezettségeket — adófizetés, katonai szolgálat — nem vállalnák, viszont igénybe vennék mindazokat a jogokat, beleértve a szociális támogatásokat, amelyek az állampolgársággal alanyi jogon járnak”. Kovács külgügyminiszter ellenfelhívást intézett minden magyar állampolgárhoz: akadályozzák meg a kettős állampolgárság megszerzését. Kovács László Bársony András államtitkárral otthon, a szomszédos országokban és a nagyvilágban folyamatosan munkálkodnak a maradék-magyarországi magyarok külföldi magyaroktól való elhatárolásán, állapította meg Sylvester Lajos. A magyar állampolgárság megszerzése a Kárpát-medencében élő magyarság számára a nemzeti hovatartozás bizonyosságát garantálja. Csak az autonómia és a kettős állampolgárság biztosíthatja a szülőföldön maradáást. /Sylvester Lajos: Ismét elvetéltünk? = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. márc. 4./

A kettős állampolgársággal kapcsolatban tisztázni kell, hogy pontosan mit akarnak a vajdasági magyarok, lényeges továbbá, hogy milyen állásponton van a szerbia-montenegrói kormányzat, s hogy miként viszonyul ehhez az Európai Unió - mondta Kovács László külgügyminiszter az újvidéki Magyar Szó napilapban márc. 9-én megjelent nyilatkozatában. Ha valaki, mondjuk, Szabadkáról úgy kapja meg a magyar állampolgárságot, hogy élvezzi az ezzel járó jogokat, de semmiféle kötelezettséget - adófizetés, katonai szolgálat - nem vállal, a magyarországi közvélemény jelentős része úgy gondolja, hogy ez nem tisztességes a magyarországi állampolgárokkal szemben. Azt, hogy valaki csak jogokat kapjon, de semmilyen kötelezettsége ne legyen, nem tartják elfogadhatónak - mondta a külgügyminiszter, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) elnöke. - Nem érzelmi alapon kell a kérdést eldönteni, hanem józan mérlegelés alapján: mit visel el a magyar költségvetés, mit fogad el az Európai

Unió és mihez lehet megszerezni a szerb kormány támogatását - idézte a lap a magyar külügyminisztert. Kovács szerint sajnálatos, hogy a vajdasági magyarok megosztottak, s a magyar pártok "egymás ellen mennek". Emiatt nincs most képviselő a magyarságnak a szerb parlamentben. Kovács tart attól, hogy hasonló dolog megy most végbe Romániában is, ahol az RMDSZ-szel szemben három új szervezet jött létre. Ennek az lehet a következménye, hogy nyáron, az önkormányzati választásokon az eddigi egy magyar jelölt helyett négy indul egy erdélyi magyar település polgármesteri tisztségéért, s a nevető ötödik fut be. Félő, hogy az év végére megmarad ez a fajta megosztottság, s a romániai parlamenti választások azt eredményezik, ott sem kerül be magyar képviselő - mondta az újvidéki Magyar Szónak Kovács László külügyminiszter. /Kovács László a kettős állampolgárságról és a határon túli magyarok megosztottságáról. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. márc. 10./

Fodor Sándor érvelt a kettős állampolgárság ellen, tudva, hogy a megadásáért aláírásgyűjtésbe kezdett a Magyarok Világszövetsége Magyarország területén. Melyik országban gyakorolhatja a kettős állampolgár választójogát? Fodor furának tekintené, ha másfél millió erdélyi (romániai) magyar belekötögné a magyarországi választásokba. Fodor hangsúlyozta, neki nem kell a kettős állampolgárság. /Fodor Sándor: Népszerűtlen sorok a kettős állampolgárságról. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. márc. 10./

A kettős állampolgárság és Európa címmel rendeztek márc. 10-én tanácskozást Budapesten. Elhangzott: a kettős állampolgársággal kapcsolatosan el kell dönteni, kinek kedvez, és milyen érdekeket sért, ha állampolgári jogokat ad Magyarország a szomszéd országokban élő magyaroknak. Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára leszögezte: „El kell dönteni továbbá azt is, vajon nem sérülnének-e a demográfiai és munkaerő-gazdálkodási érdekek azzal a mindeztől elfogadott elvvel, hogy a szomszédos államokban élő lakosság szülő- és lakóhelyén tartása elsőrendű nemzeti érdek lehet. E téren a magyar közvélemény előítéletes és megosztott. Éppen ezért célszerű megismerni mások gyakorlatát és állampolgársági jogrendszerét. Az egyértelmű elvi-politikai állásfoglalást sürgeti a Szerbiában élő magyarság aláírásgyűjtése, továbbá az a tény, hogy a különböző politikai erők Magyarország határain túl egyszerre vetik fel az autonómia és a kettős állampolgárság kérdését.” A konferencián több tekintélyes tudós hangoztatta az a nézetét, hogy a politikai pártok kötelessége a határainkon túl élő magyarság esetleges kettős állampolgárságával kapcsolatos nézeteinek egyértelművé tétele. Az élénk vita során elhangzott olyan vélemény, hogy a 200 ezer magyar igazolvány csak tovább osztja igazolványosokra és igazolvány nélküliekre a határainkon túli honfitársainkat. Elodázhatatlan az elvi döntés: vajon milyen feltételek mellett lehetséges befogadni és az átköltöző magyarok kéréseit és milyen körülmények között elfogadni. /Állampolgárság és EU. Tanácskozás a magyar nemzetstratégiáról. = Krónika (Kolozsvár), 2004. márc. 11./

Okos Márton reagált Fodor Sándor aggodalmaira a kettős állampolgárságot illetően /Fodor Sándor: Népszerűtlen sorok a kettős állampolgárságról. = Szabadság, márc. 10./. A Magyarok Világszövetsége kezdeményezte aláírásgyűjtést a kettős állampolgárságért követni fogja egy népszavazás, amennyiben négy hónap alatt összegyűl 200 ezer hiteles támogató aláírás. Ha a népszavazás is sikeres lesz, akkor az Országgyűlésnek kötelessége törvényt alkotni, hogy a magyar állampolgárság alanyi jogon illesse meg az azt igénylő magyar származású nem Magyarországon lakó egyént, anélkül, hogy a jelenlegi törvénynek megfelelően éveket kellene Magyarországon laknia. Ez az első érv, ami a szülőföldön maradás mellett szól. Az MVSZ kezdeményezése szerint egyéni kérelemre, a megalkotandó törvényeknek eleget téve alanyi jogon lehet majd elnyerni. A románok ebben már régen

leköröztek, mert romániai szavazáskor a külképviseleteken szavazni lehet. Ami például a közeli magyarországi EU-s választásokat illeti, bármely uniós polgár választhat, ha van egy magyarországi bejelentett lakcíme, legyen az portugál, lett, ír, francia, de az erdélyi magyar nem, hiába van magyar-igazolványa. /Okos Márton: A kettős állampolgárságért aggodalmaskodók megnyugtatóra. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. márc. 12./

A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) aláírásgyűjtésbe kezd a jövő héten az erdélyi magyarság kettős állampolgárságának biztosítása érdekében. Tulit Attila, az MPSZ alelnöke elmondta, az aláírásokat az alakulat helyhatósági választásokon való részvételéhez szükséges aláírásokkal egy időben gyűjtik össze. A támogatók aláírásának listáját átadják a magyar kormányhoz azzal a kéréssel, hogy biztosítson kettős állampolgárságot az ezt igénylő erdélyi magyaroknak. /Az MPSZ aláírásgyűjtésbe kezd. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. márc. 12./

Márc. 15-én a kolozsvári Szent Mihály-templomban az erdélyi magyar történelmi egyházak, a kolozsvári magyar főkonzulátus valamint, a politikai és civil szervezetek képviselőinek részvételével, telt ház előtt tartottak ökumenikus istentiszteletet márc. 15-e alkalmából. Kónya-Hamar Sándor, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének elnöke a fájdalmas csalódás és a harc közül az utóbbi választását nevezte helyénvalónak. A volt Biasini Szálló előtt Kónya-Hamar Sándor képviselő beszélt. Mint fogalmazott, a szabadság ma autonómiát, állami magyar egyetemet, kettős állampolgárságot, európai integrációt jelent, miközben az adott körülmények között napról napra élni kell. A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) nevében Bardóczi Csaba ismertette tizenkét pontban, hogy mit kíván az ifjúság. Ezek: 1. restitutio in integrumot, az elkobozott egyházi és közösségi ingatlanok teljes visszaszolgáltatását; 2. önálló állami magyar egyetemet; 3. erdélyi magyar bankot; 4. a csereháti ügy igazságos és méltányos rendezését; 5. a kötelező katonai szolgálat végleges és azonnali eltörlését; 6. az itthonmaradást ösztönző pozitív jövőképet, gazdasági jólétet biztosító közösségi képviseletet; 7. bátor kiállást magyarságunkat jelképező történelmi személyiségek szobrai védelmében; 8. Eva Maria Barki és Bayer Zsolt persona non grata minősítésének visszavonását; 9. az RMDSZ csúcsvezetősége diktatúrájának eltörlését, az erdélyi magyarság sokszínűségének érvényesítését, az ifjúság megosztásának beszüntetését; 10. a magyarországi és romániai állami költségvetésből az erdélyi magyarságnak szánt összegek feletti RMDSZ uralkodás felszámolását, a politika kivonulását a támogatások elbírálásából; 11. élni a választás szabadságának lehetőségével; 12. teljes önrendelkezést az erdélyi magyar közösségünk számára, autonómiát. /Ördög I. Béla, Papp Annamária: Méltósággal ünnepelte március 15-ét Kolozsvár magyarsága. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. márc. 16./

Markó Béla, az RMDSZ elnöke a hetilapnak adott exkluzív interjújában kifejtette, nem tenné meg, amit Bugár Béla, a felvidéki Magyar Koalíció Pártjának elnöke a díj visszautasításával megtett, megbántva azokat is, akik a díjat megkapták, s át is vették. Bugár Bélát most cserbenhagyta politikai ítélőképessége. Markó szerint a kitüntetés „Magyarország és a magyar állam gesztusa felém, felénk. Nagyon nagy baj lenne, ha a megosztottság már ide is behatolna”. Az Erdélyi Riport kérdésére kifejtette véleményét a Magyar Írószövetség mostani helyzetéről. Ezáltal „beteljesül a magyar közélet kettészakítottsága.” „Az íróársadalmon belül már 1989 előtt is egymásnak feszültek az indulatok, a népi-nemzeti vonal ütközött az urbanus irányzattal.” Markó szerint a közélet most már a mélypontra van, tehát innen csak fölemelkedni lehet.

Markó szerint a véleménymondás alól nem bújhat ki az írószövetség, s itt a probléma gyökere. Sokan nem értik, miért halasztják a Magyar Állandó Értekezlet összehívását, vetette fel Szücs László, a lap munkatársa. Valószínűleg attól tartanak a kormány képviselői, hogy

egy ilyen Máérton a támogatás csökkentése nem éppen dicsérőleg kerülne szóba, mutatott rá Markó. Szerinte nincs nemzetstratégia, ezt igazolja a támogatáscsökkentés ügye is. Ha lenne stratégia, akkor annak alapján döntenének, hogy mi a fontos, és mi a kevésbé fontos a határokon túl élő magyarok támogatásánál és nem a fűnyíró-elv érvényesült volna. A Máérton a kettős állampolgárság ügyéről kellene beszélni. A felmérés eredménye az volt, hogy a kettős állampolgárság igényével az emberek többsége egyetért. Ugyanakkor ez az elvándorlást gyorsítaná fel. Félelem van az értekezletet is érintő megosztottságtól. Markó tudja, hogy nem mindenki ért egyet az RMDSZ politikájával. Az eltérő véleményeknek az RMDSZ-en belül is helyet lehet adni. A román politika ugrásra készen várja, hogy két egymással vetélkedő politikai szervezete legyen a romániai magyarságnak, hogy aztán ő dönthesse el, a kettő közül adott pillanatban melyiknek adjon igazat. Egyik-másik magyarországi politikai erőnek sincs ellenére ez a megosztottság. /Szűcs László: A közélet mélypontjáról csak felemelkedni lehet. Beszélgetés Markó Bélával, az RMDSZ szövetségi elnökével. = Erdélyi Riport (Nagyvárad), 2004. márc. 25./

Az Udvarhelyszéki RMDSZ-szervezet ügyvezető elnöke, Sófalvi László nyilatkozatban ítélte el az MPSZ „újabb polgármegtévesztő akciói”-t. Szerinte az MPSZ-aktivisták rejtett tagtoborzási szándékkal a kettős állampolgárság kérdését vették elő, s úgymond annak támogatására gyűjtenek aláírásokat. „Úgy íratnak alá íveket az egyszerű, félrevezetett emberekkel, hogy azok csak utólag szereznek tudomást arról, hogy egy új, RMDSZ-ellenes szervezet tagjaivá váltak” – figyelmeztet Sófalvi László. Ugyanakkor emlékeztet arra, hogy az RMDSZ még a Fidesz-kormány idején a külhoni állampolgárság igénylését támogató több mint százezer aláírást gyűjtött, amelyet Orbán Viktor akkori miniszterelnök nem tartott „időszerűnek”. /Tiltakozás politikai léggömberegetés ellen. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. márc. 27./

Exkluzív interjú adott Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke a Romániai Magyar Szónak. Egyes szervezetek a kettős állampolgárság megszerzésével kötik össze a tagtoborzást, lényegében becsapva az embereket. Markó kiemelte: a „tájainkon is előforduló erőszakkal való példálózást” erkölcstelennek tartja. Ezért elítéli azokat a magyarországi szónokokat, akik Erdélyben ilyesfajta ötletekkel állnak elő. /Gyarmath János: Felelős ember ma nem példálózhat erőszakkal. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. márc. 29./

Merjünk kicsik lenni, biztatta magát Kovács László, az MSZP elnöke. Ez pártja vezérfonal-féléje lett, az MSZP ennek alapján cselekszik. Azzal kezdődött, hogy miután kormányfő lett, Medgyessy Péter kijelentette, az előző kormány túlszerette a határon túliakat. Tavaly a túlszeretés ellensúlyozásaképp a kedvezménytörvény kedvezményezettjei nem kapták meg a számukra törvényben biztosított kedvezményt. Magyarország EU-s csatlakozása miatt ismét fölvetődött a kettős állampolgárság. Kovács Lászlóék ezt elhárították, mondván, az illetők hol fizetnek majd adót, hol teljesítenek katonai szolgálatot, hol szavaznak? Kovács László 1996-ban, a magyar–román alapszerződés előkészítésekor még csupán két, most egyből — három, sőt három és fél millió határon túli magyarról beszélt, akik előzőnlik Magyarországot. Mi lesz a magyar társadalombiztosítással? Az Erdélyi Nemzeti Tanács (EMNT) létrejötte előtt Kovács László arról szólt, hogy mennyire támogatja az önkormányzatot, majd most óvott mindenkit az EMNT-s önkormányzati elképzelésektől, amelyek, úgymond, veszélyesek lehetnek. /Asztalos Lajos: Merjünk kicsik lenni. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. márc. 29./

A költségvetés megváltoztatása érdekében nemzeti aláírásgyűjtő akcióra szólította fel híveit Orbán Viktor, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöke a szervezet első szövetségi gyűlésén, márc. 27-én, a Budapest Sportarénában. A gyűlés elején köszöntötték a határon túli

magyar szervezetek meghívott képviselőit, köztük Tőkés László református püspököt, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnökét, valamint a társszervezetek vezetőit. Szász Jenő, Székelyudvarhely polgármestere, az erdélyi Magyar Polgári Szövetség elnöke szót emelt a kettős állampolgárság lehetőségéért a határon túli magyarok számára. /Szövetségi gyűlésen jelentették be a Fidesz néppárttá alakulásának befejezését. = Krónika (Kolozsvár), 2004. márc. 29./

Nem vagyok oda a népnemzeti zokogásért – írta Oláh István. Ha majd „megüljük a sírás centenáriumát 2018 körül”, akkor majd megállapíthatjuk, „hogy a szövegek nem változtak, csak a körülmények.” A román–magyar viszony javítása miatt szükség van a Medgyessy-Nastase találkozókra, az RMDSZ és a mindenkori román hatalom párbeszéde is természetes. Nem tanulhatnak anyanyelven, „ez volt a kilencvenes években a siratnivaló, s a szlogen: önálló állami magyar egyetemet. Az óvodától az egyetemig mindent anyanyelven! Időközben politikai lett a revindikáció: autonómiát, kettős állampolgárságot akarunk!” Volt társnemzeti óhaj is. /Oláh István: Szabad-e sírni a Kárpátok alatt? = Romániai Magyar Szó, 2004. márc. 31./

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és a Pro Minoritate Alapítvány által szervezett kétnapos szovátafürdői tanácskozáson Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke úgy fogalmazott: a nemzeti kisebbségi kérdés rendezésének legígéretesebb formája a közösségi autonómia. A státustörvény eredeti formájában kedvező hatású volt — mondta. A Medgyessy-kormány által végrehajtott módosítások miatt viszont a kisebbségi magyarok elbizonytalanodtak abban a tekintetben, hogy Magyarország hatékonyan tudja-e támogatni őket szülőföldjükön. Németh Zsolt szerint megjósolható, hogy a kettős állampolgárság felgyorsítaná a határon túli magyarság áttelepedését az anyaországba. Smaranda Enache, a Pro Europa Liga társelnöke emlékeztetett: Romániában a decentralizáció még nem kezdődött el, mert az alkotmány szerint Románia "egységes nemzetállam", egyedülként az Európai Unióhoz csatlakozó országok közül. A regionalizmus és az autonómia kérdését eddig csak erdélyi értelmiségiek és politikai szervezetek vetették fel — mondta. Nem véletlenül — tette hozzá —, hiszen az agyonközpontosított Romániával szemben Erdélyben az autonómiáknak évszázados hagyományai vannak (mócok, beszercei románok, szászok, székelyek). Eberhard-Wolfgang Wittstock, a Romániai Német Demokrata Fórum parlamenti képviselője szerint az erdélyi szászok évszázadokon át működő autonómiája mutatja, hogy ezeken a területeken hagyománya van az önrendelkezésnek. Szilágyi Zsolt a szervezők nevében úgy fogalmazott: "Sikerült bemutatni a működő nyugat-európai autonómiamodelleket, áttekintettük az eddigi munkánkat, és megfogalmaztunk továbblépési lehetőségeket, bátran mondhatjuk, tanácskozásunk sikeres volt". Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnöke elmondta: 1989 után a romániai magyar közösség felsorakozott a közösségi autonómia mellett. /Célunk a közösségi autonómia intézményrendszere. A nemzetállam a szegénységet konzerválja. = Szabadság (Kolozsvár), ápr. 3./ Németh Zsolt így kezdte hozzászólását: Nem hallgathatjuk el, hogy a magyarság a Kárpát-medencei népek között folyó "fennmaradási" versenyben nem áll jól: demográfiai pozíciói romlanak, nyelvterülete zsugorodik. "E folyamatok feltartóztatása és megfordítása érdekében el kell érni, hogy a határon túli magyarság szülőföldjén maradjon, hogy nemcsak jó, de érdemes is legyen magyarnak lenni a Kárpát-medencében." Összegzésként Németh Zsolt hangsúlyozta, hogy a közösségi autonómia a Kárpát-medencei magyarság jövőjének megkerülhetetlen előfeltétele. Toró T. Tibor kijelentette: "mi az autonómiában ismertük fel és képviseljük a nemzeti gondolatot". Az autonomisták előtt álló teendőket összefoglalva azt emelte ki, hogy az elméleti megalapozás szakaszán lassan túljutva, az intézményépítés és -működtetés közel sem könnyű feladata következik. A konferencia végén felolvasták a különböző okok miatt távol maradt Gabriel

Andreescunak és Eva Maria Barkinak a jelenlévőkhöz intézett levelét. /Makkay József, Szentgyörgyi László: A magyar közösség autonómiájának nincs alternatívája. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. ápr. 6./

A Magyar Szocialista Párt mindig is támogatta az autonómiának azon formáit, amelyek európai módon a többség és a kisebbség megegyezésén alapulnak - áll az MSZP országgyűlési képviselőcsoportjának abban az állásfoglalásában, amelyet ápr. 2-án egy, a témában Jászberényben rendezett tanácskozáson fogalmaztak meg. Tabajdi Csaba, az MSZP Nemzetpolitikai Tagozatának elnöke által aláírt, az MTI-nek átadott dokumentum leszögezte: érdemi autonómiát csak az adott országban élő többség és magyar nemzeti közösség egyetértésével lehet elérni. Ilyen politikát képvisel az RMDSZ, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja és a vajdasági VMSZ is. A dokumentum szerint meg kell küzdeni a szövány magyarság esetében a személyi, kulturális autonómiáért. A dokumentum szerint a jobboldalnak Magyarországon, de Erdélyben is meg kellene értenie, hogy a kisebbségi autonómia ügye felelős, egységes stratégiát igénylő nemzetpolitikai kérdés. Elfogadhatatlan, hogy a jobboldal az autonómiát az RMDSZ ellen politikai fegyverként használja. A dokumentum megfogalmazását megelőzően a tanácskozáson Markó Béla, az RMDSZ elnöke előadásában kifejtette, hogy a szövetség 1993-tól síkra száll az Erdélyben élő másfél milliós magyarság autonómiájának megteremtéséért, s a kérdésben a politikai ellenfelekkel a vita csupán a megközelítés eszközei körül zajlik. Bársony András, a magyar külügyminisztérium politikai államtitkára arra hívta fel a figyelmet, hogy az autonómiakérdés sajnálatos módon a belpolitikai csatározás részévé vált. Véleménye szerint valójában nem is lehet tudni, mi a jobb- és baloldal véleménykülönbsége e kérdésben, hiszen az ellenzék képviselői nem fogalmaztak meg erről határozott, végrehajtható álláspontot. Hozzátette: a határon túli magyarok helyzetével kapcsolatban a státustörvény, a kettős állampolgárság kérdése és most az autonómiáról szóló felvetés csak arra való, hogy borsot törjön a jobboldal a kormány orra alá. /Az MSZP támogatja a határon túli magyarok autonómiatörekvéseit. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. ápr. 5./

A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) gyergyószékieknek szervezett lakossági fóruma díszvendégeként Németh Zsolt magyar országgyűlési képviselő válaszolt a közönség kérdéseire, amelyek többek között a romániai magyar kisebbség kettős állampolgárságának problémájára vonatkoztak. Németh Zsolt beszélt a közelgő magyarországi európai uniós csatlakozás jelentőségéről, továbbá a romániai ellenkezéseket cáfoló, EU-s szemszögből elismert „régiók politikájá”-ról. A találkozón Szász Jenő MPSZ-elnök az elmúlt évtized erdélyi mérlegét megvonva kijelentette: nem lehet magyar közösségi eredményekről beszélni. Szász bemutatta az MPSZ színeiben Gyergyószentmiklóson induló polgármesterjelöltet, Pázmán Attilát. Pázmán Attila RMDSZ-es ellenjelöltje Pap József nyugdíjas vállalkozó. /Gergely Edit: Csapatmunkát ígér. = Krónika (Kolozsvár), 2004. ápr. 13./

A kedvezménytörvényről, az autonómiáról és a kettős állampolgárságról folytatott vitát Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára és Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának fideszes elnöke ápr. 15-én egy budapesti fórumon. Egyik kérdésben sincs egyetértés a politikai élet szereplői között - mondta Németh Zsolt. Kijelentette: a magyar külügyi vezetők nem támogatják az autonómiatörekvések különböző formáit. A szocialisták által kedvezménytörvénynek nevezett státustörvényt az MSZP is megszavazta, de a kormányváltás előtt „pártpolitikai céljainak, szociális demagógiának” rendelte alá, majd „durva mértékben megcsönkította”, holott nem volt oka a törvény hatályon kívül

helyezésének – állapította meg Németh Zsolt. Szabó Vilmos kijelentette: a nemzetpolitikának azt kell segítenie, hogy a határon túli magyarság a szülőföldjén boldoguljon. Hangsúlyozta, hogy az autonómiát csak a többségi nemzettel egyetértésben lehet megvalósítani. Szabó Vilmos kifejtette: a rendszerváltás óta megválasztott kormányok mindegyike nemzeti elkötelezettségű volt. Szabó Vilmosnak egyebek mellett ezen kijelentését a közönség bekiabálásokkal szakította félbe. /Szabó Vilmos és Németh Zsolt vitája a határon túli magyarságról. Nincs egyetértés. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. ápr. 16./

Kelemen Attila, az RMDSZ marosvásárhelyi polgármester-jelöltjének választási jelszava — "Marosvásárhely — A Székelyföld kapuja Európa felé" — vitát robbantott ki az RMDSZ és az MPSZ, valamint a Maros megyei Székely Tanács (SZT) képviselői között. Andrassy Árpád, a Maros Megyei SZT alelnöke szerint Kelemen populista jelszót alkalmazott. "Ha valóban azt szeretné, hogy Marosvásárhely a Székelyföld kapuja legyen, akkor ezt tettekkel, nem szavakkal kellene bizonyítania", fogalmazott Andrassy. Kelemen Attila ugyanakkor azzal vádolta az MPSZ-t, hogy a magyar lakosság félrevezetésével gyűjtötte össze a szervezet bejegyzéséhez szükséges támogató aláírásokat. "Az MPSZ képviselői félrevezették a magyar lakosságot, mivel az aláíróknak azt mondták, hogy a kettős állampolgárságot támogatják, nem a szervezet bejegyzését", mondta Kelemen a sajtótájékoztatóján. Kiss István, az MPSZ Maros megyei alelnöke valótlannak nevezte Kelemen Attila állításait. /Vita Kelemen választási jelszava kapcsán. Az RMDSZ szerint az MPSZ félrevezetett. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. ápr. 20./

A vajdasági magyar pártok vezetői egyetértenek a Magyar Demokrata Fórum (MDF) felvetésével, miszerint az anyaországnak haladéktalanul meg kell adnia a délvidéki magyaroknak a magyar állampolgárságot, és Budapestnek fel kell erősítenie diplomáciai tevékenységét a vajdasági magyarok elleni atrocitások megszorodása miatt. Kasza József, az MVSZ elnöke pozitívan értékeli az MDF képviselőcsoportjának felvetését, mert miközben "Magyarország kötözködik, Szerbia arra készül, hogy megadja az állampolgárságot mindenkinek, aki egy kicsit is tud szerbül, s még a szerb származást sem fogják firtatni". A VMSZ elnöke nem kívánta kommentálni Balogh László MDF-es képviselő kijelentését, miszerint nem elég, ha a magyar külügyminiszter felhívja Belgrádot és elmondja, hogy Budapestet aggasztják a megszorodó magyarellenes atrocitások. Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) elnöke közölte, hogy pártja nagyra értékeli a MDF aggodalmát és segítőkészségét. A VMDP továbbra is bízik abban, hogy az állampolgárság ügye előbb-utóbb rendeződik. Ágoston szerint szükség lenne arra, hogy a magyarellenes atrocitások miatt a magyar diplomácia részéről határozott állásfoglalás jusson el Vuk Draskovichhoz, Szerbia-Montenegró új külügyminiszteréhez, de az illetékes nemzetközi fórumokhoz is. A VMDP elnöke emlékeztetett arra: már korábban is javasolta Kovács Lászlónak, hogy Draskovic kinevezése után tegyen villámlátogatást Belgrádban, s javasolja, hogy a készülő szerb alkotmány rendelkezzen a magyar kisebbség politikai és perszonális autonómiájáról, s szavatoljon garantált helyeket a kisebbségeknek a szerb parlamentben. /Véleménycsere a kettős állampolgárságról. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. ápr. 23./

A jogállamiság alapvető szabályaira fittyet hányva, egyértelmű RMDSZ-segédlettel a Központi Választási Iroda elutasította a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) 53 000 aláírással benyújtott bejegyzési kérelmét, Marosvásárhelyen a Székely Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ülésezett, ápr. 25-én pedig Aradon felavatták az újra felállított Szabadság-szobrot. A Központi Választási Iroda ápr. 23-i döntése bizonyította, hogy

Romániában az igazságszolgáltatás a politikumnak van alárendelve. Az MPSZ bejegyzését az RMDSZ képviselőjének határozott kérésére utasították el. Nagy Zsolt, az RMDSZ ügyvezető alelnöke a Szabadságnak azt nyilatkozta, hogy az aláírásgyűjtők becsapták az embereket, mi több, megpróbálták hamisítani az íveket. Mindezt az MPSZ vezetői egyértelműen cáfolták. Nagy Zsoltnak tudnia kellene, hogy az általa képviselt párt aláírásgyűjtési akcióival sokszor becsapta már a romániai magyarságot. Miután félmillió aláírást gyűjtöttek össze az önálló állami magyar egyetem megteremtésének támogatására, az aláírt íveket azonban nem nyújtották be. Hasonló akció övezte Frunda György szenátor választási kampányát az államelnöki székért, amikor csatolt áruként a kettős állampolgárság bevezetéséhez gyűjtött aláírásokat az RMDSZ. Több mint százezren aláírták, majd Frunda György kijelentette, hogy a romániai magyarságnak nincs szüksége kettős állampolgárságra. Előzőleg az RMDSZ csúcsvezetősége a kampány során azt állította, hogy támogatja a kettős állampolgárságot. /Makkay József: Megkérdőjelezett választási alternatíva. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. ápr. 26./

Fey László élesen kikelt a radikálisok ellen, akik „irreális követelményekkel álltak elő; olyasmiket kértek számon az RMDSZ-től, amit (még) nem lehetett megvalósítani (autonómia, kettős állampolgárság, külhoni állampolgárság, Bolyai Egyetem), ellene voltak a román féllel való bármely együttműködésnek, kompromisszumnak”. Fey László elítélte a Magyar Polgári Szövetséget, majd Makkay József cikkét /A méltányos integráció előfeltétele az autonómia, Szabadság, ápr. 26./ Fey szerint a kettős állampolgárság a radikálisok csalátka és vesszőparipája, az RMDSZ csak azért gyűjtött aláírásokat, mert ezt éppen az ellenzék követelte. Makkay József a Communitas Alapítvány körüli botrányra tesz homályos célzást, írta Fey László, holott „ott semmi botrány”. /Fey László: Fűrnak, fűrészelnek. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. máj. 7./ Makkay József reagált Fey László vádaskodására. Leszögezte: „Az ellenzék az autonómia, a kettős állampolgárság vagy a Bolyai Egyetem kapcsán azt kéri számon az RMDSZ csúcsvezetőségén, hogy 14 év alatt ezen alapvető követeléseinkben a holtpontról sem sikerült elmozdulni.” Frunda György a kettős állampolgárságot nem tartja időszerűnek. A gond csak az, hogy amikor az erdélyi magyarság aláírásával támogatta közszereplését, akkor bizony a nevét összekapcsolták a külhoni állampolgárság tényével is. Ha nincs botrány, illetve minden rendben van a Communitas körül, miért zúgolódnának az emberek? /Makkay József: Az igazság kedvéért. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. máj. 7./

Magyarország EU-csatlakozása új helyzetet teremt, új dimenzióba helyezi a román-magyar kapcsolatokat, nyilatkozta máj. 14-én Szent-Iványi István /SZDSZ/, az Országgyűlés integrációs bizottságának elnöke, aki Csőzik László és Ara-Kovács Attila diplomata társaságában érkezett Marosvásárhelyre, majd Kelemen Atillával, az RMDSZ polgármesterjelöltjével, illetve értelmiségiek egy csoportjával találkozott a Bernády Házban. Szent-Iványi István hangsúlyozta: nem kíván beavatkozni az RMDSZ belső életébe, de pártja mindig a megválasztott vezetőkkel tartja a kapcsolatot és nem helyesli, hogy a magyar belpolitikai megosztottságot bárki exportálja, és saját bábcsoportokat, bábszervezeteket hozzon létre. Felelőtlenségnek nevezte a Kárpát-medencei magyarság megosztását. Szóba került, hogy a Nemzeti Liberális Párt nacionalista retorikát használ. Az SZDSZ-es politikus szerint a nemzeti jelző fosztóképző a liberális politikában. Szent-Iványi István kifejtette, pártja nem ért egyet a kettős állampolgársággal, mert hamarosan Románia EU-taggá válik, és az európai állampolgársághoz a magyar állampolgárság nem tesz hozzá semmit. Viszont egyetértenek azok esetében - Ukrajna, Szerbia -, akiknek esélyük sincs egyelőre az EU-tagságra. Arra a kérdésre, hogy miképp tudnák meggyőzni Orbán Viktort, hogy ne ossza meg az itteni magyarságot, Csőzik kijelentette: tett ő már erre egy sikertelen kísérletet a MÁÉRT-on, de Szent-Iványi István szerint olyan kísérlet ez, mint ha arról akarnánk a rókát meggyőzni,

hogyan legyen vegetáriánus. /Mózes Edith: SZDSZ-küldöttség Marosvásárhelyen. Lehet-e a róka vegetáriánus? = Népújság (Marosvásárhely), 2004. máj. 15./

Bálint-Pataki József, a HTMH elnöke a Romániai Magyar Szóban folytatásokban közölt írásában az Európai Unióhoz való csatlakozás kapcsán Medgyessy Péter miniszterelnököt idézve kifejtette, hogy Magyarország hallatni fogja hangját a határon túl élő magyarok ügyében. Folytatódni fog a Magyar Állandó Értekezlet és a magyar-magyar parlamenti képviselők találkozájának munkája. Ukrajnából és Szerbiából ingyen, kulturált körülmények között és a lehetőségekhez képest gyorsan juthatnak vízumhoz azok, akik Magyarországra szándékoznak beutazni.

Bálint-Pataki József sűrűn idézte Medgyessyt, aki a kisebbségek védelmét hangsúlyozta, kiállt amellett, hogy az Európai Unió alkotmánytervezetében utalás történjék a kisebbségek kollektív jogaira. A magyar felvetést végül kompromisszummal fogadták el: kizárták a jogok kollektív értelmezésének a lehetőségét – kisebbségi jogok helyett a kisebbségekhez tartozó személyek jogait jelölte meg –, másrészt törölték a magyar javaslatban szereplő nemzeti és etnikai jelzőt, kizárólag a kisebbségi jogok formulájára szűkítve ezzel a javaslatot.

Bálint-Pataki József hangsúlyozta: a kettős állampolgárság követelése és a szülőföldön történő megmaradásban való bizakodás jelenleg nem egyeztethető össze.

Magyarország úgy kívánja minél több szállal összekapcsolni a határok különböző oldalain magyar nemzeti közösségeket, hogy az az érintett többségi nemzetek számára is elfogadható legyen.

/Bálint-Pataki József: Kisebbségek Európája, Európa kisebbségei. Az Európai Unión belül – és kívül. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. máj. 5., folyt.: máj. 12.. máj. 19./

Máj. 22-én Székelyudvarhely központjában Orbán Viktor, a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség elnöke és Szász Jenő polgármester leplezte le az Emlékezés Parkjában tizenhárom magyar történelmi személyiség mellszobrát. Az autonómiatörekvések, valamint a politikai pluralizmus megteremtése mellett foglalt állást Orbán Viktor, aki Magyarország EU-csatlakozása kapcsán abbéli reményét fejtette ki, hogy Románia majdani csatlakozásakor a Székelyföld önálló régióként léphet a népek és kultúrák európai közösségébe. /Zilahi Imre: Tucatnyi történelmi személyiség között Csaba királyfi is szobrot kapott. = Krónika (Kolozsvár), 2004. máj. 24./ A közelgő helyhatósági választásokra utalva Orbán Viktor kijelentette: a választás tépje valójában európai ügy, hiszen az a nemzeti önrendelkezésről, az autonómiáról szól. /(s): Erdélyt s az autonóm Székelyföldet várja az unió. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. máj. 24./ Orbán Viktor a szoboravatáson mondott beszédében hangsúlyozta: „Minden lehetőséget meg kell ragadnunk a határon átívelő újraegyesítés előnyeinak kiaknázására, hogy aztán Önök, és reményeink szerint belátható időn belül a délvidéki magyarok is megtapasztalhassák, micsoda felhajtó erőt, micsoda távlatokat és lehetőségeket ad a magyarság újraegyesülése az Európai Unió keretein belül. A teljes magyarság újraegyesülése az Európai Unión belül olyan ünnepnap lesz, melyet az emberek hosszú évekig csendben végzett szívós munkája emel a magasba.” /Orbán Viktor székelyudvarhelyi beszéde. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. máj. 25./

- A státustörvény a legszeretettebb gyermekeink közé tartozott az elmúlt esztendőben. Nemcsak szeretjük, hanem büszkék is voltunk rá... Na, most ebből a törvényből a szuszt kiszorították. Ezek után én azt mondom, hogy a státustörvény maradványaiért persze küzdeni kell, de be kell látnunk, hogy a megoldás a jövőre nézve már nem a státustörvény, hanem a kettős állampolgárság. Úgy tűnik, a kettős állampolgárságot könnyebben el tudjuk fogadtatni

— idehaza és külföldön is —, mint a státustörvényt — jelentette ki a Kossuth Rádió Vasárnapi Újság című műsorának Orbán Viktor. /Hírsaláta. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. máj. 28./

84 évvel ezelőtt írták alá a Párizs melletti Trianon-palotában azt a békediktátumot, amely Európa összes nemzetei közül a magyart sújtotta leginkább. A Trianon előtt önálló államként nem is létező Magyarország területének 71,4 százalékát, lakosságának 63,5 százalékát csatolták el. Vannak ugyan teoretikusok, „magyarszakértők”, akik a magyarság trianoni traumáját úgy vélik megoldani, hogy végre megszületett a magyar nemzetállam. Méghozzá olyan szerencsés módon, hogy etnikailag egységesebbé vált, mint az új szomszédai. Az első és második bécsi döntés, Kárpátalja magyar visszafoglalása némileg korrigálta a Trianonban elképesztő cinizmussal megszegett etnikai határokat. Ezeket a Magyarországot a háború után tovább csonkoló párizsi békediktátum semmisnek tekintette. Viszont a milliókat földönfutóvá tevő és ezeket elpusztító Benes-dekrétumok ma is érvényesek. Trianonnak és a párizsi békediktátumnak a magyarság számára soha el nem fogadható traumáját csak az érintett térségek uniós csatlakozása oldhatja fel, írta Sylvester Lajos. Szerinte a kettős állampolgárság elnyerésére azért is szükség van, hogy „itthon, Erdélyben, Vajdaságban, Felvidéken is otthon, nemzeti biztonságban, az együvé tartozás tudatával élhessünk”. Emellett a területi vagy kulturális autonómia kiküzdése, a régiófejlesztések testhez szabása, a „merjünk magyarok maradni” mentheti meg lelkeinket, tette hozzá. /Sylvester Lajos: Merjünk magyarok maradni. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. jún. 4./

Medgyessy Péter miniszterelnök megemlékezett arról, hogy jún. 4-e a trianoni békediktátum életbelépésének évfordulója. - A határon túli magyarok autonómiatörekvései és a kettős állampolgárság bevezetése mellett emeltek szót az Ifjúsági Demokrata Fórum (IDF) trianoni megemlékezésének szónokai Budapesten. „Meg kell találni a legjobb megoldást, hogy a schengeni határok életbelépése után a kárpátaljai és a délvidéki magyarok ne szakadjanak el az anyaországtól” – hangoztatta Petkó András MDF-es képviselő, az IDF vezetőségének tagja. /Európai ír a trianoni sebekre. = Krónika (Kolozsvár), 2004. jún. 7./

Katona Ádám, az Erdélyi Magyar Kezdeményezés (EMK) RMDSZ-platform elnöke szerint nincs jó megoldás Székelyudvarhelyen, mert a helyi RMDSZ-szervezet közéleti, erkölcsi alapja ingatag, de a Szász Jenő polgármester vezette polgári oldalt sem tudják felvállalni: Köztudomású, írta, hogy a helyi- és széki RMDSZ jelenlegi vezetése engedelmessé kiszolgálója Verestóy szenátornak, ami egyúttal azt jelenti, hogy három kulcskérdésről hallgat: a székelyföldi területi autonómia; a kettős állampolgárság és a Székelyföldnek központilag irányított elrománosítása. /Jakab Árpád: Katona Ádám nem kér egyik félből sem. = Udvarhelyi Híradó (Székelyudvarhely), 2004. jún. 7./

Szász Jenő polgármester a választáskor az autonómia és a kettős állampolgárság mellett állt ki. Katona Ádám, az Erdélyi Magyar Kezdeményezés elnöke felhorkant: a belátható múltban éppen hogy nem vállalta fel ezeket a polgármester, s amikor Szász bejelentette, hogy az MPSZ a nemzeti és keresztény értékekhez igazítja programját, Katona Ádám jelezte, ő volt az, emellett kezdettől kiállt. /Oláh István: Miért haragszik Katona Szászra? = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. jún. 17./

Markó Béla beszédében hangsúlyozta: „egységesen kell fellépünk, például annak érdekében, hogy a magyar kormány ne halogassa tovább, hanem mielőbb hívja össze a Magyar Állandó Értekezletet, és vitassuk meg legsürgősebb kérdéseinket: hogyan támogathatjuk közösen az autonómia ügyét, mit gondolunk a kettős állampolgárságról, vagy miképpen kellene

továbbfejleszteni, átláthatóbbá és biztonságosabbá tenni a támogatási rendszert. Ugyancsak együtt kellene időről időre Európához is fordulnunk a kárpát-medencei magyarság érdekében, Magyarország Európai Uniói tagságát, de a különböző kárpát-medencei magyar szervezetek európai pártszövetségeiben való jelenlétét is felhasználni erre.” /RMDSZ Tájékoztató, 2004. jún. 19., 2751 sz./

Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) elnöke közölte: eddig 181 ezer 500 aláírás gyűlt össze népi kezdeményezésük keretében, amely népszavazás kiírására irányul a határon túli magyarok kettős állampolgársága ügyében. Patrubány Miklós köszönőlevelet írt Orbán Viktornak, a Fidesz elnökének, mert az ellenzéki párt aktivistái a nemzeti petícióval kapcsolatos aláírásgyűjtés során több helyen lehetővé tették az érdeklődőknek az MVSZ kezdeményezésének aláírását is. /Csaknem kétszázezer aláírás a kettős állampolgárságért. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. jún. 25./

Összegyűlt a referendum kiírásához szükséges 200 ezer aláírás, ki lehet írni a népszavazást a kettős állampolgárság ügyében, közölte a Magyarok Világszövetségének elnöke. Patrubány Miklós elmondta: a referendumon arról kérdezik meg a választókat, hogy kaphassanak-e kedvezményes honosítással magyar állampolgárságot azok, akik igazolni tudják magyar nemzetiségüket. /Ki lehet írni a népszavazást a kettős állampolgárság ügyében. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. jún. 29./

Az autonómia és a kettős állampolgárság kérdése felnőtt a Magyar Állandó Értekezletig. Oláh István újságíró szerint e témában néha utcasarki népszónokok keltenek nép-nemzeti gerjedelmeket a tömegben, és van, amikor a szakértők szerint egyenesen az európai fórumok elé kívánczik a kérdés. Az újságíró megnyugtatóan, ha az EU tagja lesz az ország, akkor „az erdélyi magyarság autonómia – illetve kettős állampolgárság – elképzelése is súlytalanává válik”. /Oláh István: Slágerzóna. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. jún. 29./

Makkai János, a Népújság főszerkesztője beszélgetett Markó Bélával, az RMDSZ elnökével. „A Fidesz- politikusokban is ez a sértődöttség munkál”, állította Markó. Szerinte nevetséges, hogy a Fidesz az Európai Néppárton belül kezdeményez vizsgálatot. „Kellő bölcsességgel próbáljuk szemlélni az ideges megosztási kísérleteket.” Markó leszögezte: „egyik-másik magyarországi politikus megpróbál beleszólni a mi dolgaink alakulásába”, ez nevetséges. Markó szerint „butaság egyszerre autonómiáról és kettős állampolgárságról beszélni, hiszen a kettő egymásnak ellentmond.” Az autonómiát ő is vállalja. /Makkai János: A felszín alatt sok a gond. Beszélgetés Markó Bélával. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. júl. 1./

A Transindex internetes újság szerint Tőkés László püspököt és Ágoston Andrást, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnökét kritizálta az MVSZ, mert nem szavazták meg, hogy a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács a kettős állampolgárság követelését is bevegye alapító okiratába. Nagyváradon tartotta alakuló ülését a Kárpát-medencei Nemzeti Tanács. A nyilatkozat-tervezetben az autonómia mellett szerepelt a kettős állampolgárság támogatása. A javaslat ellen kifogást emelt Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke, és kérte, hogy töröljék a kettős állampolgárság támogatását. Árus Zsolt, az EMNT jegyzője részt vett a váradi tanácskozáson és pontosított. Csapó József (az SZNT elnöke) ragaszkodott hozzá, hogy az autonómia és a magyar állampolgárság ügye szerepeljen a nyilatkozatban. Tőkés László álláspontja az volt, hogy az EMNT részéről nem kapott

meghatalmazást, hogy a magyar állampolgárság kérdésében állást foglaljon. /MVSZ: Tökés a kettős állampolgárság ellen? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 1./

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) több mint 320 ezer aláírást gyűjtött össze, hogy ügydöntő népszavazást írjanak ki a határon túli magyarok kettős állampolgársága ügyében - jelentette be Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke júl. 2-án Budapesten, miután kíséretével átadta az aláírt íveket az Országos Választási Iroda képviselőjének. Az iratmennyiség feldolgozása körülbelül 45 napot vesz igénybe - mondta Rácz Sándor, az MVSZ tiszteletbeli elnöke az Országos Választási Iroda épülete előtt összegyűlt tömegnek, miután átnyújtották Rytó Emília irodavezetőnek az aláírt íveket. Patrubány Miklós a tömeg előtt azt mondta: "ez a népszavazás helyreállíthatja a magyar nemzet becsületét, Magyarország ezzel egy 84 éves problémát orvosolhat". /Több mint 320 ezer aláírás a kettős állampolgárságért. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. júl. 3./

Tusnádfürdőn Markó Béla kitért arra, hogy Magyarország gazdasági téren segíthet, különösen Székelyföldön, ahol ki kellene használni a helyi sajátosságokat. Szerinte Magyarországnak az általános autonómia kivívásában is segítséget kell nyújtania. Az anyaországnak támogatnia kell az Erdélyi Magyar Tudományegyetemet abban, hogy ez modern egyetemmé válhassék, támogatnia kell az erdélyi magyar televíziót. Medgyessy Péter miniszterelnök leszögezte: áldozathozatal nélkül egyetlen ország sem lehet az Európai Unió tagja. Kifejtette: az Unió nem egy nagy olvasztótégely. Először magyarnak kell lenni, utána jöhet a többi, hogy baloldali vagy jobboldali, hiszen ezt kívánja a túlélés racionalitása. Az anyaország feladata, hogy az itthon maradást segítse. Medgyessy arra kérte az itteni közösséget, hogy keresse a párbeszéd lehetőségét. A kettős állampolgárság kapcsán a magyar kormányfő arra kíváncsi, hogy miért van jelentősége a magyar állampolgárságnak, milyen célt szolgálna. A szavazati jog, valamint a társadalombiztosításra való jogosultság nehezen elképzelhető velejárója volna. Úgy vélekedett: egyesek szándékosan keltenek illúziókat a magyar állampolgárság kérdésében. Markó Béla előadásában kifejtette: azért próbálják megosztani az erdélyi magyarságot, mert ez a politizálás szavazatokat hozhat Magyarországon. Szerinte az, aki az RMDSZ-szel szemben indul a választásokon, elérheti azt, hogy az RMDSZ ne jusson be a parlamentbe. A tábor megnyitása előtt többször is felvetették, hogy miért éppen a bálványosi szabadegyetem helyszínén szervezték. Erre Markó leszögezte: Erdélyben ne jussunk oda, hogy tereket kisajátítsunk, hiszen Erdély közös és a tábor hasznos. Vastagh Pál, az Országgyűlés alkotmány- és igazságügyi bizottságának elnöke kifejtette: nem azért jöttek, hogy a magyar belpolitikai harcot ide exportálják. A tusnádfürdői előadás után a magyar miniszterelnök, a magyar delegáció tagjai, valamint az RMDSZ elnöke és vezetőségének tagjai Csíkszeredába látogattak, ahol a városházán Maros, Kovászna és Hargita megyék RMDSZ-es képviselőivel, választott tisztségviselőivel találkoztak, ahol zárt ajtók mögött közel másfél órás megbeszélést folytattak. A tanácskozás után Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere elmondta: felmerült a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem csíksomlyói bővítésének a támogatása, a csíkszeredai konzulátus kérdése és a hősök temetőjével kapcsolatosan nyújtottak át egy anyagot. /Daczó Dénes: Először magyarnak kell lenni, utána jöhet a többi. Medgyessy Péter a tusnádfürdői táborban. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. júl. 7./

Vastagh Pál /MSZP/ kijelentette, a miniszterelnökkel ért egyet, nehezen kivitelezhetőnek tartja a kettős állampolgárság kérdésének újratárgyalását. /Csinta Samu: Medgyessy: mit szolgálna az állampolgárság? = Krónika (Kolozsvár), 2004. júl. 7./

Az állampolgársági törvény módosítását kezdeményezi az MDF, hogy egyszerűbbé váljon a honosítási eljárás a határon túl élő magyar nemzetiségűek számára - közölte Herényi Károly, MDF országgyűlési frakcióvezetője júl. 6-án Budapesten. A javaslat szerint megszűnne az a kötelezettség, hogy az állampolgárságot kérőknek magyarországi lakóhellyel, illetve a magyarországi feltételeknek megfelelő jövedelemmel kell rendelkezniük. Hozzátette: a határon túl élő magyarok így nem kényszerülnének lakóhelyük elhagyására ahhoz, hogy kettős állampolgárrá váljanak. /Az MDF egyszerűsítene a honosítási eljárást. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. júl. 7./

A vezető román politikai napilapnak tekintett Adevarul júl. 7-én négyhasábos, fényképes beszámolót közölt a magyar kormányfő és az RMDSZ-elnök Markó Béla tusnádfürdői szerepléséről. A Curentul című bukaresti napilap idézte Medgyessy Péter tusnádi előadásáról a kettős állampolgárságra vonatkozó kérdésre adott válaszát. Eszerint "mesterséges illúziókeltésről van szó, mert Magyarország nem nyújthat számukra többet, mint amit itt (Erdélyben) elérhetnek". A magyar kormányfő tehát "arra biztatta a magyarokat, hogy maradjanak Erdélyben" - írta a lap. A Curierul National Medgyessy közvetít Markó Béla és Tökés László között címmel számolt be rövid tudósításában a magyar kormányfő "rövid székelyföldi körútjáról". Ennek során az RMDSZ-vezetéssel lezajlott találkozója után a magyar kormányfő hangoztatta: a legközelebbi magyar-magyar találkozóra meg akarja hívni a magyar egyházi vezetőket, köztük Tökés László püspököt is. Mert nagyon fontos, hogy az erdélyi magyarok "egységesen lépjenek fel a választásokon és egységes irányba szavazzanak". /A román sajtó szerint Medgyessy Péter erdélyi körútja az RMDSZ érdekeit szolgálta. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. júl. 8./

Medgyessy Péter miniszterelnök Tusnádfürdőn kifejtette, hogy a kettős állampolgárság iránti igényt esetlegesen megindokló három pontból kettő teljesíthetetlen, a harmadikat meg minek, mikor Románia amúgy is rövidesen EU-tag lesz. Közben Vastagh Pál volt magyar igazságügy-miniszter, EU-szakember kételkedett abban, hogy egyáltalán kivitelezhető-e a kettős állampolgárság kérdésének ismételt napirendre tűzése, miután Magyarország e probléma felvetése nélkül zárta le az uniós tárgyalásokat. A nemzetegyesítés gondolatával szemben a valóság az anyaországi hűvösség. /Csinta Samu: Megrekedő kettősség. = Krónika (Kolozsvár), 2004. júl. 8./

Az MDF és az MSZP közötti politikai paktumot feltételez a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) az MDF-es Herényi Károly képviselő bejelentése mögött, amely szerint pártja törvényjavaslatot terjeszt be a kettős állampolgárság ügyében - mondta júl. 7-én Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke. Patrubány szerint az MDF júl. 6-án bejelentett javaslata "kifogná a szelet" az MVSZ által kezdeményezett népszavazás vitorlájából. Elmondta, hogy az MDF hajdanán felelőtlenségnek titulálta a népszavazás kezdeményezését, majd az aláírásgyűjtés bejelentésekor támogatásáról biztosította a szövetséget, tavaly ősszel sikertelenül próbálta napirendre tűzteni saját javaslatát, most pedig, amikor összegyűlt 320 ezer aláírás a népszavazás kezdeményezésére, hirtelen újra bejelenti a törvényjavaslatot. "A paktum első számú célzottja a Fidesz, a másik igazi vesztes pedig a magyar demokrácia" - fogalmazott Patrubány Miklós. Hangsúlyozta, hogy az MDF magyar állampolgárságot adna minden olyan határon túli lakosnak, aki bizonyítani tudja, hogy felmenői magyarok voltak. "Így azonban olyanok is megkapnák a magyar állampolgárságot, akik annak idején részt vettek az ország

kétharmadának elrablásában, és nem csak azok kapnák meg, akik 84 éve szenvedik meg magyarságukat a határon túl" - mondta a Magyarok Világszövetségének elnöke. /Politikai paktumot sejt az MVSZ az MDF törvényjavaslata mögött. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. júl. 8./

Budapest nincs elragadtatva az erdélyi magyarok kettős állampolgárságának a gondolatától - írta júl. 10-i számában az Adevarul, a legtekintélyesebb román politikai napilap. Az Adevarul Medgyessy Péter miniszterelnök tusnádfürdői előadása alapján közölt kommentárt. A lap szerint "Medgyessy magának is, erdélyi nemzettársainak (szó szerint: »vérrokonainak«) is feltette a kérdést, milyen előnyöket várnak a kettős állampolgárságtól", s a kérdésre "ő maga adta meg a választ, pontról pontra". Nem választhatnak, "nem részesülhetnek a romániainál bőkezűbb anyaországi társadalombiztosítás előnyeiből" sem. Nemsokára Románia is tagja lesz az Európai Uniónak. Tehát "az erdélyi magyarok is hamarosan ugyanabban a helyzetben lesznek, mint Magyarország állampolgárai, ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek majd". Az Adevarul szerint a magyar kormányfő "nem habozott illúziók terjesztőinek" és "mesterséges és természetellenes gondolatok" gerjesztőinek nevezni a kettős állampolgárság híveit. /Budapest nem szereti a kettős állampolgárságot. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 12./

Medgyessy Péter miniszterelnök Tusnádfürdőn diákszemináriumon elhangzott eszmefuttatása szerint a kisebbségi magyarok a kettős állampolgárságot három okból kérhetik. Ebből kettő, a szavazati jog gyakorlása és a társadalombiztosítási jogosítványok élvezete szerinte szóba sem jöhet, vagy aggályos, ami pedig a harmadikat illeti, „az Európában való akadálytalan mozgás és az anyaországgal való könnyebb kapcsolattartás” vágyát, nos, ezt Románia pár éven belül bekövetkező európai integrációja automatikusan megoldja - állította a kormányfő. Magyarán, Medgyessy úgy gondolja, a kettős állampolgárság megadására semmi szükség nincs. Márpedig a magyar kisebbségek esetében a vajdasági Szabadkától a kárpátaljai Beregszászig és a felvidéki Csallóköztől a székelyföldi Gelencéig vagy akár a Szeret menti Forrófalváig az emberileg-nemzetileg hátrányos helyzetről van szó, mely egyéni és kollektív jogaik korlátozottságából fakad, írta B. Kovács András. A térség nemzetállami jogrendjéről van szó. Ez a rendszer hálózta be a kisebbségi magyar mindennapjait. A kettős állampolgárság pedig az anyaországot ráadásul gyakorlatilag védhatalmi státussal ruházná fel. /B. Kovács András: Magyarok állam nélkül. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. júl. 12./

Júl. 17-én Csomafalván tartotta választmányi ülését a Bocskai Szövetség. Közleményük szerint elfogadhatatlan, hogy az EU alkotmányában nem történik hivatkozás keresztény gyökerekre és nem szerepel a közösségek nemzeti autonómiához való joga. A választmány üdvözölte a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács megalakulását és bejelentette a Bocskai Szövetség csatlakozási szándékát. Megelégedéssel állapították meg, hogy sikerrel zárult az MVSZ-nek a kettős állampolgárság ügyében indított népszavazási kezdeményezése. Tekintettel arra, hogy a román-magyar alapszerződés lejárt, a választmány javasolja az alapszerződés módosítását „annak érdekében, hogy az alapszerződésbe foglaltasson az erdélyi magyarság autonómia-törekvéseinek mindkét fél általi elismerése és támogatása” – tájékoztattott Borsos Géza. /(Bajna György): Bocskai Szövetség választmányi ülése. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. júl. 19./

Az RMDSZ Nemzetépítő Platformja nyilatkozata szerint a szavazáson a "nagy-arányú távolmaradás" bizonyítja, hogy a választók elégedetlenek az ország állapotával, saját

helyzetükkel, a kormány és a kormánypárt, illetve a többi politikai párt tevékenységével. Ez alól az RMDSZ sem kivétel. A platform szerint az RMDSZ-nek nem sikerült mindenütt olyan jelölteket állítania, akik maradéktalanul bírták volna a magyar választók döntő többségének a bizalmát. Politikai bölcsességgel, amely számot vet a magyarság politikai sokszínűségével, biztosítani lehetne parlamenti képviseletet az őszi választáson. A platform leszögezte: az erdélyi magyarságot egybe kell fogni. A közösség érdekeinek érvényesítése a magyar kormányon is múlik. Budapest viszont nem mindenben vállalja fel a határon túli magyarság érdekeit, bizonyítja ezt a MÁÉRT összehívásának ügye és több más, határon túli kérdés körül folyó csendes vita. A Nemzetépítő Platform sérelmezte, hogy a felmerült kérdéseket az RMDSZ vezetősége nem tette szóvá. "Az erdélyi magyar tévérendszer nem biztos, hogy megéri ezt a hallgatást" – olvasható a dokumentumban, fontosabb lenne az önálló erdélyi magyar egyetemet sürgetni. Elvárják a magyar kormánytól, hogy az erdélyi magyar érdekeket szem előtt tartva keressen és találjon megoldást a felvetett kérdésekre, autonómiára, kettős állampolgárságra. /Bíral a Nemzetépítő Platform. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 20./

Nincs ellentmondás a területi autonómia és a magyar állampolgárság elnyerésére irányuló törekvések között, nyilatkozta a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen Toró T. Tibor, Temes megyei parlamenti képviselő, az EMNT alelnöke. Az autonómia a többség és a kisebbség viszonyát rendezi, a kettős állampolgárság pedig a magyar kisebbség és az anyaország viszonyát hivatott rendezni. Mindkettő a magyar kisebbség identitásának megőrzését és fejlődését szolgálja — mondta a képviselő. Előadásában Toró T. Tibor vázolta a romániai magyar nemzeti közösség autonómiatörekvéseit az elmúlt másfél évtizedben, illetve a Székely Nemzeti Tanács és az EMNT megalakulása óta eltelt időszakban. Hangsúlyozta: helyre kell állítani a romániai magyar társadalom keretén belül is az 1993-ban még létező konszenzust az autonómia kérdésében. /Autonómia és kettős állampolgárság — nincs ellentmondás. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 21./

A lelkekben már megtörtént a magyar nemzet határokon átnyúló egyesítése — fejtette ki júl. 24-én tartott hagyományos tusnádfürdői beszédében Orbán Viktor volt miniszterelnök, aki több ezer ember előtt vázolta fel gondolatait - a jelenlegi magyar kormány határozatlanságát is bírálva - a XV. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor színhelyén. Ma már nem függetlenek egymástól az Erdélyben, Magyarországon, a Felvidéken vagy a Délvidéken hozott politikai döntések, választói akaratnyilvánítások. Kimondatlanul utalva a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) irányvonalára, bírálta azokat, akik úgy gondolják, hogy az Erdélyben élő magyarok politikai értékeit figyelmen kívül lehet hagyni, paktumokat lehet kötni a romániai elit különböző csoportjaival. A 2002 után kialakult új helyzetben a politikai elitek nem tehetnek meg akármit a Kárpát-medencei magyarság körében, a választópolgároknak mindenütt kialakult értékrendjük, álláspontjuk van — hangoztatta. Élesen bírálta a magyar kormányt is. Az európai parlamenti választások eredményeire utalva megállapította: a választók megvonták tőle a bizalmat, s most az a kérdés, hogy sikerül-e visszazereznie azt. A nyár eddigi fejleményeiből ítélve kevés esélyt lát erre. Orbán utalt a költségvetési megszorításokra, a koalíciós huzakodásokra, az adóemelésekre, az állami közvagyon "kilapátoló" privatizációs döntésekre. "Tutyimutyi, sodródó, határozatlan, a gazdasági döntések meghozatalában késlekedő és azokat következetesen végrehajtani nem tudó kormányaink vannak. Magyarország kétségkívül ilyen ország" — mondta Orbán Viktor. A mostani választási eredmény valószínűleg visszaadta a reményt a határon túli magyarok számára, hogy lesz újra nemzeti kormánya Magyarországnak, és erre mindössze másfél esztendő kell várni — mondta Orbán Viktor, s felrótta a jelenlegi kormánynak azt is, hogy a szomszédos Romániában antidemokratikus törekvéseket támogat. Külön kitért a romániai

magyarok autonómiájának kérdésére, amely szerinte Romániában a demokrácia igazi fokmérője lesz a jövőben. Emlékeztetett arra, hogy az ő vezetésével figyelte meg a helyhatósági törvény alkalmazását az Európai Néppárt (EPP) bizottsága. Mint hangsúlyozta, a koppenhágai kritériumokat Romániának is teljesítenie kell, demokráciájának mai állapota ugyanis nem jogosítja fel az országot arra, hogy gyors EU-felvételben reménykedjék. Ha Romániában megtagadják az autonómiát az ottani magyaroktól, az ország nem kellő alappal kéri felvételét — mondta. Az autonómiát Orbán szerint Romániában soha nem fogja kiegyezéssel elérni az ottani magyarság, csak azzal érheti el e célját, ha erőt mutat. Erre — hangoztatta — éppen most, a román EU-csatlakozás küszöbén van történelmi esély.

Ami a kettős állampolgárságot illeti, Orbán Viktor kijelentette: ő személy szerint támogatja annak intézményét. Elismerve viszont, hogy saját pártján belül is megoszlanak az ezzel kapcsolatos vélemények. Ő maga, mint mondta, a kettős állampolgárságot nem az autonómia alternatívájaként értékeli, hiszen a kettős állampolgárság a határon túli magyaroknak a magyar államhoz fűződő viszonyát érinti, míg az autonómia a romániai magyarság és a román állam kapcsolatát rendezi. A kettős állampolgárság Orbán szerint biztonságot jelent, s ezt a biztonságot lehet exportálni a határon túlra, de csak az autonómia biztosíthatja a romániai magyarság problémáinak megoldását. Orbán Viktor úgy látja: az érintettek körében kell megvizsgálni, hogy milyen hatásai lennének a kettős állampolgárság bevezetésének. /Orbán Viktor: a lelkekben megtörtént a nemzet egyesítése. Az EU-csatlakozás küszöbén van esély az autonómiára. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 26./

A határon túli magyarok kettős állampolgárságának kérdése az idei nyári politikai vitatáborok egyik központi témája volt. Románia esetét véve a Moldova Köztársaság állampolgárai számára alanyi jogon jár a román útlevél, ezért Bukarest nem gördíthet akadályokat az erdélyi magyarok kettős állampolgársága elé sem. Orbán Viktor sincs elsősorban elragadtatva az ötlettől, „pedig ő jó ideje a nemzet megmentőjének pózában tetszeleg” – írta Bálint Zsombor. Az újságíró hozzátette: a munkahelyeiket, életszínvonalukat féltő anyaországi átlag állampolgárok nem biztos, hogy lelkesednek az ötletért. Az erdélyiek nem nyernek vele, amint Romániát felveszik az Európai Unióba. /Bálint Zsombor: Higgadtan a kettős állampolgárságról. = Népszavak (Marosvásárhely), 2004. júl. 27./

A Romániai Magyar Szó átvette a Népszavából az Orbán Viktort támadó cikket, Andrassew Iván tollából. „A lelkekben már megtörtént a magyar nemzet határokon átnyúló egyesítése!” – jelentette ki Orbán Viktor. Andrassew szerint ez nem igaz. Azzal érvelt, hogy az Erdélyből áttelepült embereket következetesen románoszza a nép. A Népszava cikkírója azért is támadta Orbánt, mert kijelentette, nem lehet az Erdélyben élő magyarok politikai értékeit figyelmen kívül hagyva paktumokat kötni a romániai elit különböző csoportjaival. Andrassew szerint továbbá kínos és gusztustalan, hogy „pont Orbán méri föl az ottani állapotokat.” A kettős állampolgárság támogatását is csak sunyiságnak látja a cikkíró. /Andrassew Iván: Orbáni egység az egység ellen. A Népszavában olvastuk. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), júl. 29./

Vekov Károly, az RMDSZ Nemzetépítő Platform (NÉP) vezetője kiemelte: „esélyegyenlőség hiányában védelemre van szükségünk, a sajátos jogaink védelmére. Ezért az autonómia és a kettős állampolgárság igénylése.” /Vekov Károly: A vonalon innen. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. júl. 30./

Szent-Iványi István EU képviselő, akinek pártja, az SZDSZ nem szavazta meg a kedvezménytörvényt, nem akarja a kettős állampolgárságot, az erdélyiek anyaországi letelepedését. Július elején a tusnádi diáktáborban Vastagh Pál szocialista képviselő tartott

előadást, de itt járt Kéri László politológus is, aki szintén a szocialisták elkötelezett híve. /Gábor Attila: Szelektív vendégvárás. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. aug. 3./

A határon túli románok jogállásáról készül törvénytervezetet benyújtani a román kormány a parlamentnek. A Cotidianul című független napilap hírt adott arról, hogy a törvény számos intézkedést helyezne kilátásba a "román kulturális önazonosság" megőrzése érdekében. Ennek szellemében számos joggal ruháznák fel a külföldi országokban élő románokat mind kulturális, mind oktatási téren, elősegítendő, hogy megőrizzék etnikai, nyelvi és vallási identitásukat. Így joguk lesz majd Romániában tanulni, az oktatás minden szintjén kedvezményekben részesülhetnek, romániai ösztöndíjakat kaphatnak, ingyenesen férhetnek hozzá a romániai állami kulturális intézmények szolgáltatásaihoz. A Cotidianul felidézte az Orbán Viktor miniszterelnöksége idején megalkotott magyarországi státustörvényt, amelyet utóbb módosítottak. "Nastase azt csinálja, amit Orbán Viktor esetében bírált" — írta tudósítása címében a lap. /Törvény készül a határon túli románok jogállására. = Szabadság (Kolozsvár), aug. 10./ A tervezet szerint a parlament védnöksége alatt évente egyszer ülésezik külföldön vagy az országban a Románok Világkongresszusa. A kongresszus megválasztja az állandó jelleggel tevékenykedő, jogi személyiséggel rendelkező Románok Világtanácsát. E testület feladata lesz tanácsot adni, és segítséget nyújtani a kormány szakintézményeinek, és lehetővé teszi a határon túli románok számára, hogy közvetlenül beleszólhassanak az őket érintő bukaresti döntésekbe. A törvény alkalmazásával megbízott illetékes romániai hatóság a Határon Túli Románok Hivatala, az intézmény azonban együttműködik a Külügyminisztériummal, valamint az oktatási és a kulturális tárccával is. Az a terve, hogy a külföldön élő románok is állíthassanak saját jelölteket a parlamenti választásokon, Doru Novacovicitól, a Szabad Románok Világszövetsége elnökétől származik. /Bukarest „eurokonform” támogatást nyújt a határon túli románságnak. = Krónika (Kolozsvár), 2004. aug. 10./

/Nem tartható tovább a Trianonban ránk kényszerített helyzet, mely azt diktálja, hogy magyar a magyartól legyen idegen - jelentette ki Duray Miklós az autonómia és a kettős állampolgárság kérdéseit taglaló sajtónyilatkozatában. A Magyar Koalíció Pártjának (MKP) ügyvezető alelnökének nyilatkozatát közölte a Pozsonyban megjelenő Szabad Újság hetilap. Duray szerint az ősztől induló révkomáromi magyar egyetem "olyan autonóm intézmény, amely saját belső önkormányzattal és hatáskörrel rendelkezik, és arról sem feledkezhetünk meg, hogy pusztán léténél fogva a magyar autonómia műhelyévé válhat". Az MKP semmiféle autonómiáról nem mondott le. Kovács László külügyminiszterrel ellentétben Duray úgy ítélte meg, hogy "az autonómia elérésére nem létezik semmilyen eurokonform módszer". Nemzetközi politikai nyomásgyakorlással talán kialakítható autonómia, Szerinte a megvalósult autonómiák rendre egyfajta kényszerhelyzet eredményei. /Duray Miklós az autonómiáról. = Népszerűség (Marosvásárhely), 2004. aug. 12./

A Magyarok Világszövetsége a szükségesnél legalább 74 ezerrel több aláírást gyűjtött össze a határon túli magyarok kettős állampolgárságának ügyében, így a népszavazás kiírásáról az Országgyűlésnek kell döntenie – közölte a magyar Országos Választási Bizottság (OVB) elnöke. Ficzer Lajos elmondta, a parlamentnek a házelnök tájékoztatását követően 15 napon belül döntenie kell a népszavazás kiírásáról. Az Országgyűlés esetleges elutasítása esetén a határozat ellen az Alkotmánybírósághoz lehet fordulni. Ficzer Lajos ismertette, hogy a világszövetség által összegyűjtött 348 ezer aláírásból legkevesebb 274 ezer, és legfeljebb 278 ezer aláírás felel meg minden szempontból a feltételeknek; tehát megvan a népszavazás kiírásához szükséges 200 ezer aláírás. Mint ismeretes, az MVSZ indítványa alapján az

esetleges népszavazáson arra kell majd válaszolni, hogy kedvezményes honosítással kaphassanak-e magyar állampolgárságot azok, akik magyar nemzetiségüket magyar igazolvánnyal, vagy a megalkotandó törvényben meghatározott más módon igazolják. /Hiteles az MVSZ aláírásgyűjtési akciója a kettős állampolgárságért. = Krónika (Kolozsvár), 2004. aug. 13./

Borbély Imre, a Magyarok Világszövetségének Kárpát-medencei régióelnöke a Postafiók rovatban reagált arra, hogy Tempfli József püspök aggályait fejezte ki a magyar állampolgárság kiterjesztésével szemben: attól tart, hogy magyar állampolgársággal is rendelkező román állampolgárokat a román állam esetleg kitoloncolhatja. Borbély Imre leszögezte, hogy jelenleg a román-magyar kettős állampolgárok száma százszázalékos nagyságrendű. Ezeknek döntő többsége román állampolgárságú magyar, aki végérvényes, vagy időleges áttelepülés által jutott magyar állampolgársághoz is. Nem ismeretes egyetlen kitoloncolás sem. A román alkotmány szerint „a román állampolgárság nem vonható meg azoktól, akik születésüknél fogva váltak azzá”. Továbbá Románia EU-csatlakozása után román állampolgársággal nem rendelkező EU-polgárokat sem lehet kitoloncolni. /Borbély Imre, a Magyarok Világszövetségének Kárpát-medencei régióelnöke: Tisztelt Szerkesztőség, igen tisztelt Németh Miklós Attila! = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. aug. 19./

A kettős állampolgárság ügyét megvitatják a Magyar Állandó Értekezlet szeptemberi konferenciáján – nyilatkozta a Rompresnek Borbély László képviselő, az RMDSZ ügyvezető alelnöke, reagálva a Magyarok Világszövetsége kezdeményezésére. Borbély kifejtette: a kezdeményezők 200 ezer aláírást gyűjtöttek össze, és ez ügyben népszavazás szervezését kérték az Országgyűléstől. A kérdés azonban megosztja a véleményeket, ugyanis félő, hogy a kettős állampolgárság elnyerése tömeges emigrációhoz vezet. A vízumköteles Szerbiában más a jelentősége – vélekedett Borbély –, mint Romániában, ahonnan vízum nélkül utazhatnak Magyarországra. /A kettős állampolgárság ügye a MÁÉRT napirendjén. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. aug. 20./

Mádl Ferenc köztársasági elnök helyesli a határon túli magyarság autonómia-törekvéseit. - Az autonómia jót tesz a kisebbségek biztonságának, és jót kell, hogy tegyen az adott többségi nemzetnek, amelyen belül az autonómiának a megerősödéséről van szó, ahol együttműködésben az egész ország, az egész nagyközösség érdekét egyformán szolgálja – jelentette ki a magyar államfő aug. 22-én a Duna Televízió Heti Hírmondó című műsorában. Elmondta: Magyarország és szomszédai csatlakozása az Európai Unióhoz, a határok megszűnése a magyarság „régóta nagy történelmi gondját, a trianoni traumát biztosan oldja”. A köztársasági elnök hozzátette, a későbbi taggá váló országok csatlakozása során a határok megszűnése óhatatlanul „a mozgás teljes szabadságát” fogja növelni, és ez nyilvánvalóan a külhoni magyarság, a magyar egység, a nemzeti egység egyfajta megerősödését fogja szolgálni. Az autonómiáról szólva Mádl kifejtette, hogy ez ismert európai jelenség, része az európai közgondolkodásnak, jelen van az Európa Tanács, az Európai Unió gondolat- és jogi világában is, bár szerinte „egyelőre viszonylag nehezen érvényesül egyik-másik szomszédos országban”. A kettős vagy könnyített állampolgárságról szólva beszámolt arról, hogy szakértők véleményét kérte a kérdés indokolt felvetésének racionális ártértékelése és rendezése érdekében. Ennek nyomán Mádl Ferenc azt az álláspontot alakította ki – amit a magyar kormánnyal is tudatott –, hogy nincs sem belső, sem nemzetközi, sem európai jogi akadálya annak, hogy Magyarország letelepedés és áttelepedés nélkül megadja könnyített formában a magyar állampolgárságot azoknak az említett magyar közösségekben élő személyeknek, akiknek felmenője magyar, akik a magyar alkotmányos ismeretekből, magyar nyelven vizsgát tesznek. Mádl elmondta, hogy Romániában is tárgyalt erről, ahol „elvileg helyeslik a

könnyített állampolgárságot”. A köztársasági elnök szerint nagy dilemma, hogy a kettős állampolgárság tényleg arra vezet-e, hogy megerősödjék a határon túli magyarok nemzeti öntudata, biztonságérzete, szülőföldön való maradása, vagy esetleg megindul egy nagyobb exodus. Mint mondta, ha jelentős méreteket öltene a kettős állampolgárok magyarországi áttelepülése, az javítaná a demográfiai helyzetet, de komoly gazdasági és anyagi terhet is jelenthet az országnak, például az egészségügyi vagy oktatási ellátások biztosítása miatt. „A különböző nézetek ütköztetése eredményeként el kellene tudni jutni odáig, hogy ezt a könnyített állampolgárságot lehetővé kellene tenni” – válaszolta az államfő arra a kérdésre, hogy ő megadná-e a kettős állampolgárságot. Mádl Ferenc az interjúban szomorúnak nevezte a vajdasági magyarok elleni atrocitásokat, és közölte: a közeljövőben látogatást tesz Szerbia-Montenegróban, ahol ez a kérdés is napirendre kerül a tanácskozáson. /Rostás Szabolcs: Mádl: kettős állampolgárságot. = Krónika (Kolozsvár), 2004. aug. 23./

Az utoljára másfél éve megtartott Magyar Állandó Értekezletet (MÁÉRT) ismét elhalaszthatják, tudósított a Népszabadság. A februárról szeptember 11-re áttett konferencia a kormányválság miatt tolódná későbbre. Az EU-n kívül maradt magyar közösségek vezetői konkrét választ várnak a MÁÉRT ülésén a kettős állampolgárságról és az autonómiával kapcsolatos magyar álláspontról. Hangsúlyozzák: érdemi ülést várnak, még ha csúszik is az ülés. - Az új kormányfő dönti el, hogy vállalja-e a Medgyessy Péter által megadott időpontot, vagy későbbit jelöl ki – jelezte Szabó Vilmos államtitkár. Hozzátette: az előkészítések július óta folynak, így nem elképzelhetetlen, hogy a MÁÉRT ülése a tervezett időpontban legyen. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke szerint az ülés hosszas halasztása feszültséget teremtene a magyar közösségeken belül. Takács az ülésen választ vár arra, hogy az eddigi általánosságokon túl mit értenek Budapesten a kettős állampolgárság alatt. Kölcsönös tájékoztatás szükséges az autonómiatörekvésekről, ki kell alakítani az EU-integrációval kapcsolatos közös álláspontot, meghatározni a nemzeti minimumot, és tárgyalni kell a támogatási rendszerek részleteiről is. /Ismét elmarad a MÁÉRT? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. aug. 26./

Helytelen volt, hogy a magyar Miniszterelnöki Hivatal bontatlanul visszaküldte a kettős állampolgárságot szorgalmazó aláírási íveket a romániai Magyar Polgári Szövetségnek (MPSZ), állapította meg Szász Jenő, az MPSZ elnöke. Az MPSZ vezetőtanácsa nyilatkozatban emlékeztetett: a szervezet tavasszal aláírásgyűjtésbe kezdett annak szorgalmazására, hogy magyar állampolgárságot kaphassanak a szülőföld elhagyása nélkül azok a határon túli magyarok, akik ezt igénylik. Cseh Áron, Magyarország kolozsvári főkonzulja megerősítette: a főkonzulátus annak idején udvariasságból továbbította Budapestre az aláírási íveket tartalmazó küldeményt. /Visszaküldték az aláírási íveket. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. szept. 2./

Az Országgyűlés várhatóan jövő héten tárgyalja meg azt a javaslatot, amely elrendelte a kettős állampolgárságra kiírandó népszavazás megtartását. A javaslatot a magyar parlament Alkotmány- és Igazságügyi Bizottsága hagyta jóvá. /B. T.: A magyar parlament elé kerül a kettős állampolgárság referenduma. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 8./

A Magyar Polgári Szövetség /MPSZ/ küldöttsége a Fidesz meghívására kétnapos látogatásra Budapestre érkezett, hogy a román politikáról, az erdélyi magyarság helyzetéről, Románia európai uniós csatlakozásáról tárgyaljanak. A találkozó első napján – amelyen Orbán Viktor is fogadta az MPSZ küldöttségét – szó esett az autonómia kéréséről, ami Németh Zsolt szerint leginkább érdekli az erdélyi magyar közvéleményt, az ennek kapcsán kezdeményezett

népszavazásról, valamint a román választójogi törvényről. Szász Jenő ismertette egy nemrégiben készült közvélemény-kutatás adatait, amelyből kiderült, hogy a Székelyföldön élők 88 százaléka támogatja az autonómia ügyét, 87 százalék igényli a kettős állampolgárságot. Az igénylők 24 százaléka a kettős állampolgárságban a határokon átívelő nemzetegyesítés megvalósulását látja, 24 százalékuk nem szeretne kivándorolni, és csak 19 százalékuk véli úgy, hogy a kettős állampolgárság megkönnyítené az EU-n belül a munkavállalását. A megkérdezettek 7 százaléka nyilatkozott mindössze úgy, hogy a kettős állampolgárság a Magyarországra telepedést ösztönözné. Szász szerint az MPSZ azt kéri az RMDSZ-től, hagyja, hogy az erdélyi magyarság ténylegesen beleszólhasson, hogyan is nézzen ki a romániai magyar parlamenti képviselő. Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke szomorúnak nevezte, hogy az új román választójogi törvény az RMDSZ kezdeményezésére, az ő támogatásával született. /Leopold Erika, Budapest: Bírálják a választási törvényt. = Krónika (Kolozsvár), 2004. szept. 10./

Szili Katalin elmondta: a Kárpát-medencei Képviselők Fórumának elfogadás előtt álló statútuma alapján a határon túli magyar parlamenti képviselőknél kívül három tartományi képviselő is részt vehet a tanácskozásokon ott, ahol nincs magyar parlamenti képviselő. Hozzátette: emellett országonként három magyar nemzetiségű európai parlamenti képviselőt is delegálhatnak. "Nem kívánjuk megkettőzni a Máért szervezetét, ezért csak egy bizottságot hozunk létre, amelyik az évenkénti legalább egy plenáris ülés előkészítését fogja elvégezni" - közölte Szili Katalin. Valamennyi magyar parlamenti frakció támogatta, hogy az Országgyűlés szakszabványokba a határon túli magyar képviselők meghívást kaphassanak, egy-egy őket érintő téma tárgyalásakor. A tanácskozáson két romániai magyar parlamenti képviselő, Pécsi Ferenc (RMDSZ) és az erdélyi Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) színeiben politizáló független honatya, Szilágyi Zsolt a kettős állampolgárságot támogató 20 ezer aláírást tartalmazó dobozt adott át Mádl Ferenc köztársasági elnöknek. /Magyar-magyar parlamenti csúcs. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. szept. 11./

A szept. 10-én Budapesten megalakult Kárpát-medencei Képviselők Fóruma /KMKF/, az anyaországi és határon túli magyar parlamenti képviselőkből álló konzultatív testület, amely a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) kiegészítő parlamenti dimenziója, ajánlást fogadott el a magyar kormány számára. Az ajánlás szerint az euroatlanti integrációba történő bekapcsolódás új esélyeket kínál a határon túli magyar kisebbségek jogvédelme szempontjából, amelyet a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma keretében, a magyar Országgyűlés bizottságaiban, illetve egyéb keretek között szükséges megvalósítani. A magyar-magyar együttműködés egyik legfőbb célja a határon túli magyar lakta régiók kedvezőtlen demográfiai folyamatának megállítása. A kárpát-medencei határon túli magyar közösségek autonómia-elképzelései elősegíthetik a Kárpát-medencei magyar közösségek szülőföldön történő megmaradását. Szükséges, hogy a határon túli magyar közösségek, nemzetrészek a KMKF következő üléséig dolgozzák ki saját jövőképeiket. Az Európai Unióban létező autonómiaformák és a kettős állampolgárság uniós gyakorlatának megismerése céljából szükséges összehasonlító tanulmányok mielőbbi elkészítése. A KMKF a magyar kormány figyelmébe ajánlja a kettős állampolgársággal kapcsolatos határon túli magyar véleményeket. A KMKF felkéri a magyar kormányt, hogy Magyarország és a szomszédos országok között segítse elő az Európai Unió által is támogatott határ menti, regionális és gazdasági együttműködési formák minél hatékonyabb kialakítását. /Magyar-magyar parlamenti csúcs. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. szept. 13./

A Magyarok Világszövetsége őszi tisztújító küldöttgyűlésének előkészítése keretében világszerte zajlik a küldöttválasztás. Szept. 11-én Kolozsváron az MVSZ erdélyi tagjainak

közgyűlése titkos szavazással választotta meg a küldötteket és pótküldötteket. Az MVSZ elmúlt négy évben végzett munkájáról a szövetség elnöke, Patrubány Miklós számolt be, a vizsgált időszakot a hatvanhat éves intézmény legválságosabb időszakának nevezve. Az elnök a Magyarok VI. Világkongresszusát és a kettős állampolgársági népszavazás érdekében összegyűjtött közel félmillió támogató aláírást nevezte az egész, négyéves ciklust megkoronázó sikernek. A titkos szavazás során a legtöbb szavazatot Patrubány Miklós kapta. A közgyűlés egyhangú határozattal támogatta a Székely Nemzeti Tanács népszavazási kezdeményezését, amelynek célja a Székelyföld autonómiáját előkészítő, egységes közigazgatási terület létrehozása, és felhívással fordult az erdélyi magyarokhoz, kérvén: mindenki keresse fel magyarországi ismerőseit és biztassa őket a kettős állampolgárság érdekében kezdeményezett népszavazáson való részvétellel. A közgyűlésen MVSZ-tagként volt jelen két kolozsvári parlamenti képviselő is. Kónya-Hamar Sándor, a Kolozs megyei RMDSZ elnöke, aki a kettős állampolgársági népszavazás támogatására buzdított, Vekov Károly pedig, össznemzeti szolidaritás alapján Székelyföld területi autonómiájának támogatására szólított fel. /Küldöttválasztás Kolozsváron. Válságos időszak az MVSZ-ben. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 13./

Az Országgyűlés szept. 13-án egyhangú szavazással ügydöntő népszavazást rendelt el a kettős állampolgárság ügyében. A referendumot azt követően kell kiírni, hogy a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) több mint 200 ezer aláírást gyűjtött össze. A népszavazáson arra a kérdésre kell majd válaszolni, hogy kedvezményes honosítással kaphassanak-e magyar állampolgárságot azok, akik magyar nemzetiségüket magyarigazolvánnyal, vagy a megalkotandó törvényben meghatározott más módon igazolják. A Fidesz és az MDF nem csupán a kiírásakor szavaz igennel, hanem a választóktól is azt kéri majd, hogy támogassa a határon túli magyarok igényét. Az SZDSZ mostani igénje a későbbiekben viszont nem-et jelent. Eörsi Mátyás szabaddemokrata politikus úgy nyilatkozott, hogy a határon túli magyarok egy részének a helyzetét a majdani uniós tagság rendezi majd, a kárpátaljaiak és a vajdaságiak számára pedig az utazást kell megkönnyíteni. Szabó Vilmos kisebbségért felelős politikai államtitkár elmondta: a kormánzatnak nincs ellenvetése az állampolgárság megszerzésének megkönnyítése ellen, de választani kell: az autonómia vagy a kettős állampolgárság fontosabb. Markó Béla, az RMDSZ elnöke a Szabadságnak elmondta: a közvélemény-kutatások szerint az erdélyi magyarság túlnyomó többsége helyeselné a kettős állampolgárságot, ugyanakkor a felmérések aggasztó adatokat is tartalmaznak, hiszen elég sokan azt mondják, hogy kitelepülnek, ha megkapják a magyar állampolgárságot. Az RMDSZ egyetért a Magyar Demokrata Fórum által javasolt változattal, miszerint a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyarok könnyebben kapják meg a magyar állampolgárságot, mint a nem magyar nemzetiségűek. /B. T.: Elfogadták a kettős állampolgárságról szóló népszavazást. Az RMDSZ is az állampolgárság könnyebb megszerzhetőségét támogatja. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 14./

Varga Attila jogász és parlamenti képviselő, az RMDSZ által felállított, a kettős állampolgárság kérdését vizsgáló bizottság tagja elmondta: az RMDSZ álláspontja, miszerint a határon túliak könnyített feltételek mellett kaphassanak magyar állampolgárságot, azt jelenti, hogy a dokumentum kibocsátásához például ne legyen szükséges az állandó magyarországi lakhely. Elvileg a jogok teljes körét kellene biztosítani, ami azt jelentené, hogy a határon túli magyarok a társadalombiztosításból, valamint a nyugdíjrendszerből is részesülnének, de akár szavazhatnak is. — Kérdés az, hogy képes-e a magyarországi társadalom az ezekkel járó anyagi terheket vállalni. A kettős állampolgárságnak a nemzetközi törvénykezés sem kedvez: az európai alkotmány hatályba lépése után minden EU-tagállam

lakosa európai állampolgársággal fog rendelkezni. Székely István politológus úgy véli, hogy a kivándorlással kapcsolatos félelmekre nem érdemes kitérni. A szavazati jog gyakorlásához az illetőnek Magyarországon kell laknia. A magyar költségvetés megterhelésével kapcsolatos félelmeket is indokolatlannak tartja, mivel szociális ellátásban csak az részesülhet, aki magyar állampolgár, de ugyanakkor befizetője is a biztosítási rendszereknek. Az anyaország népesség csökkenését hosszú távon a külföldiek folyamatos magyarországi letelepedése is mérsékelheti. A honosításért vagy visszahonosításért folyamodók eredeti állampolgárságát illetően az arányok hosszú ideje csaknem változatlanok: idén eddig 62,9 százalékuk román, 14,8 ukrán, 12,4 szerb-montenegrói állampolgár volt. Idén csaknem háromezer honosítási és visszahonosítási kérelem érkezett a magyar bevándorlási hivatalhoz, ez harminc százalékkal magasabb a tavalyinál. /Borbély Tamás: A kettős állampolgárság dilemmái. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 15./

- Nem született felmérés arról, hogy a magyar közvélemény hogyan ítéli meg a határon túliak kettős állampolgárság iránti igényét, de be kell látnunk, a kisebbségben élő magyarok ügye nem tartozik a központi kérdések közé ma Magyarországon — nyilatkozta Kántor Zoltán szociológus. A budapesti Teleki László Alapítvány munkatársa szerint kevés a valószínűsége annak, hogy a magyar választók olyan arányban vegyenek részt a tervezett népszavazáson, hogy azt érvényesnek tekinthessék. Szerinte a kettős állampolgárság kérdésének megítélése nagymértékben függ attól, hogy a pártoknak mi az álláspontjuk erről. Az Orbán–Nastase memorandum idején az MSZP azzal riogatta a közvéleményt, hogy 22 millió romániai munkavállaló fogja elárasztani a magyar munkaerőpiacot. Kántor Zoltán szerint ez legalább 50 százalékban járult hozzá a Fidesz 2002-es választási kudarcához. - Jelenleg az SZDSZ-en kívül egyetlen magyar párt sem ellenezni a kettős állampolgárságot. /Székely Kriszta: Tehertétel a kettős állampolgárság? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 16./

Kárpátalján és Felvidéken egyaránt üdvözölték az Országgyűlés azon határozatát, amely kiírta a kettős állampolgárságról szóló népszavazást. - Jó döntés született, ezért üdvözlöm a népszavazással kapcsolatos határozatot - mondta Csáky Pál, Szlovákia miniszterelnök-helyettese. A kárpátaljai magyar szervezetek elsősorban mint szép gesztust üdvözlük az Országgyűlés döntését, mivel az ukrán alkotmány nem ismeri el a kettős állampolgárság intézményét, állapította meg Kőszeghy Elemér, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) ügyvezető alelnöke. Ugyancsak üdvözölte az ügyszavazás kérdésében született magyar parlamenti döntést a legnagyobb ukrajnai magyar szervezet, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ). /Felvidéken és Kárpátalján is üdvözölték a népszavazás kiírását. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 16./

"Sok víznek kell még lefolyni a Dunán, hogy a sikeres népszavazás után törvénybe iktassák a kettős állampolgárságról szóló törvényt" — nyilatkozta Mádl Ferenc magyar köztársasági elnök szabadkai látogatása alkalmával. Az elnök szerint meg kell gondolni például azt, hogy nem vezet-e a határon túli magyarok nagyfokú exodusához a kettős állampolgárság, miközben a kedvezménytörvénynek a szülőföldön való maradás volt az alap gondolata. Emlékeztetett arra, hogy a kettős állampolgársággal a szomszédos országok állampolgárai tömegesen válnak magyar állampolgárokká, s ezzel együtt mindenféle szolgáltatásra is jogosulttá válnak. /"Sok víznek kell még lefolyni a Dunán, a kettős állampolgárság biztosításáig". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 17./

Jó döntésnek tartja a közvetlen előválasztási módszert Kolozs megyében Eckstein-Kovács Péter szenátor. - Nem lehet egyszerre két nyúl után szaladni, hiszen az egyik Biharpüspöki felé fut, a másik pedig Bukarest felé - vélekedett a honatya a kettős állampolgárságról, illetve az autonómiatörekvésekről. Egyelőre annak a szervezetnek a neve, amelynek tagja vagyok: Romániai Magyar Demokrata Szövetség. Amennyiben a szövetség elnevezése megváltozna, és úgy neveznék, hogy Romániai Magyar Kivándorlók Szövetsége, akkor talán egyetértene a készülő jogszabállyal – jelentette ki. Szerinte az autonómia és a kettős állampolgárság kizárja egymást. Az autonómiáért kell küzdeni, hangsúlyozta Eckstein-Kovács Péter. /Köllő Katalin: Hány nyúl után szalad a romániai magyarság? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 18./

/ A határon túli magyarság örömmel vette tudomásul, hogy az Országgyűlés egyöntetűen megszavazta a Magyarok Világszövetsége kezdeményezését, mely szerint az anyaországban írjanak ki ügyszavazást a kettős állampolgárság megadásáról. Varga Attila alkotmányjogász, parlamenti képviselő jelezte, csak akkor lehet eredményes a népszavazás, ha országosan a szavazásra jogosultak legalább 25 százaléka igennel voksol. Varga Attila kifejtette, két ellentétes hatásról van szó. Az egyik az érzelmi hatás, amit a magyar nemzet egysége megőrzése szükségességének tudata táplál, a másik az egzisztenciális hatás. Annak mérlegelésére: vajon elég erős-e a magyar gazdaság arra, hogy adott esetben tömegesen jelentkező új magyar állampolgároknak az ezzel járó összes jogosultságokat megadja. Az RMDSZ álláspontja: támogatja az Országgyűlést, hogy akár törvénymódosítással, akár más módon biztosítsa a magyar állampolgárság megadását. Az RMDSZ többször kifejezte aggodalmát azzal kapcsolatban, hogy a kettős állampolgárság ösztönözheti a kitelepülést. Sokan mondják, hogy az RMDSZ évekig hallgatott az autonómiáról, most a közelgő választások miatt vette élő. Varga szerint viszont az RMDSZ 2003 januárjában megtartott szatmári kongresszusán elfogadott programban is megerősítést nyert az autonómiára való törekvés. Varga hangsúlyozta, autonómiát erős parlamenti jelenléttel, aktív részvétellel lehet elérni, s nem törvénytervezetek benyújtásával, amelyek szakmailag megalapozatlanok. /Sike Lajos: Erős parlamenti jelenlét nélkül nem lehet autonómia! Kettős állampolgárság és (vagy?) autonómia. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. szept. 20./

Orbán Viktor, Magyarország volt miniszterelnökének jelenlétében avatták fel szept. 19-én Zilahon a zilahligeti református templomot. A legnagyobb magyar ellenzéki párt elnöke a magyar nemzet újraegyesítéséről beszélt, kijelentette, hogy a polgári kormány által megindított békés, határok feletti nemzet-újraegyesítés nem futó kalandja volt az újabb kori magyar történelemnek, hanem csak előhang. Orbán Viktor kijelentette, komoly bajokat vél felfedezni a pártok világában. A felszínen valóban az látszik - fejtegette -, hogy a státustörvényt ellehetetlenítették, a magyar egyetem támogatását megkurtítják, az autonómia ügyében hímeznek-hámoznak. De a felszín alatt készülöben van egy egységesülő magyar nemzetstratégia, amely valóban áthidalja a határok felett — hangoztatta Orbán, kijelentve: "mi ugyanis elsősorban nem politikai küzdelmet folytatunk pártokkal pártokért, kormányokkal kormányokért, a mi küzdelmünk elsődleges célja a közösségépítés, a teljes magyar nemzeti egység megalkotása." A polgári kormány által elindított újraegyesítés nem állt meg a mostani években sem, önálló életet kezdett élni — mondta a szónok, megállapítva, hogy "eljutottunk a kettős állampolgárságról szóló népszavazásig is". S ha meglesz a kettős állampolgárság — tette hozzá —, akkor még nyilvánvalóbbá válik, hogy Magyarország az erdélyi magyarok számára remény, hiszen Magyarország és a határon túli magyarok vagy együtt emelkednek fel, vagy sehogy. A közös cél egy olyan nemzetstratégia megteremtése, amely a magyar közösség minden tagja, minden családja számára személyes felemelkedést, személyes boldogulást is kínál — mondta Orbán. /Borbély Tamás: Készülő nemzetstratégiáról beszélt

Orbán Viktor. Felszentelték a zilahligeti református templomot. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 20./

A Magyarok Világszövetsége összegyűjtötte az aláírásokat, ennek alapján meg kellett szavazni a referendum kiírását. A népszavazáson felteendő kérdés így hangzik: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással — kérelmére — magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. Tv. 19. paragrafusa szerint »Magyar Igazolvánnyal« vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?” Eörsi Mátyás /SZDSZ/ képviselő kifejtette, hogy ő nemmel fog szavazni a népszavazáson. Szerinte Magyarország két szomszédjával együtt már belépett az unióba, sorra kerül majd Románia és Horvátország is, ezért a kettős állampolgárságnak nincs értelme. - Egy tipikusan budapesti balliberális polgártól nem is lehet elvárni, hogy érzékelje: az uniós csatlakozás közben éppen hogy rendezni kellene a nemzeti együvé tartozás ügyét, vállalni kellene a nemzetegyesítés feladatát, szögezte le írásában Sylvester Lajos. Szabó Vilmos államtitkár /MSZP/ szerint meg kell nézni, hogy a kettős állampolgárság bevezetése mit jelent az adott közösségre nézve. Ez a lépés vajon a szülőföldön maradást szolgálja-e? A Fidesz maradéktalanul támogatja a népszavazást, az MDF képviselői (Dávid Ibolya, Herényi Károly) a népszavazás mellett érveltek, bár Dávid Ibolya elnökszónynak előbb kétségei voltak a szavazás kimenetele felől, a magyarországi lakosság egy részét nem tartja elég érettnak az ügy jelentőségének érzékelésére.

Tizenöt év alatt ki juttatta oda a magyar társadalom bizonyos rétegeit, hogy a határon túl rekedt nemzetrészekkel kapcsolatban ellenszenvet éreznek? A „tízmilliós Magyarország”, a „Merjünk kicsik lenni”, a magyar nemzeti jelképek lejáratása és meggyalázása, a határon túli magyarok ügyének ébrentartása helyett az aberráns másságkeresés, a státustörvény kiherélése, a körülötte keltett, Magyarországról táplált nemzetközi botránysorozat, a szomszéd államok vezető köreivel való elvtelen lepaktálás egyaránt ludas ebben. A legnagyobb felelősség az írott és elektronikus sajtónak egy részét terheli, amely társult a balliberális és szocialista körökhöz. Jellemző, hogy a referendum kiírásának országgyűlési elfogadása után a Magyar Hírlap jegyzetírója, Nagy Iván Zsolt szerint „a dolgok jelenlegi állása szerint a nép bizony szavazni fog a kettős állampolgárságról, azután pedig vagy a határon túli magyarok utálják majd szívből a magyarországiakat, vagy fordítva, az itteniek egy része gyűlöli majd az erdélyieket. Ez a biztos.” (A nép baja). A szerző már százezres tömegek áttelepedésével számol. Közben Magyarország lakossága rendkívüli mértékben fogy, öregedik. Nemzetstratégia? — minek az? A kettős állampolgárság könnyített megszerzése elleni merényletsorozatban a pálmát Aczél Endre vitte el, az MTV Napkelte műsorában Patrubány Miklóssal folytatott beszélgetésben mondta:

Illyés szerint „magyar, aki magyarnak vallja magát”. Ha egy olyan pici előny származik abból, hogy én magyarnak vallom magamat, és nagyon távol vagyok még az Európai Uniótól, akkor meg fogom keresni azt a hetedik leágazású rokont, aki magyar, és arra hivatkozva fogom magamat magyarnak nevezni. De ne beszéljek a levegőbe, azt tudja például ugye, hogy hogyan történt az izraeli bevándorlás? Mentek az orosz zsidók tömegestül, de harminc százalékuk nem volt zsidó, se vallási, se faji tekintetben. Ennél s aljasabb sértés eddig nem érthette a Magyarországon kívül élő nemzetrészeket, minősítette Aczél szavait Sylvester. /Sylvester Lajos: És mégis magyarnak, számkivetve... = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. szept. 21./

A kormánynak szándékában áll egyeztetéseket tartani a kettős állampolgárság ügyében, hiszen annak esetleges bevezetése egy sor kérdést vet fel, amelyet újra kell gondolni és szabályozni - mondta Polgár Viktor külügyi szóvivő szept. 21-én Budapesten. Hozzátette: a szabályozás nyilvánvalóan nem lehet diszkriminatív és egy sor kérdés általános rendezését igényli. Kitért arra is, hogy sok esetben kétoldalú megállapodásokat is módosítani kell emiatt. Kovács László külügyminiszter a parlamentben beszélt azokról a tisztázatlan kérdésekről, amelyeket a népszavazás felvet, így arról, milyen jogosítványok járnak az így megadott állampolgársággal, vagy meglesz-e ebben a kérdésben a négy párt konszenzusa. /Kettős állampolgárság: egy sor kérdés tisztázatlan. = Népszavazás (Marosvásárhely), 2004. szept. 22./

Kányádi Sándor keserű verse jut eszébe Borbély Lászlónak a Hargita Népe szerkesztőjének a kettős állampolgárságról kiírandó magyarországi népszavazással kapcsolatos véleményekről. Valóban a hajdani szegénylegény sorsára jutnak a határon túli magyarok: nem kellünk mi „sem itten, sem ottan”? Van aki kételyeit fogalmazza meg, más meg nyílt ellenpropagandába kezd. A Népszabadság vezető publicistája /Aczél Endre/ arról írt, hogy ő nem hajlandó fizetni sem az orvosi kezelését, sem a nyugdíját a magyar állampolgársághoz jutott külfoninak. Valójában az utódállamok magyarjainak a kettős állampolgárság inkább csak lelki megnyugvást, erkölcsi elégtételt jelentene. Szerencsére, hallani más hangokat is Magyarországon. A Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára /Szabó Vilmos/ ismételten leszögezte, hogy az uniós kihívások közepette sem lesznek (mármint a Magyarország határain kívüli magyar újságok, tévék – következésképp, az olvasók, a nézők) a magyar kormányzat mostohagyermekai. Nadrágszíjszorításról viszont mindegyre szó volt, kevesebb pénz jut mindenféle támogatásra. A határon túli kezdeményezések folytatását ellehetetleníti a pénzelvonás. /Borbély László: Nadrágszj. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. szept. 23./

Az eddiginél többen mérkőznek meg az október 10-i előválasztásokon Székelyföldön a képviselői és szenátori helyekért – jelentette ki Nagy Zsolt, az RMDSZ országos kampánystábjának vezetője szept. 23-án Kolozsváron. A sajtótájékoztatón jelen volt Markó Béla, az RMDSZ államelnök-jelöltje, is, aki elmondta: az előválasztásokra független, illetve MPSZ-es politikusok is jelentkeztek. Megemlítette Pécsi Ferenc parlamenti képviselő, a Szatmár Megyei Polgári Kör elnökét és Szondy Zoltán csíkszeredai újságírót. Markó ismertette a Párbeszéd az autonómia kampányprogram főbb pontjait: a kulturális autonómia megvalósítását az RMDSZ elsősorban abban látja, hogy a magyar közösség maga felügyelje kulturális intézményeit. A területi autonómiát illetően kifejtette, minél nagyobb együttműködésre van szükség a székely régiók között, valamint azt, hogy a meglévő nagyrégiók szerkezetén változtatni kell. Markó Béla a kettős állampolgárságról is kifejtette véleményét: szerinte kedvezményben részesülhet az, aki erdélyi magyarként magyar állampolgárságot igényel. A kettős állampolgárság alanyi jogon való megadása azonban a kivándorlást segítené elő, mondta. /(Rostás-Péter Emese): Többen jelentkeztek a képviselői és szenátori helyekre. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. szept. 24./

Szept. 23-án, a Határon Túli Magyarok Hivatalában tartott budapesti sajtótájékoztatóján Markó Béla, az RMDSZ elnöke nyilatkozott: aggasztóak azok a jövő évi magyarországi költségvetés-tervezetről szóló előrejelzések, amelyek szerint csökkenne a határon túli magyarok támogatása.

Markó Béla — korábbi közvélemény-kutatásra hivatkozva — elmondta: a kettős állampolgárság felgyorsíthatná az erdélyi magyarság kitelepülését abban az esetben, ha az életszínvonalbeli különbség tartósan megmarad Magyarország és Románia között. Az erdélyi magyarság többsége támogatná a kettős állampolgárságot - fűzte hozzá.

A Népeségtudományi Kutatóintézet álláspontja szerint — amit a HVG idéz — a 3 millió határon túli magyar jelentheti Magyarország "demográfiai tartalékát". Az eltartottak egyre növekvő aránya az aktív népességhez képest máris súlyos problémákat okoz a magyar gazdaságnak. Sokat segíthet, ha évente legalább 12 ezer aktív korban lévő betelepülővel gyarapodhat a népesség. Márpedig ilyen nyelvet tudó, iskolázott, értékes munkaerő csakis a határon túli magyarok területeken található. /Markó Béla: aggasztóak a határon túli magyarok támogatásáról szóló költségvetési előrejelzések. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 24./

Szept. 25-én tartotta II. kongresszusát Székelyudvarhelyen a nyolc hónappal ezelőtt alakult Magyar Polgári Szövetség (MPSZ), melyen 153 küldött vett részt 12 területi, zömmel székelyföldi szervezet megbízásából. A kongresszust elsőként Kövér László, a Fidesz Magyar Polgári Szövetség alelnöke köszöntötte, aki beszédében élesen bírálta az RMDSZ politikáját. A magyar politikus kitért a kettős állampolgárság kérdésére is. A Fidesz arra biztatja a magyarországiakat, hogy vegyenek részt a választásokon, és szavazzanak igennel. Ez önmagában még nem jelenti a törvény elfogadását, hiszen ahhoz kétharmados parlamenti többség kell, amire Kövér a jelenlegi országgyűlésben sok esélyt nem lát. Az SZDSZ attól fél, hogy az Eörsi Mátyás szerint 90 százalékban Fidesz-párti erdélyi magyarság kettős állampolgárként, szavazati joggal a mai ellenzék több kormányciklus erejéig bebetonozhatja a magyar hatalomba. Emiatt a mai kormánypártok részéről ellenkampány várható, egy esetleges elutasító szavazat pedig egy újabb Trianonnal is felérhet a határon túli magyarság számára.

A kongresszus több állásfoglalást is elfogadott a kettős állampolgárság, az autonómia és a délvidéki magyarüldözés ügyében. /Makkay József: Szabad választásokat követel az MPSZ. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 27./

Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke soron kívüli találkozót kért az Országgyűlés elnökétől és a parlamenti pártok frakcióvezetőitől, mert szerinte a parlament alkotmány sértést követett el, amikor újabb akadályt gördített a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kiírása elé, közölte sajtótájékoztatóján. „Az Országgyűlés alkotmány sértést követett el, amikor az MDF kérésére szeptember 20-án napirendre tűzte az üggyel versengő törvénytervezetet. A magyar parlament szeptember 13-án a több mint 200 ezer összegyűlt aláírás alapján elrendelte a kötelező ügydöntő népszavazást a külhoni magyarok állampolgárságával kapcsolatban, a 20-i döntéssel azonban akadályt gördített a népszavazás kiírása elé”. Szakértők szerint nem zárható ki, hogy a népszavazást épp az MDF által benyújtott törvénytervezetre hivatkozva nem írják majd ki, amely szintén a határon túli magyarok kettős állampolgárságának megszerzésével kapcsolatos. /MVSZ: alkotmányt sért a magyar Országgyűlés. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 28./

Az Erdély Ma hírportál három körkérdést intézett olvasóihoz az éppen aktuális romániai magyar közéleti kérdésekkel kapcsolatban. A hírportál szerkesztősége értékelte a válaszokat. Jelezték, a beérkezett válaszok mennyisége kevés volt. Az első kérdésre, hogy ki képviselné a legmegfelelőbbben a romániai magyarságot elnökjelöltként, a szavazatok 44%-át Szilágyi Zsolt kapta, második a 24%-os Szász Jenő, 20%-kal pedig Eckstein-Kovács Péter végzett a harmadik helyen. A második kérdés: hány százalékot szerez Markó Béla a romániai elnökválasztáson? Az olvasók 68%-a 2%-os, azaz minimális támogatottságot jósolt, és csupán 7% reménykedik abban, hogy Markó Béla jobb eredményt fog elérni, mint annak idején Frunda György (8%). A harmadik kérdés: a kettős állampolgárság növelné-e az erdélyi magyarok kivándorlásának mértékét? Az olvasók 21%-a még egy 5%-os "visszavándorlásra" is tippelt, mintha a "külső" állampolgárság védőernyőként garantálná az itthoni, nyugodtabb

életet. Mindössze 29%-nyi voksol a kivándorlási kedv fellendülésére. /Nincs alapja a tömeges kivándorlással való riogatásnak. Szabad választáson Szilágyi Zsolt lehetne az RMDSZ államfőjelöltje. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. szept. 28./

Amikor baloldali kormány van hatalmon Magyarországon, furesamód mindig felbukkan egy-egy szélsőjobboldali, náci nézeteket valló csoport. Mint most Bácsfi Diána és elvbarátai. Méghozzá éppen az alkalmas időben. A koalíciós kormány fellélegezhet. A balliberális sajtó fotókat közöl a magát Szálasi reinkarnációjának hirdető hungarista növezérről. Ilyenkor menetrendszerűen felszólítják Orbán Viktort, hogy tessék elhatárolódní, írta Fábíán Tibor. Így lett szélsőséges, aki Trianonra emlékezik, aki Wass Albertet dicsérni, aki az asszimilációs törekvésekre rámutat, aki a délvidéki magyarokat félti, aki kiáll a kettős állampolgárság és a székelyföldi autonómia mellett. /Fábíán Tibor: Festett ellenség. = Krónika (Kolozsvár), 2004. szept. 28./

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke szept. 28-án átvette Schmuck Andortól, a Tisztelet Társaság elnökétől azokat a dokumentumokat, amelyek szerint 173 magyarországi önkormányzati testület támogatja, hogy a határon túl élő hetven évüket betöltött magyar nemzetiségűek könnyített eljárásban kaphassák meg második állampolgárságként a magyar állampolgárságot. Schmuck szerint ez 800 ezer állampolgár pozitív támogatását jelenti. Szólt arról is, hogy egyeztetett Patrubány Miklóssal, az MVSZ elnökével, aki szerint ez az akció nem ellentétes a népszavazással. Hozzáfűzte: a határon túli szervezetek is pozitívan fogadták e kezdeményezést. Az elnök asszony elmondta: a kezdeményezésről tájékoztatja a parlamenti frakciókat, és állásfoglalásukat kéri. - A magyar Alkotmánybíróság úgy döntött: mégis lehet ügödöntő népszavazás a magyar közvéleményt foglalkoztató kórházprivatizációról. Politikai elemzők szerint amennyiben a testület visszautasítja a kettős állampolgárságra vonatkozó referendummal kapcsolatos alkotmányos kifogásokat is, nem lehet kizárni, hogy a két népszavazást egy időben rendezik meg.

A Fidesz szorgalmazta, hogy a testület mielőbb döntsön a kettős állampolgárságról szóló referendumról is, mert így mindkét témáról egyszerre lehetne népszavazást kiírni. /Kettős állampolgárság - csak hetven éven felülieknek? Összeköthetik az MVSZ-referendumot a kórházprivatizációval. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. szept. 29./

Terényi János magyar nagykövet Kolozsváron kijelentette: Jogi aggályok nem merülnek fel a kettős állampolgársággal kapcsolatban, mert a román törvények lehetővé teszik ezt a státust, további politikai és alkotmányjogi konzultációkat kell viszont folytatni annak érdekében, hogy megfelelő megoldás szülessen ebben a kérdésben. Terényi kifejtette: sem Ion Iliescu államfővel, sem Mircea Geoana külügyminiszterrel folytatott beszélgetésen nem merült fel ez a kérdés, a román tárgyalópartner nem érdeklődött a kettős állampolgárságról szóló magyarországi népszavazásról. A nagykövet szerint a kettős állampolgárság lelki kapcsolatot jelent az anyaországi és a határon túli magyarok között. Közölte: megbízatási kötelezettsége szerint minél szélesebb körű kapcsolatrendszert kell kiépítenie a romániai magyarság képviselőivel, és ennek igyekszik is eleget tenni. Felhívta a figyelmet az egységes parlamenti képviselet szükségességére. Terényi minden felsőbb szintű román-magyar tárgyalásán szerepel a csíkszeredai konzulátus kérdése. Ennek a hivatalnak létjogosultsága indokolt, mivel a jelenlegi romániai kirendeltségek túlságosan leterheltek. Terényi Kolozsváron az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének vezetőivel, valamint az erdélyi magyar történelmi egyházak Kolozsváron székelő püspökeivel és Tökés László egyházfővel találkozott. Terényi Emil Boc kolozsvári polgármestert is felkereste. A megbeszélés két témakörre szorítkozott, egyrészt a helyhatósági választások utáni változás

megállapításáról, valamint Kolozsvárnak a román–magyar viszony alakulásában betöltött kiemelkedő szerepéről esett szó. /Borbély Tamás: Magyarországnak is fontos az RMDSZ parlamenti jelenléte. Emil Boc-kal is találkozott az új magyar nagykövet. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 1./

A környezetvédelem, az észak-erdélyi autópálya, valamint az európai integrációs folyamat témája állt — többek közt — a középpontjában annak a megbeszélésnek, amelyet okt. 1-jén Szatmárnémetiben folytatott Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke Valer Dorneanuval, a román képviselőház elnökével. A találkozó után a felek közös sajtóértekezlet keretében számoltak be megbeszéléseik eredményeiről. A kettős állampolgárság kérdésével kapcsolatos magyarországi jogi procedúrákról a magyar fél tájékoztatást adott vendéglátójának. Dorneanu elmondta: meggyőződése, hogy sikerül majd e kérdésben a megfelelő megoldást megtalálni a két ország jó kapcsolatának és az európai normáknak a figyelembevételével. /Környezetvédelem, autópálya, európai integráció - a tegnapi Szili–Dorneanu találkozó fő témái. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 2./

Orbán Viktor, a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség elnöke szerint pártja azt fogja javasolni a magyarországi választópolgároknak, hogy szavazzák meg a kettős állampolgárságot, amennyiben azt akarják, hogy a határon túl élő magyarok biztonságban boldogulhassanak szülőföldjükön, s ne kelljen a biztonság keresése érdekében Magyarországra költözniük — nyilatkozta az újvidéki sajtónak a politikus. Orbán közölte: a Fidesz hajlandó egyeztetni a Magyar Szocialista Párttal, hogy közösen alkossák meg azokat a törvényeket, amelyek a kettős állampolgárság gyakorlásához szükségesek. "Mi ezt a pártok felett álló, nemzeti kérdésnek tekintjük" — tette hozzá a volt magyar miniszterelnök. A pártelnök szerint nincs létalapja annak a gondolkodásnak, amely szembeállítja a kettős állampolgárságot az autonómiával. /A Fidesz a kettős állampolgárság támogatására szólít. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 5./

Szili Katalinnal, az Országgyűlés elnöke az RMDSZ Szatmár megyei vezetőivel is találkozott. A vele készült beszélgetésben kijelentette: a magyar kormány olyan megoldást ajánl majd a kettős állampolgárság ügyében, amelyet mind a négy parlamenti párt támogat. Szili Katalin szerint a miniszterelnök–váltás nem változik a magyar kormány külpolitikája. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a jelenlegi kormány külpolitikáját tekintélyt és elismerést szerzett magának a világban, ezt az irányvonalat akarja folytatni az elkövetkezőkben is. Arra a kérdésre, hogy a magyar kormány csökkenti-e határon túliaknak szánt támogatás mértékét, Szili Katalin kijelentette, a kormány mindig egyeztetett a határon túli magyar érdekképviseletekkel, mielőtt a költségvetést elkészítette volna. Így lesz ez most is. /Simon Levente: A kettős állampolgárságot társadalmi egyetértésre kell alapozni. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. okt. 5./

Nyáron a Bálványosi Szabadegyetem előestéjén, amelynek Orbán Viktor másfél évtizede állandó résztvevője, váratlanul megjelent Medgyessy Péter, és számára nyélbeütöttek egy találkozót, amelyre az „érdeklődőket”, akárcsak jó húsz évvel azelőtt, buszokkal fuvarozták. Az előző évben a marosvásárhelyi Félziget-fesztivált szervezték rá a tusványosi szabadegyetemre. Szili Katalin Szatmárnémetiben járt, nem beszélt a kettős állampolgárság kérdéséről, és szó sem esett az autonómiaügyről. Orbán Viktor viszont a nagyváradi Áldás — népszerű rendezvényen elmondta, hogy bízik a kettős állampolgárságról kiírt népszavazás sikerében. Szólt arról is, hogy a kettős állampolgárság és az autonómia ügyét nem szabad pártpolitikai szintre lehúzni és úgy kezelni, ez össznemzeti kérdés, nem választási

ciklusfüggő. A magyar exkormányfő a kettős állampolgárságról és az autonómiáról bővebben szolt egy vajdasági — temerini — nagygyűlésen, majd újságírói kérdésekre is válaszolt. Kifejtette: „A népszavazásról szóló törvény elegendőnek tekinti azt, hogy az emberek 25 százaléka vegyen azon részt, de azoknak ebben az esetben egy irányba kell szavazniuk. Mi őszintén, nyíltan és egyenesen fogunk erről a kérdéstről Magyarországon beszélni. Azt fogjuk javasolni a választópolgároknak, hogy ha azt akarják, hogy a határon túl élő magyarok szülőföldjükön biztonságban boldogulhassanak, s ne kelljen a biztonság keresése érdekében Magyarországra költözniük, akkor szavazzák meg a kettős állampolgárságot. Ez az utolsó eszköz arra, hogy a határon túli magyarok biztonságát megteremtsük szülőföldjükön. Ellenkező esetben egyre nagyobb számban érkeznek Magyarország határain belülre. Ez nem érdeke sem a határon belüli, sem a határon túli magyaroknak. A magyarok elsősorban biztonságot keresnek, hiszen mindenfajta feszültséget élnek át nap mint nap. A kettős állampolgárság tehát maga a biztonság. Miért tagadnánk meg ezt a délvidéki vagy az erdélyi magyaroktól?

Nincs létalapja annak a gondolkodásnak, amely szembeállítja a kettős állampolgárságot az autonómiával. A kettős állampolgárság a biztonságos szülőföldön maradás feltétele. Az autonómia a saját ügyek helyben való intézésének eszköze. A kettős állampolgárság tehát a biztonság, az autonómia az élet mindennapjainak a megszervezési módja.” /Sylvester Lajos: Áldás helyett békétlenség. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. okt. 7./

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) okt. 15-én, a Bocskai-szabadságharc négyszázadik évfordulóján rendezett megemlékezésén indítja el a kettős állampolgárságról szóló népszavazást támogató kampányát - jelentette be Patrubány Miklós, a szervezet elnöke. Ekkor a nagyszalontai Bocskai István Alapítvány kezdeményezésére meghirdetik "azt a világméretű programot, amelyben a külföldi magyarok úgynevezett kopogtató levélben fordulnak magyarországi honfitársaikhoz és arra biztatják őket, hogy ezen a népszavazáson (...) vegyenek részt" - közölte. Az alapítvány vállalta, hogy mintegy 5.000 képeslapot nyomtat ki és azokat eljuttatja Nagyszalonta valamennyi magyarországi testvértelepülésének, illetve több más határon túli település is jelezte, hogy bekapcsolódik a levelezős kampányba. /MVSZ-kampány a kettős állampolgárságról szóló népszavazás támogatására. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. okt. 12./

Szent-Iványi István SZDSZ-képviselő szerint a kettős állampolgárság ügyének a legnagyobb baja, hogy az játékszere mindkét politikai oldalnak. Mint mondta a kettős állampolgárság ügyében "a baloldalon érzékelhető, inkább MSZP-sek körében, egy nyilvánvaló irigységből, kenyérféltésből származó szorongás: ha megadjuk, akkor majd átjönnek, és akkor nem lesz munkahely, nem lesz megélhetés".

Az erdélyi autonómia kérdésköre kapcsán elmondta: ezen ügy megoldására is az unióhoz való csatlakozás adhat reményt. Eckstein-Kovács Péter, Kolozs megyei RMDSZ-es szenátor, aki szintén részt vett a tanácskozáson, szolt arról, a közvélemény-kutatások szerint az erdélyi magyarok nagy többsége támogatja a kettős állampolgárság megszerzésének lehetőségét. Ugyanakkor, mint mondta, "büszke" az SZDSZ-re, hogy nem támogatja a kettős állampolgárságot. A kettős állampolgárság negatív következménye lehetne ugyanakkor a magyarok kitelepülése Erdélyből, aminek elősegítése nem lehet cél — hangsúlyozta. /Magyar politikai játékszere a kettős állampolgárság ügye? SZDSZ: Megoldás Románia EU-csatlakozásától remélhető. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 19./

A határon túli magyar autonómiák megalakulásának, illetve a kettős állampolgárság megvalósulásának szükségességét hangsúlyozták az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a

szlovákiai Magyar Koalíció Pártja, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség vezetői okt. 17-én Szilvásváradon. Nem lehet magyar integráció és nemzeti egységesülés szabadság nélkül - mondta Szilágyi Zsolt az EMNT alelnöke, a romániai MPSZ választmányának elnöke a bükki Szalajka-völgyben álló Kárpátok Őre szobor előtt tartott, a Fidesz Gazdatagozata és az Egri Végvár Polgári Körök által szervezett ünnepségen. „Az erdélyi szabadságharc, a felvidéki, a kárpátaljai, a délvidéki autonómia-küzdelem, tulajdonképpen az európai esély a magyarok számára, a szabadság esélye" - mondta. A politikus szerint, aki elveszítette a hazáját, annak katonává kell válnia, „Erdélyben, Egerben (...) vagy máshol meg kell harcolni a mindennapi szabadságért, a magyar megmaradásért, sőt (...) a magyar politikai identitásért is meg kell harcolni" - mondta.

A szétszakítottság az szétfejlődést jelent, meglazulnak a nemzet egyes tagjai között a kötelékek, nem lesznek közös célok - hangsúlyozta Duray Miklós a szlovákiai MKP ügyvezető alelnöke. A Kárpátok Őre emlékmű is arra figyelmeztet szerintem, hogy a nemzetet nem csak akkor kell megvédenünk, amikor fegyverekkel fenyegetik, hanem még inkább szükséges akkor, „amikor a nemzet kilenc részre van szakítva". Szerinte a nemzet közös fejlődésének három alapvető feltétele a közös történelem, a közös jelenbeli élmények és a közös jövő tervezése. „Ha autonómiánk lesz, ha kettős állampolgárságunk lesz, akkor mondhatjuk el, hogy a trianoni trauma oldódóban van és a nemzet minden nap, minden évben egységesebbé válik - jelentette ki a megemlékezésen Ágoston András, a VM DP elnöke. Emlékeztetett arra, hogy elsőként a történelmi Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége mondta, ki, hogy a magyarságnak autonómiára van szüksége majd a VM DP vetette fel először a kettős állampolgárság ügyét. Közlése szerint, az idei év kulcsfontosságú az autonómia és a kettős állampolgárság szempontjából egyaránt, hiszen Erdélyben már a gyakorlatban is elindult az autonómia megvalósításáért a küzdelem, az anyaországban pedig népszavazást tartanak a kettős állampolgárságról.

Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke végvárakhoz hasonlította a határon túli magyar közösségeket. Közöttük a legszorongatottabb végvárnak nevezte a kárpátaljai magyarságot, hiszen nekik vízumot kell váltani ahhoz, hogy az anyaországba látogassanak – mondta. A Kárpátok Őre, vagyis a fából faragott monumentális őrkatona eredetijét 1915-ben állították fel Kolozsvárott, annak emlékére, hogy a honfoglalás idején Árpád fejedelem örök segítségével ellenőrizte a Kárpátok hágóit. Szeszák Ferenc szobrászművész alkotását 1918-ban felégették, majd az alkotás mása 2002-ben kapott helyet Szilvásváradon. /Szabad tanácskozás a határon túli magyarokról. Az autonómiáért és a kettős állampolgárságért. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. okt. 19./

Visszautasították a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) aláírásait. Az MPSZ képviselői felháborítónak tartják, amiért az ügyészség beavatkozott a politikai életbe, és úgy vélik, milderre azért volt szükség, hogy megfélemlítsék azokat, akik másképp gondolkodnak, mint az RMDSZ.

Az MPSZ értesülései szerint például a Szilágy megyei RMDSZ elnöke, Seres Dénes szenátor személyesen telefonált Erdei Józsefnek, akitől számonkérték aláírását. Seres Dénes szenátor, RMDSZ-elnök szerint semmilyen megfélemlítő akció nem indult Szilágy megyében, de tisztázni kellett, hogy azok az RMDSZ nyilvántartásában szereplő tagok, akik aláírták az MPSZ-t támogató listákat, továbbra is a szövetség tagjainak tartják magukat, vagy átpártoltak a polgári szövetséghez. Az aláírók szándékainak tisztázása során pedig kiderült: többen voltak olyanok, akiknek tudtuk nélkül használták fel adataikat, amelyeket egészen más célból — a kábeltvévé vagy a kettős állampolgárság ügyében rendezett aláírásgyűjtéskor — rögzítettek, magyarázta a szenátor. /Székely Kriszta: Többen nem ismerik el aláírásukat. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 26./

A magyar alkotmánybíróság elutasította a kettős állampolgárság ügyében ügyszóító népszavazást elrendelő országgyűlési határozat ellen benyújtott kifogásokat, s ezzel helybenhagyta a parlament szeptemberi egyhangú döntését. Ismeretes, a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöksége 2003. augusztus 18-án döntött arról, hogy a kettős állampolgárság ügyében népszavazást kezdeményez. A határon túli magyarok kettős állampolgárságának ügyében az MVSZ népszavazási kérdése: "Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással — kérelemre — magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. tv. 19. paragrafus szerinti magyarigazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?" Patrubány Miklós szerint december 5-én, a kórházak privatizációjáról szóló ügyszóító népszavazással egy időben az emberek kinyilvánítják véleményüket a kettős állampolgárság ügyében is. Az MVSZ elnöke egy milliárd forintot kér a kettős állampolgárság ügyének népszerűsítésére. /Kíírhatják a népszavazást kettős állampolgárság-ügyben. Egymilliárd forintot kér Patrubány kampányra. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. okt. 27./

Nincs jogi akadály a kettős állampolgárság ügyében kezdeményezett referendum megtartásának — döntött az Alkotmánybíróság. A Magyarok Világszövetségének sokak számára meglepetést okozó sikeres aláírásgyűjtése után az Országgyűlés elrendelte a népszavazást. „Vajon fel tudjuk-e mérni, mekkora a tét, érzéklni tudjuk-e azt, hogy Magyarország felnőttkorú lakosságának a nemzet egysége mellett vagy Trianon és a Párizs melletti békeszerződéseket szentesítve ennek elutasításáról kell döntenie?” – tette fel a kérdést Sylvester Lajos. Amennyiben nem szavaznák meg, az távlatait tekintve a kollektív öngyilkosság egyik súlyos esete lenne. Az SZDSZ hangoztatja fennen, hogy tagsága a kettős állampolgárság ellen szavaz. Az SZDSZ — még az erdélyi származású Szent-Iványi Istvánt is beleértve — az uniós csatlakozástól, az európai integrációtól várja a „megoldást.” Tokay György szenátor pedig azt nyilatkozta: amennyiben a kettős állampolgárság megszerzése lehetségessé válik, akkor ki lehet írni a magyar határon: „Az utolsó oltsa le a villanyt!” (Ez a nagyotmondás felér Kovács László Magyarországra áttelepedő 23 millió románjáról szóló meséjével.) Aczél Endre újságíró azzal rémítgeti a magyar lakosságot, hogy az ő pénzükből kapnak magyar színvonalú nyugdíjat az Erdélyből áttelepedő öregek. Aczél szerint „...a zsidók automatikus izraeli állampolgársága mögött egy nagyon nagy szponzor áll, melynek neve történetesen nem Izrael, hanem az Egyesült Államok. Nekünk nincs ilyenünk.” /Sylvester Lajos: Magyar villanyoltás. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. okt. 30./

„A kettős állampolgárságról szóló magyarországi népszavazás kérdéséhez fűzött kommentárjainkat egyenesen a magyar kormányhoz továbbítjuk majd” – vetett véget a román Külügyminisztérium és a Krónika közötti, több napon át tartó levelezésnek Catalin Ionita, a szaktárca szóvivője. Eduard Kukan szlovák külügyminiszter nemrégiben „nem modern megközelítésnek” nevezte a kettős állampolgárság intézményéről tartandó magyarországi népszavazást. „Nem tudom, mit hozhat majd mindez a mi magyar polgártársainknak” – mondta a szlovák diplomácia első embere. Kukan kifejtette: úgy véli, hogy a szlovákiai magyarok jogbiztonságát kellő mértékben és megfelelő törvények szavatolják, újabbakra aligha lehet szükség. /Salamon Márton László: Bukaresti no comment a kettős állampolgárságra. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 2./

Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke szerint elsősorban lelki elégtétel és a méltányosság gyakorlása lenne a kettős állampolgárság megadása azoknak a

magyaroknak, akik 84 éve a magyar hazától elszakítva is megőrizték nyelvüket, kultúrájukat, azonosságukat és a magyar nemzethez való tartozásuk tudatát. A Fidesz álláspontja szerint a kettős állampolgárság intézménye biztonságot, minden korábnál erősebb kapcsolatot teremt a Trianon után a határon túl rekedt és a magyarországi magyarok között. Az MSZP ellenzi a kettős állampolgárságot, azzal érvelve, hogy ez egy második Trianon, az erdélyi 18 és 35 év közötti magyar fiatalok közül minden harmadik kivándorolna Magyarországra, ha megkapná az állampolgárságot. Patrubány arra buzdítja a határon túli magyarokat, hogy kapcsolódjanak be az Üzenet haza címmel indítandó mozgalomba: minden külföldi írjon most levelet magyarországi rokonainak, barátainak, ismerőseinek, testvértelepüléseken élő idegeneknek és kérje, hogy vegyenek részt a népszavazáson. Szerinte kudarc esetén az MVSZ "addig és olyan sokszor fog népszavazást kezdeményezni, amíg sikerrel nem jár". - A kettős állampolgárság nem megoldás sem a határon túli magyaroknak, sem Magyarországnak, mert egy tömeges bevándorlás összeroppanthatja az anyaország gazdaságát — jelentette ki Lendvai Ildikó, az Magyar Szocialista Párt (MPSZ) frakcióvezetője.

Szavazzanak nemmel a decemberi népszavazáson mindkét kérdésre, vagyis a kettős állampolgárság megadására, illetve a kórházprivatizáció letiltására — erre biztatja szavazóit Magyarországon az MSZP és a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ). Ezt Kuncze Gábor SZDSZ-elnök és Hiller István MSZP-elnök nov. 2-án közösen monda ki. /Megoszlik a magyar pártok véleménye a kettős állampolgárságról. Fidesz: Összekapcsolja a Trianon után elválasztott magyarokat — MSZP: Második Trianon! = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 3./

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke a Hiller István szocialista pártelnökkel folytatott megbeszélése után kijelentette: „Az MSZP és az SZDSZ arra biztatja választóit, hogy szavazzanak nemmel a decemberi népszavazáson mindkét kérdésre, mivel nem áll megfelelő információ rendelkezésükre ahhoz, hogy felelős döntést hozzanak.” December 5-én a kettős állampolgárság mellett az egészségügyi privatizációról lesz ügyszavazás. Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője szerint: „Egy tömeges bevándorlás összeroppanthatja az anyaország gazdaságát. Egy felmérés szerint az erdélyi 18 és 35 év közötti magyar fiatalok közül minden harmadik kivándorolna Magyarországra, ha megkapná az állampolgárságot. Ez egy második Trianon”. Gyurcsány Ferenc kormányfő fontosnak nevezte annak vizsgálatát, hogy a kettős állampolgárság miként hatna a szülőföldön maradásra, illetve a magyarországi oktatásra, egészségügyre, munkaerőpiacra. Kijelentette, kíváncsi arra, hogy a népszavazás kezdeményezői konzultáltak-e az ügyben a határon túli magyarság legitim politikai tényezőivel. Németh Zsolt (Fidesz) sajnálatát fejezte ki, amiért a kormány elutasítja a kettős állampolgársággal kapcsolatos népszavazás ügyét. A politikus a populizmus mintapéldányának nevezte a miniszterelnök azon kijelentését, hogy az intézkedés nagy terhet róna a hazai költségvetésre. Herényi Károly (MDF) azt emelte ki, a magyar állampolgárságot úgy kell biztosítani a határon túli magyaroknak, hogy ahhoz ne kelljen elhagyniuk szülőföldjüket, és az ne igényeljen többletforrást a költségvetésből. Csapody Miklós (MDF) pedig felkérte a kormányt: biztosítson kétmilliárd forintot a határon túli magyarok kettős állampolgárságáról szóló népszavazást megelőző tájékoztató kampányra. /Magyarországon megindult a vita a kettős állampolgárságról. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 3./

Trianont emleget az MSZP a kedvezményes honosítás törvénybe iktatásáról dönteni hivatott magyarországi népszavazás kapcsán. Az exodustól tartó szocialisták tehát nem fognak az igen mellett kampányolni. Megfelelő tájékoztatás nélkül a pánikkeltésre alkalmas félinformációk erősödhetnek fel, írta Csinta Samu, a lap munkatársa. Az olyanok, mint a 23 millió román

munkavállaló, most meg a harmincszázalékos kivándorlás. /Csinta Samu: „Akciós” állampolgárság. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 3./

Az RMDSZ teljesen méltányosnak tartja a határon túli magyaroknak azt az igényét, hogy aki magyar nemzetiségű, az kedvezményesen juthasson magyar állampolgársághoz, ehhez viszont elengedhetetlen, hogy a magyarországi szavazók többsége igennel voksoljon, és nem ért egyet a Magyar Szocialista Párt (MSZP) és a Szabad Demokraták Szövetségének (SZDSZ) ezzel kapcsolatos álláspontjával — nyilatkozta Markó Béla szövetségi elnök az MTI-nek.

A Fidesz sajnálattal vette tudomásul, hogy a pártelnökök a kettős állampolgárság pártok felett álló nemzeti ügyét pártkérdéssé silányítják, s közli, nem változtat álláspontján: a kettős állampolgárság ügyét nemzeti ügynek tekintik, így támogatják.

Arról, hogy milyen konkrét tartalma is legyen a jövőben a kettős állampolgárságnak, a későbbiekben kellene egyeztetni a határon túli magyar szervezetek és a magyar politikai pártok álláspontját — vélte Markó Béla.

A magyar politikai pártok egyébként népszavazás nélkül is megoldhatták volna ezt a kérdést, ha meglett volna erre a politikai szándék — hangsúlyozta az MTI-nek Markó Béla.

Egy közvélemény-kutatás szerint a határon túli magyar fiatalok közül minden negyedik kivándorolna, igen jelentős részük Magyarországra. Ebből a körből csaknem minden második ember szívesen dolgozna néhány hetet-hónapot külföldön — derül ki a Határon Túli Magyarok Hivatalának szeptemberi felméréséből

Somogyi Ferenc magyar külügyminiszter (aki nov. 2-án tette le hivatali esküjét): "a kettős állampolgárság ebben a formájában átgondolatlanul bedobott téma, (...) sokkal inkább arra van szüksége a határon túli magyaroknak, hogy a konkrét problémáikat orvosolni lehessen. Tehát azokban az országokban, amelyek nem lettek európai uniós tagok, megkönnyíteni a Magyarországra utazást, a helyben maradáshoz és boldoguláshoz megteremteni azokat a feltételeket — jelentős részben magyar, illetve európai uniós forrásokból — amelyek az oktatás, a gazdasági fejlesztés révén ténylegesen hozzájárulhatnak a magyarok felemelkedéséhez" — mondta. /RMDSZ-igen a kettős állampolgárságra. Markó: Népszavazás nélkül is megoldhatták volna a kérdést. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 4./

Szint vallott a magyar kormánykoalíció két pártjának vezérkara, bejelentették, arra buzdítják szimpatizánsaikat, hogy szavazzanak nemmel a kettős állampolgárságról, illetve a kórházak privatizációjáról kiírt ügydöntő referendumon. Ez azt jelentené, hogy szívesen lemondának rólunk, Magyarország határain kívülre szorított magyarokról, állapította meg cikkében Borbély László, a Hargita Népe főszerkesztője. Hiába érvel, bizonyít az ellenzék, a kettős állampolgárság nem jelentene többletkiadást a magyarországi adófizetőknek, a külföldi magyarság anyaországi exodusától sem kellene tartaniuk. A kormánypártok elzárkózása után következik a magyarországi választópolgárok vizsgálója. December 5-én vizsgálják Magyarország népe. /Borbély László: Arcul csapnának. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. nov. 4./

Markó Béla nem ért egyet a Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége nemre buzdító álláspontjával, mivel teljesen méltányosnak tartja a határon túli magyarok ama igényét, hogy aki magyar nemzetiségű, az kedvezményesen juthasson magyar állampolgársághoz. Frunda György szenátor az állampolgárság megszerzése folyamatának felgyorsítását, a jelenlegi adminisztrációs „tortúra” megszüntetését szorgalmazza, de nem ért egyet az alanyi jogon járó állampolgárság megadásával. „Veszélyesnek tartom, mert tömegesen vándorolnának el a magyarok Erdélyből, ami a szélsőséges román politika érdekeit szolgálná. Én az európai kettős állampolgárság híve vagyok” – nyilatkozta a Krónikának Frunda. Emlékezetes, a 2000-es választási kampányban a Frunda György államfőjelöltiségét

támogató aláírások mellett az RMDSZ a külhoni magyar állampolgárság bevezetése érdekében is aláírásokat gyűjtött Erdélyben, ezeket azonban nem terjesztették fel Budapestre. Lakatos Péter, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének elnöke szerint az erdélyi magyarság számára nincs nagy jelentősége annak, hogy megkapja-e alanyi jogon a kettős állampolgárságot, mivel – Románia 2007-re remélt EU-csatlakozása miatt – ez jobbra jelképes gesztus lenne az anyaország részéről. Szerinte hasznosabb lenne, ha a december 5-i ügyszavazás hárommilliárd forintra rúgó költségeit a határon túli magyarokra fordítanák. A határon túli magyarok exodusától tartva nemrég az RMDSZ Szabadelvű Köre is ellenezte a kettős állampolgárságot. A Magyar Polgári Szövetség kategorikusan elítéli, hogy a magyarországi kormánypártok nemre buzdítanak a kettős állampolgárság ügyében rendezendő népszavazáson. „Arra kérjük a magyarországi választópolgárokat, hogy igen szavazatukkal támogassák a szülőföld elhagyása nélkül megszerezhető állampolgárságról szóló népszavazást. Súlyos és távolra mutató negatív következménye lehet annak, ha megbukik a referendum, ugyanis a határon túli magyarokban azt az érzést keltheti, hogy az anyaországiaknak nincs szükségük a határon túli magyarokra” – jelentette ki Szilágyi Zsolt. A kettős állampolgárság ügyében kiírt népszavazást szorgalmazó Magyarok Világszövetsége a külhoni magyar adóalap bevezetésével szeretné eloszlatni a pénzügyi terhekről szóló aggodalmakat. Az MVSZ szerint amúgy a decemberi referendum ügyében a magyar kormánynak kötelező feladata lenne a távolságtartás. Patrubby Miklós MVSZ-elnök botránynak nevezte, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök nov. 2-án az Országgyűlésben a felelőtlen, rövid távú haszonszerzés populisták politikájának nevezte a kettős állampolgárság ügyében kezdeményezett népszavazást. A Krónika úgy értesült: Gyurcsány Ferenc többek között a kettős állampolgárság ügyében született kormánypárti döntés miatt mondta le a jövő hétre tervezett erdélyi látogatását. Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke közölte: a kettős állampolgárság elutasítása a határon túli magyaroknál katasztrofális következményekkel járó lelki traumát fog okozni, ezért arra kéri a budapesti kormányt, gondolja újra álláspontját. Az Európai Bizottság jelezte, Brüsszel Magyarország belügyének tartja a kettős állampolgárságról tartandó népszavazást, és nem fűz hozzá kommentárt. /Kettős játszma az állampolgárság ügyében. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 4./

A Székely Nemzeti Tanács, Chrudinák Alajos, a Panoráma televíziós műsor szerkesztőségének vezetője, továbbá vitéz lovag Tamás György, a Svédországi Magyarok Egyesületének elnöke, illetve Patrubby Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke kapott díjat az idén. A Székely Nemzeti Tanácsot az erdélyi magyarság, illetve a székelyföldi magyar autonómiaörekvések felvállalásáért tüntette ki a Bocskai Szövetség. Chrudinák Alajos a közép-, illetve kelet-európai társadalmak demokratizálódási folyamatának kibontakoztatásában, illetve e diktatúrák megbuktatásában játszott szerepéért vehette át a rangos kitüntetést. A kolozsvári születésű, Svédországban élő Tamás Györgyöt a magyarországi és az erdélyi magyar kultúra svédországi és európai népszerűsítésében szerzett érdemei elismeréseképpen tüntette ki a Bocskai Szövetség. Patrubby Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke annak eredményeképpen vehette át a díjat, hogy az általa vezetett intézménynek sikerült elérnie, hogy Magyarországon december 5-ére ügyszavazást írt ki a köztársaság elnöke, amelyen a magyarországi szavazók arról dönhetnek, hogy a külhoni magyarok (kérésre) kedvezményes honosítással magyar állampolgárságot kaphassanak, s ezáltal – jelenlegi lakhelyükön maradva – kettős állampolgársággal rendelkezhessenek. /Bocskai-díj a Székely Nemzeti Tanácsnak. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 4./

Az RMDSZ azt kéri, hogy az Országgyűlés állapítson meg évente egy bizonyos százalékot a magyar költségvetésből, amit a határon túli magyarok támogatására fordítana — jelentette ki Markó Béla, az RMDSZ elnöke azt követően, hogy Kiss Péter magyar kancelláriaminiszterrel találkozott Kolozsváron. Markó arra is kérte a politikust, hogy a magyar kormány fontolja meg a kettős állampolgárságról szóló népszavazással kapcsolatos álláspontját. Markó Béla elégedetlenségét fejezte ki, hogy a magyar költségvetésnek mindössze ezredrészét fordítják a határon túli magyarok támogatására. Úgy vélte, hogy a határon túli magyar intézményeknek sokkal könnyebb lenne a jövő tervezése, ha biztosan tudnák, hogy mennyi pénzre számítsanak. A politikus közölte: megoldódni látszik a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem támogatásának a kérdése, így az egyetem a tavaly eredetileg tervezett pénzkerethez hasonló összeget kap a jövő évi magyar költségvetésből is. Kiss Péter közölte: a 2005-ös költségvetésből összesen 12,8 milliárd forintot terveznek fordítani a határon túli magyarok támogatására. A kettős állampolgárságról szóló népszavazás kapcsán Markó megállapította: az RMDSZ és a magyar kormánypártok véleménye eltér egymástól, hiszen míg a szövetség szerint igennel kellene voksolniuk a magyaroknak, a kormánypártok arra buzdították az embereket, hogy nemmel szavazzanak. Az RMDSZ szerint a népszavazás arról szól, hogy kell-e különbséget tenni a magyar nemzetiségűek és a nem magyar nemzetiségűek között, amikor azok magyar állampolgárságot kérnek.

A Kárpát-medencei magyarságnak közösen kell kidolgoznia Magyarország 2007–2013-as nemzeti fejlesztési tervét, aminek az a tétje, hogy javítsa a Kárpát-medencei magyarság életkörülményeit — jelentette ki Kiss Péter kancelláriaminiszter az RMDSZ által szervezett Új kihívások az önkormányzatok előtt című képzési sorozatának nov. 4-i rendezvényén mondott előadásában. Kiss Péter kifejtette: ez a terv új helyzetet teremt, ami új nemzetpolitika megalkotását teszi szükségessé. A magyar kormány a novemberben sorra kerülő Magyar Állandó Értekezleten (MÁÉRT) fog előállni ezzel az új nemzetpolitikával, ami a szülőföldön való boldogulásra, a békés nemzet-újraegyesítésre, valamint a magyar–magyar kapcsolatok útjában álló akadályok speciális megoldásokkal való kezelésére épít. Utóbbi azon országok esetében szükséges, amelyek még nem rendelkeznek egyértelmű európai uniós csatlakozási menetrenddel. /Borbély Tamás: Több támogatást kér az RMDSZ Budapesttől. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 5./

Magyar Alap létrehozását tervezi a magyar kormány. Az elképzelést november közepén, a Magyar Állandó Értekezleten jelentik be. A Magyar Alapot képező összeg a határon túl élő magyarok és az anyaország közötti szellemi és fizikai kapcsolattartás lehetőségeit bővítené, és forrása az adóalpból tehető egyszázalékos felajánlás volna, amelyet a kormány minden évben kiegészítene — áll a lapban. Jelenleg az adózók személyi jövedelemadójuk egy-egy százalékáról mondhatnak le civil szervezetek, egyházak javára — az előbbi bővíthetne a Magyar Alappal. A részletek kimunkálása még hátravan, mint ahogy azoknak az intézkedéseknek a megalkotása is, amelyek támogatják a szülőföldön maradást, és segítik az anyaországgal való kapcsolattartást.

A magyar kormány nem foglal állást a kettős állampolgárság mellett illetve ellen — közölte László Boglár, a magyar kormány szóvivője. A szóvivő Kasza Józsefnek, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ), a legnagyobb délvidéki magyar párt elnöke Gyurcsány Ferenchez intézett nyílt levelére válaszolt, amelyben a vajdasági politikus arra kérte a magyar miniszterelnököt és Hiller Istvánt, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) elnökét, hogy gondolják újra a kettős állampolgársággal kapcsolatos álláspontjukat. Korábban mind az MSZP, mind a kisebbik kormánypárt, az SZDSZ politikusai kijelentették: arra buzdítják választóikat, hogy nemmel szavazzanak. A levélben Kasza József emlékeztetett arra, hogy mindig is meggondolatlan és felelőtlen lépésnek tartotta a népszavazás kezdeményezését a kettős állampolgárságról, ugyanakkor arra is figyelmeztetett, hogy a kettős állampolgárság elutasítása a határon túli

magyaroknál "katasztrofális következményekkel járó lelki traumát fog okozni". A távolságtartásra szólította fel a magyar kormányt a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) is. "A kormánynak kötelező feladata lenne a távolságtartás és a tartózkodás" — mondta Patrubány Miklós. Az MVSZ-elnök botránynak nevezte, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök az Országgyűlésben a felelőtlen, rövid távú haszonszerzés populistá politikájának nevezte a kettős állampolgárság ügyében kezdeményezett népszavazást. A magyar kormányfő "nemcsak állást foglalt, hanem megpróbálta latba vetni tekintélyét, és (...) visszaélt a parlamenti felszólalási lehetőségével" — mondta Patrubány. /Kettős állampolgárság: Távolságtartást ígér a magyar kormány. Magyar Alap létrehozását tervezi a Gyurcsány-kabinet. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 5./

Egy szerencsétlen hasonlattal a jelenlegi magyar kormányzat képviselői, Gyurcsány Ferenc kormányfő és Lendvai Ildikó XXI. századi etnikai Trianonról beszélnek a Magyarország határain kívül élő magyarok kettős állampolgárságának könnyített odaítélése esetében. Kuncze Gábor, az SZDSZ és Hiller István, az MSZP elnöke hasonlóképpen nyilatkozott, arra biztatva a magyar népet, hogy utasítsa el a kettős állampolgárság igényét. A szabad mozgás, munkavállalás és letelepedés liberális kelléktárából csak a szerencsétlen magyaroknak nem juttatnának, állapította meg Sylvester Lajos. A cikkíró emlékeztetett: Trianon következményeként a rokoni szálak szövevénye behálózta az egész térséget. /Sylvester Lajos: Trianon és a kettős állampolgárság. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 5./

A kettős állampolgárság kérdésén kívül az RMDSZ és a magyar kormány között a határon túli magyarság anyagi támogatási rendszerben is léteznek véleménykülönbségek. Kiss Péter kancelláriaminiszterrel Tibori Szabó Zoltán, a lap munkatársa, a Népszabadság tudósítója készített interjút. Kiss Péter igyekezett megmagyarázni, hogy miért utasítja el pártja a kettős állampolgárságot. A szülőföldön való boldogulásra hivatkozott, a békés nemzeti újraegyesítésre. Különbség van az RMDSZ és a magyar kormánypártok álláspontja között a kettős állampolgársággal kapcsolatos népszavazás ügyében, jelezte az újságíró. Kiss Péter magyarázata: Magyarország tagja lett az EU-nak, és Románia belátható időn belül szintén tagjává válik az uniónak. A Kárpát-medencei magyarság nagy része a közös európai határok közé kerül, az elválasztó határok eliminálódnak. Az újságíró megjegyezte, kialakulhat majd a csalódottság az anyaországi esetleges "nem" miatt. Kiss kiemelte, hogy a szülőföldön boldogulás programjával szeretnének nagyon kemény tájékoztató kampányt folytatni. Kiss cáfolta, hogy Gyurcsány Ferenc kormányfő az ellentét miatt mondta le hétvégi erdélyi látogatását, hiszen ő például eljött... /Tibori Szabó Zoltán: Bízom a tisztesség erejében! Beszélgetés Kiss Péter magyar kancelláriaminiszterrel. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 6./

Martonyi János, a Fidesz Szabad Európa Központjának vezetője, volt külügyminiszter szerint a kettős állampolgárságról szóló dec. 5-i népszavazáson "lelki kirekesztés és lelki befogadás" között kell választani. Martonyi erről az Európai Parlament (EP) magyar néppárti delegációjának képviselői fórumán beszélt Budapesten. "Az ország egyik legfontosabb erkölcsi, elvi kérdése, könnyített lesz-e az állampolgárság megszerzésének lehetősége" — mondta Martonyi János. Gál Kinga, a Fidesz európai néppárti (EPP) képviselője arról beszélt: most a sikeres és eredményes népszavazás a legfontosabb, az pedig majd a magyar parlamenti tényezők döntése lesz, milyen tartalommal töltik meg a kettős állampolgárságot. Szájer József, az Európai Néppárt frakcióvezető-helyettese óriási eredménynek nevezte, hogy aktív európai parlamenti munkával sikerült a vajdasági magyar kisebbség ügyét behozni az európai nyilvánosságba. Hozzátette ugyanakkor, hogy a kormány ezután "nem tudta továbbvinni ezt az ügyet". A fideszes politikus szerint Románia EU-csatlakozási tárgyalásai óriási lehetőséget

kínálnak Magyarország számára az ottani magyar kisebbség kérdésének "rendbetételére", valamint a környezetvédelem területén, a verespataki aranybánya miatt meglévő félelmek megnyugtató orvoslására. Járóka Livia néppárti képviselő azt mondta, a romakérdést Románia és Bulgária csatlakozása szempontjából is mérlegre kell tennie az uniónak, és ha szükséges, "be kell avatkoznia". /Fidesz: lelki kirekesztés vagy befogadás. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. nov. 6./

A Népi Cselekvés (NCS) elvben támogatja a Székelyföld autonómiáját és a romániai magyarok kettős állampolgárságát, nyilatkozta Smaranda Enache, a párt alelnöke. "Támogatjuk a régi történelmi régiókra alapuló regionalizációt és Románia közigazgatási-területi újjászervezését", mondta Enache. Az Emil Constantinescu exállamfő vezette Népi Cselekvés az első román párt, amely támogatja a Székelyföld autonómiáját. A párt Hargita és Kovászna megyei parlamenti listáinak minden helyén a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) jelöltjei szerepelnek. Az MPSZ képviselőjelöltekkel szerepel az NCS Maros, Szatmár, Szilágy és Máramaros megyei listáin. /Constantinescuék támogatják Székelyföld autonómiáját. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 6./

Óvna bennünket, hogy jön a második Trianon, amikor az anyaország lemond nemcsak a területekről, hanem azokról is, akik önhibájukon kívül megfosztattak a magyar állampolgárságtól, írta Baranyai Péter. A jobboldali magyarországi pártok a népszavazási kezdeményezés mellé álltak, a cikkíró szerint ezzel levitték az ügyet a pártpolitika iszap-szintjére. A státustörvényt a magyar parlament annak idején nagy többséggel elfogadta. Egyik párt sem merete megtenni, hogy ellene szavazzon. A két magyarországi kormányzó párt (az MSZP és az SZDSZ) azzal fordult szavazótáborához, hogy nemmel szavazzanak a kettős állampolgárság kérdésében. Kasza József és Markó Béla próbálják menteni a menthetőt: felszólítják a magyarországi kormányzópártokat, hogy vizsgálják fölül az álláspontjukat. A kormánypártok részéről ugyanolyan mocskos riogatás, mint volt a huszonhárommillió román, aki előzőnli a munkaerőpiacot.

Az utca embere meg a fogyasztói társadalom élvezetvállású söpredéke hamar lerománosza, leszerbezi, leukránosza azt, aki nem azt a szlenget beszéli, amit ő a flaszteron. De hogy ez a mentalitás a hivatalos politika rangjára emelkedjen, azt álmunkban sem gondoltuk volna, írta Baranyai Péter. /Baranyai Péter: Fölkészülés a letargiára. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 6./

Az MSZP és az SZDSZ aggódik, mondván, a határon túli magyaroknak adandó magyar állampolgárság beláthatatlan következményekkel jár. Kovács László külügyminiszter 1997-ben, a magyar-román alapszerződés aláírása előtt kijelentette, nem hajlandó feláldozni a határon túli kétmillió magyarért Magyarország érdekeit. Horn Gyula pedig arra volt kíváncsi, mi lesz a magyar egészségüggyel, amikor az immár magyar állampolgársághoz jutott határon túliak előzőnlik a magyarországi egészségügyi intézményeket? Az MSZP-nek olyan szakemberei vannak, akik időben felhívják a figyelmet a leselkedő vészre, írta Asztalos Lajos. 2001 decemberében például Kovács László ("23 millió román fogja előzőnleni Magyarországot"), a fő-fő pufajkás, Horn Gyula ("21 millió román özőnli el Magyarországot").

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök szerint a magyar állampolgárság birtokában minden harmadik 18 és 35 év közötti határon túli magyar Magyarországra telepedik. Ezért szörnyen aggódnak, második Trianont emlegetnek. Fialatítás volt az MSZP-ben, de nem hagynak fel a kádári hagyománnyal. Mert ennek az a lényege, hogy ne avatkozzanak a szomszédos országok belügyeibe. Közben szó sem esik arról, hogy a határon túliak döntő többsége megelégszik a magyar útlevéllal, és nem akar áttelepedni. /Asztalos Lajos: Szavazás a kettős

állampolgárságról - harangfélreveréssel kíséri az MSZP, az SZDSZ. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 8./

Németh Zsolt, a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség alelnöke nov. 7-én Háromszékre látogatott és elmondta, azt javasolja a magyarországi választópolgároknak, hogy szavazzanak igennel a határon túli magyarok kettős állampolgárságának biztosítására. „Ennek kapcsán álláspontunk azonos a határon túli magyar politikai alakulatokéval: maradéktalanul támogatjuk a kettős állampolgárság biztosítását” – mondta Németh. Hozzáfűzte, a kettős állampolgárság megadása révén megtörténik a magyar nemzet szellemi újjáegyesítése, erre pedig azért is szükség lenne, mivel 2007 január elsejétől Magyarország is bevezeti a schengeni vízumpolitikát. „Emiatt Magyarország csak vízum alapján engedheti be az EU-n kívüli országok állampolgárait. Ha Románia addig nem csatlakozik az EU-hoz, az erdélyi magyaroknak vízumot kell kérniük Magyarországtól, ez pedig elkerülhető lenne, ha rendelkeznének magyar útlevéllel” – nyilatkozta Németh Zsolt. /Németh Zsolt Erdélyben. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. nov. 8./

A Kolozs megyei RMDSZ nov. 6-án tartotta Önkormányzati Konferenciáját, amelynek során tisztújításra is sor került. Kónya-Hamar Sándor Kolozs megyei RMDSZ-elnök elmondta: ez az első alkalom, hogy a június óta elöljárói tisztséget viselő önkormányzati tagok összegyűlnek. Az új elnök Kerekes Sándor, alelnökök Molnos Lajos és Török Bálint. A konferencia megszavazta az anyaországhoz intézett felhívást, amelyben a kettős állampolgárság egyértelmű igénylése áll majd. /F. I.: Önkormányzati Konferencia Kisbácsban. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 8./

Fábián Ernő tanár és közíró idén töltötte volna 70. évét. Róla emlékeztek meg nov. 6-án Kovásznán családtagjai, volt kollégái, tanítványai és tisztelői. Az eseményen jelen volt Németh Zsolt magyarországi politikus, a Fidesz országgyűlési képviselője is. A városi művelődési házban tartott emlékkonferencián Németh Zsolt és Szilágyi Zsolt parlamenti képviselő, az MPSZ országos választmányának elnöke Fábián Ernő politikai örökségéről értekezett. Nemzetpolitikai gondolkodása kapcsán szó volt az autonómia és a kettős állampolgárság kérdésköréről is. Németh Zsolt elmondta: Magyarország lakosságának 45 százaléka rokoni szálakkal kötődik a határon túli magyarsághoz, ezért arra kéri a határon túli magyarságot: tekintsék sajátjuknak a referendumot, és hívják fel hozzátartozóikat, küldjenek egy képeslapot magyarországi rokonaiknak, és mondják meg nekik: vegyenek részt a referendumon, és szavazzanak igennel. /Bodor János: A helytállás apostola. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 8./

Dec. 3-ig aláírásaikkal fejezhetik ki a kettős állampolgárság iránti igényüket a bihari magyarok. A helyi RMDSZ az első megyei szervezet, amely 20–30 ezer bihari magyar támogatására számítva nagyobb nyomatékot szeretne adni a határon túliak kettős állampolgárságát eldöntő decemberi anyaországi népszavazásnak. Lakatos Péter, bihari RMDSZ-elnök szerint, a magyarországi magyarokra, a Magyar Országgyűlésre kell bízni a döntést, hogy megadják-e a jogot a leszakadt nemzetrészeknek. A lényeg, hogy a kormánypárti propaganda ellenére is elmenjenek szavazni a magyarországi magyarok. Lakatos Péter elmondta: a támogatói listát nem csak az RMDSZ-tagok írhatják alá, hiszen nemzeti ügyről van szó. A kérdés ugyanaz, mint amit a magyarországi referendumon a magyar állampolgároknak feltesznek: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon a

magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001 évi 62. törvény 19. paragrafusa szerint magyar igazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja., November 12-én e kérdést Markó Béla RMDSZ-elnök is felveti a magyar–magyar csúcson, jelentette be a Bihar megyei RMDSZ elnöke. A bihariak anyaországiakhoz intézett kérése, hogy szavazzák meg a kettős állampolgárságot, adjanak bizalmat az erdélyieknek s minden határon túli magyarnak. /*(Balla Tünde): Párhuzamos népszavazás a kettős állampolgárságról. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 9./*

A kettős állampolgárság ügyében Markó Béla, az RMDSZ elnöke azt nyilatkozta, hogy nem ért egyet az MSZP és SZDSZ vezetőivel, és a fiatalság elvándorlásának okait kell megszüntetni. Az elvándorlás létező jelenség, a gond az, hogy miként lehetne mérsékelni legalább, mert megszüntetése egyelőre csak álom. Az autonómia különböző formái jelenthetnek gyógyírt. Nem elég azt mondani: az MPSZ autonómiatervezete rossz, hanem egy kivitelezhető változatot is fel kellene mutatni, írta Gábor Attila. A frissen beiktatott magyar külügyminiszter kifejtette: az EU nem támasztott feltételeket Romániával szemben autonómiakérdésben. Ezzel ezt a kérdést lezártak tekintette.

A kettős állampolgársággal kapcsolatos szocialista és szabad demokrata nyilatkozatoknak fényében kellene az RMDSZ vezetésének újragondolnia az anyaországi pártokkal való kapcsolatát. Ellentmondásos, hogy az erdélyi magyarság nagy része a jelenlegi magyarországi ellenzékkel rokonszenvez, míg az RMDSZ vezetői a kormánypártokkal tartanak fenn igen szívélyes kapcsolatot. Arra a Fideszre mutogatnak ujjal némely politikusok, amelynek képviselőivel egy frakcióban, az Európai Néppártban fognak majd együtt ülni az RMDSZ-képviselők. Kovács Miklós a Kárpátaljáról és Kasza József a Vajdaságból is értetlenül áll a magyar kormánypártok gesztusa előtt. /*Gábor Attila: Mi tartjuk a rokonságot, ők a távolságot. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 9./*

A kettős állampolgárság a határon túli magyarok számára útlevele Európához — vélekedik Orbán Viktor. A kettős állampolgárság kedvezményes megadását nem támogató SZDSZ elnöke, Kuncze Gábor kijelentette: amennyiben a többség igennel szavaz, akkor ennek az állampolgárságnak egyenrangúnak kell lenni a magyarországgal. Orbán Viktor Fidesz-elnök arra biztatta a soproni választókat, hogy a decemberi népszavazáson voksoljanak a kettős állampolgárság mellett. "Aki a kettős állampolgárságra nemet mond, az soha nem lehet 15 millió magyar miniszterelnöke" — hangoztatta. A határon túli magyarságnak azért lenne kedvező a kettős állampolgárság megszerzése, mert növelné "otthon maradásuk biztonságérzetét" — mondta Orbán Viktor. A Magyar Szocialista Párt (MSZP) szerint a kettős állampolgárságról szóló népszavazás nem a határon túli magyarok útleveleiről szól, hanem arról, hogy egyenrangú állampolgárként egyforma jogokkal és kötelezettségekkel bírjanak. Az MDF szerint nincs szükség a nemzetpolitikában új koncepcióra, mert helyes a szülőföldön maradás eddigi stratégiája — mondta Csapody Miklós MDF-es országgyűlési képviselő. Jelezte, hogy az MDF a kérdésben nyolcpontos javaslatot fogalmazott meg, amelyet a nov. 12-én ülésező Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) elé terjeszt. Többek között javasolja a magyar állampolgárság kedvezményes megszerzésének biztosítását, illetve a külhoni állampolgárságról szóló törvény megalkotását, egy elkülönített kommunikációs alap létrehozását a kettős állampolgárságról szóló népszavazás ügyében, valamint a Határon Túli Magyarok Bizottságának felállítását az Országgyűlésben. Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke kifejtette, hogy a kettős állampolgársággal kapcsolatos sikeres népszavazás esetén elkerülhetetlen lesz az előrehozott választás. Patrubány Miklós veszélyesnek nevezte a kormány ellenkampányát, utalva arra, hogy a múlt héten a két kormánypárt vezetői nemleges szavazásra szólították fel a lakosságot a kettős

állampolgárságról tartandó népszavazáson. Véleménye szerint a magyar kormány a kettős állampolgársággal kapcsolatban "ötmillió magyarral kerül szembe". Patrubány Miklós a kettős állampolgárok orvosi ellátásra való jogosultságával kapcsolatban azt mondta, hogy a kormány a lakosság félelmét akarja felkelteni, társadalombiztosítási ellátásra ugyanis a törvény szerint csak azok a kettős állampolgárok jogosultak, akik belföldinek minősülnek. /Egyenrangú vagy "kvázi" állampolgárság? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 9./

Kovács Miklós KMKSZ-elnök úgy vélte: mivel a második fordulóra bejutott két jelölt majdnem döntetlenre áll, felértékelődtek a kárpátaljai magyarok szavazatai, amit az is jelez, hogy Viktor Juscsenko, a Mi Ukrajnánk ellenzéki tömörülés jelöltje megkereste a KMKSZ-t, hogy tárgyalni szeretne a szervezet támogatásának elnyeréséről. A KMKSZ elnöke megbeszélést folytatott Juscsenkóval, aki a több mint 40 ezres tagságú magyar szervezet támogatása fejében vállalta, hogy elnökké választása esetén támogatja a Tiszamelléki járás és a magyar tankerület létrehozását, a kárpátaljai magyarság nyelvi jogainak kiterjesztését és a magyarországi támogatások előtti bürokratikus akadályok megszüntetését. Kovács hangsúlyozta: az elnökválasztás második fordulójában a KMKSZ-nek a hatalmi törekvések ellensúlyozásával és igen aktív kampányolással meg kell fordítani az eredményt a magyarok településeken. A „KMKSZ” Ukrajnai Magyar Pártnak bejegyeztetéséhez a törvények értelmében 10 ezer támogató aláírást kell összegyűjteni Ukrajna megyéinek kétharmadában. A KMKSZ választmánya nyilatkozatot fogadott el a határon túli magyarok kettős állampolgárságának támogatásáról, felszólítva a magyarországi választópolgárokat, hogy december 5-én vegyenek részt a népszavazáson, és szavazzanak igennel a határon túli magyarok kettős állampolgárságára. /Pártot alapított a KMKSZ= Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 9./

Az SZDSZ elsőként kimondta, hogy nem támogatja a kettős állampolgárságot, kisvártatva hasonlóan nyilatkozott az MSZP is. A FIDESZ honlapja az újvidéki Magyar Szót idézte: "Egy akkora pofon csattant el a magyarság arcán a magyar parlamentben, hogy a hangja betöltötte a Kárpát-medencét, sőt, áthullámozott a tengeren túlra." A Jobbik nemzetárulónak nevezte az MSZP-t, hasonlóan vélekedett a Magyar Igazság és Élet. A Magyar Demokrata Fórum támogatja a kettős állampolgárságot. A határon túli szervezetek vezetői, Bugár Béla, Kasza József és Markó Béla egyaránt álláspontja felülvizsgálatára kérték a kormánypártot. /B. Zs.: "Nyújts feléje védő kart!" A kettős állampolgárság ügyében döntő népszavazási kezdeményezés fejleményei hétről hétre. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. nov. 9./

Demeter János, a Kovászna Megyei Tanács elnöke az erdélyi magyarság és az RMDSZ nevében kérni fogja a nov. 9-én Sepsiszentgyörgyre látogató Hiller Istvánt, a Magyar Szocialista Párt elnökét, hogy a magyarországi kormánypártok ne ellenezzék a határon túli magyarok kettős állampolgárságát. Az RMDSZ kereszténydemokrata platformja kérte a Kovászna Megyei Tanács vezetését, hogy az MSZP elnökével tervezett találkozón tiltakozzon a magyarországi kormánypártok álláspontja ellen. A Háromszéki RMDSZ Kereszténydemokrata Mozgalom platformja "megdöbbenéssel" vette tudomásul, és elítélte Hiller István és Gyurcsány Ferenc kormányfő kijelentéseit, akik azt javasolták a magyarországi választópolgároknak, hogy a december 5-i népszavazáson voksoljanak a kettős állampolgárság ellen. /Kettős állampolgárság. = Nyugati Jelen (Arad), 2004. nov. 9./

A kettős állampolgárság magyarországi vitái az erdélyi vezetőket is állásfoglalásra kényszerítik. Az RMDSZ Bihar Megyei szervezete párhuzamos „népszavazást” kezdeményez

a megyében. A Magyar Ifjúsági Értekezlet (Miért) sajtóközleményben tudatta sajnálkozását amiatt, hogy a magyar kormánypártok a kedvezményes honosítás elutasítására hívták fel szavazóikat. A Miért elhamarkodott lépésnek tartja ezt a negatív állásfoglalást, mert kialakítását nem előzte meg érdemi magyar–magyar párbeszéd. A kérdés kapcsán Kántor Lajos, a Korunk főszerkesztője Gyurcsány Ferenc kormányfőhöz és Hiller István MSZP-elnökhöz intézett nyílt levelet, amely szerint a „határon túli magyarokkal kapcsolatos gyakorlatot a magyarországi pártok és kormányok pillanatnyi politikai érdeke határozza meg”, és úgy véli, hogy a Rákosi-, majd a Kádár-rendszer felfogása és külpolitikai gyakorlata a nemzetértelmezésben nem tűnt el nyomtalanul. /Nemtetszését fejezte ki a Miért és Kántor Lajos is. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 9./

Puskás Bálint szenátor sajtótájékoztatóján hangoztatta: sértőnek találja a Magyarország határain kívül élő magyarok számára, hogy a két kormánypárt felszólította a magyar állampolgárokat, szavazzanak nemmel a kettős állampolgárságról tartandó december 5-i népszavazáson. Ez a határon kívül élő magyarok megsértése, semmibevevése — jelentette ki. /s.): Inkább hallgassanak! = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 9./

Magyarországon a kormánypártok nagy akcióba kezdtek, mondván, nekik az az érdekük, hogy a külföldi magyarok ne vándoroljanak ki, maradjanak meg szülőföldjükön. Azonban ez nincs összefüggésben a kettős állampolgársággal — az arról szól, amiről szól: a magyar állampolgárság elnyerésének módozatairól —, másfelől éles ellentétben áll a magyar költségvetés adataival, amelyek jelentősen csökkentik a külföldi kulturális és oktatásügyi intézményeknek nyújtott támogatásokat... Kiss Péter kancelláriaminiszter Erdélyben és a Vajdaságban járva elmondta, hogy kormánya új nemzetiségpolitikát terjeszt elő (!). Ennek része a békés nemzeti újraegyesítés véghezvitele. Hát nem ezt a célt szolgálná a kettős állampolgárság megadása, vetette fel Bogdán László. Az igazi az, hogy a szocialista—szabaddemokrata kormány, amelyik annyit beszél a másságról, a személyiségi jogokról, miért akarja a határon túli magyarságot megfosztani a szabad mozgás és a szabad helyváltoztatás jogától? – kérdezte Bogdán László cikkében. Ráadásul Magyarország népessége aggasztóan csökken, úgy tűnik, ezt a kormánypártok bevándoroltatott kínaiakkal akarják pótolni. Az elmúlt negyven év agyimosásának megvan a szomorú eredménye. /Bogdán László: Új jobbágység. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 9./

/ A Népszabadság nov. 4-i számában megjelent Hatástanulmány a kettős állampolgárságról, amelyet a L. K. szignóval jegyeztek. A munka magyar nemzetegyesítést ellenző beállítottsága egyértelmű. A „tanulmány” valóban egy második Trianon országot tönkretévő rémképét festi a maradék Magyarország állampolgárai elé. Hamis az a megállapítása: „Egészségügyi ellátások, nyugdíj és szociális juttatások járnak minden magyar állampolgárnak. Egyszerű lakcímbeljelentéssel a kettős állampolgároknak is. Az ellenőrzés lehetetlen, az igénybe vehető juttatások köre rendkívül nagy.” Szó sem esik arról, hogy a kettős állampolgárság könnyített megszerzése érdekében elvégzendő törvénymódosítások éppen azt célozzák meg, hogy az eddig kötelező feltételként előírt állandó magyarországi lakhelyet, és a megélhetési forrás biztosítását kizárhassák az állampolgárság megszerzésének kritériumai közül. Aki munkát vállal, az fizeti a társadalombiztosítási járulékokat, lehet akár magyar, akár kínai, s ennek következményei a társadalmi juttatások is. Mivel a tanulmányban a premissza hamis, hamisak a belőle levont következtetések is. „A tanulmány szerint az egészségügyi alapellátás elvileg biztosítási alapon működik, ténylegesen minden Magyarországon lakót megillet valamilyen alapon.” Nyilvánvaló azonban, hogy aki Erdélyben vagy a Vajdaságban lakik, azt „nem illeti meg valamilyen alapon” semmiféle biztosítás. A hatástanulmány szerzői szerint „mintegy 750 000-en rendelkeznek magyar igazolvánnyal, s csaknem 95 milliárd

forintos többletköltséget okozna, ha valamennyien igénybe vennék a kettős állampolgárság előnyeit. Félmillió személy esetén 63 milliárd, százezer emberrel számolva pedig 12 milliárd lehetne az összeg.”

Természetesen, a magyar kettős állampolgárság tenne tönkre mindent, mert az összes többi nép, amely nemzettestvéreit maga mellé engedi, ha nem is mindig vígan, de elégedetten él. Sylvester Lajos kérte: Mondjon nekünk valaki még egy európai nációt, amelynek tanulmánygyártó tollnokai ekkora elvetemültséggel próbálnák maguktól elidegeníteni és ellökni nemzetársaikat! /Sylvester Lajos: Hatástanulmány a kettős állampolgárságról. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 9./

Székesi Ferenc, a Romániai Magyar Szó munkatársa óvatosan bírálta a kettős állampolgárságról kibontakozott magyarországi politikai vitát, de nem mondta ki az MSZP és az SZDSZ elutasító álláspontját, csak annyit írt, ez a vita az erdélyi magyarság számára mélységesen megalázó. „Hogy megint helyettünk gondolkoznak.” „Állampolgárságtól függetlenül magyarnak maradtunk” – írta. Hozzátette megengedően: a kettős állampolgárság megadása vagy meg nem adása az erdélyi magyar létnek nem a kulcskérdése. /Székesi Ferenc: Svéd asztal. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 9./

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök szerint a szociális területre és munkaerőpiacra is súlyos terhet róna, ha a kettős állampolgársággal rendelkező határon túli magyarok akár csak százezres nagyságrendben települnének át Magyarországra. Ha a kettős állampolgárság hatására százezres nagyságrendben jelennének meg álláskereső Magyarországon, az a munkanélküliségi ráta növekedését eredményezhetné, lenyomhatná a már dolgozók bérét és 35–40 milliárddal növelné a munkaerőpiaci alap kiadásait. "Orbán Viktor nem mond igazat, amikor azt nyilatkozza, hogy a költségvetésnek nem kerül pénzébe a kettős állampolgárság bevezetése" — jelentette ki Gyurcsány Ferenc. /Súlyos teher. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Az MSZP részt vesz a kettős állampolgárságról szóló népszavazás ügyében kezdeményezett MDF-es négypárti egyeztetésen — jelentette be Hiller István elnök. "Azt szeretnénk, hogy gondoljuk végig együtt, hogy lássuk és halljuk egymás érveit. Hiller utolsó percben visszamondta tervezett sepsiszentgyörgyi látogatását. Ezzel kapcsolatban annyit mondott: elsődlegesen a bukaresti magyar kulturális központ sepsiszentgyörgyi fiókjának ügyében utazott volna, de a román külügyminisztérium jelezte, hogy a pontos helyszín kérdésében további egyeztetés szükséges. Közölte: számára nem jelentett volna akadályt a tüntetés abban, hogy részt vegyen Sepsiszentgyörgyön a Magyar Kulturális Intézet fiókjának bemutatásán. /Kettős állampolgárság: Hiller egyeztetne. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Vass Lajos, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának politikai államtitkára látogatott Sepsiszentgyörgyre nov. 9-én, ahova eredetileg Hiller István minisztert, a Magyar Szocialista Párt elnökét (MSZP) várták, aki azonban előző este lemondta tervezett látogatását. Vass Lajos találkozott a Kovászna megyei és a sepsiszentgyörgyi közigazgatási vezetőkkel, majd megtekintette a Lábás ház nemrég megkezdődött közös román–magyar helyreállítási munkálatait. Ezután a közeli Sepsikilyénben Vass Lajos Razvan Theodorescu kulturális miniszterrel együtt ünnepélyesen átadta az ottani középkori unitárius templomnak a magyar és a román kormány közös támogatásával restaurált részét. Előzőleg a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) - amikor még Hiller István nem mondta le látogatását - bejelentette, hogy nov. 9-én a Lábás háznál néma tüntetést szervez tiltakozásul a magyar kormány álláspontja ellen, amelyet a kettős állampolgárságról szóló népszavazás ügyében képvisel. A tüntetők

megjelentek a helyszínen. "Nemzetárulók!" — kiáltották többen is a tüntetők közül. A transzparensen egyebek között olyan feliratok voltak olvashatók, mint "Van kormányotok, de szívetek nincs", "A határok változtak, mi maradtunk". Vass Lajos az MTI kérdésére válaszolva azt mondta: Hiller István más, halaszthatatlan programja miatt volt kénytelen lemondani látogatását. A sepsiszentgyörgyi látogatását visszamondó Hillert nyílt levélben kereste meg Demeter János, a Kovászna megyei tanács RMDSZ-es elnöke. Kifejtette: "Nem az erdélyi magyarság felelős a trinanoni tragédiáért, de hiszem, hogy a mindenkori magyar kormány felelős azért, hogy ezt a traumát orvosolja minden magyar lelkében. Pártérdekből nem történhet meg az, hogy az anyaország polgárai nemmel szavaznak arról a természetes igényről, hogy az elszakadt részek magyarjai újra örüljenek a magyar állampolgárságnak." A helyi RMDSZ ezért azzal a kéréssel fordul a kormányzó MSZP elnökéhez, hogy tájékoztassa az anyaország polgárait arról a természetes igényről, hogy Erdély magyarjai joggal kívánják a kettős állampolgárságot. Hasonló nyilatkozatot tett Baka Mátyás, a felső-háromszéki RMDSZ-szervezet elnöke is. /Hiller visszamondta sepsiszentgyörgyi látogatását. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Másodszor fordult elő a '89 utáni Romániában, hogy erdélyi magyarok körében nem éppen baráti fogadtatásban részesült egy magyarországi politikus. 2003-ban a március 15-i ünnepségre meghívott Kovács László pártelnök-külügyminisztert emlékeztették a marosvásárhelyiek a húszmillió román munkavállaló rémképét felfestő kijelentéseire. Ezek ugyan győzelemre vitték a Magyar Szocialista Pártot a 2002-es parlamenti választásokon, de sebet ütöttek az erdélyi magyarságon. Ez a seb fakadt fel újból, amikor az MSZP eldöntötte: arra buzdítja a magyarországi választókat, hogy nemmel szavazzanak a magyar állampolgárság kiterjesztéséről tartandó népszavazáson, és ismét a riogatás eszközéhez nyúlt. Nem volt meglepő, hogy Hiller István pártelnök-kultuszminiszter meghirdetett sepsiszentgyörgyi látogatása is a nemtetszés kinyilvánítását hívta elő. Hiller, az MSZP elnöke talán a legrosszabb megoldást választotta, amikor lemondta látogatását. Zavarában még azt is elfelejtette megszervezni, hogy beosztottjai ugyanazt nyilatkozzák távolmaradása okáról. Hiller István távolmaradása inkább azt üzenete: mi szocialisták sem vagyunk meggyőződve álláspontunk helyességéről, de ezt kívánják rövid távú érdekeink. /Gazda Árpád: A rövidlátás sebe. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Kordás László szerint az áttelepülők özöne Magyarországon lenyomhatná a már dolgozók bérét, és 35–40 milliárddal növelné a Munkaerő-piaci Alap kiadásait. Szerinte ha valaki magyar állampolgárságot kap, akkor jogosult a munkanélküli segélyre, felnőttképzési normatív támogatásra, álláskereső ösztönző juttatásra. Kórózs Lajos, az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium politikai államtitkára elmondta: már néhány ezer fő megjelenése milliárdos nagyságrendű kiadást eredményez a szociális szférában. Szerinte az állampolgársággal járó juttatásokat – így például a családi pótlékot, a GYES-t, a GYED-et, rokkantsági juttatásokat – figyelembe véve: „Nyolcszázezer ember áttelepülésével számolva ezek a kiadások 161 milliárd forintot tennének ki”. Több MSZP-s politikus is reagált Orbán Viktorra, a Fidesz elnökének azon kijelentésére, hogy a kettős állampolgárság európai útlevelet jelent. „Ennél nagyobb butaságot már régen mondtam” – jelentette ki Kórózs Lajos államtitkár. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök szerint „Orbán Viktor nem mondtam igazat”, amikor azt hangsúlyozta, hogy a költségvetésnek nem kerül pénzébe a kettős állampolgárság bevezetése. „Nem valós veszély, csak riogatás, hogy a kettős állampolgárság óriási terhet róna a költségvetésre, vagy felborítaná a hazai választási arányokat” – mondta napirend előtti hozzászólásában Országgyűlésben Herényi Károly (MDF). /Kétszáz milliárdos kiadások? = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Folyik a nemtelen vita a kettős állampolgárság megadásának kötelezettségét kezdeményező ügyszavazás dolgában az anyaországban. Hetek óta összehangolt befolyásolási kampány folyik a voksolás lehető kimenetelét illetően: az MSZP—SZDSZ felszólítja a választókat, hogy mondjanak „határozott nemet” a kettős állampolgárság ügyére. Kiss Péter is lepődött Markó Béla RMDSZ-elnök hozzáállásán, ki egyrészt a magyarországi támogatások egyfajta stabilizálását és garantálását kívánta, másrészt pedig nem értett egyet az MSZP—SZDSZ szövetség kettős állampolgársággal szembeni ellenszenvével. December 5. közeledik, s Magyarország mai lakossága vizsgálni fog nemzeti szolidaritásból. Jó lenne, hogy ne Kuncze Gábor, Lendvai Ildikó, Gusztos Péter, Eörsi Mátyás és társai sulykolják bele a magyar agyakba, hogy mi is lenne a követendő magyar út. Avar János, Bolgár György aztán végleg ne! – írta Magyar Lajos, a Háromszék főszerkesztője. /Magyar Lajos: Export-import, magyar módra. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 10./

Demeter János, a megyei tanács elnöke Hiller István szocialista pártelnöknek címzett levelet adott át Vass Lajos államtitkárnak. A nyílt levélben Demeter János kifejtette: Háromszék magyarsága örzi tovább egy régi ország képzeletbeli határait, a régi dicsőséget, a Nemzet határait. Az új idők, „Erdély nagy romlása” akkor következett be, amikor a magyarországi pártok összetévesztették a nemzetpolitikát a pártpolitikával, a nemzeti érdeket a pártérdekkel, és próbálták a maguk képére faragni a Trianon utáni elszakadt magyarságot Erdélyben, Felvidéken, Vajdaságban, Kárpátalján, Muravidéken. Az erdélyi magyarság lélekben soha nem szakadt el nemzetétől. Nem szakadt el, mert ez a lelki közösség tartotta életben az elmúlt esztendőkből. Nem az erdélyi magyarság felelős a trianoni tragédiáért, azonban a mindenkori magyar kormány a felelős azért, hogy ezt a traumát orvosolja minden magyar lelkében. Pártérdekből nem történhet meg az, hogy az anyaország polgárai nemmel szavazzanak arról a természetes igényről, hogy az elszakadt részek magyarjai újra örüljenek a magyar állampolgárságnak. Erdély magyarjai joggal kívánják a kettős állampolgárságot. /Egységes magyar nemzetet! = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 10./

Nov. 9-én Sepsiszentgyörgyön ünnepélyesen felavatták Magyarország bukaresti Kulturális Központjának sepsiszentgyörgyi fiókintézményét. A Kovászna Megyei Könyvtár épületében berendezett iroda egyfajta szellemi „alapkőletételén” Demeter János, a Kovászna megyei tanács elnöke köszöntötte a jelenlévőket. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának vezetőjét, Hiller István minisztert képviselő Vas Lajos, a magyar szaktárca politikai államtitkára elmondta: jelenleg a kultúra felértékelődésének vagyunk tanúi. Markó Béla RMDSZ-elnök úgy értékelte: a magyar és a román kormány közös erőfeszítéseit jelzi mind a kilyéni unitárius műemlék-templom restaurálásának befejezése (a magyarországi küldöttség tagjai és az RMDSZ-tisztségviselők a Sepsiszentgyörgy szomszédságában elhelyezkedő faluban lezajlott templomavatóról érkeztek a könyvtárbeli ünnepségre), mind a bukaresti magyar kulturális képviselet fiókjának megnyitása. Markó hozzátette: a kivándorlás aggasztó jelenségét nem lehet olyanszerű korlátozó intézkedésekkel orvosolni, mint a magyarországi kormányzó pártok legutóbbi döntése, melynek révén arra ösztönzik az anyaországiakat, hogy „nem”-mel szavazzanak a kettős állampolgárság ügyében. Ezzel kapcsolatban Hiller Istvánnak címzett tiltakozó levelet adott át Demeter János, a háromszéki magyar közösség nevében, Vas Lajos államtitkárnak. Az ünnepségen – amelyen jelen volt Terényi János, bukaresti magyar nagykövet, illetve Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának vezetője is – közölték: az iroda ügyében megvan az elvi döntés, a fiókintézmény konkrét működését illetően készül az államközi egyezmény, amelynek véglegesítése a sepsiszentgyörgyi kulturális létesítmény tényleges működésének kezdetét is jelenti majd. A bukaresti Kulturális Központ igazgatója, Beke Mihály András elmondta: a fiókintézmény

feladata a magyar-magyar szellemi kapcsolatok gazdagítása olyan vidékeken, amelyek kulturálisan nem önellátók (szemben például Kolozsvárral és Marosvásárhellyel). / (Szonda Szabolcs): A magyar-magyar kulturális kapcsolaterősítés jegyében is. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 10./

Kántor Lajos Gyurcsány Ferenc miniszterelnöknek és Hiller István miniszternek írott nyílt levelében fejtette ki véleményét a kettős állampolgárságról szóló vita kapcsán. Tizenöt éve a magyar (kultur) nemzet egységéről, illetve összetartozásáról van szó, valójában azonban a pártok és kormányok pillanatnyi politikai érdeke határozza meg a "határon túli magyarokkal" kapcsolatos gyakorlatot, szögezte le Kántor Lajos. Van előrehaladás e téren, de a magyarországi szemlélet alapvetően nem változott. A Rákosi-, majd a Kádár-rendszer felfogása a nemzetértelmezésben nem tűnt el nyomtalanul. Egyes emberek, elsősorban talán Illyés Gyula, továbbá Csoóri Sándor, Ilia Mihály és Pomogáts Béla, sokat tettek e szemlélet ellenében. Jellemző a Duna Televízió helyzete: a Duna TV-t amolyan gettónak tekintik, amelyet az Antall-kormány idején hoztak létre, "különösen az országon kívül élő magyarok számára" — következésképpen nem kap megfelelő támogatást. A "határon túli" magyar kultúra kerülhet az eddiginél is nehezebb helyzetbe. A magyar kormány elérte, hogy az európai alkotmányba bekerüljön a kisebbségi jogvédelem; következésképpen gyakorolnia kell ezt a maga politikájában. /Kántor Lajos: Kós Károllyal szóló üzenet Gyurcsány Ferencnek és Hiller Istvánnak a 2004 novemberi MÁÉRT előtt. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 10./

Borboly Csaba, a MIÉRT-elnöke közleményben fejtette ki: elhamarkodottnak tartják, hogy a magyarországi kormánypártok a dec. 5-i népszavazáson, a határon túli magyarok kedvezményes honosításának elutasítására hívták fel szavazóikat. A kedvezményes honosítás ugyanis érdemben nem befolyásolja a kivándorlást, elutasítása viszont lelki traumát okoz a határon túli magyar közösségekben. A MIÉRT a magyar kormány támogatásával olyan szakmai programok megvalósítását tartja szükségesnek, melyek a határon túli magyar fiatalok életesélyeinek, szülőföldön való boldogulásának a lehetőségeit bővítik. A MIÉRT felhívja a magyarországi parlamenti pártok ifjúsági szervezeteinek vezető testületeit, hogy folytassanak konzultációt a MIÉRT-el, az erdélyi magyar fiatalok véleményének megismerése céljából. /Borboly Csaba MIÉRT-elnök: Sajtóközlemény. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 10./

Az RMDSZ Felső-háromszéki területi szervezete nem ért egyet a Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége kettős állampolgárság ügyében tanúsított elutasító magatartásával, olvasható állásfoglalásukban. Negatív szavazásra való buzdítással nem lehet magyar nemzetpolitikát építeni. A mindenkor magyar kormány a trianoni határokon kívül maradt nemzetrészekről szóló döntést csakis az érintettek egyetértésével hozhat. Arra kéri a magyar állampolgárokat, hogy „igen”-nel szavazzanak a kettős állampolgárság kérdésben. /Baka Mátyás területi elnök: IGENT a kettős állampolgárságra! = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 10./

Másfélszer annyian vannak azok a magyarországiak, akik igent mondanak a kettős állampolgárságra, mint azok, akik ellenzik azt — derül ki a Median felméréséből. A legnagyobb arányban azok voksolnak, akiknek van pártpreferenciájuk, és tudják, hogy kedvenc pártjuk milyen álláspontot képvisel, és azzal ők is egyetértenek. A Fidesz-szavazóknak például kétharmada ért egyet az igennel, a szociáldemokraták szavazótáborából pedig többen is szembe mennek pártjukkal. A részvételi aránnyal kapcsolatban, a legoptimistább becslések szerint 45 százalék vesz majd részt a népszavazáson. /Kettős

állampolgárság: Másfélszer több a magyar igen, mint a nem. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

A lehetséges következményekről szóló háttéranyagokra épített, intenzív kampányt készül folytatni a magyar kormány a decemberi népszavazást megelőzően. A kabinet a kettős állampolgárság elutasítását szorgalmazza. A háttér tanulmányokat nov. 10-i ülésén vizsgálta a magyar kormány, ezek szerint 537,4 milliárd forintjába kerül Magyarországnak, ha a jelenleg magyarigazolvánnyal rendelkező több mint 800 ezer magyar áttelepszik. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök egy pécsi látogatás alkalmával úgy nyilatkozott: egy kétkereső családnak évi 336 ezer (személyenként tehát 168 ezer) forintjába kerül, ha a referendum sikerrel jár.

A kormány ugyanakkor igyekszik saját üzeneteket megfogalmazni. Ennek egyik eleme a Szülőföldprogram, azaz a szülőföldön való boldogulás elősegítése: a kormány magyar alap létrehozását és kedvezményes hitelprogram elindítását is vállalja, továbbá a határ menti fejlesztéseket és a nemzeti fejlesztési terv kiterjesztését az egész Kárpát-medencére. A kormány úgynevezett külhoni útlevél bevezetését is tervezi, amelyet a határokon kívül élő magyar anyanyelvű emberek igényelhetnének. Ez viszont ütközik az uniós normákkal. Hiller István MSZP-elnök nov. 10-én nyilatkozott: a külhoni magyar útlevéllel, egymilliárd forintos úgynevezett "szülőföld-alappal", valamint húszmilliárd forintos gazdaságfejlesztési és munkahelyteremtési programmal a kormány többet tud nyújtani a határon túli magyaroknak, mint a kettős állampolgárság.

Révész Máriusz Fidesz-szóvivő komolytalannak minősítette az MSZP kettős állampolgársággal kapcsolatos számításait: a kormánypártok riogatásának a több százezer áttelepülővel ugyanannyi a valóságtartalma, mint a "huszonhárommillió román" rohamának volt. Véleménye szerint a határon túli magyarok közül, aki át akart települni, eddig is át tudott, és a jövőben kettős állampolgárság nélkül is át tud települni. Pokorni Zoltán, a Fidesz alelnöke szerint a népszavazáson arról kell döntenie, hogy minden pénzkérdés-e, vagy van valami más is, ami fontosabb, mint a pénz. A határon túli magyarok szabadsága és az egészség szabadsága nem pénz kérdése — jelentette ki Pokorni Zoltán. /Mibe kerül a kettős állampolgárság? Gyurcsány: Felelős politikus először számol, utána dönt. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

Kasza József, a Vajdasági Magyarok Szövetségének (VMSZ) elnöke szerint a kormánypártok pofon ütötték a határon túli magyarságot amikor a nemmel való voksolásra biztattak a kettős állampolgárság megadásának kérdésében. A vajdasági vezető szerint miközben otthon fizikai pofonokat kapnak a kisebbségben élő magyarok, aközben az anyaországtól átvitt értelemben kapták most ugyanezt. — Nem vagyunk kívánatosak sem otthon, sem itthon, s nem tudjuk hogy hol az otthon, s hol az itthon, és valahol vergődünk a nagyvilágban — közölte.

- A kettős állampolgárságról tartandó ügydöntő népszavazás kezdeményezői nem a felelősségük teljes tudatában cselekedtek, bár jó szándékuk nem kérdőjelezhető meg — vélekedett Duray Miklós, aki egyedül azt tartja üdvözítő kiútnak, ha a népszavazás eredményes lesz és ha a résztvevők többsége igennel voksol. Duray szerint a probléma megoldására azért a népszavazás intézménye az alkalmatlanabb, mert amikor a történelmi magyar állam a trianoni békeszerződéssel megszűnt, erről ugyanúgy nem népszavazással döntöttek, mint ahogy arról sem, hogy az állam megszűnése pontosan milyen következményeket vonjon maga után. /Kasza: Kormánypárti pofon — Duray: nem a referendum a legjobb megoldás. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

Az erdélyi magyarság nyolcvan százaléka jónak tartaná a kettős állampolgárságot, hatvan százaléka kérné is annak elnyerését, a megkérdezettek 17 százaléka pedig nem zárja ki, hogy kettős állampolgársága esetén Magyarországon telepedne le. Ezt mutatja az a felmérés,

amelyet az RMDSZ megbízásából még tavaly októberben készített az Etnikumközi Viszonyok Erdélyi Kutatóközpontja. Horváth István szociológus, a kutatás vezetője az MTI-nek elmondta: a megkérdezettek hét százaléka jelezte, hogy biztosan áttelepedne, ha a román mellett magyar állampolgársággal is rendelkezne, 5,3 százalékuk valószínűnek tartotta az áttelepedését, 4,8 százalékuk pedig azt nyilatkozta, hogy ideiglenesen kipróbálná az anyaországi létet. Ezekből az adatokból következik, hogy 17 százalék nem zárja ki az áttelepedés gondolatát. Egy, csupán a Székelyföldre kiterjedő közvélemény-kutatás megkérdezettjeinek 87 százaléka igényelné a kettős állampolgárságot, 19 százalékuk nyilatkozta azt, hogy a magyar okmányok megkönnyítenék az EU-n belüli munkavállalást, és mindössze hét százalékuk vélte úgy, hogy a kettős állampolgárság a Magyarországra való áttelepedést ösztönözné. A szakemberek szerint a kettős állampolgárság megadása hatással lenne a romániai magyar népesség alakulására a következő évtizedekben. /Erdélyben a magyarok 17 százalékát serkentené kivándorlásra a kettős állampolgárság. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

Külhoni magyar útlevéllel, egymilliárd forintos úgynevezett szülőföldalap létrehozásával, valamint húszmilliárd forintos gazdaságfejlesztési és munkahely-teremtési programmal kívánja segíteni a határon túli magyarságot a magyar kormány. Hiller István kulturális miniszter úgy fogalmazott, „a határon túli magyarság a nemzet szerves része, ebből kiindulva egyedülálló és kivételes státust teremtünk a határon túli magyarság számára. Mást és többet adunk, mint amit a népszavazás ajánl”. Hiller kifejtette: a miniszterelnök Petrétei József igazságügy-minisztert bízta meg azzal, hogy teremtse meg a külhoni magyar útlevél bevezetésének a lehetőségét a határon túli magyarság számára, megszüntetve ezzel a Magyarországra történő belépés minden akadályát. Draskovics Tibor pénzügyminiszter feladata, hogy előkészítse a úgynevezett szülőföldalapról szóló törvényjavaslatot, amelybe kezdő befizetesként a kabinet egymilliárd forintot helyez. Az alap a továbbiakban az állampolgárok, vállalkozók befizetéseiből bővülne, ezeket a befizetéseket a kormány megduplázza majd – vázolta a terveket Hiller. Az alappal kuratórium fog gazdálkodni, ennek elnöke a miniszterelnök lesz, tagjait fele-fele arányban a Magyar Állandó Értekezlet (Máért), illetve a kormány tagjai alkotják majd. A kultuszminiszter elmondta, Kóka János gazdasági miniszter arra kapott felkérést, hogy teremtse meg a „szülőföldön boldogulást” elősegítő gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés feltételeit. Ennek egyik eleme, hogy a Magyar Fejlesztési Bankon keresztül húszmilliárd forintot helyez ki a kormány a határon túli tőkebefektetések segítésére, jelentette ki Hiller István, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) elnöke. Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal határon túli magyar ügyekben illetékes államtitkára cáfolta, hogy a csomag afféle kompenzálása lenne annak, hogy az MSZP a kettős állampolgárságról szóló népszavazáson „nem” szavazatra biztatja Magyarország polgárait. Az eddigi nyilatkozatok alapján látható, hogy a magyar kormány valamennyi határon túli magyar szervezettel szembehelyezkedett, amikor a kettős állampolgárság elutasítására biztatta a választókat. Szabó Vilmos a Krónikának elmondta, a magyar kormány arra tesz javaslatot, hogy bizottság vizsgálja meg, mely szervezeteket kell meghívni a következő Máért-ülésekre. Az államtitkár hangsúlyozta azonban, a kérdés megvizsgálása nemcsak az erdélyi szervezetekre vonatkozik, és a mostani Máért-ülés még a régi felállásban zajlik. /Gazda Árpád: Külhoni útlevelet ajánlanak. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 11./

Az RMDSZ háromszéki területi szervezete is csatlakozik a szövetség parlamenti képviselőinek, a megyei tanács elnökének, az RMDSZ felső-háromszéki területi szervezetének a kettős állampolgárság kérdésében közzétett állásfoglalásaihoz — áll az Albert Álmos elnök által aláírt közleményben. „Hisszük és valljuk, hogy a magyarságot csak területileg és nem lélekben sikerült szétszakítani, hogy külső erők »Trianonját« nem

vállalhatjuk fel önként, nem éleszthetjük újra a decemberi referendum alkalmával. Kérjük anyaországi testvéreinket, szavazzanak IGEN-nel a kettős állampolgárságra” - zárul a közlemény. / (sz.): Igent a népszavazáson. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

Az elvándorlás nem az egyetlen lehetőség, Erdélyben is lehet jövőt tervezni, és értéket teremteni — ez az alapgondolata annak a programnak, amit az RMDSZ nov. 10-én indított útjára. Kovács Péter, az RMDSZ ifjúsági kérdésekért felelős ügyvezető alelnöke Kolozsváron tartott sajtótájékoztatóján elmondta: kezdeményezésükkel arra törekszenek, hogy új, fiatalos arcát mutassák meg az RMDSZ-nek. Az Úton hazafelé című karaván keretében mintegy 30 önkéntes fiatal autóbusszal fogja körbeutazni Erdélyt, és két héten keresztül a legfontosabb településeken fognak nyilvános tereken szóba elegyedni az emberekkel. A karavánnal a Transindex által szervezett Médiabefutón győztesként kikerült három, fiatalból álló könnyűzene együttes és a Szomszédnéni Produkciós Iroda humortársulat is együttutazik. /B. T.: RMDSZ: Az elvándorlás nem az egyetlen lehetőség. = Szabadság (Kolozsvár), nov. 11./

A Háromszék megyei RMDSZ képviselői magyarországi fórumokon és a médiában kéri a választópolgárokat, hogy a népszavazáson voksoljanak igennel a kettős állampolgárságra. Puskás Bálint RMDSZ-szenátor, a szövetség Kereszténydemokrata Mozgalom platformjának elnöke elmondta: a Fidesz, több civil szervezet és az egyházak meghívására Zala, Vas, Győr és Fehér megyébe utaznak, ahol különböző fórumokon és a médiában arra kéri a magyarországi választópolgárokat, ne fordítsanak hátat a határon túli magyaroknak. /A kettős állampolgárságért. = Nyugati Jelen (Arad), nov. 11./

A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) Népi Akció (AP) listáin induló, háromszéki szenátor- és képviselőjelöltek az elmúlt hét végén Kovásznán a Kőrösi Csoma Sándor-szobor előtt elültették az MPSZ-t jelképező fenyőfát, majd a városi művelődési házban bemutatkoztak. A kampánygyűlésen rövid időre magánemberként megjelent Németh Zsolt magyarországi politikus, a Fidesz országgyűlési képviselője és Szilágyi Zsolt parlamenti képviselő, az MPSZ országos választmányának elnöke is. A jelenlevőket Ferencz Botond, az orbaiszéki Székely Tanács elnöke köszöntötte. Tulit Attila, az MPSZ országos alelnöke idézetgyűjteményt olvasott fel Markó Béla és az RMDSZ autonómiával kapcsolatos ellentmondásos kijelentéseiről. Kitért azon ígéretekre is, amelyeket az elmúlt négy esztendő alatt az RMDSZ nem teljesített. Szilágyi Zsoltnak, elmondta: „1990-ben azt gondoltuk, hogy ugyanazért küzdünk, aztán tizennégy év múlva azt láttuk, hogy vannak szenátoraink, akiknek a faexportengedély fontosabb, mint az autonómia. Aztán év elején azt láttuk, hogy a hat képviselőt, aki felvállalta a Székely Nemzeti Tanács autonómiára vonatkozó tervezetének parlament elé terjesztését — az önök sorsát, a magyar jövőt tulajdonképpen —, az RMDSZ-frakcióban Székelyföldről származó képviselők és szenátorok leszekusozták, lediverzionistázták, és politikai gyengeelméjűeknek nevezték. Most, hat-hét hónap elteltével azt látjuk, hogy a tulipános szövetség kampányjelszava az autonómia. És összefogásról beszélnek, de a testvérháborúról nem. Arról nem beszélnek, hogy az MPSZ támogatóit, aláíróit az RMDSZ az ügyészség és a rendőrség kezére adta (...). A Markó Béla támogatására gyűjtött 268 000 aláírást a Központi Választási Iroda néhány óra alatt elfogadta, a mi 26 000 aláírásunkat pedig az ügyészség és a rendőrség immár hetek óta vizsgálja. A tizennégy év alatt kialakult demokráciáról még annyit, hogy az RMDSZ segítségével nem csak Corneliu Vadim Tudort mossák tisztára, hanem a Központi Választási Irodában az RMDSZ, a kormánypárt és a Nagy-Románia Párt koalíciója triumfál.” Németh Zsolt diszkriminatívnak nevezte a román választási törvényt, s kijelentette, e téren vannak még tennivalók, Európának vannak még elvárásai Romániával szemben a jogegyenlőség biztosítása terén. Az autonómia és a kettős állampolgárság kérdéséről a politikus kifejtette: a kisebbségek

megmaradását csakis az autonómia garantálja. /Bodor János: A közöny megöli a reményt. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

Debreceni barátai telefonon érdeklődtek: hogyan lehetséges, hogy Hiller Istvánt, az MSZP elnökét meghívják Székelyföldre, aki a kettős állampolgárság kiterjesztését ellenző párt vezetőjeként a határon túliakra nézve sértő kijelentéseket tett, írta Fekete Réka, a lap munkatársa. Sepsiszentgyörgyön a tüntető tömeg láttán Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke nem tudta kendőzni felháborodását, és a László Házból kijövet úgy becsapta maga mögött a diplomáciai kocsiját, mintha Magyarország határait csattintotta volna a határon túliak orrára. debreceni barátaink féltő telefonhívása, segítségük felajánlása gesztus értékű. A hivatalos magyar álláspont teszik a román politikumnak, élvezzi, hogy a kisebbség nem kell az anyaországnak. /Fekete Réka: Nem minden magyar félti kenyerét tőlünk. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

Négy magyarországi megyébe készülnek utazni a kettős állampolgárság ügyének népszerűsítése céljából az RMDSZ háromszéki szervezetének képviselői a Fidesz, illetve néhány civil és egyházi szervezet meghívására. Ezt Puskás Bálint szenátor, az RMDSZ Kereszténydemokrata Mozgalom platformjának vezetője közölte. (MTI — Sz.): Magyarországon kampányolnak. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) Népi Akció (AP) listáin induló, háromszéki szenátor- és képviselőjelöltek az elmúlt hét végén Kovásznán a Kőrösi Csoma Sándor-szobor előtt elültették az MPSZ-t jelképező fenyőfát, majd a városi művelődési házban bemutatkoztak. A kampánygyűlésen rövid időre magánemberként megjelent Németh Zsolt magyarországi politikus, a Fidesz országgyűlési képviselője és Szilágyi Zsolt parlamenti képviselő, az MPSZ országos választmányának elnöke is. A jelenlevőket Ferencz Botond, az orbaiszéki Székely Tanács elnöke köszöntötte. Tulit Attila, az MPSZ országos alelnöke idézetgyűjteményt olvasott fel Markó Béla és az RMDSZ autonómiával kapcsolatos ellentmondásos kijelentéseiről. Kitért azon ígéretekre is, amelyeket az elmúlt négy esztendő alatt az RMDSZ nem teljesített. Szilágyi Zsoltnak, elmondta: „1990-ben azt gondoltuk, hogy ugyanazért küzdünk, aztán tizennégy év múlva azt láttuk, hogy vannak szenátoraink, akiknek a faexportengedély fontosabb, mint az autonómia. Aztán év elején azt láttuk, hogy a hat képviselőt, aki felvállalta a Székely Nemzeti Tanács autonómiára vonatkozó tervezetének parlament elé terjesztését — az önk sorsát, a magyar jövőt tulajdonképpen —, az RMDSZ-frakcióban Székelyföldről származó képviselők és szenátorok leszekusozták, lediverzionistázták, és politikai gyengeelméjüknek nevezték. Most, hat-hét hónap elteltével azt látjuk, hogy a tulipános szövetség kampányjelszava az autonómia. És összefogásról beszélnek, de a testvérháborúról nem. Arról nem beszélnek, hogy az MPSZ támogatóit, aláíróit az RMDSZ az ügyészség és a rendőrség kezére adta (...). A Markó Béla támogatására gyűjtött 268 000 aláírást a Központi Választási Iroda néhány óra alatt elfogadta, a mi 26 000 aláírásunkat pedig az ügyészség és a rendőrség immár hetek óta vizsgálja. A tizennégy év alatt kialakult demokráciáról még annyit, hogy az RMDSZ segítségével nem csak Corneliu Vadim Tudort mossák tisztára, hanem a Központi Választási Irodában az RMDSZ, a kormánypárt és a Nagy-Románia Párt koalíciója triumfál.” Németh Zsolt diszkriminatívnak nevezte a román választási törvényt, s kijelentette, e téren vannak még tennivalók, Európának vannak még elvárásai Romániával szemben a jogegyenlőség biztosítása terén. Az autonómia és a kettős állampolgárság kérdéséről a politikus kifejtette: a kisebbségek megmaradását csakis az autonómia garantálja. /Bodor János: A közöny megöli a reményt. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

Debreceni barátai telefonon érdeklődtek: hogyan lehetséges, hogy Hiller Istvánt, az MSZP elnökét meghívják Székelyföldre, aki a kettős állampolgárság kiterjesztését ellenző párt vezetőjeként a határon túliakra nézve sértő kijelentéseket tett, írta Fekete Réka, a lap munkatársa. Sepsiszentgyörgyön a tüntető tömeg láttán Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke nem tudta kendőzni felháborodását, és a László Házból kijövet úgy becsapta maga mögött a diplomáciai kocsi ajtaját, mintha Magyarország határait csattintotta volna a határon túliak orrára. Debreceni barátaiak féltő telefonhívása, segítségük felajánlása gesztus értékű. A hivatalos magyar álláspont teszik a román politikumnak, élvezzi, hogy a kisebbség nem kell az anyaországnak. /Fekete Réka: Nem minden magyar félti kenyerét tőlünk. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), nov. 11./

Továbbra is az igent támogatja a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) a kettős állampolgárságról szóló magyarországi népszavazáson - jelentette ki Markó Béla, az RMDSZ elnöke. A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) ülésén számos fontos kérdést kell Budapesten megvitatni. "Ezek közül nem tűr halasztást a kettős állampolgárság ügye, illetve a kérdéssel tartott népszavazással kapcsolatos álláspontok egyeztetése, mivel közismert, hogy ebben eltér a véleményünk a magyar kormányétól" – mondta Markó. További fontos kérdés a határon túli magyarok magyarországi költségvetési támogatásának megvitatását. Az RMDSZ régóta azt javasolja: a magyar költségvetés meghatározott százalékát különítsék el a határon túli magyarok támogatására. Markó Béla jó elképzelésnek minősítette azt, hogy a magyar kormány egymilliárd forinttal úgynevezett szülőföldalapot tervez létrehozni, illetve húszmilliárd forintot különít el a határon túli magyar vállalkozókat segítő gazdaságfejlesztési és munkahelyteremtő programra. Ugyancsak jónak, de kissé megkésettnek nevezte az RMDSZ elnöke a külhoni magyar útlevél bevezetését. "Ezt már jóval hamarabb meg kellett volna tenni" - hangsúlyozta. "Ezek az intézkedések azonban nem állíthatók szembe a kettős állampolgárság népszavazásra feltett kérdésével. Ismert az álláspontunk: a népszavazáson igent kell mondani" - hangoztatta végezetül Markó Béla. /Az RMDSZ továbbra is az igent támogatja. = Népújság (Marosvásárhely), nov. 12./

November 12-én ismét összeül Budapesten a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT), amelyre a határon túli magyar szervezetek, a magyar parlamenti pártok, illetve a magyar kormány képviselői hivatalosak. A testület legutóbb 2003 májusában ülésezett, az elmúlt másfél évben pedig alaposan megszorodtak az egyeztetésre váró problémák, amelyek közül a kettős állampolgárság kérdése a legsürgetőbb. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke kifejtette: három pontban fogalmazna meg elvárásai: szülessen olyan közös politikai nyilatkozat, amelyben minden résztvevő az igennel való szavazásra szólítja fel Magyarország polgárait a dec. 5-én sorra kerülő kettős állampolgárságról való ügydöntő népszavazáson, továbbá szülessen konszenzus az itthon maradás megerősítésének gazdasági, nemzetpolitikai programjáról, szülessen meg a támogatási rendszereket stabilizáló döntés: a mindenkori magyar költségvetésnek egy adott százalékát a határon túli magyar közösségek identitásának megőrzésére lehessen fordítani. Végezetül szeretné, ha nemzetpolitikai kérdésekben a hosszú távú döntések meghozatala ne függne a belpolitikai.

A kettős állampolgárság helyett följánlott külhoni útlevél egyelőre ismeretlen eljárás, ezt nem tudják támogatni. /Köllő Katalin: Ma újra összeül a MÁÉRT. Takács: Nem fogadunk el pótmegoldásokat. = Szabadság (Kolozsvár), nov. 12./

Abszurdumnak tartja a külhoni magyar útlevél intézményét a magyar állampolgárság kiterjesztését kezdeményező Magyarok Világszövetsége (MVSZ). Patrubány Miklós elnök közleményben emlékeztette a magyar kormány tagjait arra, hogy az útlevél olyan állami felségjel, amelyet az államok csakis saját állampolgáraiknak adhatnak. Borbély Imre, az

MVSZ Kárpát-medencei régióelnöke szerint amennyiben a külhoni útlevelet a kormány nem egy esetleges külhoni magyar állampolgárság részeként képzei el, az ugyanolyan szappanbuborék, mint amilyen annak idején a Petőfi-Schiller- egyetem bejelentése volt Romániában. A külhoni útlevél bevezetését Hiller István művelődési miniszter, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) elnöke jelentette be. Hiller István egy egymilliárd forintos „szülőföldalap” létrehozását, valamint egy húszmilliárd forintos gazdaságfejlesztési és munkahely-teremtési programot is megemlített. Ezek részleteinek kidolgozását a kormány az illetékes miniszterekre bízta. A külhoni útlevéllel kapcsolatban Hiller a Magyar Televízió Napkelte című műsorában kijelentette: „Ez az útlevél a sajátos helyzetnek megfelelően lehetővé teszi, hogy a határon túli magyarok szabadon léphessenek be Magyarországra, az anyaország területére”.

A Budapesten tartózkodó Markó Béla a csomagterv bejelentése után azt nyilatkozta: az RMDSZ továbbra is az „igent” támogatja a kettős állampolgárságról szóló magyarországi népszavazáson. Jónak, de kissé megkésettnek nevezte a külhoni magyar útlevél ötletét. Üdvözölte a szülőföldalapot és a gazdaságfejlesztési programot is, de elmondta, az RMDSZ a mostani Máérten is azt javasolja, hogy a magyar költségvetés meghatározott százalékát különítsék el a határon túli magyarok támogatására. Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke úgy vélte, aki az állampolgárságra szavaz, az otthon maradásra és az autonómiára szavaz. A püspök a kormány riogatási szándékát látja abban az állításban, hogy 537 milliárd forint többletkiadással járna a magyar állampolgárság kiterjesztése.

A magyar kormánypártok kitartanak a népszavazási „nem” mellett. Ezt Pető Iván, az SZDSZ országos tanácsának elnöke és Simon Gábor, az MSZP országos választmányának elnöke közösen jelentette be. Pártjától némiképp elrugaskodva Szili Katalin házelnök a lelkiismeretük szerinti szavazásra biztatta a magyarországi választókat. Megjegyezte, számára sokkal árnyaltabb a kettős állampolgárság kérdése, mint ahogy ma felvetődik.

A megkérdezettek csaknem fele biztosra ígéri részvételét a december 5-i népszavazáson – derül ki a Capital Research 500 személy megkérdezésével készült magyarországi fölméréséből. Az egészségügyi privatizáció leállítását a megkérdezettek 75, a határon túli magyarok kettős állampolgárságát 55 százalék támogatná. /Rostás Szabolcs: Buborék a külhoni útlevél? = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 12./

Virtuálisan Nagyszalontán is lehet majd szavazni a kettős állampolgárságra – nyilatkozta lapunknak Török László polgármester. Az RMDSZ hajdúvárosi szervezetének elnöke közölte, a november 28-i romániai parlamenti választások napján a „hivatalos” voksokat megtett nagyszalontaiak felkereshetik a helyi Magyar Házát is, ahol külön szavazófülkében nyilváníthatnak véleményt arról, igénylik-e a kettős állampolgárság intézményének bevezetését. A szavazás eredményét nyilvánosságra hozzák. Emellett Budapestre juttatják azokat a kettős állampolgárságot támogató aláírásokat, amelyeket az RMDSZ Bihar megyei szervezete kezdeményezésére a megye valamennyi településén gyűjtenek a magyar lakosság körében. Ezzel párhuzamosan a nagyszalontai Hajdú Diáktanács fiataljai is intenzív kampányba kezdenek a jövő héten. Valamennyi, a hajdúvároson keresztülhaladó magyarországi személygépkocsi szélvédőjére szórólapokat helyeznek el, amelyeken a mai Magyarország határain kívül született, ismert személyiségek – például Ady, Arany, Bartók, Balassi – neve szerepel a következő kérdés mellett: „Nekik megadná a kettős állampolgárságot?” /Gazda Árpád: Kettős állampolgárság: Szalontán nem bízzák a véletlenre. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 12./

A magyarországi testvérmegyék közgyűléseinek elnökeihez fordult nyílt levélben Hargita Megye Tanácsának vezetősége. A Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala megyékhez eljuttatott nyílt

levélben Bunta Levente, Hargita Megye Tanácsának elnöke, Borboly Csaba és Petres Sándor alelnökök rámutattak: megdöbbenéssel tapasztalják, hogy a magyarországi közéletben egyre gyakrabban fordulnak elő olyan vélekedések, amelyek arra buzdítják az ország polgárait, hogy a december 5-i népszavazáson nemmel szavazzanak a kettős állampolgárságról rendelkező törvénykezdeményezést illetően. Felhívják a figyelmet arra, hogy a félmillió kezdeményező javaslatának népszavazás általi elvetése súlyos lelki traumát okozhat az önhibájukon kívül, Magyarország határain kívül rekedt – egyre fogyatkozó – magyar közösségeknek. Csíkszereda városvezetői hasonló tartalmú levéllel fordultak a magyarországi testvértelepülések – Óbuda-Békásmegyer, Cegléd, Gödöllő, Gyula, Hevese, Kaposvár, Makó, Budakeszi és Tiszaújváros – polgármesterihez illetve képviselő testületeikhez. /*(Daczó Dénes): Levelek az IGENÉRT. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), nov. 12./*

Az RMDSZ Kolozs megyei szervezete és Önkormányzati Konferenciája felhívással fordul a magyar nemzeti közösség újraegyesítésének ügyében „minden anyaországban élő és szavazati joggal bíró testvérünkhöz, hogy folyó év december 5-én szavazzon igennel a magyar kettős állampolgárság lehetőségét biztosító indítványra” — áll a felhívásban. „Történelmi jóvátétel lehet mindaz, ami egy igennel valóra válhat, és éppen a "Trianon-i trauma" okozta végzetnek vethetünk véget. A megteremtett történelmi alkalommal pedig úgy kellene élni, hogy az a XX. századi nemzetromlásnak szabjon határt, és a XXI. században méltó módon készíthesse elő azt a nemzeti integrációt, mely Szent István örökségében közös feladatunk és adósságunk is egyben” — fogalmaz a közlemény. /*RMDSZ-felhívás anyaországi magyarokhoz. = Szabadság (Kolozsvár), nov. 12./*

A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) és az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) Felhívást adtak ki a kettős állampolgárság kapcsán. Remélik, írták, hogy „magyarországi nemzettársaink is felismerik e nemzetegyesítő lépés által kínálgató történelmi lehetőséget. Végre esélyünk van békés úton elkezdni a trianoni méltánytalanság és jogsérelem orvoslását.” A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) és az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) kampánystábot szervez, melynek a célja, hogy minél több anyaországi településre képeslapokat, plakátokat és az „IGEN” megszavazására biztató kiáltványokat juttassanak el. /*Erdélyi magyar fiatalok a kettős állampolgárságért. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), nov. 12./*

Óriási hullámokat vet Magyarországon a közelgő népszavazás. Minden tévécsatornán ezzel a kérdéssel foglalkoznak. A kormánypártiak akkorákat hazudnak, hogy a polgárnak égne mered a haja. Ugyanaz a szemrebbenés nélküli hazugságáradat jön ki belőlük, mint annak idején Kovács Lászlóból, aki a státustörvény körüli vitákban 23 millió román megjelenésétől féltette Magyarországot, állapította meg Veres János, a Szatmári Friss Újság főszerkesztője. Egyesek attól félnek, hogy az állampolgárság megadásával a határon túliak szavazhatnak is. Holott jól tudják, hogy aki nem magyarországi lakos, az nem szavazhat. Féltik továbbá a magyar egészségügyet a határon túli betegektől, holott mindenki tudja, hogy kórházi kezelésben az részesülhet, aki fizeti az egészségbiztosítást. Úgy fest, hogy az utóbbi két napon változott az MSZP, a nagyobbik kormánypárt hozzáállása. /*Veres István: Változik Gyurcsányék hozzáállása? = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), nov. 12./*

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) hatástanulmánya szerint a kettős állampolgárság bevezetése és a határon túli magyarok esetleges áttelepülése nem kiadásokat, hanem többletbevételt jelentené a magyar költségvetésnek - jelentette ki Patrubány Miklós elnök nov. 12-én a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) helyszínén, a Béla király úti kormányrezidenciánál tartott rendkívüli sajtótájékoztatóján. "Sajnos, a Máért összehívásáért

felelős miniszterelnök nem tartotta fontosnak, hogy a kettős állampolgárságot kezdeményező szervezet elnökét meghívják” - mondta kérdésre válaszolva Patrubány. Hozzátette: cáfolják azt, hogy a magyar családoknak 30 ezer forinttal több kiadása keletkezne havonta a külhoni magyar állampolgárok megjelenésével. "Ezzel ellentétben, a családok 10 ezer forint többletbevételhez jutnak" - hangsúlyozta.

A Fidesz összesen 3,5 millió példányban minden magyar háztartásba eljuttatja szórólapját, amellyel igen szavazatra buzdít a kettős állampolgárságról szóló december 5-i népszavazáson. "A népszavazás kérdése politikai megmérettetés és lépcsőfok, amelyben nem könnyű tisztán és világosan látni" - jelentette ki Fodor Gábor, az SZDSZ ügyvivője, közölve, a kettős állampolgárság és a kórház-privatizáció kérdésében is nemmel kell voksolni, "mert ha igent mondanánk, az a múlttól szólna". /Megkezdődött Budapesten a Máért VIII. ülése. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004 nov. 13./

Nov. 12-én tartották a 8. Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) budapesti tanácskozását, amelynek fő témája a kedvezményes kettős állampolgárság kérdése volt. A tanácskozáson a magyar kormány, a magyar parlamenti pártok és a határon túli magyar szervezetek képviselői vettek részt, a vita mindvégig feszült légkörben folyt. A magyar kormánypártok /MSZP és SZDSZ/ kivételével a résztvevők elfogadtak egy külön nyilatkozatot, amely a kettős állampolgárságot támogatja. A nyilatkozat, amelynek elfogadását Bugár Béla, a felvidéki Magyar Koalíció Pártjának elnöke kezdeményezte, felkéri a magyarországi választópolgárokat, hogy a december 5-i népszavazáson minél nagyobb számban vegyenek részt, és mondjanak igent a kettős állampolgárságra. A dokumentum aláírói szerint a kettős állampolgárság intézménye a határok módosítása nélküli nemzeti újraegyesítés további eszköze. "Sikeres népszavazás esetén felkérjük a magyar Országgyűlést, hogy a nemzetközi példákat követve és a magyar költségvetés realitásait figyelembe véve, olyan állampolgársági jogszabályt alkosson, amely egyszerre garantálja a határon túli magyarság szülőföldön való megmaradását és az akadálytalan kapcsolattartást az anyaországgal" — olvasható a nyilatkozatban. Mádl Ferenc köztársasági elnök a MÁÉRT-en kifejtette: történelmi igazságtétel a kettős állampolgárság, nincs jogi akadálya annak, hogy a határon túli magyarok megkapják a magyar állampolgárságot. Mádl Ferenc álláspontját a határon túli reprezentatív magyar közösségek vezetőivel az elmúlt években folytatott beszélgetései, valamint a kérdés vezető szakértőivel való tanácskozás eredményeként alakította ki. Mádl Ferenc arra szólítaná fel Magyarországot választópolgárait, hogy „vállaljanak közösséget azokkal a magyarokkal, akikkel a történelem egy nemzetbe rendezett minket, és akik szeretnék velünk ezt a sorsot osztani, barátságban minden szomszédal és az egységében erősödő Európával”.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök szerint ki kell számolni, mi mibe kerül.

Orbán Viktor Fidesz elnök szerint azt kell világossá tenni, hogy az igen szavazat nem jár pluszköltséggel az adófizetők számára. "De csak egyetlen módon tudjuk eloszlatni ezeket az aggodalmakat, úgy, hogyha közösen megalkotunk egy törvényt még a népszavazás előtt" — mondotta. "Nemzetközi példák alapján kijelenthetjük, hogy semmilyen nemzetközi akadálya nincs egy olyan útlevel megadásának, amely az egész európai unió területére szabadságot ad. A második alapelv, hogy ez az útlevel ne jelentsen egyetlen fillér terhet sem a magyar adófizetőknek — tette hozzá. Tizennégy milliő magyar útlevel jelentősége a Kárpát-medencében felbecsülhetetlen, kitágítja Magyarország gazdasági határait, Budapest valóságos regionális központtá válik és növekedhetnek a magyar–magyar vegyes vállalatok — fűzte hozzá.

A határon túli magyar szervezetek egyöntetűen az igent szorgalmazzák a kettős állampolgárságról — erősítette meg több szervezet vezetője. Markó Béla, az RMDSZ elnöke úgy nyilatkozott: "Fontos a magyar kormány által bejelentett csomagterv, s értékelem, hogy többlettámogatásról döntöttek néhány fontos területen, mert ez segít a határon túli magyar

közösségeknek a szülőföldön való boldogulásban. Viszont ez nem helyettesítheti az igent a kettős állampolgárságról szóló népszavazáson". Felhívta a figyelmet arra, hogy az erdélyi magyarság körében most is tapasztalható az elvándorlási szándék, a kettős állampolgárság legfeljebb újabb eszközt adna egyeseknek a kitelepedéshez. Éppen ennek megelőzésére szolgálna, viszont az a csomagterv, amelyet bejelentett a magyar kormány — tette hozzá.

Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke szerint a mulasztások onnan adódtak, hogy az MSZP túl hosszú időt hagyott kihasználatlanul ennek a kérdésnek a megoldására. "Konkrétan itt Kovács Lászlóra célozok, aki több ízben kérte, hogy ne nehezítsük az anyaország EU-csatlakozását és várjuk meg május elsejét, majd utána komolyan foglalkoznak ezzel a kérdéssel" — fogalmazott.

Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke elmondta: a határon túli magyar szervezetek megegyeztek abban, hogy mindannyian felkérjük a magyar állampolgárokat, hogy vegyenek részt a kettős állampolgárságról kiírt népszavazáson és szavazzanak igennel. /Feszült vita a Magyar Állandó Értekezleten. Az MSZP és az SZDSZ nem írta alá a kettős állampolgárságot támogató nyilatkozatot. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./ A MÁÉRT ülésén Orbán Viktor kifejtette: „Mindenik képviselt határon túli magyar szervezet kérte a kormányzó pártokat és a miniszterelnököt, hogy változtassák meg álláspontjukat, és a kettős állampolgárságra mondott nem helyett álljon át az igenek oldalára. (...) Szerintem nincs Magyarországon egyetlen olyan politikai erő sem, a határon túliakról nem is beszélve, akik azt szeretnék, hogy falak épüljenek magyarok és magyarok közé. (...) Azt kell világossá tennünk, hogy az igen szavazat nem jár plusz költséggel az adófizetők számára (...). Egyetlen módon tudjuk eloszlatni ezeket az aggodalmakat. Úgy, hogyha közösen megalkotunk egy törvényt a népszavazás előtt. Nevezzük ezt, mondjuk az európai útlevélről szóló törvényjavaslatnak, amelynek az a hivatása, hogy tisztázza, milyen tartalma lesz a kettős állampolgárságnak. Ennek a törvényjavaslatnak elsősorban azon az alapelven kell nyugodnia, hogy olyan útlevelet kell eredményezzen, mint amilyen nekünk van. (...) Miért adnák kevesebbet, ha többet is adhatunk? (...) A második alapelv az, hogy ez a megoldás, ez az útlevél ne jelentsen egyetlen fillér terhet sem a magyar adófizetőknek. Minden más részletkérdés. Ha ezekben az elvekben egyetértünk, akkor megtaláljuk a jogi megoldást.” Hangsúlyozta, a határon túli magyarok ügye „nem egy probléma, hanem egy lehetőség”, nemcsak erkölcsileg, hisz gazdasági értelemben is komoly lehetőségeket jelentene a Kárpát-medencében Magyarország számára.

Egyetlen dokumentum született a MÁÉRT VIII. ülésén: A Magyar Állandó Értekezlet nyilatkozata a kettős állampolgárságról címmel, Bugár Béla – a már EU-tag Szlovákia legnagyobb magyar érdekképviseleti szervezetének, a Magyar Koalíció Pártja elnökének – kezdeményezésére. A Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták kivételével az értekezleten részt vevő határon túli és anyaországi szervezetek, pártok mindegyike aláírta. A nyilatkozatot aláírók felkérjük a magyarországi választópolgárokat, hogy a dec. 5-ei népszavazáson minél nagyobb számban vegyenek részt, és mondjanak igent a kettős állampolgárságra. Kijelentik, hogy kettős állampolgárság intézménye a határok módosítása nélküli nemzeti újraegyesítés további eszköze. Továbbá felkérjük a magyar kormányt, a magyarországi pártokat és társadalmi szervezeteket, hogy a népszavazási kampányban tartózkodjanak a túlzó kijelentésektől, a demagógiától. Sikeres népszavazás esetén pedig, felkérjük az Országgyűlést, hogy a nemzetközi példákat követve és a magyar költségvetés realitásait figyelembe véve, olyan állampolgársági jogszabályt alkosson, amely egyszerre garantálja a határon túli magyarság szülőföldön való megmaradását és az akadálytalan kapcsolattartást az anyaországgal. /Guther M. Iлона: Konszenzus nélkül ért véget a MÁÉRT VIII. ülése. A meccs állása 14-2. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 15./ A konferencián a többi közt megjelent Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, Bugár Béla, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke, Kasza József, a

Vajdasági Magyar Szövetség elnöke, Ágoston András, a Vajdasági Demokrata Párt elnöke, Gajdos István, az Ukrajnai Magyarok Demokratikus Szövetségének elnöke, Kovács Miklós, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, Jakab Sándor, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének ügyvezető elnöke, Tomka György, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség elnöke, valamint a nyugati magyarság képviselőjében Léh Tibor, a Magyarok Világszövetsége nyugati régiójának elnöke. /((Guther M. Ilona): Az új nemzetstratégiáról tárgyalt a Máért VIII. ülése. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 13./

A kettős állampolgárságot támogató nyilatkozatot fogadott el a Magyar Állandó Értekezlet tagszervezeteinek többsége pénteken Budapesten. A dokumentumot a két kormánypárt, a Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége nem írta alá. A nyilatkozat szövege:

A Magyar Állandó Értekezlet alábbi tagszervezetei a kettős állampolgárságról szóló népszavazással kapcsolatban a következő nyilatkozatot teszik.

1. Felkérjük a magyarországi választópolgárokat, hogy a december 5-i népszavazáson minél nagyobb számban vegyenek részt és mondjanak igent a kettős állampolgárságra.
2. Kijelentjük, hogy a kettős állampolgárság intézménye a határok módosítása nélküli nemzeti újraegyesítés további eszköze.
3. Felkérjük a magyar kormányt, a magyarországi pártokat és társadalmi szervezeteket, hogy a népszavazási kampányban tartózkodjanak a túlzó kijelentésektől, a demagógiától és minden olyan megnyilvánulástól, amely hangulatot próbál szítani a határon túli magyarsággal szemben.
4. Sikeres népszavazás esetén felkérjük a Magyar Országgyűlést, hogy a nemzetközi példákat követve és a magyar költségvetés realitását figyelembe véve olyan állampolgársági jogszabályt alkosson, amely egyszerre garantálja a határon túli magyarság szülőföldön való megmaradását és az akadálytalan kapcsolattartást az anyaországgal.

Aláíró szervezetek:

Markó Béla, Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Bugár Béla, Magyar Koalíció Pártja

Kasza József, Vajdasági Magyar Szövetség

Ágoston András, Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Kovács Miklós, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség

Gajdos István, Ukrajnai Magyarok Demokratikus Szövetsége

Jakab Sándor, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége

Juhász Sándor, Magyar Egyesületek Szövetsége

Tomka György, Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség

Hámos László, Hungarian Human Rights Foundation

Deák Ernő, Észak- és Nyugat-európai Magyar Szervezetek Szövetsége

Léh Tibor, Magyarok Világszövetségének Nyugati Régiója

Orbán Viktor, Fidesz - Magyar Polgári Szövetség

Dávid Ibolya, Magyar Demokrata Fórum

/A kettős állampolgárságot támogató nyilatkozat. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 15./

A Magyar Állandó Értekezlet teljességgel egyértelművé tette, hogy az MSZP és az SZDSZ a magyar történelem „szégyenletes és gyalázatos históriák” fejezetébe sorolandó álláspontja a parlamenti pártok közül nem csak a Fidesz — MDF igenpárti eltökéltségébe ütközik, hanem a határon kívüli pártok és szövetségek véleményének határozott akaratába is, állapította meg

Sylvester Lajos. Tisztázódott, hogy a kettős állampolgárság Európában közismert, bevett gyakorlat és jogszerű. /Sylvester Lajos: Szülőföldünk a Kárpát-medence. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 13./

Politikai akarat hiányában teljesen mindegy a népszavazás eredménye. A mostani magyar kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy "nem"-mel szavazzon a lakosság. Ezért hiú reményeket csak ne tápláljon senki. Magyarországon sokaknak fogalmuk sincs arról, hogy Erdélyben másfél millió magyar él, aki kettős elnyomatása ellenére is vállalta magyarságát; milliók várták ezerkilencszáz negyvenben, díszmagyarba öltözve, az utak mentén a magyar katonákat, hogy aztán a helyi hivatalokba kinevezett anyaországi tisztviselők "leoláhozzák" őket. /B. É.: Magyar vagy nem magyar? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./

Nem tartja korszerű megoldásnak a mai Európában a kettős állampolgárság intézményét Eduard Kukan szlovák külügyminiszter, aki szerint a szlovákiai magyarok jogait kellő mértékben és európai színvonalon szavatolják a Szlovák Köztársaság törvényei, ráadásul már ők is uniós polgárok. A román politikusok rendkívül óvatosan foglalkoztak a kettős állampolgárságról folyó magyarországi vitával — derül ki a Népszabadság összeállításából. Adrian Nastase kormánya mindeddig nem fogalmazta meg az erdélyi magyarok tömeges magyar állampolgárrá válásával kapcsolatos álláspontját. Románia csaknem egymillió román etnikumú moldvai állampolgárnak adott román állampolgárságot. Az ügy technikai részét kormányrendelettel szabályozták. Az ukrainai, azaz észak-bukovinai románoknak nem adott Románia kettős állampolgárságot, mert az ukrán alkotmány ezt tiltja.

- Az ukrán jogrendben nem létezik a kettős állampolgárság, ezért azoknak a kárpátaljai magyaroknak, akik igényelnék a könnyített feltételekkel megszerezhető magyar állampolgárságot, le kellene mondaniuk az ukrán állampolgárságról - mondta az ukrán külügyminisztérium név nélkül nyilatkozó illetékese. /Hallgatnak a "szomszédok". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./

Politikai akarat hiányában teljesen mindegy a népszavazás eredménye. A mostani magyar kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy "nem"-mel szavazzon a lakosság. Ezért hiú reményeket csak ne tápláljon senki. Magyarországon sokaknak fogalmuk sincs arról, hogy Erdélyben másfél millió magyar él, aki kettős elnyomatása ellenére is vállalta magyarságát; milliók várták ezerkilencszáz negyvenben, díszmagyarba öltözve, az utak mentén a magyar katonákat, hogy aztán a helyi hivatalokba kinevezett anyaországi tisztviselők "leoláhozzák" őket. /B. É.: Magyar vagy nem magyar? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./

Asztalos Lajosnak a Szabadság nov. 8-i számában megjelent írásával /Szavazás a kettős állampolgárságról - harangfélreveréssel kíséri az MSZP, az SZDSZ/ kapcsolatban egy magyarországi olvasó megjegyezte, hogy írásának hangvétele (elvtársozás, pufajkázás) ma már csak magyar szélsőjobb sajtó sajátossága. Az olvasó mindkét nagy párttól távolságot tartva vívódik a kérdésen. Szerinte a népszavazáson nem abban kell döntenet, hogy kapjanak-e útlevelet a határon túli magyarok. Ezek a cikkek megerősítik őt abban, hogy döntését racionálisan hozza meg. /Pattermanné Farkas Györgyi, Magyarország: Racionális döntés a népszavazáson. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./

Egy Erdélyből Magyarországra áttelepült magyar szolt hozzá: nagyon szeretné, hogy minden Magyarországon kívül élő magyarnak megadnák a magyar állampolgárságot. Szerinte a vállalkozások jó része Erdélyből áttelepült magyarok kezében van, mert nem ültek karba tett

kézzel, hanem a saját erőből erősödtünk meg, mint a kínaiak, nyugatiak. A kommunista, begyepesedett gondolkodásúakkal van baj, akik azt hiszik, hogy a zsebükből kell fizetni a külföldi magyarok állampolgársága megadásának költségeit és következményeit. /Gondosch János, Budapest: Erdélyi Magyarok Lenni Magyarországon. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 13./

Bunta Levente, a Hargita Megyei Tanács elnöke kifejtette: megdöbbenett néhány magyarországi kormánypárti vezető politikusként az utóbbi időben a népszavazás kapcsán elhangzott kijelentése. Emiatt Hiller István magyar miniszter, MSZP-pártelnök sepsiszentgyörgyi látogatásán sem akart részt venni. Mégis úgy döntött, hogy személyesen, szóban fog tiltakozni. Végül is Hiller látogatása elmaradt. A népszavazásnál a nemmel szavazás lelki traumákat okozhat, ezért levelükben az anyaországiakat, testvérmegyéiket az „igenre” buzdítják. Az „igen” annak az elismerését is jelenti, hogy a Székelyföld mindig is kiállt az anyaország mellett, a nemzet mellett. Áldozatokat is hozva, ti. a két világháborúban itt többen haltak meg – az anyaország oldalán –, mint számos ottani vidéken. Erre is gondolnia kell annak a magyar állampolgárnak, aki majd részt vesz a december 5-i népszavazáson. /Hecser Zoltán: A társadalomfejlesztésről, az együvé tartozásról. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. nov. 13/

Hiller István, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) elnöke nov. 13-án kijelentette, pártja elvárja a kormánytól, hogy alkossa meg a "nemzetpolgárság" fogalmának jogi intézményét, és lehetőleg már a jövő héten nyújtsa be az Országgyűlésnek a határokon túli magyarok korlátlan, szabad beutazását biztosító úti okmányról szóló törvényjavaslatát, és azt vigye négy párti egyeztetésre. A nemzetpolgárság intézménye egyesítené a határokon túli magyarság jogos igényeit, illetve a Magyarország lehetőségeit. A Máért-on elhangzottakat kommentálva Orbán Viktor Fidesz-elnök úgy nyilatkozott: a Kárpát-medencében csak Magyarország nem tudja nemzeti érdekeinek megfelelő módon rendezni a kettős állampolgárság ügyét.

Hiller István a Máért-üléssel azt a következtetést is levonta, hogy a Fidesz és annak elnöke "visszavonulót fúj", nem a kettős állampolgárságot támogatja, hanem az útlevél megadását. A politikus közlése értelmében ezért az MSZP felszólítja a Fideszt, hogy minél előbb dolgozza ki és nyújtsa be az Országgyűlésnek az igényelt "Európa útlevél" jogi szabályozását, amelyet utána meg kell vitatni.

Kuncze Gábor, a Szabaddemokraták Szövetségének (SZDSZ) elnöke úgy nyilatkozott: egyetért annak a programcsomagnak bizonyos elemeivel, amit az MSZP a szülőföldön maradás elősegítése érdekében készülni benyújtani.

A kettős állampolgárságról szóló december 5-i népszavazás a magyarság erkölcsi minőségét is meghatározó referendum — mondta Orbán Viktor, a Fidesz elnöke. Szerinte biztató, hogy akik a Máérton a kettős állampolgárság ellen szóltak, azok "szava merő magyarázkodás volt". Ez — tette hozzá — azt mutatja, hogy létezik lelkiismeret. Orbán élesen kritizálta, hogy kormányzati szinten pénzben mérik az embert, kilóra mérik a határon túli magyarokat.

A magyar kormány sodródik, se programja, se stratégiája nincsen a határon túli magyarok dolgában — hangoztatta Tőkés László püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke (EMNT) nyilatkozatában. A kormánynak ebben a vétkes mulasztásában — többekkel együtt — cinkos szerepet vállalt a RMDSZ - vélte Tőkés László, emlékeztetve: Markó Béla elnök még nem is olyan régen váltig hangoztatta, hogy a kettős állampolgárság és az autonómia egymással összeférhetetlenek.

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) hatástanulmánya szerint a kettős állampolgárság bevezetése és a határon túli magyarok esetleges áttelepülése nem kiadásokat, hanem többletbevételt jelentené a magyar költségvetésnek — jelentette ki Patrubány Miklós

elnök. "Eszerint a hatástanulmány szerint, ha ugyanazzal a 800 ezer fővel számolunk, mint amivel a kormány számolt, a magyar igazolvány birtokosaival, akkor nem 550 milliárd többletkiadás keletkezik, hanem összességében 183 milliárd többletbevétele lesz a magyar költségvetésnek" — mondta Patrubány Miklós. "Sajnos, a Máért összehívásáért felelős miniszterelnök nem tartotta fontosnak, hogy a kettős állampolgárságot kezdeményező szervezet elnökét meghívják" — mondta. /Magyar helyett nemzetpolgárságot? Újabb Hiller-találmány kompromisszumra. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

A MÁÉRT VIII. ülését követő sajtótájékoztatón a magyar kormány nevében nyilatkozó Szabó Vilmos államtitkár elmondta, a Magyar Állandó Értekezlet nem tekinthető sikeresnek, fennmaradtak az álláspontok, a MÁÉRT határon kívüli tagszervezetei, illetve a magyar parlament ellenzéki pártjai fenntartották álláspontjukat az igen, a kormánypártok pedig a nem mellett. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke kijelentette, a mostani MÁÉRT esetében „egy konszenzust kereső és konszenzust nem találó” ülésnek a tényével kell számolni. Eörsi Mátyás az SZDSZ nevében arról beszélt, hogy ő kettős állampolgár, egyszerre magyar és európai állampolgár. „Nincsen nagyobb vágyam most, mint az, hogy másfél millió erdélyi magyar is kettős állampolgár legyen – hangsúlyozta. Bugár Béla vitatta Eörsi Mátyás kijelentését. „Nincs Európai Unió egyetlen egy állam, sőt, arról a folyik a vita – mondta –, hogy mi lesz valójában az Európai Unió, tehát így nincs Európai Unió állampolgárság sem.” Kifejtette, a kettős állampolgárságot a határon túli magyarok Európai Unió gyakorlatnak tarják. Hangsúlyozta, azt szeretnénk, ha december 5. nem arról szólna, hogy „mennyibe kerül egy határon túli magyar”. Emlékeztetett arra, hogy riogatásokkal ellentétben a magyar igazolvány megadása után nem özönlöttek el Magyarországot a határon túli magyarok, és a felvidéki magyarok sem költöztek át tömegesen Szlovákia uniós országgá válása után. A Fidesz nevében Németh Zsolt kijelentette, a kettős állampolgárság ügyében azért szigetelődtek el a kormánypártok, mert nem vették figyelembe a magyar politikának azt az alapelvét, hogy a határon túli magyarokról csak az ő véleményük nyomatókos figyelembe vételével szabad dönteni. Közölte, a kormánypártok nem konzultáltak a határon túli magyarokkal, mielőtt kialakították „a két nem-re buzdító” álláspontjukat. Németh Zsolt Gyurcsány Ferenc A miniszterelnök által megfogalmazott kezdeményezéseket „érdekes ötleteknek” minősítette, mint „ahogy Medgyessy Péternek is voltak MÁÉRT-en elhangzott érdekes ötletei Ady-ösztöndíjről, Magyar Házról, amikből nem lett semmi, azok is pillanatnyi nyomás alatt születtek meg.” Csapody Miklós az MDF álláspontját ismertette, hangsúlyozva, hogy igent mondanak, de szerintük nem a népszavazás az alkalmas módja az ügy jogi rendezésének. Az MDF nyolc javaslatot terjesztett a MÁÉRT elé, többek között Határon Túli Magyarok Bizottságának felállítását az Országgyűlésben, illetve a magyar állampolgárság kedvezményes honosítással való megszerzésének lehetővé tételét. /Guther M. Ilona: Konszenzust kereső és konszenzust nem találó MÁÉRT. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 15./

A Magyar Állandó Értekezleten precedens nélküli módon az idén már egy zárónyilatkozatra sem futotta. A kettős állampolgárság kérdése a mindenkor magyar politikai elit egy része számára csak pillanatnyi politikai érdekek függvénye, állította Székely Kriszta, a lap munkatársa. A státustörvény esete a jobboldali magyar kormánnyal példa arra, hogyan lehet értékes százalékokat veszíteni azzal, ha felmerül 23 millió román munkavállaló réme Ártánd felől. Az SZDSZ zsigereiből elutasít minden etnikai ízű megoldást, az MSZP, a szocialisták pedig szemben találják magukat nem csak a jobboldallal, hanem valamennyi határon túli magyar párttal is. Bukarest alkalomra vár, hogy milyen ellenvetést fogalmazzon meg a magyarok kettős állampolgárság-igényével kapcsolatban. Akkor azonban, amikor majd meg kell szerezni a szavazatot például a Nagy-Románia Párttól, vége lesz az RMDSZ-

partnerségnek, magyarbarátságnak, előszedik a kérdést. /Székely Kriszta: Magyar–magyar "konszenzus". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

Meggyőződésem, hogy sikerül elfogadtatnunk Magyarországgal a kettős állampolgárság megadását, azonban ennek romániai alkalmazásához a státustörvényhez hasonlóan a bukaresti kormányt is rá kell bírunk – nyilatkozta nov. 14-én Markó Béla. Az RMDSZ elnöke Szatmárnémetiben fontosnak nevezte a magyar kormányt a Máért ülésén bejelentett csomagtervét, és úgy értékelte, a beígért többlétszámú támogatások elősegítik majd a határon túli magyar közösségek szülőföldön való boldogulását. Markó azonban megkésettnek nevezve a külhoni útlevelet ötletét – hozzátette: a gazdasági támogatások nem helyettesíthetik az igent a kettős állampolgárságról rendezendő népszavazáson.

„A magyar–magyar csúcs a konszenzus intézményes kerete, eszköze. Azáltal, hogy a 8. Máérten nem született egyöntetű zárónyilatkozat, éppen az értekezlet lényege, rendeltetése került veszélybe, és ha rövidesen nem történik változás, a csúcs a pártpolitikai harcok áldozatává válhat” – kommentálta a Máért nov. 12-i ülésén történeteket Tökés László püspök, aki ezekben a napokban magyarországi településeken népszerűsíti a kettős állampolgárságot. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke hozzátette: a magyarországi kormánypártok háttérbe szorították a nemzetpolitikai alapérdekeket, amikor a határon túli magyar szervezetek közakaratóval ellentétben nemre buzdítják szavazóikat a kettős állampolgárság ügyében. Bugár Béla, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja elnöke úgy vélte, elmozdulást jelentene, ha a népszavazást megelőzően sikerülne valamiféle törvényjavaslatban megállapodni. Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke szerint az MSZP túl hosszú időt hagyott kihasználatlanul ennek a kérdésnek a megoldására. /A határon túliak véleménye. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

A Magyar Állandó Értekezleten precedens nélküli módon az idén már egy zárónyilatkozatra sem futotta. A kettős állampolgárság kérdése a mindenkor magyar politikai elit egy része számára csak pillanatnyi politikai érdekek függvénye, állította Székely Kriszta, a lap munkatársa. A státustörvény esete a jobboldali magyar kormánnyal példa arra, hogyan lehet értékes százalékokat veszíteni azzal, ha felmerül 23 millió román munkavállaló réme Ártánd felől. Az SZDSZ zsigereiből elutasít minden etnikai ízű megoldást, az MSZP, a szocialisták pedig szemben találják magukat nem csak a jobboldallal, hanem valamennyi határon túli magyar párttal is. Bukarest alkalomra vár, hogy milyen ellenvetést fogalmazzon meg a magyarok kettős állampolgárság-igényével kapcsolatban. Akkor azonban, amikor majd meg kell szerezni a szavazatot például a Nagy-Románia Párttól, vége lesz az RMDSZ-partnerségnek, magyarbarátságnak, előszedik a kérdést. /Székely Kriszta: Magyar–magyar "konszenzus". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

Fey László szokása szerint kiállt a baloldali magyar kormány mellett – és ennek azonnal teret biztosított a Romániai Magyar Szó. Fey László szerint az aláírásgyűjtés és a referendum kiváló kampányfogás. Patrubby Miklós, az MVSZ elnöke akcióját sokan meggondolatlanak, felelőtlennek tartják. Ugyanis tisztázatlan, hogy az így szerzett állampolgárság milyen jogokat és kötelezettséget ír elő. A magyar kormány aggódik, hogy ha teljes értékű állampolgárságot biztosít minden kérelmezőnek, ez óriási anyagi terhet jelent.

Mások viszont azt erősítgetik, hogy ez az intézkedés egy fillérjébe sem kerülne a magyarországi adófizetőnek. Fey szerint ez hamis érvelés. Fey László elítélte azt, hogy egyesek tüntetéssel fogadták a magyar kormány képviselőjét és „nemzetárulót” kiabáltak. /Fey László: Miről is van szó? = Romániai Magyar Szó (Bukarest), nov. 15./

A Romániai Magyar Szó átvette a kormánypárti Népszava cikkét, mely szerint a kettős állampolgárság ügyében a politikusok egymásnak esnek, az emberek nyugdíjukat, egészségügyi ellátásukat, életszínvonalukat féltik. A politikusok kinyilatkoztatnak, megbélyegeznek, árkot ásnak. Kocsi Ilona szerint Orbán Viktor Fidesz-elnök nyilatkozatát se lehet józan, megfontolt beszédnek tekinteni, amikor annyit mondott, hogy "december 5-én minden becsületes magyarnak igennel kell szavaznia," Aki nemmel szavaz, az tehát nem becsületes? A Népszava szerint célszerű az anyagi terhekkal is számolni. Nem lenne jó, ha az eddigi életszínvonal tartása is veszélybe kerülhetne, figyelmeztet a lap. /Kocsi Ilona (Népszava): A külhoni magyarok most már csak vesztesek lehetnek. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), nov. 15./

Romániában is lesz népszavazás a kettős állampolgárságról — jelentette ki a hét végén Markó Béla, az RMDSZ államelnökjelöltje kalotaszegi kampánykörútján, mert a kettős állampolgárság megszerzéséhez is erős, befolyásos parlamenti képviselő szükséges. Markó Béla kampánykaravánja Kalotaszentkirályon, Bánffyhunyadon, Körösfőn, Magyarlónán, Tordaszentlászlón és Várfalván haladt végig. Kalotaszegi népviseletbe öltözött lányok fogadták az elnököt, aztán a Himnusz is felcsendült. /B. T.: Markó: November 28-án lesz "romániai

népszavazás". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

A VIII. Magyar Állandó Értekezleten a szocialista—liberális koalíció újólágb bebizonyította, hiába cseréltek kormányfőt, hiába választottak vadonatúj vezetőséget a szocialista pártnak, valójában régi ösztöneiket nem tudták legyőzni: a kóros rettegést mindentől, ami nemzeti, ami a magyarság megerősödését célozza, írta Simó Erzsébet, a lap munkatársa. A magyar vezető politikai erők le akarják magukról rázni a Trianonnal elszakadt nemzetrészeket. Távlatok nélküli, fantáziátlan nemzetstratégiájukat a leghajmeresztőbb prognózisokkal, riogatásokkal toldják meg, a Magyarországot előzőnlők számáról, a kettős állampolgárság áráról. Közben a kettős állampolgárságot megadták - szép csendben - a románok moldovai testvéreiknek, a horvát állam határain túl élő polgártársainak, erre készülnek a szerbek is. „Most végre kiderül, miféle népség a magyar! (...), mert december 5-én szabadon választhatunk jövőt magunknak és határon túli testvéreinknek — mondta Orbán Viktor. /Simó Erzsébet: Kiderül, milyen népség a magyar. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 15./

A Volt Politikai Foglyok Szövetsége és az Erdélyi '56-os Bajtársi Társaság - Józsa Árpád Csaba, illetve Török József elnökök aláírásával - magyarországi nemzettestvéreinkhez címzett nyílt levelet juttatott el szerkesztőségbe. „Mi, erdélyi magyarok a sovinszta-kommunista román diktatúra idején megvallott magyarságunk miatt sokat szenvedtünk. Különböző ürügyekkel koncepciós pereket indítottak ellenünk. Sokunk, mivel támogattuk az '56-os magyar forradalmat és szabadságharcot, súlyos börtönbüntetésre ítéltünk, a mi sorainkból választották ki azokat is, akiknek magyarságuk és demokratikus jogaik érvényesítési kísérlete

miatt halállal kellett fizetniük. Mi valamennyien az egységes magyar nemzet részének, a magyar nemzethez tartozóknak tekintjük magunkat. Ebből következik az az igényünk, hogy a megcsónkított magyar haza magyar állampolgárai a december 5-i „igen” szavazatok által elismerjék ezt a természetes jogunkat.” „Számunkra a kettős állampolgárságnak nincs anyagi vonzata, hanem erkölcsi jelentőséggel bír, s mintegy visszajelzése a magyar nemzet számára együvé tartozásunknak. Kérjük Önöket, a Magyar Köztársaság állampolgárait, hogy december 5-én fogadjanak nemzetestvéreikké, szavazzanak „igen”-nel, és utasítsák el a bennünket érzéketlen mostohaként ellökő „nem” szavazatot.” /Szavazzanak a magyar nemzet egységére! = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 15./

Fey László szokása szerint kiállt a baloldali magyar kormány mellett – és ennek azonnal teret biztosított a Romániai Magyar Szó. Fey László szerint az aláírásgyűjtés és a referendum kiváló kampányfogás. Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke akcióját sokan meggondolatlanak, felelőtlennek tartják. Ugyanis tisztázatlan, hogy az így szerzett állampolgárság milyen jogokat és kötelezettséget ír elő. A magyar kormány aggódik, hogy ha teljes értékű állampolgárságot biztosít minden kérelmezőnek, ez óriási anyagi terhet jelent.

Mások viszont azt erősítetik, hogy ez az intézkedés egy fillérjébe sem kerülne a magyarországi adófizetőnek. Fey szerint ez hamis érvelés. Fey László elítélte azt, hogy egyesek tüntetéssel fogadták a magyar kormány képviselőjét és „nemzetárulót” kiabáltak. /Fey László: Miről is van szó? = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 15./

Romániában is lesz népszavazás a kettős állampolgárságról — jelentette ki a hét végén Markó Béla, az RMDSZ államelnökjelöltje kalotaszegi kampánykörútján, mert a kettős állampolgárság megszerzéséhez is erős, befolyásos parlamenti képviselő szükséges. Markó Béla kampánykaravánja Kalotaszentkirályon, Bánffyhunyadon, Kőrösfőn, Magyarlónán, Tordaszentlászlón és Várfalván haladt végig. Kalotaszegi népviseletbe öltözött lányok fogadták az elnököt, aztán a Himnusz is felcsendült. /B. T.: Markó: November 28-án lesz "romániai népszavazás". = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 15./

A Romániai Magyar Szó átvette a Népszava cikkét, mely szerint a kettős állampolgárság ügyében a politikusok egymásnak esnek, az emberek nyugdíjukat, egészségügyi ellátásukat, életszínvonalukat féltik. A politikusok kinyilatkoztatnak, megbélyegeznek, árkot ásnak. Kocsi Ilona szerint Orbán Viktor Fidesz-elnök nyilatkozatát se lehet józan, megfontolt beszédnek tekinteni, amikor annyit mondott, hogy "december 5-én minden becsületes magyarnak igennel kell szavaznia," Aki nemmel szavaz, az tehát nem becsületes? A Népszava szerint célszerű az anyagi terhekkal is számolni. Nem lenne jó, ha az eddigi életszínvonal tartása is veszélybe kerülhetne, figyelmeztet a lap. /Kocsi Ilona (Népszava): A külföldi magyarok most már csak vesztesek lehetnek. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 15./

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök nov. 15-én napirend előtt az Országgyűlésben azt mondta: az elmúlt 15 évben a kormányok és az Országgyűlés folyamatos erőfeszítéseket tettek a határon túl élők gondjainak enyhítésére, és arra kérte a Fideszt, nyújtsa be azt a törvényjavaslatot, amellyel megoldhatónak véli a kettős állampolgárság kérdését. Ugyancsak nov. 15-én az Országgyűlés alkotmányügyi bizottságának kormánypárti képviselői támogatták azt a javaslatot, amely tájékoztató kampányra kéri a kormányt a kettős állampolgárságról. Répássy Róbert, a testület fideszes alelnöke kijelentette: a szocialista kezdeményezők nyitott kapukat döngöttek, hiszen a múlt heti kormányzóvivői tájékoztatón jelentették be, hogy 50 millió forintot költenek a tájékoztatásra. Hozzátette: nem kell felkérni a kormányt arra, amit magától is megtesz, az Országgyűlés ezzel csak legitimálná a kormány programját, amellyel a

kettős állampolgárság elutasítására buzdítja az embereket. Gyimesi József (Fidesz) azt mondta, hogy a kabinetnek biztosítania kellene 50 millió forintot azoknak is, akik a kettős állampolgárság mellett kampányolnak. Herényi Károly (MDF) pedig azt kezdeményezte, hogy a kampány csak a mozgósításról szóljon. /Széleskörű MSZP-kampány a népszavazásról. Fidesz: ne csak az ellenzőket finanszírozzák. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 16./ Gyurcsány Ferenc miniszterelnök szerint "sikerült olyan kérdéssel szembesíteni magunkat, amely az aktív állampolgárok körében indulatot és jelentős elbizonytalanodást vált ki", és láthatóan nem egyesíti a nemzetet, hanem szétszakítja, ez ennek a kérdésnek a csapdája. Csapody Miklós (MDF) közölte: a népszavazásra feltett kérdés nem jó. Mint mondta "a politikai elitet, az országot, az ország szavazóit, a választókat, az egész lakosságot, sőt a határon túli magyarságot is beleértve, akadt valaki, aki mindnyájunkat felültetett egy hullámvasútra". Lendvai Ildikó (MSZP) is úgy vélekedett, hogy egy rosszul feltett kérdéstről van szó. /Gyurcsány a kettős állampolgárságról. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 16./

Közös sajtótájékoztatót tartottak nov. 15-én Csíkszeredában az RMDSZ csíki képviselőjelöltjei, Kelemen Hunor és Korodi Attila, valamint Sógor Csaba szenátorjelölt. Kelemen Hunor képviselőjelölt, a SZET elnöke elmondta: Budapesten, az Országgyűlés költségvetési, valamint külügyi bizottságának ülésén vett részt, ahol a határon túli szervezetek képviselőivel folytattak megbeszélést a magyar politikai pártok vezetői, a 2005-ös költségvetés-tervezet kapcsán. Kelemen Hunor, az RMDSZ képviselőjeként elmondta: a romániai magyar közösség szeretné, ha a határon túli magyar közösségeknek nyújtott támogatások nominális értékben legalább a 2004-es szinten maradnának a következő évben is. A képviselő egyben hangsúlyozta, az intézmények működtetése érdekében fontos a kiszámíthatóság és a tervezhetőség. A 2005-ös magyar állami költségvetésben valamivel több mint 12 milliárd forint szerepel a határon túli közösségek támogatására. A következő évben 2 milliárd forintot kap a Sapientia Egyetem, az oktatási nevelési támogatásra 4,1 milliárd forintot irányoz elő a költségvetés, az Illyés Közalapítvány rendelkezésére pedig 900 millió forint áll. Kelemen Hunor beszámolt a MÁÉRT 8. üléséről is. A képviselő elmondta: az RMDSZ álláspontja a kettős állampolgárság kapcsán egyértelmű. Arra kéri a magyar választókat, vegyenek részt a népszavazáson, és mondjanak igent a kettős állampolgárságra. Az Illyés Közalapítvány 5 millió forintos támogatásából az Iskola Alapítvány eddig 31 fénymásolót adományozott erdélyi iskoláknak, ugyanakkor a jó vételárnak köszönhetően további 13 fénymásolót sikerült beszerezniük. Ebből Hargita megyében további négy iskola, Kovászna megyében kettő, Maros megyében pedig három iskola kap fénymásolót. /(Daczó Dénes): 12 milliárd forint a határon túli közösségeknek. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 16./

A kettős állampolgárságról szóló vitáról a Népújság arról írt, hogy a budapesti politikai vita elmérgesedése a határokon túlra is áttérjed. A lap szerint nem is az a kérdés, hogy mit hoz dec. 5-én tartandó választás a határon túli magyaroknak, hanem inkább az, hogy mi indokolja az éles szembenállást - a belföldi magyar politikai érdekek húzódnak meg a háttérben. Ugyanezen szembenállásnak a következményeként az erdélyi magyarság abba a veszélybe sodródott, hogy a két hét múlva sorra kerülő parlamenti választásokon nem éri el a bejutáshoz szükséges küszöböt. /Bálint Zsombor: Egy eldöntetlen vita tanulsága. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 16./

Az Erdélyi Magyar Kezdeményezés /EMK/, az RMDSZ keresztény-nemzeti platformja emlékeztetett: az önrendelkezést és a kettős állampolgárságot több mint egy évtizede az EMK kezdeményezte, folyamatosan küzdött értük, és most is megfogalmaz néhány javaslatot a legsürgősebb teendőkről: „a romániai magyar nemzeti közösség politikai egységének” mielőbbi helyreállítását, „a bukaresti politika mindennemű nyílt vagy burkolt kiszolgáltatásának” gyökeres felszámolását és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által december 16-ra kitűzött székelyföldi területi autonómia-referendum hatékony támogatását. /Belföldi hírek. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 16./

Fiatalok szervezésében gyalogos zarándokút indul nov. 21-én Nagyváradról Budapestre a határon túli magyarok kettős állampolgárságának nyomatékosításáért, tájékoztatta a sajtót Biró Rozália, Nagyvárad alpolgármestere. „Jogunk van a magyar állampolgársághoz, kiérdemeltük és megszenvedtük ezt a jogot. Azt reméljük, befolyásolhatjuk a történelmi döntést, és ezzel új erőt adunk a magyar nemzetnek, - fogalmazott Biró Rozália. Továbbá folyik Biharban az aláírásgyűjtés a kettős állampolgárság támogatásáért. Több ezren írták alá az RMDSZ támogatói ívét, és mostantól közterületeken az RMDSZ önkéntesei várják a váradiakat. / (Balla Tünde): Magyar a magyarnak. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 16./

Bayer Zsolt újságíró, a Magyar Nemzet munkatársa a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) nov. 14-i, vasárnapi marosvásárhelyi fórumán kijelentette: a budapesti kormány és az RMDSZ ugyanazoknak "a politikumot gazdasággá változtató kommunista hálózatoknak" részei. A fórumon, jelen volt Szász Jenő MPSZ-elnök is. A magyarországi publicista súlyos vádakkal illette az RMDSZ több vezetőjét, és arra buzdította a hallgatóságot, hogy a parlamenti választásokon szavazzon a Népi Akció listáira, amelyeken az MPSZ jelöltjei is szerepelnek. "Az itteni és a magyarországi magyarokat ugyanazok a hálózatok választják el, amelyek tizennégy éve nem tesznek egyebet, mint hogy gazdasági jellegűvé változtassák a politikumot. Mindent elloptak, mi pedig szegénységben élünk. Ezután politikai erővé változtatták a gazdaságot, szovjet modell szerint. A román sajtónak meg kellene kérdeznie az RMDSZ vezetőit, itt hogyan működnek ezek a hálózatok. Meg kell kérdezni Markó Bélát, hogyan lehetséges, hogy Biró Rozália nagyvárad alpolgármester és Mudura Sándor, Medgyessy kollégája közös céget működtetnek. Ezt az embert Magyarországon sikkasztások miatt perelik. Furcsa, hogy Verespatak esetében az RMDSZ nem fejezte ki álláspontját. Talán a következő napokban megtudom, hogy az RMDSZ azért nem mondott semmit, mivel Takács Csabának érdekelt cégei vannak", mondta Bayer Zsolt. Kijelentette: a Maros megyei RMDSZ megtagadta székházának visszaszolgáltatását, a tulajdonosokat pedig fenyegetik, miután a bíróság nekik ítélte az épület tulajdonjogát. A találkozón Szász Jenő utalt Verestóy Attila vagyoni helyzetére. Az MPSZ elnöke szerint egy egyszerű számítást elvégezve nyilvánvalóvá válik, hogy lehetetlen ekkora vagyont felhalmozni a honatyai fizetésből. Borbély László, az RMDSZ ügyvezető alelnöke válaszképpen azt nyilatkozta a Mediafaxnak, hogy Bayer Zsoltnak az erdélyi magyarság parlamenti jelenlétével kellene foglalkoznia, és "az erdélyi magyarok megosztására tett kísérletnek" nevezte a budapesti újságíró kijelentéseit. "Nincs szükségünk a tanácsaira. Magyarországon folytasson kampányt, ne itt. Nevetséges, amit a hálózatokról mond, de az ilyen kérdéseket jogi úton meg lehet oldani. Nem mondhatja sem Bayer, sem másvalaki, hogy az RMDSZ-ben olyan vezetőink vannak, akik tagjai voltak a kommunista nomenklatúrának. A vezetőségben nincs olyan személy, aki a Kommunista Pártot támogatta volna, ráadásul programunkban szerepel a Temesvári Nyilatkozat 8. pontja is", nyilatkozta Borbély László. /Bayer: Az RMDSZ a politikumot gazdasággá változtató kommunista hálózatok része. = Szabadság (Kolozsvár), nov. 16./ Sokan voltak kíváncsiak

Bayer Zsolt jobboldali publicistára, akit korábban három hónapra kitiltottak Romániából.

Bayer Zsolt ezúttal is keményen fogalmazott. Bayer a jelenlevő román újságíróknak megköszönte a szolidaritást, akiknek a szövetsége annak idején felemelte szavát kitiltása ellen. Bayer szerint a Kárpát-medence országaiban az a legnagyobb baj, hogy a volt kommunisták gazdasági hatalmat szereztek, és azt visszaváltották politikai hatalommá. A kettős állampolgársággal kapcsolatos népszavazásról, az egész kérdéskörrel szólva „a nemzet árulóinak” nevezte a Magyar Szocialista Pártot és a Szabad Demokraták Szövetségének a vezetőit, akik arra buzdítják az anyaországi magyarságot, hogy nemmel szavazzon december 5-én. Bayer az RMDSZ-t hazugsággal, képmutatással vádolta, amiért szerinte korábban elleneztek az erdélyi magyarság autonómiáját, most pedig választási jelszóvá emelték azt. /Máthé Éva: Kampányol az MPSZ. Bayer Zsolt ismét régi formáját hozta... = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 17./

Nov. 14-én vasárnap, Szatmárnémetiben az RMDSZ tartott kampányolással egybekötött ünnepséget. Ott volt Schönberger Jenő megyéspüspök, Sipos Miklós szatmári, Nagy Sándor nagykárolyi református esperes, Szilágyi Éva a református gimnázium igazgatója, Kónya László főtanfelügyelő-helyettes, vállalkozók, művészek, önkormányzatok, civilszervezetek, ifjúsági szervezetek, s persze Ilyés Gyula a megyei RMDSZ elnöke, Szatmárnémeti polgármestere, továbbá az RMDSZ szenátusi és parlamenti képviselőjelöltjei. Frunda György szenátor összefoglalta az elmúlt évek fontosabb eredményeit: több százezer hektár visszaadott erdő, visszakapott egyházi ingatlanok, alkotmányos garancia a magyar nyelvhasználatra, 300 vasútállomás magyar neve, önálló magyar iskolák, az autonómia alapköveinek sokasága. Szégyenteljes dolog – mondta –, hogy a rendszerváltás után 15 évvel nem a nagyromániások, hanem a román pártokhoz bújt magyarok gáncsolják őket. Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke elmondta, hogy az RMDSZ vezetése az erdélyi magyarság nevében aláírta Budapesten a kettős állampolgárságot kérő dokumentumot, mely az itthon maradás dokumentuma lehet. /Sike Lajos): Petőfi is tulipánt vett kezébe. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 16./

A Bocskai István Alapítvány Nagyszalontán elindította az Üzenet haza nevet viselő mozgalom, amelynek keretében a külhoni települések önkormányzatai megkeresik a magyarországi testvértelepüléseken élő családokat, s egy-egy képeslappal kérik a december 5-i népszavazáson való részvételre és az “igen” szavazatra. Török László, Nagyszalonta polgármestere elhatározta, hogy fiatalok segítségével a dec. 5-i “igen” szavazatra buzdító szórólapokat helyez a településre érkező minden magyarországi rendszámú személygépkocsi szélvédőjére. /Üzenet haza. = Nyugati Jelen (Arad), 2004. nov. 16./

Tőkés László püspök, az EMNT elnöke a Magyar Állandó Értekezlet nov. 12-i ülése kapcsán nyilatkozatot adott ki. A magyar kormány sodródik. Se programja, se stratégiája nincsen a határon túli magyarok dolgában. A kormány mulasztásában cinkos szerepet vállalt az RMDSZ. Markó Béla elnök nem is olyan régen még azt hangoztatta, hogy a kettős állampolgárság és az autonómia egymással összeférhetetlenek. A Markó-féle pártvezetőség a román kormánnyal együttműködött abban, hogy a kettős állampolgárságot képviselő Magyar Polgári Szövetséget valósággal letörölje a politikai palettáról, az autonómia ügyét hordozó Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot és a Székely Nemzeti Tanácsot pedig ellehetetlenítse. Ezek után választási kampánystratégiai fogás, hogy most az RMDSZ most az autonómiával és kettős állampolgársággal demonstrál és próbál szavazatokat szerezni. A MÁÉRT ülésen fog eldőlni, hogy a magyar kormány tovább sodródik-e a romló helyzettel,

vagy megegyezésre jut a kettős állampolgárság és a közösségi önrendelkezés dolgában. /Tőkés László püspök, az EMNT elnöke: ... nemzeti egységre jussanak. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. nov. 16./

Nov. 16-án a kettős állampolgárságról négy párti egyeztetést tartottak az MDF kezdeményezésére. Megállapodni abban, hogy közös nyilatkozatban szólítják fel az állampolgárokat: menjenek el dec. 5-én szavazni.

A Fidesz azt javasolja, hogy a parlament minél előbb alkossa meg a nemzeti összetartozás törvényét, amely a határon túli magyaroknak bevándorlás nélkül biztosítana magyar állampolgárságot — nyilatkozta Németh Zsolt (Fidesz). A politikus a kormány által kidolgozott szülőföld-csomagot ígéretes ötletnek minősítette. Visszalépésként értékelte, hogy a kabinet csomagja nem tartalmazza a határon túli magyarok számára a külföldi magyar útlevél biztosítását. Az MSZP és az SZDSZ szerint nem jelent megoldást a Fidesz által kezdeményezett jogszabály. /Budapest: Négy párti egyeztetés a kettős állampolgárságról. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 17./

A Bocskai Szövetség megdöbbenéssel szembesül az érvek hamis áradatával, amelyekkel a magyar kormánykoalíció buzdítja híveit, hogy szavazzanak nemmel a határokon túli magyarság magyar állampolgárságára – olvasható közleményükben. A Magyar Szocialista Párt álláspontjával bebizonyította: képtelen szakítani állampárti múltjával. Miközben a kettős állampolgárság intézménye Európa-szerte gyakorlattá vált, és a szomszédos államok egy percig se haboznak állampolgárságot adni a határaikon túli nemzettársaiknak, a MSZP és az SZDSZ pénzkérdéssé silányítja a magyar nemzethez való tartozást. /Bocskai Szövetség: Szavazni igennel! = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 17./

A Romániai Református Egyház Zsinatának Elnöksége aggodalommal figyeli a kettős állampolgárság kérdése körül az anyaországi és az annak határain kívüli magyarok körében kialakult vitát. A magyar nemzet sorsát a következő évtizedekre meghatározó döntés alapos előkészítése anyaországi és határon kívüli nemzetrészek szakembereinek, politikusainak közös munkáját és főleg időt igényel. A Zsinat IGEN szavazatra ösztönöz mindenkit. A Romániai Református Egyház Zsinati Állandó Tanácsa nevében Tőkés László püspök, Pap Géza püspök, Kovács Zoltán főgondnok, Tonk István főgondnok /Állásfoglalás. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 17./

Borbély László, a Hargita Népe főszerkesztője Kányádi Sándor versének aggódó, féltő sorait idézte a Magyar Állandó Értekezlet 8. ülése kapcsán: most sem kellünk sem itt, sem ott, „sem inde, sem unde”. A ’80-as évek óta – akkor írta a költő A bujdosni sem tudó szegénylegény énekét – Erdélyben változott a helyzet, a nemzeti közösség jogainak érvényesítésében értek el eredményeket. Hát odaát kellünk-e? – tette fel a kérdést. A kettős állampolgárság lehetőségének törvénybe foglalását elutasító magyar kormánypárti reagálás ezt kérdésessé teszi. Továbbtart a riogatás. Akik tartanak a kettős állampolgárság következményeként esetleg előálló áttelepülési hullámtól, megfélemednek a határon kívülről érkezett munkaerő hasznáról, s nem utolsósorban a keresete után fizetendő adóról.

„Egyetlen határon túl élő magyar se érezhesse, hogy Magyarország megfélemedezik róla” – olvasható a Határon Túli Magyarok Hivatalának a MÁÉRT 8. ülésére kiadott dokumentum gyűjteményében. A MÁÉRT-en a kormány szülőföld-programot, új nemzetstratégiát hirdetve elzárkózott a kettős állampolgárság lehetőségétől. A határon túli magyar szervezetek képviselői, a magyarországi ellenzéki pártok mindvégig határozottan kiálltak a kettős

állampolgárság mellett, álláspontjukat alternatív nyilatkozatban rögzítették. Az MSZP és az SZDSZ nem fogadta el közös nyilatkozatként. Patrubány Miklóst, a Magyarok Világszövetségének elnökét, a népszavazás kezdeményezőjét be sem engedték az ülésre. Mádl Ferenc köztársasági elnök szavai leszögezte: „Sem a nemzetközi, sem a magyar jog nem zárja ki a magyar állampolgárság kérelemre történő megadását magyarországi állandó lakhely, letelepedési engedély és áttelepülés nélkül sem”. Befejező szavai: „Én arra szólítanám fel Magyarország választópolgárait, vállaljanak közösséget azokkal a magyarokkal, akikkel a történelem egy nemzetbe rendezett minket, és akik szeretnék velünk ezt a sorsot megosztani, barátságban minden szomszédal és az egységében erősödő Európával.” Orbán Viktor Fidesz-elnök bejelentette: november 27-re nagy népgyűlést terveznek, így erősítve a hitet a kétkedőkben, hogy minden magyar jó lelkiismerettel mondhasson igent a népszavazáson. /Borbély László: Kellünk vagy nem kellünk? Szavak és tettek ütközése a kettős állampolgárságról. = Hargita Népe (Csíkszereda), 2004. nov. 17./

Gyurcsány Ferenc magyar kormányfő a kimagyarozás kínjában egyszerre nyom féket és gázt. Eörsi Mátyás SZDSZ-es képviselő most nem beszél másságról. a magyaroknak nem dukál szabad mozgás, szabad munkavállalás, szabad letelepedés. Újabban a nemzetpolgárságot kezdték emlegetni a kettős állampolgárság megadása helyett, írta Sylvester Lajos. Képesek azt mondani, hogy a kettős állampolgárságot Európa nem ismeri. Czákó Gábor mondta: „Ha a népszavazás eredménye a nem lesz, az azt fogja jelenteni, hogy a nemzet megszűnt. Maga jelentette ki azt a tényt, hogy nem közös ihlet már, erkölcsi értelemben nem létezik, nem is óhajt létezni. A sírt, hol majd nemzet süllyed el, népek fogják körülvenni Vörösmarty látomása szerint, szemükben azonban nem ül majd gyászkönyv, inkább nagyot röhögnek.” /Sylvester Lajos: Fék és gáz. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 17./

Kézdivásárhelyen a Vigadó zsúfolásig megtelt nov. 15-én, a Népi Akció színeiben induló Magyar Polgári Szövetség és a Székely Nemzeti Tanács választási jelölt- és programbemutató kampánygyűlésén, melyre meghívták Bayer Zsolt budapesti újságíró, Szabó Csilla, Sasvári Sándor, Beregszászi Olga és Homonyik Sándor anyaországi előadóművészeket, akik erdélyi körútjuk első állomására érkeztek. Bayer Zsolt elmarasztalta Markó Bélát és az RMDSZ csúcsvezetőségét, mondván, félrevezetik a magyar közösséget, nem mondanak igazat, visszautasították az SZNT népszavazási kezdeményezését. Ha most az RMDSZ bejut a román parlamentbe, mondotta, a következő négy évben ismét lekerül napirendről az autonómia ügye. Elmondta: a kommunista diktatúra éveiből, a nyolcvanas évekből három nevet ismert: Doina Cornea, Smaranda Enache és Tőkés László — ők nyíltan szembe mertek szállni a Ceausescu-diktatúrával. Bayer a kettős állampolgárság kérdésére is kitért, lélekkufároknak nevezve a mostani magyarországi kormányzó pártokat. Ezt követően bemutatkoztak a Népi Akció színeiben induló MPSZ-es szenátor- és képviselőjelöltek: dr. Csapó József, Benkő Emőke, dr. Fekete Károly, Benedek Barna József, valamint Bereczki Kinga, Sánta Imre, Benkő Árpád Jenő, Cseh Béla és Gazda Zoltán. Szász Jenő, az MPSZ országos elnöke, Székelyudvarhely polgármestere az RMDSZ tizenöt éves kudarcait, megvalósíthatatlan választási ígéreteit vette számba. Az MPSZ küldetése az, megteremtse a választás szabadságát. Az erdélyi magyar történelmi egyházaktól a kommunista hatalom 4100 ingatlant kobozott el, amiből máig valójában csak húszat adtak vissza, papíron 364 szerepel. Ennyit ért el az RMDSZ az utóbbi nyolc esztendő alatt, amit sikerpolitikaként könyvelnek el. /Iochom István: Főrézvényesek Magyarországon. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 17./

A Fidesz információi szerint a szocialisták titokban kampányújságot készíttetnek Erdélyben, Székelyudvarhelyen, amelyben "nem" szavazatra buzdítanak a december 5-i, kettős állampolgárságról szóló magyarországi népszavazáson — mondta Szijjártó Péter (Fidesz) sajtótájékoztatóján Budapesten. A magyarországi terjesztésre szánt kampányújságot azért készíttetik Erdélyben, mert ott olcsóbb. A kampányújságban a szocialisták ismételten riogatnak: tömeges áttelepüléssel, gazdasági következményekkel. Nyakó István, az MSZP szóvivője cáfolta, hogy a fideszes politikus állításai igazak volnának. A Magyar Rádió megszólaltatta Szász Jenő székelyudvarhelyi polgármestert, a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) elnökét, aki elmondta: ő maga látta a szórólapot. Ebben Gyurcsány miniszterelnök mellett Hiller István pártelnök is gyakorlatilag a kettős állampolgárság ellen agitál. Mindezt Székelyudvarhelyen, a székely anyavárosban, az RMDSZ-hez közelálló nyomdában, készítik, ahol RMDSZ-kampánylapokat, -plakátokat, -szórólapokat is nyomnak.

Vidorné Szabó Györgyi, az MSZP-frakció szociális munkacsoportjának vezetője, valamint Vadai Ágnes MSZP-s országgyűlési képviselő szerint csak egyféle állampolgárság létezik, ezért a többféle típusú állampolgárságot, adó- és járulékfizetés alapján való megmértetést és mérést elutasítják. A felelős döntés című MSZP-s kampányfüzet kiadását a székelyudvarhelyi Infopress nyomdának tulajdonítják — értesült az MTI. Ebben az egyik írás arról szól, hogy milyen költségtöbbletet jelentene a kettős állampolgárság megadása a határon túli magyaroknak. Minden oldal alján ez olvasható: "A december 5-i népszavazás: 2 X nem". /Fidesz: Erdélyben készítteti a népszavazási nemre buzdító kampányújságját az MSZP. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 18./ A kiadvány nyomtatásával hírbe hozott a székelyudvarhelyi nyomda, az Infopress vezetősége közleményben reagált a híresztelésekre, kifejtve, semmilyen kereskedelmi és másféle kapcsolatban nem állnak a Magyar Szocialista Párttal. Az Infopress rengeteg magyarországi nyomda alvállalkozójaként dolgozik, mert a magyar nyomdák az év végi hajrá miatt nincsen szabad kapacitásuk. A cégnél csak azokat a kiadványokat nem készítik el, amelyek közkereskedelmi ütköznek, egyébiránt pedig egy ilyen nagyságrendű megrendelés szimpla üzlet, nem pedig politikai kérdés volna. Az RMDSZ udvarhelyszéki szervezete közleményében kifejtette: a sajtóból értesültek az MSZP által állítólag Erdélyben, Székelyudvarhelyen nyomtatott kiadványról, amely a kettős állampolgárság ellen való szavazásra szólítja fel a magyar választópolgárokat. Az állásfoglalás szerint: „Ilyen vagy hasonló kiadvány tartalmával nem érthetünk egyet, hiszen az RMDSZ változatlanul és határozottan fenntartja álláspontját, mely szerint méltányosnak tartja a határon túli magyarok igényét, hogy aki magyar nemzetiségű, kedvezményesen juthasson magyar állampolgársághoz. Ezen közleményünkön keresztül is felkérjük a magyarországi választókat, hogy december 5-én szavazzanak igennel a kettős állampolgárságra”. /J. Á.: Botrány egy kampányújság körül. = Udvarhelyi Híradó (Székelyudvarhely), 2004. nov. 18./

A magyar katolikus püspöki kar felhívásában arra kérte a magyar katolikus hívőket és minden magyar honfitársat, hogy a népszavazáson való részvételével és IGEN szavazatával legyen részese az új nemzetegyesítésnek. A dec. 5-i népszavazáson arról kell döntenie mindenkinek, hogy vállalja-e a sorsközösséget azokkal, akik nem önszántukból rekedtek az országhatáron kívül. „Lelkiismereti kötelességünk, hogy szavazatunkkal támogassuk azt a szándékot, amely az egymáshoz tartozást hivatalosan is kifejezésre akarja juttatni a kettős állampolgárság megadásával. Ennek támogatása akkor is erkölcsi kötelességünk, ha ez anyagi áldozatokkal jár.

Hasonlóképpen tartsuk szem előtt, hogy az emberek egyenlő méltóságának olyan gondoskodás felel meg, amely az emberek életét és egészségét nem pusztán piaci értéknek tekinti, hanem a szolidáris szeretet és méltányosság alapján megfelelő szintű egészségügyi

ellátásban részesíti a társadalom minden tagját.” /A Magyar Püspöki konferencia felhívása. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 18./

Mintegy ötszáz határon túli magyar református lelkész hirdet ígét nov. 28-án és dec. 5-én a magyarországi templomokban; erről a Kárpát-medencei Református Generális Konvent Elnöksége döntött a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kapcsán nov. 17-én Beregdarócon. Bölcseki Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke közölte: elsősorban a népszavazás ténye az, amit szeretnének a magyar közvéleményben tudatosítani. A generális konvent vezető testületét a Kárpát-medencei református egyházkerületek elnökségei alkotják. A magyarországi püspökök és főgondnokok mellett a grémium tagja Erdélyi Géza püspök és Koncsol László főgondnok (Szlovákia), Pap Géza püspök és Tonk István főgondnok (erdélyi egyházkerület) Tőkés László püspök (Királyhágómelléki egyházkerület), Horkai László püspök és Szilágyi Lajos főgondnok (Kárpátalja), valamint Csete-Szemesi István püspök és Póth Péter főgondnok (Szerbia-Montenegró). /Református kezdeményezés a népszavazás kapcsán. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 18./

A kettős állampolgárság támogatására tett közzé tegnap felhívást a Szórványszervezetek Erdélyi Egyesületének Ideiglenes Ügyvivőtestülete. A közlemény tudatja, hogy „Erdélyben a magyarság mintegy harmadrésze — több mint 400 000 fő — olyan számbeli kisebbségi helyzetben él, amely fokozódó anyanyelvi és magyar szellemi szórványosodásra kárhoztatja. Ezek számára a magyar egyházak mellett immár csupán a »haza a magasban« az egyetlen vékony(odó) szála az összmagyarsághoz kötődésnek, a Kárpát-medencéhez tartozásnak.” /Belföldi hírek. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 18./

Medgyessy Péter volt miniszterelnök bejelentette, nem megy el szavazni dec. 5-én. Szerinte a kettős állampolgárság a magyarság többsége számára érzelmi kérdést jelent, amelyet azonban racionális módon is meg kell közelíteni. Nemzeti kerekasztalra lenne szükség, ahol a civil szervezetek, a határon túli magyarság képviselői, akadémikusok és az Európai Unió részvételével "emberi módon" lehetne arról beszélni, hogy a következő ötven-száz évben hogy fog kinézni a magyar nemzet jövője Európában. Szerinte Románia "perceken belül" tagállammá válik. /Medgyessy nem szavaz. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. nov. 18./

Kampánystábot hozott létre Kolozsváron a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) és az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) azért, hogy közvetett módon ösztönözzék Magyarország lakosságát, vegyen részt a december 5-i népszavazáson. A kampánycsapat az Erdélyi Református Egyházkerület által működtetett Misztótfalusi Kis Miklós Nyomda támogatásával 10 200 darab szórólapot készített el, és jutatott Pécsre. A kezdeményezők azért választották a Baranya megyei várost, mert Kolozsvár és Pécs testvérvárosi kapcsolatot tart fenn. /B. T.: Népszavazási kampánycsapat működik Kolozsváron. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 18./

A Romániai Magyar Szó a Postafiók rovatban egy levelet közölt a kettős állampolgárság mellett és kettőt a megadása ellen. Az egyiket Prinner Béla, a másikat HLL, Budapest szignóval. – A romániai magyar lapok egyöntetűen a kettős állampolgárság megadása mellett állnak ki. /Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 18./

A felelős döntés című füzetet az állampolgárok tájékoztatása miatt készítette az MSZP a december 5-i népszavazásra, de a párt nem tudott arról, hogy Székelyudvarhelyen nyomtatják — mondta Nyakó István, az MSZP szóvivője nov. 18-án Budapesten sajtótájékoztatón. A Fidesz szerint az MSZP hazudott, amikor azt állította, nem tud a kampánykiadványról. A kiadvány elkészítésével a Pauker Nyomdaipari Kft.-t bízta meg az MSZP, a nyomdaipari cég pedig az év végi sok megrendelés miatt három hazai és egy székelyudvarhelyi vállalkozást bízott meg a füzet elkészítésével — közölte a szóvivő.

Nov. 18-án a Fidesz felszólította az MSZP-t, hogy fejezze be a hazudozást, és öntsön tiszta vizet a pohárba a december 5-i, kettős állampolgárságról szóló népszavazás szocialista kampányújságjának kinyomtatásáról — közölte Szijjártó Péter, a magyar ellenzéki párt országgyűlési képviselője, aki szerint pártja ízléstelennek tartja, hogy erdélyi magyaroknak kell kinyomtatni azt a szórólapot, amely "az erdélyi és más határon túli magyarok ellen kampányol", arra biztatva a magyarországi magyarságot, hogy nemmel szavazzon kettős állampolgárságuk lehetőségére. /Fidesz: hazudott az MSZP. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 19./

A kettős állampolgárságról szóló népszavazás nem egyesíti, hanem szétszakítja a nemzetet - hangsúlyozta Gyurcsány Ferenc miniszterelnök nov. 18-án a TV2 reggeli műsorában. „Jött egy egyébként nem feltétlenül a társadalmi- politikai középhez való tartozásáról híres szervezet, a Magyarok Világszövetsége, felteszi ezt a kérdést és mindenki szenved tőle” - mondta. Úgy fogalmazott: „Van aki úgy menekül, hogy igent mond, nehogy azt mondják, hogy nemzetietlen, van aki úgy menekül, hogy nem, ő azt mondja, hogy felelős hazafi vagyok, van aki azt mondja, hogy nem megyek el, mert rossz kérdésre nem tudok válaszolni”. Véleménye szerint a kérdés arra vonatkozik: fogadjuk el, hogy lehet még hárommillió állampolgára Magyarországnak, bár állampolgárság csak egyfajta van. Az a dilemma, miként lehet utazási kedvezményt adni anélkül, hogy „olyanokat ígérjünk, amiket nem tudunk megoldani, - mondta Gyurcsány Ferenc. (MTI) /A népszavazás szétszakítja a nemzetet. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 19./

Új magyar nemzetpolitika belföldön és külföldön címmel zajlott Budapesten parlamenti vitanap nov. 17-én, egy nappal korábban pedig négypartii egyeztetés a kettős állampolgárságról. A vita mutatta, hogy a magyarországi kormányzati és ellenzéki politikai erők nyilvánosság előtt képviselt álláspontja a MÁÉRT óta nem változott. Guthér M. Ilona, a Romániai Magyar Szó tudósítója hozzátette: mindkét oldalon elhangzanak egymást túllicítáló nemzetboldogító ötletek. Magyarmegváltó retorika hallható, képtelenebbnél- képtelenebb számok és egyre vadabb érvek és ellenérvek. „Megalázó és egyre riasztóbb belháború zajlik a magyarországi politikai porondon miattunk. De vajon értünk zajlik-e?” /Guthér M. Ilona: Nemzetpolitika ügyben. Megalázó és riasztó belháború. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 19./

Az RMDSZ arra kéri a magyar állampolgárokat, hogy igennel szavazzanak a december 5-i népszavazáson, a magyar kormánypártokat pedig felszólítja arra, hogy vizsgálják felül a kettős állampolgársággal kapcsolatos álláspontjukat, olvasható az RMDSZ nov. 18-án kiadott közleményében. A közlemény felszólítja a magyar kormánypártokat, hogy "ne folytassanak az anyaországi választókat és a határon túli magyarokat egymással szembeállító kampányt". "Meggyőződésünk ugyanis, hogy minden magyar közös érdeke azoknak a jogszabályoknak az elfogadása, amelyek hozzájárulnak a magyar nemzet tagjainak akadálytalan együtt-éléséhez". Az RMDSZ a november 28-i romániai parlamenti választások után a rendelkezésére álló

politikai eszközökkel kész mindent megtenni annak érdekében, hogy Romániában a kormánnyal elfogadtassa a kettős állampolgárság gyakorlásának feltételeit - szögezte le közleményében Markó Béla és Takács Csaba. /RMDSZ: Vizsgálják felül a kettős állampolgársággal kapcsolatos álláspontjukat a magyar kormánypártok. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 19./

A kettős állampolgárságról szóló népszavazás nem egyesíti, hanem szétszakítja a nemzetet - hangsúlyozta Gyurcsány Ferenc miniszterelnök nov. 18-án a TV2 reggeli műsorában. „Jött egy egyébként nem feltétlenül a társadalmi- politikai középhez való tartozásáról híres szervezet, a Magyarok Világszövetsége, felteszi ezt a kérdést és mindenki szenved tőle” - mondta. Úgy fogalmazott: „Van aki úgy menekül, hogy igent mond, nehogy azt mondják, hogy nemzetietlen, van aki úgy menekül, hogy nem, ő azt mondja, hogy felelős hazafi vagyok, van aki azt mondja, hogy nem megyek el, mert rossz kérdésre nem tudok válaszolni”. Véleménye szerint a kérdés arra vonatkozik: fogadjuk el, hogy lehet még hárommillió állampolgára Magyarországnak, bár állampolgárság csak egyfajta van. Az a dilemma, miként lehet utazási kedvezményt adni anélkül, hogy „olyanokat ígérjünk, amiket nem tudunk megoldani, - mondta Gyurcsány Ferenc. (MTI) /A népszavazás szétszakítja a nemzetet. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 19./

Budapest több kerületében szórólapokat szórtak. NE FIZESSÜNK RÁ A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA! – áll a papírfecni. „Ne fizessünk havi 20 000 forintot családjunk pénzéből!” „Ne fizessünk mások helyett adót, nyugdíjat!” „Ne fizessünk állásunkkal az olcsó határon túli munkavállalók miatt!” „Ne fizessünk álmainkkal, mert nehezedik a lakáshelyzet!” „December 5-én szavazzunk nemmel!” Ezzel egy időben Budapesten Hiller István, az MSZP elnöke közleményt fogalmazott: „Felszólítom a kormányt, alkossa meg a magyar nemzetpolgárság fogalmát, és egy héten belül dolgozza ki annak bevezetésének jogi feltételeit. Azt várom és azt várjuk, hogy a Fidesz és annak elnöke dolgozza ki és haladéktalanul nyújtsa be a parlamentnek ezt a javaslatot...” „Az MSZP elutasítja a rossz kérdést, elutasítja a kényszerpályát. Nemet mondunk december 5-én, hogy igent mondhassunk a nemzetpolgárság programjára.” A pártelnök másnap már helyesbített: a magyar útlevéllel egyenrangú okmány megadásának jogi feltételeit alkotmánymódosítással kell biztosítani. Észérvek, nemzeti érzelmek nincsenek, állapította meg erről Sylvester Lajos, ez a magyar nemzet egységének szétverési kísérlete. Már is szembekerültek minden határon kívüli magyar szervezet, szövetség, egyesület, egyház, közösségi csoportosulás akarataival. Nincs olyan európai nép és nemzet, amely hatalomféltésében kormányzati és tömegpárti szinten fordulna az övéi ellen. /Sylvester Lajos: Álmodunk is hazudnak. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 19./

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) számításai szerint nő az államháztartás bevétele, amennyiben a népszavazáson az igenek győznek. Azért van különbség a kormány és az MVSZ számításai között, mert ahol nyilvánosságra hozták a kiadásokat, 800 ezer főre számították, a bevételeket pedig 20-30 ezer főre. - Tízezer család esetében az államháztartás mintegy 39 milliárd többletbevételt valósít meg, és mintegy 25 milliárd többletkiadás terheli – mondta Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke. Összességében pedig az államháztartás 13 milliárd forinttal nő. - Mi a családot két munkavállaló szülőben, két iskolás gyerekben és két nyugdíjas nagyszülőben gondoltuk – tette hozzá Patrubány Miklós. Elmondta, azért van különbség a kormány és az MVSZ számításai között, mert a kormány a kiadásokat 800 ezer főre számította, a bevételeket pedig 20-30 ezer főre. Az MVSZ számításai nyilvánosak, bárki ellenőrizheti – szögezte le Patrubány Miklós. (radio.hu)

/MVSZ: A kettős állampolgárság komoly bevétel az országnak. = Bányavidéki Új Szó (Nagybánya), 2004. nov. 19./

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének nyílt levelet írt a testvérvárosok - Zalaegerszeg, Szeged, Baja, Kecskemét, Budapest XI. ker. – választópolgáraihoz, felkérve az anyaországi választókat, hogy szavazzanak IGEN-nel a kettős állampolgárságra. Kérésük jogos, írták, hiszen a trianoni katasztrófa őket szülőföldjükkel együtt szakította el az anyaországtól, saját akaratunk ellenére. /Nyílt levél. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 19./

A Magyarországi Unitárius Egyház valláserkölcsei felelőssége és kötelessége támogatni minden olyan kezdeményezést, mely segíti a határon túli magyarságot a nemzet egységesítése érdekében, áll a közleményükben. Lelkiismeretes döntésunktől függ, hogy a kettős állampolgárság megadásával fejezzük ki hivatalosan is egymáshoz való tartozásunkat, még akkor is, ha mindez anyagi áldozatokat követel. /Magyarországi Unitárius Egyház: igen december 5-én. = Szabadság (Kolozsvar), 2004. nov. 19./

A Svédországi Magyarok Országos Szövetsége nyílt levéllel fordult Gyurcsány Ferenchez miniszterelnökhöz és Hiller Istvánhoz, a Magyar Szocialista Párt elnökéhez.

Döbbenettel értesültek arról, hogy felszólították híveiket, szavazzanak nemmel december 5-én a kettős állampolgárságról tartandó népszavazáson. Ennek a nemnek a valóságot nélkülöző tényekkel történő megindoklása megrökönyödést váltott ki bennük. Érthetetlen, hogy Magyarország két vezető politikusa egy ilyen nagy jelentőségű kérdésben a nemzet és Magyarország érdekei elé helyezi az olcsó szavazatszerző célokat, nem érdekli őket, hogy az elcsatolt területeken élő magyarok nem saját szándékukból kerültek abba a helyzetbe, amiben vannak; figyelmen kívül hagyják azt a tengernyi szenvedést, amiben részük volt, csupán amiatt, mert magyarok.

Azzal érvelnek, hogy a kettős állampolgárság felgyorsítja majd a szülőföldről való eltávozást. A szülőföldről való eltávozást nem a kettős állampolgárság segíti elő, hanem a kilátástalanság, a jogtalan bánásmód és a nyomor.

A népszavazáson egy esetleges nem hosszú időre kettészakítaná a nemzetet. Jogosan éreznék úgy a határon túli magyarok, hogy Magyarország megtagadta őket.

A svédországi magyarok kérik a jelenlegi álláspont felülbírálását. /Svédországi magyarok magyar vezetőkhöz. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 19./

Rozsnyai Sándor ügyvéd, a Kovászna Megyei Ügyvédi Kamara dékánja írt nyílt levelet Gyurcsány Ferenchez miniszterelnöknek. Azon kevés, határon túli magyar értelmiségi közé tartozik, írta, akik kezdetektől fogva a Magyarországon hatalomra jutott, baloldalinak számító kormány tagjait legalább olyan jó magyarnak tartották, mint az előző jobboldali kormányt és annak tagjait. Azonban a kettős állampolgárság lehetőségének megvonásával megvonják a határon túli magyaroktól még az erkölcsi együvé tartozás lehetőségét is. Ez olyan bűn, amely azokat igazolja, kiknek kezdetektől fogva az volt a véleményük, hogy a magyar baloldal elhanyagolja a határon túli magyarokat. Ezért a bűnért a történelem előtt felelni fognak. /Nem lenne szabad e bűnt elkövetni (Nyílt levél Magyarország miniszterelnökéhez). = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 19./

A határon túl élő magyarok ismét megalázva érzik magukat. Lehet, hogy a kettős állampolgárság évtizedek ügye nem a legideálisabb időszakban került terítékre, azonban ez nem menti a félretájékoztatásokat, hazugságokat, amelyekkel a kormányerők a magyarországi polgárokat butítják, írta Kilin Sándor, lap munkatársa. A szórólap azzal riogatja a

magyarországiakat, hogy ha magyar állampolgárok lesznek a határon túliak, akkor helyettünk kell majd adót fizetni, az áttelepülők elfoglalják a munkahelyeket, lakásokat. Az MSZP Felelős döntés című kiadványát egy székelyudvarhelyi nyomdában készítették, másfél millió példányban. /Kilin Sándor: Szégyelljük magunkat. = Nyugati Jelen (Arad), 2004. nov. 19./

A második világháború utáni békekötéskor a román és magyar kommunista küldöttség úgy írta alá a versailles-i okmányokat, hogy abban egyetlen szót sem pazarolt az erdélyi (akkor még) több mint kétmillió magyarországra. Aztán 1958-ban Kádár János marosvásárhelyi látogatásakor úgy beszélt, majd 1977-ben Nagyváradon is úgy tárgyalt a román pártfőtitkárral, mintha csupán egy néhány ezres magyarul beszélő csoportról lenne szó. S néhány éve az MSZP elnöke 23 millió román vendégmunkással riogatta a magyar választópolgárokat, amikor a státustörvény alkalmazásáról volt szó. Békésen meg is egyezett a két kormány, hogy a törvény kivesézett változatát fogadtatják el a magyar parlamenttel. Az MSZP azt javasolja választóinak, hogy a népszavazáskor nemmel szavazzanak a kettős állampolgárságra. Ujj János attól fél, hogy ezúttal is a határon túli magyarok lesznek a nagy vesztesek. /Ujj János: Megint vesztesek? = Nyugati Jelen (Arad), 2004. nov. 19./

A határon túli magyarság ügyéről és az egészségügyről a parlamentben kellene vitát folytatni, nem népszavazáson dönteni, rosszul feltett kérdésekre adott válasszal - mondta hatvani sajtótájékoztatóján Oláh Lajos, az MSZP pártigazgatója, hozzátéve: nem szabadna „pártpolitikává silányítani” ezeket a kérdéseket. Az MSZP szerint kettős nemmel kell szavazni december ötödikén - fogalmazott. Sós Tamás, Heves megyei pártelnök, országgyűlési képviselő az egymilliárd forintos Szülőföld Alap létrehozását, a Magyar Fejlesztési Bank részvételével lebonyolítandó 20 milliárd forintos gazdaságfejlesztési programot egyaránt a határon túli magyarok boldogulását, s az egész nemzet érdekét szolgáló lépésnek nevezte. /December 5-én Mikulás-estet ünnepelnek? Az MSZP kitart a kettős nem mellett. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 20./

Vekov Károly leszögezte a kettős állampolgárság vitáról, hogy a hivatalos magyar álláspont lemondott a határon túlra került magyarságról, nem akar tudomást szerezni arról, hogy az továbbra is a magyar nemzet részének tekinti magát. Régen is nehezményezték, rosszallták egyesek, hogy mit mind kell "magyarkodni". Hol világpolgárok, hol a világ proletárjai kerültek szembe a magyarokkal, írta Vekov Károly.

Évtizedeken át folyt az agymosás a különböző izmusok és "korszerűségek" jegyében: nincs már szükség magyarságra, meghaladott ez a gondolkodásmód, maradi, nacionalista. A "határon túlinak" nevezett magyarság — hosszú szünet után — hovatartozását és szolidaritását szeretné újlag kifejezni, egyben a kettős állampolgársággal növelni biztonságérzetét. Van-e aki — magyarként — ezt a jogot megkérdőjelezi? /Vekov Károly: Magyaroknak lenni... = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 20./

Európa számos országában létezik a kettős állampolgárság intézménye.

Csehország nem ismeri el a kettős állampolgárságot, kivételt képeznek azok a szlovákiai csehek, akik 1993-ban, Csehszlovákia kettészakadásakor fölvtették a szlovák állampolgárságot. Őket akkoriban azonnal megfosztották cseh állampolgárságuktól, de egy 1997-es alkotmánybíróági határozat megadta nekik a jogot a kettős állampolgársághoz; ezt 1999-ben az állampolgársági törvény módosítása megerősítette. A szlovákiai csehek száma mintegy 50 ezer. Becslések szerint közülük 25 ezren éltek ezzel a lehetőséggel. Visszakaphatja cseh állampolgárságát — az eddigi állampolgárság elvesztése nélkül — az a

Csehországból származó emigráns is, akit cseh (csehszlovák) állampolgárságától a kommunista rendszer idején, 1948. február 25. és 1990. március 28. között fosztottak meg a prágai hatóságok. E törvény alapján az Egyesült Államokban eddig mintegy 4000 ember kért cseh állampolgárságot. Ezekre a személyekre vonatkoztak a cseh restitúciós törvények is, tehát részt vehettek a kárpótlásban, és visszakérhették a kommunista rendszer által elkobzott vagyonukat is. Valamennyi kettős állampolgár rendelkezik választójoggal a csehországi parlamenti választásokon.

Horvátország azonnal a függetlenség kikiáltása után, 1991-ban rögzítette alkotmányában, hogy a határon túli horvátokat megilleti a horvát állampolgárság. A kettős állampolgárság intézményének bevezetése nem okozott elvándorlást. A horvát állampolgárság megszerzéséhez nem kell előzőleg igényelni a letelepedési engedélyt, ugyanakkor a kettős állampolgárság szavazati joghoz is juttatja a kérelmezőt.

Szerbiában hamarosan a parlament elé kerül a szerb kormány által nemrég elfogadott állampolgársági törvénytervezet. Ennek egyik jellegzetessége a kettős állampolgárság intézménye. A törvényelőkészítő szerint az új jogszabály nem akadályozza a kettős állampolgárság megszerzését, de más ország állampolgárságának megszerzése minden ország nemzeti törvényeitől is függ, illetve a Szerbiával kötött kétoldalú megállapodásokról.

Oroszországban a 2002-es orosz állampolgársági törvény értelmében külföldi állampolgárság megszerzése nem vonja maga után az orosz elvesztését. Moszkva ezeket a kettős állampolgárokat kizárólag oroszoknak tekinti, s ekként védelmezi őket külföldön. Az orosz állampolgárság megszerzéséhez viszont feltételül szabja a külföldről való lemondást az Oroszországot lakhelyükül választók számára. Ez alól kivételt csak azok képeznek, akikre kettős állampolgársági megállapodás terjed ki. A Szovjetunió szétesése után Oroszországon kívül rekedt 20–22 millió orosz jelentős része új állam polgára lett. Moszkva csak Tádzsikisztánnal és Türkmenisztánnal tudott egyezményt kötni a kettős állampolgárságról.

Németországban az állampolgárságot alapvetően a származási elv határozza meg: bárhol született valaki, ha csak egyik szülője is német, akkor már maga is német polgár. 2000. január 1. óta a területi elv is érvényesül, korlátozottan. Amennyiben egy külföldi gyereke Németországban születik, megkaphatja a német állampolgárságot is, ha bármelyik szülő nyolc év óta jogszerűen tartózkodik Németországban, vagy a szülést megelőzően három évvel korlátlan időtartamra szóló tartózkodási engedélyre tett szert. A kettős állampolgárság azonban csak átmeneti: az érintettnek 23 éves életkoráig el kell döntenie, hogy melyik ország állampolgára akar lenni.

Ausztriában az állampolgársági törvény csak kivételes esetekben engedélyezi a kettős állampolgárságot.

Nagy-Britanniában

A szigetország 1981-ben kelt törvénye alapján két alapvető állampolgársági forma létezik. A legáltalánosabb a brit állampolgárság, amelynek feltétele, hogy az illető Nagy-Britanniában, illetve Észak-Írországból született brit állampolgárságú édesanyjától, vagy törvényesen elismert édesapja brit állampolgár legyen. Ha ezek a feltételek megvannak, külföldi születés és lakhely esetén is általában megadják a brit állampolgárságot. Létezik emellett a "Brit Független Területek állampolgársága" megjelölésű forma, amely a tengerentúli területeken — ezek összlakossága nem haladja meg a 180 ezret — élő személyekre vonatkozik.

Az állampolgársági jogok szempontjából jelentős másik sajátos intézmény a Nemzetközösség, amelyeknek polgárai — csakúgy, mint a tengerentúli területekéi —, a brit választójogi törvény alapján a brit parlamenti választásokon is részt vehetnek, ha életvitelszerűen az Egyesült Királyságban élnek, automatikus nagy-britanniai letelepedési joguk azonban nincs. Ebben az összesen 54 tagállamot számláló, jórészt az egykori brit gyarmatokból álló országcsoportban ugyanúgy megtalálható Kanada, Ausztrália, Dél-Afrika, Pakisztán és Banglades, mint Tuvalu, Nauru, Vanuatu, Kiribati és Tonga. Kivételes helyzetben van az

Európai Unió egyik tagországa, az Ír Köztársaság is, amely ugyan nem tagja a Nemzetközösségnek, de Nagy-Britanniában vagy Észak-Írországban élő polgárai indulhatnak és szavazhatnak a brit parlamenti választásokon.

Franciaország

A francia jog nem követeli meg a francia állampolgárságot felvett külfölditől, hogy lemondjon az eredeti állampolgárságáról, illetve hogy a külföldi állampolgárságot felvett francia feladja a francia állampolgárságát, kivéve a nemzetközi megállapodásokban leírt eseteket. A szuverenitás elve értelmében Franciaország úgy tekinti a kettős állampolgárságú személyt, mint a francia állampolgársággal kapcsolatos jogok és köteleességek összességével felruházott állampolgárt, legyen szó franciáról, aki külföldi állampolgárságot nyert, vagy francia állampolgárságot nyert külföldről. A kettős állampolgárságú francia azonban nem érvényesítheti francia állampolgárságát annak az államnak a szervei előtt, amelynek állampolgárságával szintén rendelkezik, ha éppen annak területén tartózkodik.

A kettős állampolgársággal rendelkező francia számára a francia állampolgárság megszűnik: vagy automatikusan a nemzetközi megállapodások, illetve a felvett állampolgárság szerinti ország törvényei alapján, vagy a tartózkodási országban lévő konzulátuson tett lemondó nyilatkozattal.

Portugália

Az ibériai ország törvényei elismerik a kettős állampolgárság intézményét. A portugál állampolgárságot megszerző személynek, illetve a valamely külföldi államét főlvevő portugálnak csak abban az esetben kell lemondania egyik állampolgárságról, ha azt a másik állam törvénye kötelezően előírja. A portugál törvény nem tesz különbséget belföldi (anyaországi) és külföldi portugál állampolgár között.

Külföldi személyek 10 évi portugáliai tartózkodás után kérvényezhetik a portugál állampolgárságot; a volt gyarmatokról érkezettek esetében ez az időtartam 6 év. A külföldön élő portugál, illetve kettős állampolgárok szavazati joggal bírnak, amennyiben állandó külhoni tartózkodásukat bejelentették az ottani portugál nagykövetségen, illetve konzulátuson. E bejelentés alapján vehetők ugyanis fel a választói névjegyzékbe.

A külföldön élő portugál állampolgárok száma mintegy 4 millió; a legtöbben közülük Franciaországban, Brazíliában, Venezuelában, Kanadában és az USA-ban élnek. Az anyaországban csak parlamenti választásokon bírnak szavazati joggal. A 180 tagú lisszaboni törvényhozásba — a részvételi aránytól függetlenül — 4 képviselőt küldenek a külhonban élő portugálok.

Románia

A határon túli románok számára a román állampolgárság megszerzését először egy 1991-ben hozott törvény kínálta fel. Ennek értelmében egy külföldi állampolgárnak elegendő volt bármilyen távoli rokont "felmutatni" a visszahonosításhoz. Ők azonban kettős állampolgárként nem rendelkezhetek a határon belüli románokat megillető valamennyi joggal: nem indulhattak romániai választásokon, nem viselhettek közjogi hivatalt. A tavaly ősszel elfogadott alkotmánymódosítás azonban már lehetővé teszi, hogy kettős állampolgárok is betölthessenek felelős állami posztokat.

Kivételezett helyzetben vannak a moldovai románok: ők bármely romániai megyei rendőrpárancsnokságon is elnyerhetik a román állampolgárságot. Nem hivatalos adatok szerint a román állampolgárságot kapott moldovaiak száma eléri a félmilliót. (Arról a Moldováról van szó, amely a Prut és a Dnyeszter folyó között terül el — korábbi neve Bessarábia volt —, s amelyet a Molotov-Ribbentrop paktum értelmében Románia 1940-ben kénytelen volt átengedni a Szovjetunióknak.)

Valamennyi román állampolgár, így a román okmányokat szerzett moldovaiak is, rendelkeznek szavazati joggal a romániai választásokon. A külföldi állandó lakhellyel rendelkező személyekre ugyanazok a szabályok érvényesek, mint bármely olyan román

állampolgár számára, aki a választások idején külföldön tartózkodik. Számukra Románia külképviseletein biztosítják a szavazás lehetőségét. Tavaly nyárig nem jelentek meg hivatalos adatok a román állampolgárságot is szerzett moldovai állampolgárokról, mivel egy évvel ezelőtt még a moldovai alkotmány tiltotta a többes állampolgárságot. A Moldovai Köztársaság azonban tavaly törvényben tette lehetővé ezt.

Szlovákia

Szlovákia jogrendjének egyetlen, állampolgárságot érintő törvényében sem fordul elő a "kettős állampolgárság" kifejezés. Sem az alkotmány, sem az állampolgárságról rendelkező 1993-as törvény, sem a határon túli szlovákok hazai jogállását szabályozó, 1997-ben hatályba lépett törvény nem írja le a kettős állampolgárság fogalmát.

Az állampolgárságról szóló törvény azonban úgy fogalmaz, hogy kedvező elbírálásra számíthat az a szlovák állampolgárságért folyamodó személy, aki nem áll más állam állampolgári kötelékében, vagy ha mégis, akkor bizonyítani tudja, hogy az adott államban már kezdeményezte az állampolgári kötelékből való kilépés hivatalos folyamatát. Tekintet nélkül arra, hogy ennek a későbbiek során megfelelt-e vagy sem, a szlovák állampolgárság az ilyen kérelmezőnek megadható akkor, ha: szlovák állampolgárral kötött házasságot, vagy ha gazdasági, tudományos, kulturális, műszaki területen különleges jelentőségű érdemeket szerzett a Szlovák Köztársaságnak. Kedvező elbírálás alá esik az a szlovák állampolgárságért folyamodó személy is, aki már kiváltotta a határon túli szlovák státusát bizonyító igazolványt. Berényi József, a szlovák külügyminisztérium államtitkára az MTI érdeklődésére megerősítette: A kettős állampolgárság fogalma a szlovákiai jogrendben valóban nem jelenik meg, viszont az állampolgárság odaítélése során a kedvezményezett kategóriába sorolható kérelmezőnek nem kell teljesítenie azt a feltételt, hogy kilépjen azon állam kötelékéből, amelyhez a szlovák állampolgárság kérelmezésekor éppen tartozik. /A kettős állampolgárság intézménye néhány európai államban. = Szabadság (Kolozsvar), 2004. nov. 20./

Nov. 19-én Kolozsvaron, a Protestáns Teológiai Intézetben megnyitották az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) és a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága által szervezett A magyar tudomány napja Erdélyben elnevezésű fórumot. A kétnapos értekezlet központi témája: tudományos műhelyek párbeszéde. Egyed Ákos, az EME elnöke megnyitó beszéde után Vízi E. Szilveszter, az MTA elnöke emlékeztetett arra, hogy 2002-ben írták alá a két tudományos intézmény közötti együttműködési szerződést. Az MTA kötelességének tekinti segíteni az erdélyi magyar tudományosságot. Az Európai Unióban nem ritka a kettős állampolgárság intézménye, és az MTA támogatja a határon túli magyaroknak erre vonatkozó igényét. Az MTA néhány éve bevezette a külső tagságot, és ma már több mint ezer köztisztviselői tagja van az országhatárokon túlról. Bálint-Pataki József HTMH-elnök nemzeti jelentőségűnek nevezte az EMÉ-t, amelynek oroszországi részén van az erdélyi tudományosság fenntartásában és fejlődésében, de amelyhez a továbbiakban biztos háttér szükséges. Kántor Lajos, a Korunk főszerkesztője és a Kolozsvar Társaság alelnöke, az egykori kincses város rehabilitációjának fontosságát és sürgősségét említette. Kötő József, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) elnöke, a "kisebbik testvér" nevében szólt arról a példaértékű együttműködésről, amely intézményét a nagyobb testvérhez, az EMÉ-hez kapcsolja. A délelőtti ülészakon különböző előadások hangzottak el, és az EME-ben kifejtett tevékenységük elismeréseképpen Vízi E. Szilveszter díjakat adományozott Bitay Enikőnek, a Műszaki Tudományok Szakosztály elnökének, és Péter Mihálynak, az Orvosi és Gyógyszerészeti Szakosztály marosvásárhelyi fiókjá vezetőjének. /Ördög I. Béla: Újratermelhető tudással, megmaradásunkért. A 3. Magyar Tudomány Napja Erdélyben. = Szabadság (Kolozsvar), 2004. nov. 20./

Gyalogos zarándoklat indult november 21-én, vasárnap Nagyváradról Budapestre, hogy elvigye a magyar lakossághoz a romániai magyarságnak a kettős állampolgárságot támogató üzenetét. Lakatos Péter, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) Bihar megyei elnöke elmondta: magyarországi fiatalok egy csoportja kezdeményezte korábban ezt a zarándoklatot, most eljöttek Nagyváradra, felajánlva, hogy elviszik Magyarországra az erdélyi és a partiumi magyarság üzenetét. A felajánlást a helyi RMDSZ és Tempfli József nagyváradi katolikus püspök egyaránt örömmel fogadta. Így a zarándokok - akikhez csatlakoztak romániai magyarok is - útjuk során megállnak a nagyobb magyarországi helységeken, felkeltve az ottani lakosság empátiáját a határon túli magyarok ügye iránt. November 21-én Tempfli püspök misét celebrált a nagyváradi bazilikában. A mise után a bazilika melletti utcán felolvassák azokat az üzeneteket, amelyeket a fiatalok magukkal visznek. /Gyalogos zarándoklat Nagyváradról Budapestre. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 22./

Nov. 20-án Markó Béla, az RMDSZ államelnök-jelöltje beszédet mondott a Csíkszeredában rendezett választási fórumon. - Minden magyar felelős minden magyarért. Csíkszereda felelős Szatmárnémetiért, Vajdahunyad Gyergyószentmiklósért, minden székely minden székelyért, és minden magyar minden magyarért. Az összefogás a garanciája annak is, hogy a kettős állampolgárságot itt Romániában is el tudjuk fogadtatni - mondta Markó Béla. Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere mutatta be az RMDSZ Hargita megyei szenátor- és képviselő-jelöltjeit: Verestóy Attilát, Sógor Csabát, Korodi Attilát, Becsek Garda Dezső Kálmánt, Kelemen Hunort, Antal Istvánt és Asztalos Ferencet. /Markó Béla székelyföldi kampánykörútja. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 22./

Már tízezer bihari magyar támogatja aláírásával a határon túliak kettős állampolgárságát a Bihar megyei RMDSZ által elindított párhuzamos népszavazáson, tájékoztatott Lakatos Péter, a megyei RMDSZ elnöke. Nov. 21-én, vasárnap lakossági fórumot szervezett a Bihar megyei RMDSZ, amelynek vendége a MDF elnökhasszonya, Dávid Ibolya és Takács Csaba, az RMDSZ országos ügyvezető elnöke volt. Nem kell tartani attól, hogy minden határon túli magyar elhagyja szülőföldjét, hiszen miután Magyarország az EU tagjává vált. A decemberi népszavazás sorsdöntő, mondta Dávid Ibolya. /(Balla Tünde): Dávid Ibolyával a kettős állampolgárságról. A kaput minél nagyobb erővel kell döngetni. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 22./

A magyarországi politikai osztály 15 éven át nem akart, vagy nem mert szembesülni a kettős állampolgárság kérdésével, most pedig elkerülhetetlen a véleménynyilvánítása. Nyilvánvaló, hogy a Gyurcsány-Hiller féle csapatnak eszébe sem jutott volna a nemzetpolgárság, a határon túli útlevel, a Szülőföld program, ha nem éreznék úgy, hogy ellensúlyozni kell valamivel az állampolgárság elutasítását. Patrubby Miklós és Borbély Imre a kilencvenes évek elején az RMDSZ elnökségének voltak a tagjai. Nevükhöz kötődik az 1992-es autonómianyilatkozat, a Szent Mihály- templomban letett autonómiaeskü. A beszűkülő RMDSZ kiszorította őket az erdélyi politikából, állapította meg Gazda Árpád újságíró. A magyarországi népszavazás kikényszerítése arra utal: helyzetet teremthettek volna az autonómia ügyében is. /Gazda Árpád: Kivándorolt helyzetteremtés. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 22./

Nov. 20-án tartotta tisztújító küldöttgyűlését a Magyarok Világszövetsége (MVSZ). Lényegében egyhangúlag döntöttek arról, hogy a következő négy évben is a kolozsvári Patrubby Miklós lesz a szervezet elnöke. Patrubby egyedülként indult az elnöki posztért, miután a korábban jelölt szombathelyi Sárközi Csaba és az ausztráliai Kardos Béla még a szavazás előtt visszalépett. Az 53 országból Budapestre érkezett MVSZ-tagok által állított

200 küldött közös állásfoglalásban szólította fel a magyar választópolgárokat, hogy a kettős állampolgárságról tartott dec. 5-i népszavazáson mind „a nemzet egységéről”, mind „a nemzet egészségéről” szóló kérdésre szavazzanak igennel. Patrubány Miklós kifejtette: a világszövetség azért támogatja az általa kezdeményezett referendumot, mert úgy látják: „A haldoklás évtizedei után eljött az újjászületés ideje a magyarság számára.” Patrubány a referendumon 60 százalékos részvételre és a kettős állampolgárság kérdésében négymillió igen szavazatra számít. A Kárpát-medencei régióelnöki tisztségben Sárközy Csaba szombathelyi magyartanár váltja Borbély Imre temesvári politológust, aki egészségi okokból nem vállalta tovább a sok utazással járó posztot, és a stratégiai bizottság elnökeként tevékenykedik tovább. A Kárpát-medencén kívüli (korábban nyugatinak nevezett) régió elnöke Pungur József Kanadában élő református lelkész lett, aki a franciaországi Léh Tibort váltja a tisztségben. /Salamon Márton László: Status quo a világszövetség élén. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 22./

Nov. 20-án Markó Béla, az RMDSZ államelnök-jelöltje beszédet mondott a Csíkszeredában rendezett választási fórumon. - Minden magyar felelős minden magyarért. Csíkszereda felelős Szatmárnémetiért, Vajdahunyad Gyergyószentmiklósért, minden székely minden székelyért, és minden magyar minden magyarért. Az összefogás a garanciája annak is, hogy a kettős állampolgárságot itt Romániában is el tudjuk fogadtatni - mondta Markó Béla. Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere mutatta be az RMDSZ Hargita megyei szenátor- és képviselő-jelöltjeit: Verestóy Attilát, Sógor Csabát, Korodi Attilát, Becsek Garda Dezső Kálmánt, Kelemen Hunort, Antal Istvánt és Asztalos Ferencet. /Markó Béla székelyföldi kampánykörútja. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 22./

Pattermanné Farkas Györgyi Magyarországról küldött olvasói levelében /Racionális döntés a népszavazáson, nov. 13./ kifogásolta Asztalos Lajos írásának hangnemét, mondván, az "ma már csak a magyar szélsőjobb sajtó sajátossága". Asztalos Lajos válaszában leszögezte, nem tartja magát szélsőjobbnak. Kik azok, akik 1956-ban a tömegbe lóttek, a forradalom vérbefojtása után vallattak, ítélték, akasztottak, üldöztek, elnyomtak, most pedig szemforgató módon áldozataik sírját koszorúzzák, a demokrácia bajnokának szerepében tetszelegnek? – kérdezte. Akik hol 23 millió román, hol a szomszédos országok magyarjainak Magyarországra özönlésével fenyegetnek. Mindenki ellen kikelnek, aki föl meri emlegetni múltbéli viselt dolgaikat. Szerintük azok szélsőjobbaldaliak vagy éppenséggel fasiszták. Magyar állampolgárként, de áttelepedés nélkül, szülőföldünkön akarjuk megőrizni anyanyelvünket, szögezte le Asztalos Lajos. /Asztalos Lajos: Ésszerű döntés reményében... Válasz Pattermanné Farkas Györgyinek. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 22./

Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke a vele készített interjúban kiemelte, hogy az RMDSZ-nek oda kell figyelnie a szociális és gazdasági problémákra. Sokan elfordultak a politikától. Az RMDSZ komoly szórványprogramja van, sorra nyitják meg az iskolákat. Markó a kettős állampolgársággal kapcsolatban leszögezte: élesen szemben állnak a magyar kormánypártok, a magyar kormány véleményével. A kitelepülés megelőzésére olyan helyzetet kell teremteni Erdélyben, hogy innen ne akarjanak elmenni az emberek, de főleg a fiatalok. Markó úgy fogalmazott, hogy „nálunk november 28-án lesz a népszavazás a kettős állampolgárságról, mint ahogy az autonómiáról is”. Az RMDSZ egyetért azokkal az elképzelésekkel, melyek szerint többletlehetőségek születnek például a Szülőföld-

programmal, de a vállalkozás- és gazdaságserkentési elképzelésekkel is. Mindezek nem helyettesíthetik a kettős állampolgárságról szóló igent. /Gyarmath János: Mi már vasárnap „kettős igennel” szavazunk! = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 23./

Kiderült, hogy az MSZP Székelyudvarhelyen nyomtatta a kétszeres nemre buzdító propagandairatát, másfél milliós példányszámban A kiadvány A felelős döntés! – nélkülözhetetlen gondolatok a december 5-i népszavazáshoz címet viseli, és tizenhat oldalon keresztül tárja olvasója elé az esetleges sikeres népszavazás után bekövetkező tragédiát. Az első oldalon Gyurcsány Ferenc miniszterelnök adta meg az alaphangot: “Amikor elmondjuk, hogy a határon túli fiatalok jelentős része, vagy a közel 800 ezer magyarigazolvánnyal rendelkező határon túli nemzettársunk valószínűnek tartja, hogy áttelepedik Magyarországra, itt venné igénybe az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, itt tartana igényt nyugdíjra, akkor nem riogatunk, hanem tájékoztatunk, és nem alaptalan dolgokat híresztelünk, hanem a tényeket soroljuk.” Hasonló a vélemény mind a tizenhat oldalon keresztül. Mindez hatalmas felháborodást váltott ki a székelyudvarhelyiek körében. Az MSZP azt nyilatkozta, nem tudott arról, hogy másfél milliós kiadványukat hol nyomtatják. Az RMDSZ elhatárolódott a dologtól, a cég igazgatója közölte, nem tartja feladatának a cenzúrázást, számára az fontos, hogy háromszáz alkalmazottját kifizesse. Azonban 2002 végén ez az igazgató lefújta a Haza a magasban című könyv nyomását, mikor megtudta, hogy Bayer Zsolt az egyik szerzője.

Az RMDSZ újabb közleményben kért igent az anyaországiaktól, felszólítva a kormánypártokat, vizsgálják fölül álláspontjukat, és “ne folytassanak az anyaországi választókat és a határon túli magyarokat egymással szembeállító kampányt”. Gyurcsány Ferenc szerint nem velük van a baj, hanem a kettős állampolgárságra vonatkozó kérdésről, mely “pocsék és megosztó”. /Bagoly Zsolt: A kettős állampolgárság ügyében döntő népszavazási kezdeményezés fejleményei hétről hétre. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. nov. 23./

A Magyarok Világszövetsége szerint a magyar kormány alkotmánysértő és törvénysértő magatartást tanúsít akkor, amikor részesévé válik a kettős állampolgárságról szóló ellenkampánynak, ezért a szövetség feljelentést tett a rendőrségen és az ügyészségen – mondta Patrubány Miklós, az MVSZ újraválasztott elnöke. “(...) az egyik kormányzó párt, az MSZP, milliós tételben gyárt olyan, a választókat súlyosan félretájékoztató dokumentációt, amelynek címlapján ott szerepel maga a miniszterelnök, amelynek a második oldalán ott szerepel a kormány egyik minisztere, Hiller István. Ez megengedhetetlen, aki ezt elköveti, a népszavazás tisztaságát, esélyegyenlőségét veszélyeztető bűncselekményt követ el” – közölte Patrubány Miklós.

Elmondta: az MVSZ a rendőrségen és az ügyészségen tett feljelentést ismeretlen tettes ellen azért a szórólapéért, amelyet ötmillió példányban terjesztett az MSZP az országban. A szórólapok kimerítik a Btk. 211 paragrafusában foglalt bűncselekményt, amely a népszavazási félretájékoztatásra vonatkozik.

Közölte: “Gyurcsány Ferenc miniszterelnök (...) a Times-ban olyan utalást tett, amely alkalmas arra, hogy a kisantant országokat, jelesül Romániát és Szerbiát, magyarokat a magyarok ellen hangolja.” “Mindezek alapján azt kell mondanunk, hogy a MVSZ kénytelen az Országos Választási Bizottsághoz (OVV) fordulni” – tette hozzá. Elmondta: az MVSZ felszólítja azokat az újságokat, amelyekben a kormány közpénzen tett közzé egyoldalú, egyoldalú tájékoztató anyagot, hogy vállalják az MVSZ közleményeinek ingyenes közzétételét, számlájukat pedig a kormánynak nyújtják be. (MTI) /Az MVSZ feljelentést tett a magyar kormány népszavazási kampánya miatt. = Nyugati Jelen (Arad), 2004. nov. 23./

- A határon túli magyaroktól nem kell félni, mert nem akarják elenni előlünk a kenyeret, nem túrnak ki bennünket a lakásunkból, és nem orozzák el a nyugdíjunkt sem, csupán útlevelet szeretnének, mert ez biztonságot ad számukra - jelentette ki Orbán Viktor, a Fidesz elnöke nov. 21-én a Duna Televízió műsorában. Orbán Viktor közlése szerint a státustörvény keretében most 6-7 milliárd forintot költ Magyarország a határon túli magyarok támogatására, és szerinte ennél biztosan nem kerülne többre semmilyen kettős állampolgársághoz rendelt jogosítvány. Hangsúlyozta: a határon túli magyarok az utóbbi években sem teherterelt jelentettek az ország számára, sőt, ha megnéznék mennyi bevételt és mennyi kiadást hoztak, akkor a mérleg pozitív lenne. Véleménye szerint a kormányzat kettős állampolgársággal kapcsolatos számításai "minden alapot nélkülöznek". Szerinte ha sikeres a népszavazás és az igen lesz többségben, akkor a Magyar Állandó Értekezletet (Máért) újra össze kell hívni, és a határon túli magyarokat is be kell vonni abba a döntésbe, milyen jogosítványokat és kötelezettségek járnak a kettős állampolgársággal. Orbán Viktor arra a kérdésre válaszolva, miért nem támogatták a kettős állampolgárságot, amikor kormányon voltak, elmondta: 1999-es Máérten rangsorolták a teendőket, és úgy döntöttek, hogy első helyre a státustörvény megalkotását kell tenni. A Fidesz elnöke szerint azóta a helyzet annyiban változott, hogy az MSZP kormányra kerülve "megcsonkította" a törvényt, valamint "a kettős állampolgárság iránti állampolgári igény elérte azt a szintet, hogy több mint kettőszázezren aláírták a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íveit". /Orbán Viktor: a határon túli magyarok nem eszik el a kenyeret senki elől. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 23./

Óvni kell a Romániai Magyar Demokrata Szövetséget (RMDSZ), mert ez a szervezet egyszerre politikai, pártszerű szövetség és a magyar nemzeti érdek érvényesítésének legfőbb letéteményese - mondta Dávid Ibolya, az MDF elnöke az Erdélyi Riport legfrissebb számában megjelent interjújában. Szerinte a magyarországi döntéshozóknak nem szabadna kikerülniük a kettős állampolgárság problémáját. /Dávid Ibolya szerint az RMDSZ a magyar nemzeti érdek érvényesítésének legfőbb letéteményese. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 23./

Erdély más megyéi mellett Szatmár is kivette a részét abból a kampányból, amellyel IGEN szavazatra buzdítják az anyaországi magyarokat. A nagyszalontai Bocskai Szövetség kezdeményezte akcióban Kovászna, Maros és Kolozs megye településeinek nevezetességei mellett immár három Szatmár megyei város látványosságairól is készült képeslap, ezt a következő napokban fogják terjeszteni magyarországi városokban. A Tasnád, Nagykároly és Szatmárnémeti építészeti és műemlék-látványosságaiból összeállított képeslap-triót nagyrészt ifjúsági szervezetek fogják eljuttatni a magyarországi otthonokba, vagy nyomják majd az utcán sétálók kezébe. A magyarországi önkéntes képeslaposztó-munka nagy részét az Egyesült Magyar Ifjúság (EMI) tagjai végzik majd, a Szatmár megyei képeslapok kinyomtatásával a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) kezdeményezésére kezdtek el foglalkozni. Komsa József, az MVSZ küldöttje felkérésére Ilyés Gyula, az RMDSZ Szatmár megyei szervezetének elnöke a Kelet-Magyarország című napilapban közzétett, az RMDSZ megyei szervezete nevében igennel való szavazásra fogja kérni az anyaországiakat. /Princz Csaba: Szatmári képeslapok a december 5-i IGEN-ért. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. nov. 23./

A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) fáklyás és gyertyás felvonulást rendez nov. 25-én este Erdély nagyvárosaiban az autonómiaért és a kettős állampolgárságért. Gazda Zoltán, a sepsiszentgyörgyi MPSZ elnöke elmondta, a felvonulást este, ugyanabban az időpontban rendezik minden városban, és részvételre szólította mindazokat, akik fontosnak tartják az

autonómiát és a kettős állampolgárságot. /Fáklyás és gyertyás felvonulás. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. nov. 23./

A kettős állampolgárság kérdése alaposan felkavarta az (egyelőre magyar) kedélyeket. Mindez világosan mutatja, hogy a kormányzó MSZP-nek, a szocialista pártnak nincs jövőképe, következésképpen nemzetstratégiája sincsen. Ezért a nagy kapkodás, az örökös ígéretés egyfelől s a nemzet határon belüli részének önzésére, alantas ösztöneire apelláló riogatás másfelől, írta Bogdán László. Hiller István pártelnök bedobott a köztudatba egy új fogalmat: a nemzetpolgárság fogalmát. Az MSZP szerint a kettős állampolgárság kérése nem jogos igény, ezért biztatnak nemmel voksolásra. Az elszakított országrészek magyarjai újfent rájöhetnek: ezek őket nem szeretik. „Nem kellünk mi, testvér, se itten, se ottan” — írta a nyolcvanas években Kányádi. Igaza volt. /Bogdán László: Nemzetstratégia és jövőkép. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 23./

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület /EME/ - Romániai Magyar Akadémia Testület tagjai kötelességüknek tekintik, hogy állást foglaljanak a kettős állampolgárság ügyében. Ez a nemzet jövőjét meghatározó távlati döntés: a határozott IGEN szavazat a nemzeti szolidaritást, együvé tartozást nyilvánítja ki, azt a nyelvi és szellemi egységet, amely összekapcsolja az anyaország, a Kárpát-medence és a világ magyarságát. Benkő Samu, Brassai Zoltán, Csetri Elek, Demény Lajos, Egyed Ákos, Gábos Zoltán, Gyenge Csaba, Jakó Zsigmond, Kiss Elemér, Kiss István, Kolumbán József, Maros Dezső, Nagy-Tóth Ferenc, Péntek János, Péter Mihály, Toró Tibor, Uray Zoltán, a Magyar Tudományos Akadémia külső és tiszteleti tagjai, Lászlóffy Aladár, a Román Akadémia levelező tagja /EME - állásfoglalás a kettős állampolgárság ügyében. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 23./

A Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége állást foglalt a nov. 28-i romániai parlamenti választások, valamint a dec. 5-i magyarországi népszavazás kérdésében. Ami a romániai parlamenti és államelnöki választásokat illeti, arra buzdítjuk gyülekezeteink tagjait és hozzátartozóit, hogy vegyenek részt a választásokon. Kérjük, hogy éljenek a választás jogával, és támogassák a magyar érdekképviseletet, hogy újra parlamenti mandátumhoz jusson. A kettős állampolgárságról szóló népszavazást illetően arra buzdítják magyarországi testvéreiket, hogy járuljanak hozzá "igen" szavazatukkal ahhoz, hogy e jogot a határon túl élő magyarok is megkaphassák. Az állásfoglalást Borzási István elnök és Gergely István főtítkárnak írta alá. /Állásfoglalás. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 23./

„Vernének meg a vajdasági Szabadkán. Mosnák alá az utcámat az erdélyi Verespatakon. Nyomorognék csak a kárpátaljai Tiszaújhelyen. Döntenek le nagyszüleim síremlékét Újvidéken. Rombolnák le a házunkat a szlavóniai Szentlászlón. Törnék derékba templomunkat Kórógyon. Bármelyikünk születhetett volna a határon túl, kisebbségben. Méltatlannak érzem ezt a vitát a kettős állampolgárságról, szégyellem, hogy e nemes ügy nemtelen belpolitikai perpatvar áldozatául esett.” – írta Szaniszló Ferenc. A kormánykoalíció arra buzdít, hogy a polgár ne éljen a véleménynyilvánítás jogával. Siratják a határon túli magyarokat, mert az állampolgársággal állítólag ott hagynák szülőföldjüket.

Kevesebb mint félmillió emberről van szó: a kárpátaljai és a délvidéki magyarokról, akik még nagyon sokáig nem lesznek uniós polgárok, írta Szaniszló. „Ha ez teher, akkor is vállalni kell. Mindig is vendégszerető állam voltunk: befogadtuk, letelepítettük a pogromok miatt hozzánk menekülő zsidókat. Polgárjogot, honpolgárságot nyertek. Hazátadtunk a nyomor elől kóborló cigányságnak. Trianon idején a menekülő magyarság lelt otthonra a megvert, megcsönkített országban. Nem volt mindez könnyű teher, de nemzeti, emberi, keresztényi kötelezettség. A második világháború után a Szlovákiából elüldözött magyarok nyertek itt menedéket.

Manapság Kína boldogulásra vágyó lakói jönnek hozzánk. Miért éppen a magyarokkal tennék kivételt? Vajon Németország hátat fordított az üldözött, nyomorgó sváboknak, erdélyi szászoknak, volgai németeknek, az NDK-soknak? És Izrael fönnmaradhatott volna, ha nem fogadja tárt karokkal a bevándorlókat?” /Szaniszló Ferenc: A krokodilkönny nehezen szárad föl. = Erdélyi Napló (Kolozsvár), 2004. nov. 23./

Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnök nov. 23-i rádióinterjújában úgy nyilatkozott: sem a kormány, sem ő nem kívánja befolyásolni, miként szavazzanak az emberek december 5-én a kettős állampolgárságról. Azt mondta, a népszavazásnak "sok-sok vesztese lesz, bármi is a végeredmény". Szerinte az ellenzék, Orbán Viktor Fidesz-elnök nem mutatta be törvényjavaslatát, amely megoldhatná a kettős állampolgárságról szóló népszavazás miatt kialakuló helyzetet. Mátrai Márta fideszes képviselő szerint Gyurcsány becsapja az embereket. Napok óta kampányol az országban, az állampolgárság megtagadására biztat. Majd bemegy a televíziók és rádiók stúdiójába, és letagadja saját véleményét. Mátrai adatai szerint a kormány 23 millió forintot költ a nem szavazat propagálására.

Nov. 23-án általános vitára alkalmasnak találta a nemzetpolgárságról, illetve a Szülőföld-alapról szóló törvényjavaslatot az Országgyűlés külügyi bizottsága. A javaslatot csak a kormánypárti képviselők támogatták. A vitán jelen volt Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára, Bugár Béla, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke, valamint Kelemen Hunor, az RMDSZ Szövetségi Egyeztető Tanácsának (SZET) elnöke.

A kormány ellátja a magyar állampolgárság könnyített megadásáról kiírt népszavazás előkészítésével összefüggő feladatait — mondta Szabó Vilmos. Bugár Béla és Kelemen Hunor egyaránt úgy fogalmazott: a magyar választók vegyenek részt a népszavazáson, és mondjanak igent. A kettős állampolgárság megadása esetén sem gyorsulna fel a határon túli magyarok áttelepülése. /Huszonhárommillió forint a nem szavazat propagálására? Gyurcsány: Nem akarom befolyásolni a magyar választókat. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 24./

A négy magyarországi parlamenti frakció nov. 23-án nem fogadta el azt az MDF által kezdeményezett politikai nyilatkozatot, amely a december 5-ei népszavazáson való részvételre buzdít. Az MSZP, az SZDSZ és az MDF támogatta volna az eredeti javaslatot, azonban a Fidesz csak módosítás után tudta volna elfogadni azt.

Németh Zsolt (Fidesz) közölte: a kettős állampolgárság ügyében szemmel láthatóan áthidalhatatlan ellentétek vannak a pártok között a tartalmi kérdéseket illetően. Az állampolgárság kérdésében az MSZP ragaszkodik a nemhez, de az útlevél megadása tekintetében nyitottabb. /Nem született politikai nyilatkozat a népszavazásról. = Népújság (Marosvásárhely), 2004. nov. 24./

A véletlenek egybeesése folytán a Kárpát-medencei magyarság sorsa tíz napnál alig hosszabb időszak alatt két szavazáson dől el, állapította meg Magyar Lajos. Vasárnap a romániai parlamenti választásokon másfél millió erdélyi magyarnak kell arra válaszolnia, hogy akar-e törvényhozási képviselőt. Két magyar politikai erő nem kerülhet be a román törvényhozásba. A másik döntés dec. 5-én történik, s a kettős állampolgárság ügyére vonatkozó népszavazási voksolás kimenetele nem az anyaország „magánügye”, hanem az egész magyar nemzeté, szögezte le Magyar Lajos. /Magyar Lajos: Két hét, és... lesz-e tovább? = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 24./

„Mert miért is adna Románia magyar állampolgároknak területi autonómiát?” — kérdezte dr. Eörsi Máttyás, az SZDSZ nemzetszakértője. „Adnánk mi területi autonómiát az itteni kínai textilkereskedőknek?” — folytatta. Bolgár György műsorügnök is letette a garast: „Egy magyarságot igazoló papírt a szívem fölött is viselhetek, de ha másra is jó, például arra, hogy

átjöjjenek Magyarországra, munkát vállaljak, tanuljak, egzisztenciát teremtsék, letelepedjek, csupa magyar között éljek, méghozzá jobban, mint Romániában, Szerbiában vagy Ukrajnában, akkor jönni fogok.” Bodor Pál viszont a kettős állampolgárság mellett érvelt. Az Eörsi- és Bolgár-félék nem érzékelik, hogy a magyar nemzet számára nem mindegy, ha a Kárpát-medence mai magyarságának a határon kívüli harmada román, szlovák, szlovén állampolgárként tagolódik be az unióba, írta Sylvester Lajos. Eörsi és társai az Európai Uniót is védik, azt mondják ugyanis, hogy tízmillióról szólt a belépési alku, és mit szólna az unió, mikor egy szép napon tizenötmillió magyarra ébredne? Medgyessy Péter sem szavaz igennel. Tamás Gáspár Miklós üres lapot dob az urnába. /Sylvester Lajos: Új nemzetszakértők? = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 24./

A kettős állampolgárságról szóló népszavazás kérdése egyértelmű. Ha az igennel szavazók többségben lesznek, a jogalkotónak nincs mérlegelési lehetősége — állította a Népszabadság kérdésére Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke. Patrubány Miklós szerint a kérdésben szereplő kedvezményes honosítás azt jelentheti, hogy ha a kérelmező délelőtt leadja a magyarizálványát az állampolgársági hivatalban, délután átveheti a magyar útlevelet. Az eljárásban a magyarországi lakóhelyet sem lehet megkövetelni, sőt az állampolgárság megadásának a büntetett előélet, illetve az esetleges nemzetbiztonsági kockázat sem lehet akadálya. Az elnök szerint a kedvezményes honosításnak ki kell terjednie a hozzátartozóként magyarizálvánnyal rendelkező nem magyar nemzetiségűekre is — a családok szétszakítása nem lehet cél.

Az MVSZ a népszavazási kérdésében utal arra, hogy a magyar nemzetiséghez való tartozás a magyarizálvány mellett más módon is igazolható lenne. Elmondta, javaslatuk szerint magyar nemzetiségű, aki beszél magyarul, magyarnak vallja magát, legalább egy nagyszülője magyar, és rendelkezik bizonyos ismeretekkel az alapvető magyar kulturális értékek terén. Az Európa Tanács 1997-es egyezménye és a májusi bővítés előtt 15 tagú közösség 11 tagállama elismeri a kettős, sőt többes állampolgárságot. Patrubány kijelentette: durva alkotmány sértés lenne, ha elfogadnák a nemzetpolgárság intézményéről szóló országgyűlési határozatot, mert "ez a tartalommal nem bíró metafora alkalmas arra, hogy a választókban azt a képzetet keltse, mintha a referendumnak nem lenne tétje". /Kedvezményes honosítás órák alatt? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 25./

Egy év alatt megduplázódott a román útlevelés moldovaiak száma. Először szavazhatnak félelem nélkül a chisinaui román nagykövetségen a román állampolgárságot is szerzett moldovai állampolgárok. Számukat titkolják a román hatóságok. Ebben az évben szeptemberig 53 429 moldovai–román állampolgár számára állítottak ki román útlevelet. Az egy évvel korábban feltett hasonló kérdésre a minisztérium 27 253 román útlevelet szerzett moldovai–román kettős állampolgárról számolt be. Az ukrán–román állampolgárok közül 2641-en szereztek román útlevelet is. Ez mutatja, hogy Romániát nem zavarja az, hogy Ukrajna alkotmánya tiltja a kettős állampolgárságot. Észak-Bukovina lakói a tilalom ellenére is igénylik és megkapják a román állampolgárságot, valamint a vele járó útlevelet, amely vízummentes beutazást biztosít számukra az Európai Unió országaiba. A Krónika hiába próbálta megtudni a moldovai–román és ukrán–román kettős állampolgárok számát. A közérdekű információk törvénye szerint a hivatalok az írásban kért adatokat 10 napon belül kell megadniuk, azonban a Krónika augusztus végén elindított minisztériumi levelezése csak részeredményeket hozott. A hatóságoknak a szervezeti keret állandó átalakulása nyújt állandó kibúvót. A belügyminisztérium tavaly augusztusban tájékoztatót arról, hogy nyilvántartásaiban 93 342 moldovai–román kettős állampolgár szerepel. Az igazságügy-minisztériumban még reménytelenebb az információszerzés. Teodor Andritától, az Állampolgársági Hivatal vezetője kijelentette: „2002 óta ukrán állampolgár nem kapott román

állampolgárságot”, nem tudván, hogy korábban a minisztériumi sajtóosztály írásban közölte: 2002 júniusa óta négy ukrán és 220 moldovai állampolgár „kapta vissza” a román állampolgárságot. A Nyugdíjbiztosító szerint nem terhelte meg különösebb mértékben a román nyugdíj-biztosítási rendszert a román állampolgárságot is szerzett moldovai és ukrán állampolgárok jelentkezése. /Gazda Árpád: Az állampolgárság román modellje. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 25./

Patrubány és Orbán Viktor azt állítja, hogy a határon túliaknak juttatott állampolgárság egy fillérjébe sem kerülne a magyarországi adófizetőnek. Fey László következtetése: „Ez viszont azt jelenti, hogy az semmi előnnyel nem járna, mert a semmiből semmi sem lesz.” Fey /az MSZP-t ismételve/ kijelentette: „a rosszul megfogalmazott, teljesen fölösleges, csak feltűnésért szolgáló december 5-i népszavazás költsége 3 milliárd forint, ezen felül Patrubány 1 milliárd forintot követelt propagandacélokra.” „A Fidesz tovább mélyítheti a magyarságot megosztó árkokat, szembeállíthatja az anyaországiakat a határon túliakkal, rámutathat, ki a jó magyar és az idegenszívű, nemzetáruló, rossz magyar. Tombol a demagógia, a manipuláció és a gyűlölködés.” /Fey László: Igen is meg nem is. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 25./

Kuszálík Péter Morfondír rovatában elítélte azt, hogy Sepsiszentgyörgyön nov. 9-én lehazaárulózták Vass Lajos államtitkárt, akit Hiller István miniszter, az MSZP elnöke maga helyett küldött. Azért tüntettek ellene, mert az MSZP elutasítja a kettős állampolgárságot. Kuszálík Péter elmagyarázta: nem tüntetni kell, hanem aki úgy dönt, menjen a bevándorlási hivatalhoz. Kuszálík Péter szerint a tüntetők feliratait Tulit Attila, a tüntetést meghirdető Magyar Polgári Szövetség alelnöke készítette, ezért valójában ez az egész az RMDSZ ellen irányult, írta Kuszálík.

Kuszálík az emlékezetes 1990. februári marosvásárhelyi gyertyás tüntetést is átértelmezte: „néhány rosszul tájékozott, túlzottan akaratos elvtárs szavára rohantak tüntetni”. A cikkíró hozzátette: Tulit Attila, a Polgári Szövetség alelnöke Hiller István ellen szervezett tüntetést, aki a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere. Tulit Attila, a T3 Kiadó és nyomda egyik igazgatója pedig ezerszám nyomtat olyan könyveket, amelyekben szép nagy betűkkel ez áll: készült a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának támogatásával. /Kuszálík Péter: Morfondír. Polgári stílus. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 25./

Ritka összhangban buzdítják a romániai törvényhozási választásokon való részvételre a romániai magyarságot a legnagyobb magyar pártok, nov. 24-i nyilatkozatuk szerint nagyon fontos, hogy a romániai magyarság megőrizze parlamenti képviselőit Bukarestben.

— Nagyon fontosnak tartom, hogy az erdélyi magyarság képes legyen megőrizni parlamenti képviselőit, mivel ez rendkívül fontos eszköze annak, hogy egyrészt folytatódhasson a határokat átívelő nemzetegyesítés Magyarország és az erdélyi magyarság között, beleértve a magyar állampolgárság kiterjesztésének kérdését, illetve az autonómia megadása előreléphessen — szögezte le Németh Zsolt (Fidesz). Hangsúlyozta, pártja semmilyen formában nem kíván beleszólni sem a romániai, sem pedig az erdélyi magyarságon belüli vitákba. Döntenie az erdélyi magyarságnak, azon belül is az egyes embereknek kell — mutatott rá. — Ugyanakkor, támogatjuk azt, hogy a választásokat követő időszakban történjenek erőfeszítések a romániai magyarság politikai egységének helyreállítása érdekében — tette hozzá. A politikus szerint a romániai választásokra komoly árnyékot vet, hogy a román parlament már másodszor módosította — a Fidesz megítélése szerint antidemokratikus és diszkriminatív módon — az ország választási törvényét.

A romániai belügyekbe az MSZP sem kíván beavatkozni, így a párt nem kívánja megmondani, hogy miként szavazzanak a romániai állampolgárok — hangsúlyozta Hárs Gábor (MSZP). "Természetesen vannak preferenciáink, s ezek között is a legfontosabbak közé tartozik az, hogy az RMDSZ a következő törvényhozási ciklusban is bekerüljön a román parlamentbe. Örömmel vennénk azt is, ha az RMDSZ tagja lenne a kormánykoalíciónak; bár a felmérések azt mutatják, hogy mindegyre most kevesebb a lehetőség" — mondta.

Szintén az RMDSZ-re szavazás mellett érvelt múlt heti nagyváradi látogatása alkalmával Dávid Ibolya, a Magyar Demokrata Fórum elnöke is. /Ritka összhang a magyarországi pártok között: RMDSZ-t a parlamentbe! = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 25./

A kettős állampolgárságról szóló népszavazás kérdése egyértelmű. Ha az igennel szavazók többségben lesznek, a jogalkotónak nincs mérlegelési lehetősége — állította a Népszabadság kérdésére Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke. Patrubány Miklós szerint a kérdésben szereplő kedvezményes honosítás azt jelentheti, hogy ha a kérelmező délelőtt leadja a magyarigazolványát az állampolgársági hivatalban, délután átveheti a magyar útlevelet. Az eljárásban a magyarországi lakóhelyet sem lehet megkövetelni, sőt az állampolgárság megadásának a büntetett előélet, illetve az esetleges nemzetbiztonsági kockázat sem lehet akadálya. Az elnök szerint a kedvezményes honosításnak ki kell terjednie a hozzátartozóként magyarigazolvánnyal rendelkező nem magyar nemzetiségűekre is — a családok szétszakítása nem lehet cél.

Az MVSZ a népszavazási kérdésében utal arra, hogy a magyar nemzetiséghez való tartozás a magyarigazolvány mellett más módon is igazolható lenne. Elmondta, javaslatuk szerint magyar nemzetiségű, aki beszél magyarul, magyarnak vallja magát, legalább egy nagyszülője magyar, és rendelkezik bizonyos ismeretekkel az alapvető magyar kulturális értékek terén. Az Európa Tanács 1997-es egyezménye és a májusi bővítés előtt 15 tagú közösség 11 tagállama elismeri a kettős, sőt többes állampolgárságot. Patrubány kijelentette: durva alkotmány sértés lenne, ha elfogadnák a nemzetpolgárság intézményéről szóló országgyűlési határozatot, mert "ez a tartalommal nem bíró metafora alkalmas arra, hogy a választókban azt a képzetet keltse, mintha a referendumnak nem lenne tétje". /Kedvezményes honosítás órák alatt? = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 25./

Van két olyan cél, amelyet minden ésszerűen gondolkodó a magáénak vallhat: az erdélyi magyarság parlamenti képviselője és a kettős állampolgárság, szögezte le Csávossy György. Ezt akkor is így látja, ha mint a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének vezetőségi tagja, nem mindig helyesli az RMDSZ csúcsvezetőségének döntéseit. Az RMGE jó ideje kérte az RMDSZ illetékeseit: teremtsenek lehetőséget arra, hogy az erdélyi gazdák az RMDSZ-en belül parlamenti képviselőhöz juthassanak. Hatszázezer magyar östermelő érdekeinek a megjelenítéséről van szó. A törvényhozásban a mezőgazdasággal kapcsolatos döntések esetében az RMGE véleménye nem érvényesült. Az RMDSZ nem segítette a legesélyesebb RMGE-jelöltet, annak elnökét, hogy mandátumhoz jusson. A kettős állampolgárság kérdésében a magyarországi népszavazás sikertelensége morális katasztrófa lenne. /Csávossy György: Ésszerűség és moralitás. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 26./

Erdély több nagyobb városában szervezte meg a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) azt a gyertyás felvonulást, amellyel a kettős állampolgárság és az autonómia ügyét kívánta támogatni. Székelyudvarhelyen és Sepsiszentgyörgyön több százan gyűltek össze nov. 25-én este. Sepsiszentgyörgyön az RMDSZ képviselői is részt vettek az eseményen, ezzel fejezve ki, hogy az autonómia és a kettős állampolgárság ügyét ők is támogatják. A Kossuthszobornál Gazda Zoltán, a szervezet sepsiszéki elnöke olvasta fel az MPSZ Albert Álmos polgármesterhez intézett felhívását, amelyben a polgári szövetség azt kéri, a városi tanács

tűzze napirendre az autonómiareferendumot. „Nem testvéreink ellen harcolunk, hanem szabadságunkért, magyarságunkért és boldogulásunkért. Mindannyiunkért, itt Székelyföldön” – hangsúlyozta beszédében Bereczki Kinga, az AP-képviselőlista vezetője. Szatmárnémetiben elmaradt a tervbe vett fáklyás felvonulás. Az MPSZ Szatmár megyei szervezete ugyanis nem kért időben engedélyt a hatóságoktól az utcai megmozdulásra, a rendőrség azzal fenyegette meg Hegedűs Pál megyei elnököt, hogy több millió lej pénzbírságot rónak ki a szervezetre, amennyiben mégis felvonulnak a város régi főterén. /Farkas Réka, Pesek Attila: Gyertyák égtek az autonómiáért. = Krónika (Kolozsvár), 2004. nov. 26./

A budapesti postaládákba bedobják a Magyar Szocialista Párt 2XNEM-re buzdító 16 oldalas szórólapját A felelős döntés! Címmel, alcíme: Nélkülözhetetlen gondolatok a december 5-i népszavazáshoz. A miniszterelnökkel készített interjú címe: Nem kettős, hanem másodrendű állampolgárság ez... Minden egyes magyar állampolgár zsebében – a kormány számításai szerint! – évi 160 ezer forintnyi pluszadóval megterheli, ha a határon túli magyaroknak megadnák a magyar állampolgársággal járó jogokat. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök ezen a szórólapon kijelentette: „Amikor azonban elmondjuk, hogy a határon túli fiatalok jelentős része vagy a közel 800 ezer magyar igazolvánnyal rendelkező határon túli nemzettársunk valószínűleg tartja, hogy áttelepedik Magyarországra, itt venné igénybe az egészségügyi és szociális támogatásokat, itt tartana igényt nyugdíjra, akkor nem riogatunk, hanem tájékoztatunk, és nem alaptalan dolgokat híresztelünk, hanem a tényeket soroljuk.” Az MSZP szórólapja országosan 537,4 milliárd Ft többletkiadást jelzett. A kormány 800 ezer áttelepülővel számolt a jelenlegi 3,2 millió fő személyi jövedelemadót fizetőre, oly módon, hogy a feltételezett áttelepülők 16%-a óvodás-iskolás gyermek (közoktatás), 50%-a álláskereső (munkanélküli ellátások), 30%-a nyugdíjas. Ebből következik, hogy a magyar kormány szerint az áttelepülőknek csupán 4%-a lenne kereső, adófizető polgár. /Guther M. Ilona: Magyar „nechezol”. = Romániai Magyar Szó (Bukarest), 2004. nov. 26./

Úgy tűnik, hogy szülővárosa, Székelyudvarhely végleg megszerezte az erdélyi magyar botrányok java hányadának tulajdonjogát, írta Magyar Lajos, a Háromszék főszerkesztője. Innen indult útnak az Erdélyi Magyar Kezdeményezés mozgalma, mely elsőként bontotta meg az RMDSZ addig szilárdnak hitt egységét, itt szakadt először igazán két pártra a magyarság, s az RMDSZ helyi potentátjainak az UPE (Udvarhelyi Polgári Egyesület) elszánt frontharcosaival kellett felvennie a küzdelmet a város politikai birtoklásáért. A polgármesteri széket mindmáig Szász Jenő, egykori „független”, időközben a Magyar Polgári Szövetség országos elnökévé avanszált politikus szerezte meg. Székelyudvarhely első igazi nagy botránya a „Cserehát” néven elhíresült svájci—román panama, melynek folyományaként a legmagyarabb városba görög katolikus román apácarend telepedhetett, s a kormány fegyveres támogatásával gyökeret is vert ott. S velük együtt terjeszkedik, „honfoglal” a város két-három százaléknyi románsága. Szász Jenő ígérte, hogy magyar költségvetési és alapítványi támogatásokkal egyszerűen visszavásárolja a város tulajdonát képező, cserehádi fundusokra emelt épületegyüttest. Azóta sem történt semmi, leszámítva néhány elveszített pört. Újabb botrány: a város jól felszerelt nyomdájának egyikében nyomtatták ki az MSZP hírhedt propagandaújságját, melyben válogatott hazugságokkal próbálják rémítgetni Magyarország szavazópolgárait a kettős állampolgárság ügyében tartandó december 5-i referendum esetleges igenlésének „szörnyű következményeivel”. Közben a székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum főépülete veszélybe került, sürgős felújításra szorul. Pénz viszont nincs, a Világbank visszamondta megígért támogatását, az egyház javára hozott reprivatizációs döntésre hivatkozva. /Magyar Lajos: Szép, új erdélyi világ. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 26./

Az Európai Unió nem szól bele a magyar állampolgárság megadásába, aki magyar állampolgárrá válik, EU-állampolgár is lesz, fejtette ki az MTI brüsszeli tudósítójának érdeklődésére Pietro Petrucci, az EU-bizottság bel- és igazságügyi biztosának szóvivője. A szóvivő hangsúlyozta: az EU többi 24 tagállamában azt a személyt, aki a magyar hatóságok által kiadott azonosító okmánnyal igazolja magát, magyar állampolgárnak tekintik. Konkrét példát is mondott: Latin-Amerikában több millió olasz él, olyanok, akik adott esetben soha be sem tették lábukat Európába - de olaszoknak számítanak, s olasz útlevelel bárhova mehetnek Európában, ők is EU-állampolgárok. /Az Unió nem szól bele. = Szatmári Friss Újság (Szatmárnémeti), 2004. nov. 26./

Egyes anyaországi politikusok úgy szeretnék kettős állampolgárságot biztosítani, hogy azért ne tudjanak élni a határon túliak a magyar állampolgárság nyújtotta jogokkal. Sorozatban gyártják a különféle jó hangzású, de teljesen légiés hibrid-fogalmakat. Az egyik ilyen fából vaskarika fogalom a „nemzetpolgár”, ami jogi szempontból ugyanannyira megfoghatatlan fogalom, mint a virtuális állampolgárság. /(tami): Virtuális állampolgárság. = Bányavidéki Új Szó (Nagybánya), 2004. nov. 26./

A népszavazáson állításuk szerint biztosan résztvevők körében az igennel szavazók aránya (48 százalék) magasabb a nemmel szavazókénál (38 százalék), a teljes népességet nézve a kettős állampolgárságot ellenzők tábora e hét elejére nagyobb lett, mint a támogatóké, derül ki a Medián felméréséből.

A szavazás napjáig tartó nyolcnapos moratórium előtti utolsó közvélemény-kutatás eredménye szerint a kérdezettek 42 százaléka ellenzi a kettős állampolgárságot, 40 százalék támogatja azt, és 18 százalék azok aránya, akik nem rendelkeznek egyértelmű állásponttal ebben a kérdésben. /Kettős állampolgárság: változik a közhangulat. Medián: Egyre több a nemmel szavazó magyar. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 27./

A nemre buzdító kiadványból Gyurcsány Ferenc miniszterelnök cége számára több millió forintos üzleti hasznot jelent, hogy az MSZP kampánykiadványa, a Felelős döntés egy székelyudvarhelyi nyomdában készült — mondta Szijjártó Péter (Fidesz). A Heti Világgazdaság című hetilap legújabb számából kiderül, a szocialista miniszter-elnöknek üzleti haszna származik a nyomtatásból. Gyurcsány Ferenc cége, az Altus Befektetési és Vagyonkezelő Rt. 75 százalékban tulajdonos a Béta-Roll Hengergumizó Rt.-ben, amely 100 százalékos tulajdonosa a székelyudvarhelyi Beta-Roll Srl-nek. Utóbbi cég kapcsolatban áll azzal a székelyudvarhelyi nyomdával, amely a határon túli magyarok kettős állampolgársága elleni voksolásra felhívó kampánylapot készíti. A nyomdában dolgozók tájékoztatása szerint a Béta-Roll Srl.-nek többmilliós megrendelést adott a székelyudvarhelyi nyomda. A Felelős döntés című újság nyomtatásához 120–130 darab hengerre van szükség, így több millió forintnak megfelelő összeghez jutott Gyurcsány cége — mutatott rá Szijjártó Péter. /Üzleti hasznot húzott Gyurcsány. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 27./

Duray Miklós szerint, akik nemmel szavaznak a kettős állampolgárságra december 5-én, azok igent mondanak a trianoni békeszerződésre. „Akik a nemzet propagálják Magyarországon, (...) azok vagy nem értik, vagy nem ismerik a magyarországi jogrendet, vagy pedig tudatosan félre akarják vezetni a magyarországi választókat” - mondta a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja ügyvezető alelnöke nov. 25-i sajtótájékoztatóján Győrött. A politikus közölte: az állampolgárság megadása a határon túli magyaroknak nem jár mással első lépésben, csak az útlevelel. Duray kijelentette: a december 5-i népszavazás a kettős állampolgárságról nem csak a magyar választópolgárok ügye, hanem minden magyar ügye. „Ritkán volt az elmúlt 85

évben olyan helyzet, amely az egész magyarságot érintette. A népszavazás kettős állampolgárságra vonatkozó kérdése ilyen" - szögezte le.

„Erről az ügyről nem szabadna népszavazással dönten, (...) de nincs más választásunk" - jelentette ki Duray Miklós. (MTI) /Duray Miklós szerint: A nem szavazat igen Trianonra. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 27./

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke a kettős állampolgárságról szóló, közelgő népszavazásra tekintettel a jövő héttől öt napon át napi egy óra műsoridőt kért. Kondor Katalin, a Magyar Rádió elnöke azt mondta: nem tudja elképzelni, hogy minden nap egy órát biztosítana a rádió, de felajánlotta, hogy a Krónika Háttér című műsora egy alkalommal megszólalási lehetőséget adna. A Duna Tv képviselője csak egy műsor keretében tudna időt biztosítani az MVSZ-nek. /Patrubány műsoridőt kért a népszavazási kampány utolsó hetére. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 27./

Szomorú, hogy Magyarországon ez politikai kérdés lett a kettős állampolgársághoz való jutás, jegyezte meg Pap Géza püspök. Fáj, ami most ott történik. Népszavazásnak kell döntenie a kérdésről, amikor a környező országokban egyszerű kormányrendelettel oldották meg a határon kívül élő polgárok sorsát, ugyanakkor egyesek arra buzdítanak, hogy a lakosság nemmel szavazzon. Úgy fogják fel, mintha az édesanya letagadná a gyermekét, testvér megtagadná testvérét, mutatott rá Pap Géza. Arra gondoltak, jó lenne, ha a szavazást megelőzően határon túli lelkészek szolgálnának Magyarországon. Nem számítottak arra, hogy ilyen sokan fognak jelentkezni. Erdélyből kb. 250, a Partiumból 150 lelkész indul útnak, Kárpátaljáról, Felvidékről és Délvidékről még 100 lelkész vállal majd szolgálatot. Összesen tehát 500 Kárpát-medencei református lelkész fog Magyarországon szolgálni. Megkérdezzük azoktól, mondta a püspök, „akiknek Isten a jövőnket a kezébe tette: meddig tart még a mi babiloni fogságunk, meddig maradhat életben az a leszakított testrészt, amelyet itthon is, otthon is idegenként kezelnek?” Megtörténhet, hogy többen szavaznak nemmel vagy éppen nem lesz elég érvényes szavazat, de mi akkor is az egységes magyar nemzethez tartozunk, szögezte le a püspök. /Somogyi Botond: Ötszáz bizony dalolva ment... Interjú Pap Gézával, az Erdélyi Református Egyházkerület püspökével. = Szabadság (Kolozsvár), 2004. nov. 27./

Wass Albert utóélete - Isten kenyere címmel jelent meg a Wass Albert életműve sorozatban a Kráter Műhely 36. kötete 430 oldalnyi terjedelemben, Turcsány Péter szerkesztésében. A kötet a sokak által a XX. század legolvasottabb magyar írójának minősített szerző holtában is folytatódó kálváriajárásának krónikája. A kötet magyar nemzetpolitikai aktualitása egyenesen meghökkentő. Wass Albert magyar állampolgárságának helyreállítása körül kialakult s alantas vita a napjainkban a kettős állampolgárság ürügyén kialakult magyar-magyar polémiának vihart kavarázó előszele, állapította meg Sylvester Lajos. Az 1946-ban Kolozsváron apjával együtt koncepciós perben halálra ítélt Wass Albertet a '70-es években floridai otthonában a román szekuritáté bérnyilkosai akarták eltenni láb alól. Wass Albert 1996. június 24-én, Horn Gyula miniszterelnökségének idejében egykori magyar állampolgárságának elismeréséért és érvényesítéséért a magyar belügyminisztériumhoz fordult. A 90. életévében járó Wass Albertet Kuncze Gábor belügyministersége idején 1997. június 26-án a következő megjegyzéssel fizetik ki: „...a bizonyítvány a kiállításától számított egy évig érvényes”. Wass Albert a megaláztatást nem tudta elviselni - sokak szerint 1998. február 17-én ezért lett öngyilkos. Mások szerint meggyilkolták. Sylvester Lajos idézte a Wass Albert által is megtapasztalt történelmi igazságot: „A bolsevik olyan ember, aki elégedetlen, irigy, és tele van gyűlölködéssel. Mindenkit gyűlöl, aki nem úgy gondolkodik, mint ő... Aki csak rest, és ezért elégedetlen. Aki tehetségtelen, és ezért irigy... Aki nem akar egyebet, mint munka nélkül hozzájutni valamihez, osztozkodni a másén. És

gyilkosságokkal csinál magának helyet a világban. Mindegy, hogy minek nevezi magát. Mindegy, hogy milyen jelszó nevében fosztogat, és milyen zászló alatt vonul fel az utcákon. A végeredmény egy és ugyanaz. Homo bestialis. Állatember.” /Sylvester Lajos: Nagy emberek nagy vihart kavarnak. = Háromszék (Sepsiszentgyörgy), 2004. nov. 27./

Összeállította: Udvardy Frigyes